

แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

A DEVELOPMENT OF ECOTOURISM AREA
IN THA LE NOI NON-HUNTING AREA, PATTALUNG PROVINCE

รูปณีรัตน์
TAPANEE RATTANATHAVORN

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์กุดฉนากรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสถาปัตยกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2545

ISBN 974-324-112-4

แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

A DEVELOPMENT OF ECOTOURISM AREA
IN THA LE NOI NON-HUNTING AREA , PATTALUNG PROVINCE

ฐปณี รัตนถาวร

TAPANEE RATTANATHAVORN

เลขที่.....
เลขทะเบียน..... 45630
จัน, เดือน, ปี..... 12 ก.พ. 2546

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาสถาปัตยกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2545

ISBN 974-324-112-4

A DEVELOPMENT OF ECOTOURISM AREA
IN THA LE NOI NON-HUNTING AREA , PATTALUNG PROVINCE

TAPANEE RATTANATHAVORN

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN ARCHITECTURE
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2002

ISBN 974-324-112-4

COPYRIGHT 2002

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

นักศึกษา

นางสาวรุ้งปณี รัตนถาวร

รหัสประจำตัว

43064007

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

สถาปัตยกรรม

พ.ศ.

2545

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ผศ.สมพล ดำรงเสถียร

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

รศ.ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันด้านกายภาพที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง เพื่อเสนอแนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักท่องเที่ยว ประชาชนและเจ้าหน้าที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันทางกายภาพของพื้นที่มีลักษณะเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ ประกอบด้วยส่วนที่เป็นแผ่นดิน พื้นที่ชุ่มน้ำและทะเลสาบ มีความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืช สัตว์และวิถีชีวิตชาวบ้านริมน้ำที่มีความน่าสนใจ

แนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง มีดังนี้

1. บริเวณควนขี้เสียนและควนเค็งในเขตแรมซาร์ ควรจัดเป็นเขตหวงห้าม
2. บริเวณป่าสงวนแห่งชาติคลองยวน , ป่าสงวนแห่งชาติป่าบ้านในลุ่ม - ป่าบ้านกุ่มแป , ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขียว ควรจัดเป็น เขตสงวนสภาพธรรมชาติ
3. บริเวณที่สำรวจพบว่าเป็นพื้นที่ล่อแหลมเกิดไฟป่าบ่อยและพื้นที่ถูกราษฎรบุกรุก ควรจัดเป็น เขตฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ
4. บริเวณที่มีสภาพป่า พืชและสัตว์ มีความสวยงามน่าสนใจ ควรจัดเป็น เขตศึกษาหาความรู้ ในรูปการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยอนุญาตให้เข้าไปทำกิจกรรมได้ตามขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่และกำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้กระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่ตามศักยภาพที่พื้นที่จะรองรับได้

5. บริเวณที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย หน่วยพิทักษ์ป่า สถานีควบคุมไฟฟ้าควนเคร็งและศูนย์ศิลปาชีพห้วยป่าเขียวในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ควรจัดเป็นเขตบริการ

6. บริเวณพื้นที่ที่มีกรรมสิทธิ์ครอบครอง จัดเป็น เขตกิจกรรมพิเศษ การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง มีดังนี้

1. เขตหวงห้าม กำหนดเป็นเส้นทางลำคลองเดิมและทางเดินง่าย ๆ
2. เขตสงวนสภาพธรรมชาติ กำหนดเป็นเส้นทางลำคลองเดิมและทางเดินง่าย ๆ
3. เขตฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ กำหนดเป็นเส้นทางลำคลองเดิมและทางเดินง่าย ๆ
4. เขตเพื่อการพักผ่อนและศึกษาหาความรู้ กำหนดเป็นเส้นทางศึกษาธรรมชาติทางเรือ , เส้นทางศึกษาธรรมชาติโดยจักรยาน , สถานที่พักผ่อนกางเต็นท์ , บริเวณที่นั่งพักผ่อนหย่อนใจและม้านั่งพักผ่อน

5. เขตบริการ กำหนดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก ดังนี้

(1) สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้มาเยือน ได้แก่ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว, ศูนย์สื่อความหมายธรรมชาติ, ห้องน้ำสาธารณะ, ท่าเทียบเรือท่องเที่ยว, ศาลาพักผ่อนริมน้ำ, ม้านั่ง, ทางเดินเท้าและสะพานเดินเท้า, ถังขยะ, ลานจอดรถ, ป้ายเขตห้ามล่าสัตว์ป่า, ร้านอาหาร, อาคารห้องประชุม , ค่ายเยาวชนและบ้านพักรับรองแขกพิเศษ

(2) สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเจ้าหน้าที่ ได้แก่ อาคารที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่า , อาคารร้านค้าสวัสดิการ , บ้านพักเจ้าหน้าที่ , ป้อมยาม/ด่านตรวจ , ระบบกำจัดขยะ , ระบบบำบัดน้ำเสีย , ระบบน้ำใช้และถังเก็บน้ำ , ระบบไฟส่องสว่างและระบบแสงสว่าง, อาคารซ่อมบำรุงเรือ

(3) สิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ธรรมชาติ ได้แก่ ป้ายสื่อความหมายธรรมชาติ , หอดูนก , ทางเดินเท้าและเส้นทางขี่จักรยาน

6. เขตกิจกรรมพิเศษ ไม่มีการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกใดๆ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีกรรมสิทธิ์ครอบครอง

Thesis Title	A Development of Ecotourism Area in Tha Le Noi Non-Hunting Area , Pattalung Province.
Student	Miss Tapanee Rattanathavorn
Student ID.	43064007
Degree	Master of Industrial Education
Programme	Architecture
Year	2002
Thesis Advisor	Associate Professor Sompol Dumrongsatian
Thesis Co-advisor	Associate Professor Dr. Preeyaporn Wonganutrohd

ABSTRACT

The purpose of this research was to study physical environment of ecotourism area in Tha Le Noi Non-Hunting Area , Pattalung province in order to proposed guidelines for land usage by zoning and to designed facilities to ecotourism. The data were collected by interviewing tourists, local people and the anthonities in Tha Le Noi Non-Hunting Area , and by surveying.

The results of the research were found that there were 3 types of land : land , wetland , which were full of the biodiversity of plants, wildlife. Also the life style of local people was uniked and interested.

A development of ecotourism area in Tha Le Noi Non-Hunting Area , Pattalung province showed that,

1. The area of Khoun Kee Sean and Khoun Kreng in Ramsa Site should be reserved as a strict nature reserve zone.
2. The area of Klong Youn national forest , Pha Ban Nai Lum – Pha Ban Kum Paa national forest , Pha Keal National forest should be reserved as a primitive zone.
3. The area that were easily damaged by fire and by local people's trespassing should be reserved as a recovery zone.
4. The area that were undamaged , full of the biodiversity of plant and wildlife people should be reserved as a outdoor recreation , these zone was suitable in for many activities according to potential of carrying capacity.

5. The area of Tha Le Noi Non-Hunting Area ,protective forest unit , Khoun Kee Sean control fire station , and Art Career Center were intensive use zone.

6. The area of residential area were special use zones.

The tourism facilities in Tha Le Noi Non-Hunting Area showed that,

1. Strict nature reserve zone were decided the boat sight seeing Trial and Board walk.

2. Primitive zone were decided the boat sight seeing trial and board walk.

3. Recovery zone were decided the boat sight seeing trial and board walk.

4. Outdoor recreation zone were decided were boat sight seeing trial , bike trail , tent camping / campsite ,recreation area were little hut and benches.

5. Intensive use zone were decided were,

(1) Facilities for visitor were the visitor center ,the interpretive center ,toilet , port , little hut, benches , trails , garbages , parking area ,sign of Tha Le Noi Non-Hunting ,food shop and shop for park's offices , meeting room ,young camping center and VIP guest room.

(2) Facilities for park's offices were office , guard posts , check points , garbage disposal system ,sanitary ,water system ,lighting system , signs and workshop.

(3) Facilities for nature zone were birds seeing tower ,trail , board walk and bike trail.

6. There were no tourist facility in special use zone because of residential area.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	IX
สารบัญภาพ.....	XI
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	5
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	7
2.1.1 แนวคิดการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	8
2.1.2 รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	9
2.1.3 แนวคิดการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก.....	10
2.2 สภาพทั่วไปของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง.....	36
2.2.1 ลักษณะทางกายภาพของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย.....	36
2.2.2 แนวคิดการใช้ประโยชน์พื้นที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเพื่อ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	56
2.2.3 การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย.....	65
ในปัจจุบัน	
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	75
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	75
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	75

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.3 การตรวจสอบเครื่องมือ.....	77
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	78
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสัมภาษณ์.....	80
4.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์.....	81
4.1.2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นสภาพปัจจุบันด้านกายภาพ.....	85
ของพื้นที่	
4.1.3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นการแบ่งเขตพื้นที่เพื่อ.....	89
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	
4.1.4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบ.....	95
สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ.....	103
4.2.1 ข้อมูลจากการสำรวจเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน.....	103
ด้านกายภาพของพื้นที่	
4.2.2 ข้อมูลจากการสำรวจการแบ่งเขตการใช้พื้นที่.....	106
เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	
4.2.3 ข้อมูลจากการสำรวจเกี่ยวกับการออกแบบ.....	119
สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	125
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	125
5.2 การอภิปรายผล.....	164
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	173
5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้.....	173
5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	178

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม.....	179
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก. เอกสารทางราชการที่ใช้ในการวิจัย	183
ภาคผนวก ข. แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย.....	186
ภาคผนวก ค. เอกสารรับรองการทำวิจัย.....	214
ประวัติผู้เขียน.....	217

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 การกำหนดค่าสัมประสิทธิ์ขีดความสามารถในการรองรับของแต่ละช่วงชั้น	8
2.2 แสดงการเปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อ..... 11 ป้องกันผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวและป้องกันอันตรายให้กับผู้มาเยือน	
2.3 แสดงการเปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก..... 26 เพื่อการเรียนรู้ ศึกษารัฐธรรมนูญ/วัฒนธรรม	
2.4 แสดงการเปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก..... 30 เพื่อเพิ่มความสะดวกรสบายในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ	
2.5 แสดงการเปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก..... 35 สำหรับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่	
2.6 แสดงแหล่งทำรังและแหล่งอาหารของนก ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย..... 47	
2.7 สถิติกลุ่มผู้มาเยือนในที่ทำกรเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ปี 2540 ถึง ปี 2544..... 69	
2.8 แสดงพฤติกรรมของผู้ที่เข้ามาใช้ประโยชน์พื้นที่..... 70	
4.1 การจำแนกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นประชาชนในท้องถิ่น..... 80	
4.2 การจำแนกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นนักท่องเที่ยว..... 82	
4.3 การจำแนกข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นเจ้าหน้าที่ใน..... 83 เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย	
4.4 การจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านกายภาพของพื้นที่..... 85 ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นประชาชนในท้องถิ่น	
4.5 การจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านกายภาพของพื้นที่..... 87 ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นนักท่องเที่ยว	
4.6 การจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านกายภาพของพื้นที่..... 88 ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นเจ้าหน้าที่	
4.7 การจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับการแบ่งเขตการใช้พื้นที่ของ..... 89 ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นประชาชนในท้องถิ่น	
4.8 การจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับการแบ่งเขตการใช้พื้นที่ของ..... 91 ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นนักท่องเที่ยว	
4.9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการแบ่งเขตการใช้พื้นที่ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นเจ้าหน้าที่... 91	

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.10 การจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกของ..... ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นประชาชนในท้องถิ่น	95
4.11 การจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกของ..... ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นนักท่องเที่ยว	97
4.12 การจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกของ..... ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นเจ้าหน้าที่	100
5.1 แสดงระดับความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวในแต่ละกิจกรรม.....	142
5.2 แสดงจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย.....	143
5.3 แสดงปฏิทินการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ในเวลา 1 ปี.....	143
5.4 แสดงรายละเอียดสิ่งอำนวยความสะดวกในเขตบริการ.....	152

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 สัญลักษณ์สากลที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ.....	10
2.2 แผนภูมิการบริหารงานในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง.....	37
2.3 แสดงที่ตั้งของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ในจังหวัดพัทลุง	38
2.4 ป้ายที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง.....	39
2.5 แสดงที่ตั้งของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย.....	40
2.6 สภาพปัจจุบันของพื้นที่บริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง.....	41
2.7 ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินในปัจจุบันของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย	42
2.8 พันธุ์ไม้บริเวณพื้นที่ที่เป็นป่าพรุ ได้แก่ ต้นเสม็ดและจุดหนู.....	43
2.9 แผนที่แสดงพื้นที่ป่าพรุ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย.....	44
2.10 พันธุ์ไม้บริเวณพื้นที่ที่เป็นควน ได้แก่ ยางพาราและพีชอิงอาศัย.....	45
2.11 พรรณไม้บริเวณริมฝั่งคลอง ได้แก่ บัวชนิดต่างๆ ผักตบชวาและต้นลาโพ.....	45
2.12 พรรณไม้บริเวณทะเลน้อย ได้แก่บัวชนิดต่างๆ และสาหร่าย.....	46
2.13 พรรณไม้บริเวณพื้นที่เพาะปลูก.....	46
2.14 แผนที่แสดงพื้นที่ที่มีการปลูกกระจุต ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย.....	48
2.15 แผนที่แสดงจำนวนนกที่พบบนเส้นทางสำรวจ จำแนกตามประเภทของ..... ถิ่นที่อยู่อาศัยหลักบริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย	49
2.16 พรรณสัตว์ในพื้นที่ชุ่มน้ำบริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย.....	49
2.17 -อาชีพประมงของชาวบ้านบริเวณทะเลน้อย	51
2.18 อาชีพทำนาของชาวบ้าน	51
2.19 อาชีพสวนเสื่อจุดของชาวบ้าน	51
2.20 แผนที่แสดงเขตแรมซาร์ในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย	53
2.21 พื้นที่บริเวณเขตแรมซาร์ในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย.....	53
2.22 พื้นที่ชุ่มน้ำบริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยเป็นแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญ.....	54
2.23 พื้นที่ชุ่มน้ำเป็นแหล่งป้องกันภัยธรรมชาติ.....	54
2.24 พื้นที่ชุ่มน้ำมีระบบนิเวศหลายระบบซับซ้อนพึ่งพาอาศัยกัน.....	55
2.25 พื้นที่ชุ่มน้ำบริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยใช้เป็นเส้นทางคมนาคมทางน้ำ.....	55
2.26 แนวคิดในการแบ่งเขตพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวและกำหนดย่านท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	63
2.27 แสดงเส้นทางนำเที่ยวในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย.....	65

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
2.28 แสดงตำแหน่งบริเวณที่มีการจัดการท่องเที่ยวในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย.....	66
2.29 เรือหางยาวเพื่อบริการนักท่องเที่ยว.....	67
2.30 หัตถกรรมพื้นบ้านของชาวทะเลน้อย.....	67
2.31 บ้านพักสำหรับการพักค้างคืนในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย.....	68
2.32 กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย.....	68
2.33 กลุ่มเจ้าหน้าที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยและประชาชนในท้องถิ่น.....	69
2.34 ประตูท่องเที่ยวภาคใต้เพื่อการเชื่อมโยงสู่ จังหวัดพัทลุง.....	71
2.35 รถประจำทางตลาดควนขนุนปลายทางสำนักงานเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย.....	71
2.36 แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ภายในจังหวัดพัทลุง.....	72
2.37 การจัดกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัดพัทลุง.....	73
2.38 วงจรเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคใต้ตอนบนและเมืองท่องเที่ยวหลัก.....	74
4.1 แสดงถนนและแม่น้ำ ลำคลอง ห้วย.....	103
4.2 ระดับความสูงของสภาพพื้นที่.....	105
4.3 เขตแรมซารีในบริเวณพื้นที่ควนขี้เสียน.....	106
4.4 เขตแรมซารีในบริเวณพื้นที่ควนเค็ง.....	106
4.5 แผนที่แสดงเขตแรมซารีในบริเวณพื้นที่ควนขี้เสียนและควนเค็ง.....	107
4.6 สภาพพื้นที่บริเวณป่าสงวนแห่งชาติ.....	108
4.7 แผนที่แสดงสภาพพื้นที่บริเวณป่าสงวนแห่งชาติ.....	109
4.8 บริเวณพื้นที่ล่อแหลมเกิดไฟป่าบ่อยและพื้นที่ถูกราษฎรบุกรุก.....	110
4.9 แผนที่แสดงบริเวณพื้นที่ล่อแหลมเกิดไฟป่าบ่อยและพื้นที่ถูกราษฎรบุกรุก.....	111
4.10 บริเวณที่มีสภาพป่า พันธุ์พืชที่สำคัญและน่าสนใจ.....	112
4.11 แผนที่แสดงบริเวณที่มีสภาพป่า พันธุ์พืชที่สำคัญและน่าสนใจ.....	113
4.12 บริเวณพื้นที่ที่มีความน่าสนใจ.....	114
4.13 หน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลพื้นที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย.....	115
4.14 แผนที่แสดงหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลพื้นที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย.....	116
4.15 บริเวณพื้นที่ที่มีกรรมสิทธิ์ครอบครอง.....	117
4.16 แผนที่แสดงบริเวณพื้นที่ที่มีกรรมสิทธิ์ครอบครอง.....	118

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.17 พระตำหนักทะเลน้อย.....	119
4.18 ที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย.....	120
4.19 ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว.....	120
4.20 บ้านพักเจ้าหน้าที่.....	121
4.21 บ้านพักนักท่องเที่ยว.....	121
4.22 อาคารห้องประชุม.....	122
4.23 บัอมยาม.....	122
4.24 ศาลาพักผ่อน.....	123
4.25 ท่าเรือนำเที่ยว.....	123
4.26 แผนที่แสดงที่ตั้งสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ.....	123
4.27 ภาพรวมสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆบริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย.....	123
4.28 สิ่งอำนวยความสะดวกประเภทสาธารณูปการ ในบริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย..	124
5.1 แสดงตำแหน่งและบริเวณสำคัญที่ได้จากการศึกษาข้อมูลและการสำรวจทั้งหมด.....	132
5.2 แสดงแนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	133
5.3 แสดงการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	134
5.4 แสดงรายละเอียดและการวิเคราะห์พื้นที่.....	137
5.5 แสดงบริเวณที่จะกำหนดให้มีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือย่านท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	138
5.6 แสดงย่านและกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งหมด ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย.....	139
5.7 แสดงกิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ.....	143
5.8 แสดงกิจกรรมขี่จักรยานตามเส้นทางธรรมชาติรอบควนเค็ง.....	144
5.9 แสดงผังบริเวณและทัศนียภาพกิจกรรมศึกษาธรรมชาติทางเรือ.....	150
5.10 แสดงผังบริเวณและทัศนียภาพกิจกรรมขี่จักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ.....	151
5.11 แสดงผังบริเวณและทัศนียภาพกิจกรรมพักผ่อนกางเต็นท์.....	152
5.12 แสดงแนวความคิดในการออกแบบแปลน ผังบริเวณและทัศนียภาพโดยรวม.....	163

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พื้นที่ชุ่มน้ำเป็นแหล่งน้ำซึ่งมนุษย์ พืชและสัตว์เข้าไปใช้ประโยชน์โดยตรง สามารถนำน้ำมาใช้ในกิจกรรมต่างๆ ทั้งช่วยเก็บกักน้ำฝนและน้ำท่าที่ไหลป่าจากพื้นที่ตอนบน ช่วยลดและป้องกันน้ำท่วมฉับพลันที่จะเกิดขึ้นกับพื้นที่ตอนล่าง มีความสำคัญด้านคมนาคมในท้องถิ่น ทางวัฒนธรรม ศาสนา การนันทนาการและการท่องเที่ยว พื้นที่ชุ่มน้ำมีความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นแหล่งรวมสายพันธุ์พืชและสัตว์มากมาย สิ่งมีชีวิตหลายชนิดพบได้เฉพาะในพื้นที่ชุ่มน้ำ เช่น นกน้ำ บางชนิดที่มีความสำคัญต่อการศึกษาวิจัย นับได้ว่าเป็นระบบนิเวศที่มีคุณค่าต่อวิถีชีวิตของมนุษย์ พืชและสัตว์ ทั้งทางนิเวศวิทยา เศรษฐกิจ สังคม การเมืองทั้งระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับนานาชาติ (สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม. 2542 : 1-3) หมู่บ้านที่เรียกว่า “ทะเลน้อย” ในจังหวัดพัทลุง มีทะเลน้อยเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำบริเวณหนึ่งที่น่าสนใจ ประกอบด้วย บริเวณป่าพรุ ,บริเวณพื้นน้ำที่เรียกว่า“ทะเลน้อย” ,บริเวณป่าดิบชื้น ,บริเวณพื้นที่เกษตรกรรม ทางกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ส่งเจ้าหน้าที่ทำการสำรวจเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติด้านป่าไม้และสัตว์ป่า เพื่อรักษาสภาพของป่าพรุน้ำจืดไว้ให้เป็น “เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย” หรือที่ราษฎรเรียกว่า “อุทยานนกน้ำทะเลน้อย”(สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม.2542: 3-1) การที่ทรัพยากรในทะเลน้อยและบริเวณโดยรอบ เป็นทะเลสาบน้ำจืดที่มีธรรมชาติสวยงามแปลกตา น่าสนใจ มีความหลากหลายของพืชพรรณ สรรพสัตว์และนกน้ำต่างๆ มีวิถีชีวิตชาวบ้านริมทะเลสาบที่น่าสนใจทั้งการประกอบอาชีพ การประมงน้ำจืด การทำนาจืด การทอเสื่อจูด การประดิษฐ์สินค้าพื้นบ้าน การถนอมอาหารแบบพื้นบ้านเป็นสินค้าจำหน่าย สถานที่ทางวัฒนธรรม ประเพณี ศิลปะพื้นบ้าน แต่ละชุมชนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ร่วมมือกันทำกิจกรรมของหมู่บ้าน เช่น การบูรณะวัด การสร้างถนน เป็นต้น เหล่านี้เป็นวิถีชีวิตที่น่าศึกษาและเป็นสิ่งดึงดูดที่สำคัญต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สะท้อนทั้งในเชิงสังคมและเชิงนิเวศได้เป็นอย่างดี

จากกรอบการพัฒนาการท่องเที่ยวในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะเวลาที่ 8 มีทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หรือการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2539 : 6-95) จึงกำหนดไว้ใน “แผนการพัฒนาการท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน” ให้ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดพัทลุง โดยมีทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์ธรรมชาติและสามารถใช้อย่างยั่งยืน ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่บริเวณแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนการลดผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวและการรบกวนถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำ

และจากการศึกษา “แผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดพัทลุง” การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้จัดเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มท่องเที่ยวต่างๆ ภายในจังหวัดพัทลุง ซึ่งกลุ่มเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยจัดอยู่ในกลุ่มสถานที่ท่องเที่ยวหลักที่มีศักยภาพต่อการส่งเสริมกิจกรรมการผลิตและจำหน่ายหัตถกรรม สินค้าที่ระลึก โดยต้องมีการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่างๆ รวมทั้งจัดกิจกรรมท่องเที่ยว. (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.2536 : 4-10)

สืบเนื่องจากในปัจจุบันบริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยมีการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่ทะเลน้อย อันได้แก่ การชมธรรมชาติในบรรยากาศที่สงบ การล่องเรือชมธรรมชาติ อาจก่อให้เกิดปัญหาในพื้นที่ เช่น การเด็ดดอกบัว การส่งเสียงร้องตะโกนเมื่อเห็นฝูงนก การเอากิ่งไม้ขว้างปาดนก กิ่งไม้ บางครั้งนักท่องเที่ยวและชุมชนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ที่แตกต่างกันทำให้เกิดข้อขัดแย้ง เนื่องจากชุมชนมีวิถีชีวิตอยู่กับพื้นที่อาจเห็นการประกอบอาชีพที่เป็นอยู่เป็นสิ่งจำเป็นเหมาะสมด้วยเหตุที่ได้ใช้ประโยชน์มาเป็นเวลานาน ในปัจจุบัน จึงมีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ทะเลน้อยไปใช้ประโยชน์ต่างๆ เช่น การระบายน้ำออกจากพื้นที่เพื่อการเกษตรกรรม การชักน้ำเค็มเข้ามาในแผ่นดินเพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การขุดถมพื้นที่ การพัฒนาที่อยู่อาศัยและชุมชน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การสร้างถนน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางอุทกวิทยาและการเปลี่ยนแปลงเส้นทางน้ำ การบุกรุกป่าเพื่อสร้างบ้านเรือน การเปลี่ยนสภาพเป็นนาข้าว ทำคอกปศุสัตว์ การตัดต้นไม้เพื่อเผาถ่านและเผาป่า การบุกรุกป่าบริเวณแหล่งอาหาร แหล่งวางไข่ของนก

การจัดการพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีการจัดการที่ดีจะเป็นการประสานการใช้ประโยชน์และการเรียนรู้ธรรมชาติที่ดียิ่ง โดยยังคงรักษาการอยู่อาศัยของชุมชน อันจะทำให้ชุมชนรักและหวงแหนทรัพยากรต่างๆ ผลคือชุมชนยังอยู่ได้ ธรรมชาติยังคงอยู่ การท่องเที่ยวให้ประโยชน์และไม่ทำลายวิถีชีวิตชุมชน (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2541 : 4 - 24) เนื่องจาก การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่เรียนรู้ระบบนิเวศและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ในระบบนิเวศ ไม่ว่าจะเป็วิถีชีวิตของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการใช้พื้นที่ให้มีความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ หากนักท่องเที่ยวและชาวบ้านได้ประสานความเข้าใจระหว่างกัน การพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงหลักการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน จึงต้องนำหลักการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism Management) โดยให้ชุมชนท้องถิ่นมีบทบาท มีส่วนร่วมในการจัดการและได้รับผลประโยชน์ที่เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

ปัจจุบันพื้นที่ท่องเที่ยวในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ยังไม่มีการกำหนดหรือแบ่งเขตการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์อย่างชัดเจน ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จึงพยายามที่จะศึกษาถึง แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง โดยศึกษาสภาพปัจจุบันด้านกายภาพที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่เขต-

ห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง เพื่อเสนอแนวทางในการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามกรอบแนวคิดให้สอดคล้องกับลักษณะสภาพแวดล้อมของชุมชน รวมทั้งเสนอการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแผนการพัฒนากการท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบนและแผนพัฒนากการท่องเที่ยวจังหวัดพัทลุง เพื่อเป็นประโยชน์กับหน่วยงานของพื้นที่ที่จะได้นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 ศึกษาสภาพปัจจุบันด้านกายภาพที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

1.2.2 เพื่อเสนอแนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

1.2.3 เสนอการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1.3.1 กรอบแนวคิดการศึกษาสภาพปัจจุบันด้านกายภาพ จากงานวิจัยของสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม (2541 : 3-1) ได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาสภาพปัจจุบันของพื้นที่ชุ่มน้ำในประเทศไทย ดังนี้

1. การศึกษาสภาพที่ตั้ง
2. อาณาเขต
3. เนื้อที่
4. ลักษณะภูมิประเทศ
5. วิวัฒนาการของชายฝั่งทะเล
6. ธรณีวิทยา
7. ปฐพีวิทยา

1.3.2 กรอบแนวคิดการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2541 : 4-34) ได้เสนอว่า การใช้ประโยชน์พื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ควรจำแนกเป็น

1. เขตหวงห้าม (Strict Nature Reserve Zone) เป็นเขตพื้นที่ที่มีสภาพธรรมชาติที่เปราะบาง มีความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมมาก
2. เขตสงวนสภาพธรรมชาติ (Primitive Zone) หมายถึง เขตพื้นที่ที่สภาพสังคมพืชและทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ ก่อให้เกิดจุดเด่นที่สำคัญ
3. เขตฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ (Recovery Zone) หมายถึง บริเวณที่สภาพพื้นที่ถูกบุกรุกทำลายแต่ยังคงสภาพธรรมชาติไว้ สามารถที่จะฟื้นฟูให้กลับคืนสู่สภาพเดิมได้
4. เขตศึกษาหาความรู้ (Outdoor Recreation Zone) หมายถึง เขตที่กำหนดไว้เพื่อการพักผ่อนและศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ
5. เขตบริการ (Intensive Use Zone) หมายถึง เขตที่กำหนดขึ้นเพื่อรองรับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ
6. เขตกิจกรรมพิเศษ (Special Use Zone) หมายถึง เขตที่ครอบคลุมพื้นที่มีกิจกรรมของประชาชนหรือของทางราชการ

1.3.3 กรอบแนวคิดการการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตามหลักการของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2541 : 4-38) ได้เสนอสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นในเขตพื้นที่ต่างๆ ไว้ว่า

1. เขตหวงห้าม (Strict Nature Reserve Zone) ไม่ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกใดๆ เกิดขึ้น
2. เขตสงวนสภาพธรรมชาติ (Primitive Zone) ไม่ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกเกินความจำเป็น อาจจัดทำเส้นทาง (trail) ง่ายๆ ที่ใช้ได้เพียงบางฤดูในการศึกษาธรรมชาติหรือเส้นทางดำน้ำ (snorkeling trail)
3. เขตฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ (Recovery Zone) ไม่ควรพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกมากเกินไป อาจจัดทำเส้นทางเดินอย่างง่ายๆ เพื่อใช้ขนส่งวัสดุอุปกรณ์
4. เขตศึกษาหาความรู้ (Outdoor Recreation Zone) จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกตามสมควร เช่น จัดทำเส้นทางศึกษาธรรมชาติ จัดทำสถานที่พักผ่อน กางเต็นท์ แต่ไม่ควรมีที่พักถาวร
5. เขตบริการ (Intensive Use Zone) เป็นบริเวณที่มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ได้แก่ บริเวณที่ทำการอุทยานฯ บ้านพัก ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ศูนย์สื่อความหมายธรรมชาติ ที่จอดรถ ร้านอาหาร รวมถึงบริเวณที่จัดไว้เพื่อรองรับการพัฒนาสิ่งก่อสร้างในอนาคต

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง มีพื้นที่ประมาณ 285,625 ไร่ มีพื้นที่ครอบคลุมบางส่วนของ 3 จังหวัด คือ จังหวัดพัทลุง จังหวัดสงขลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

พื้นที่ที่ศึกษาได้แก่ พื้นที่เขตหวงห้าม พื้นที่สงวนสภาพธรรมชาติ พื้นที่ฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ พื้นที่ศึกษาหาความรู้ พื้นที่บริการและพื้นที่กิจกรรมพิเศษ โดยศึกษาจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีคำถามแน่นอน (Structured Interview) แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยอาศัยคำร้อยละและการสำรวจโดยใช้เครื่องมือในการสำรวจ

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 การใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การแบ่งเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งพื้นที่มีศักยภาพและมีความต้องการการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีการกำหนดพื้นที่และกิจกรรมที่ชัดเจน สามารถกำหนดมาตรการการใช้ประโยชน์พื้นที่ในแต่ละเขตเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ดังนี้

1. เขตหวงห้าม หมายถึง เขตพื้นที่ที่มีสภาพธรรมชาติที่เปราะบาง มีความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมมาก ไม่ควรมีการท่องเที่ยวใดๆ เกิดขึ้น ยกเว้นการใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาวิจัย ตามภารกิจของอุทยานแห่งชาติหรือแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ทั้งนี้ต้องมีมาตรการ วิธีการ บุคลากร วิชาการที่เพียงพอและเหมาะสม

2. เขตสงวนสภาพธรรมชาติ หมายถึง เขตพื้นที่ที่สภาพสังคมพืชและทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ ก่อให้เกิดจุดเด่นที่สำคัญของอุทยานแห่งชาติหรือเป็นพื้นที่ที่จำเป็นต้องสงวนไว้ เพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำหรือมีให้สภาพพื้นที่นั้นเสื่อมโทรมลงกว่าเดิมและกำหนดเขตการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการเฉพาะเท่าที่จำเป็นและวางมาตรการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้ชัดเจน

3. เขตฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ หมายถึง บริเวณที่สภาพพื้นที่ถูกบุกรุกทำลายแต่ยังคงสภาพธรรมชาติไว้ สามารถฟื้นฟูให้กลับสู่สภาพเดิมได้โดยการปลูกป่าหรือให้ฟื้นฟูตามธรรมชาติที่ได้รับการประเมินสถานภาพระบบนิเวศแล้ว เขตนี้ไม่ควรให้มีการเข้าไปท่องเที่ยวแต่สามารถกำหนดเขตพื้นที่เฉพาะสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในรูปแบบของการช่วยฟื้นฟูหรือเรียนรู้ผลจากการทำลายธรรมชาติ

4. เขตศึกษาหาความรู้ หมายถึง เขตที่กำหนดไว้เพื่อการพักผ่อนและศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ รวมทั้งเป็นกันชนป้องกันการกระทบกระเทือนที่เกิดขึ้นในเขตบริการที่จะ

มีมากขึ้น เป็นการระบายความแออัดของการใช้พื้นที่ในเขตบริการให้กระจายตัวในช่วงเวลาที่มีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการจำนวนมาก จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกตามสมควร เขตนี้เป็นจุดร่วมของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวแบบทั่วไป ควรมีการกำหนดเขตของกิจกรรมที่ชัดเจน ควรมีมาตรการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

5. เขตบริการ หมายถึง เขตที่กำหนดขึ้นเพื่อรองรับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่อุทยาน สามารถรองรับการขยายตัวที่จะมีขึ้น เขตนี้มีมักอยู่ใกล้แหล่งที่จะพัฒนาจุดท่องเที่ยวหรือศึกษาหาความรู้ธรรมชาติ มีการพัฒนาสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ซึ่งอุทยานแห่งชาติ/ผู้รับมอบหมายจัดขึ้นเพื่อบริการผู้เยี่ยมชม ได้แก่ บริเวณที่ทำการอุทยานฯ บ้านพัก ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ศูนย์สื่อความหมายธรรมชาติ ที่จอดรถ ร้านอาหาร รวมถึงบริเวณที่จัดไว้รองรับการพัฒนาสิ่งก่อสร้างในอนาคต เขตนี้จะเป็นจุดร่วมของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวทั่วไป ควรมีมาตรการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างเด่นชัด

6. เขตกิจกรรมพิเศษ หมายถึง เขตที่ครอบคลุมพื้นที่มีกิจกรรมของประชาชนหรือของทางราชการที่เกิดขึ้นก่อนการประกาศจัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติ ดังนั้นจึงกำหนดให้เป็นเขตพื้นที่พักอาศัยและเกษตรกรรมของประชาชน

1.5.2 เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย หมายถึง อาณาบริเวณที่ทางราชการได้กำหนดไว้ให้เป็นพื้นที่ที่สัตว์ป่าที่หายากและถูกคุกคาม ได้อาศัยในพื้นที่นั้นอย่างผาสุกปลอดภัย เป็นบริเวณสถานที่ที่เพื่อสาธารณประโยชน์หรือประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ได้แก่ พื้นที่ชุ่มน้ำบริเวณทะเลน้อยและบริเวณโดยรอบ ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของจังหวัดพัทลุง จังหวัดสงขลาและจังหวัดนครศรีธรรมราช มีเนื้อที่ประมาณ 285,625 ไร่ มีทะเลน้อยเป็นทะเลสาบน้ำจืด บริเวณโดยรอบทะเลน้อยเป็นพื้นดินและป่าพรุ มีโครงสร้างของระบบนิเวศที่สัมพันธ์กันทั้งคน พืชและสัตว์ มีพันธุ์ไม้ที่มีลักษณะเด่น (Dominant Species) ซึ่งเมื่อถูกทำลายลงโอกาสฟื้นคืนมาให้อยู่ในสภาพเดิมจะเกิดขึ้นได้น้อยมากหรืออาจต้องใช้เวลาาน ทางกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงประกาศให้เป็น "เขตห้ามล่าสัตว์ป่า" เพื่ออนุรักษ์ให้คงสภาพของพื้นที่ชุ่มน้ำไว้มิให้สูญเสียพันธุ์และเพื่อการศึกษา ปัจจุบันทะเลน้อยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดพัทลุง

1.5.3 การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง การออกแบบบริเวณพื้นที่โครงสร้างและสิ่งปลูกสร้างต่างๆ ที่จัดให้มีขึ้นภายในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรองรับกิจกรรมของผู้มาเยือนและกิจกรรมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2.1.1 การใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2.1.2 รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2.1.3 การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2.2 สภาพทั่วไปของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

2.2.1 ลักษณะทางกายภาพของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

2.2.2 การใช้ประโยชน์พื้นที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2.2.3 การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยในปัจจุบัน

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2.1.1 แนวคิดการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

1. ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ราชบัณฑิตยสถานพิจารณาบัญญัติศัพท์ที่เหมาะสมเป็นภาษาไทยแทนคำว่า Ecotourism คือคำว่า "การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ" ซึ่ง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ มีการเรียนรู้ร่วมกันของผู้เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น มุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2542 : 26)

2. การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.(2542 : 25) ให้ความหมายของ " ขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว " ว่าหมายถึง ปริมาณนักท่องเที่ยว รูปกิจกรรมการท่องเที่ยว/กิจกรรมนันทนาการและระดับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่แหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งสามารถรองรับได้ โดยไม่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวและประสบการณ์นันทนาการที่นักท่องเที่ยวควรจะได้รับจากการไปเยือนแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ

จากการศึกษาคู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทอ่างเก็บน้ำของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2533:3/12) กล่าวว่า ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว (Carrying Capacity) ควรพิจารณาจาก

1. ขนาดของแหล่งน้ำ
2. ขนาดของพื้นที่บริเวณริมชายฝั่งน้ำทั้งหมดที่นักท่องเที่ยวเข้าไปได้
3. ความละเอียดอ่อน (Sensitive) ของพื้นที่แ่งของการอนุรักษ์ พื้นดิน น้ำ ป่าไม้หรือสัตว์ที่มีอยู่ตามธรรมชาติว่าควรหรือไม่ที่จะให้นักท่องเที่ยวเข้าไปใช้สถานที่นั้น

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.(2540 : 57) กล่าวถึง การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวโดยใช้สูตรคำนวณ Formula - Base Approach to Carrying Capacity ว่าปรากฏอยู่ในระบบการวางแผนพื้นที่นันทนาการของสหรัฐอเมริกา กรมป่าไม้ของประเทศสหรัฐอเมริกา (U.S. Forest Service - USFS) ซึ่งเป็นต้นแบบของหลักการกำหนดช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ (ROS) ที่ใช้ในการจัดกลุ่มแหล่งท่องเที่ยว โดยกล่าวไว้ในคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ว่า สูตรในการคำนวณนักท่องเที่ยวต่อช่วงเวลา (number of people at one time – PAOT) ของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละช่วงชั้น สูตรดังกล่าว คือ

ขนาดพื้นที่ (เอเคอร์) X ค่าสัมประสิทธิ์ขีดความสามารถในการรองรับของช่วงชั้น (Capacity Coefficient Range)

หมายเหตุ 1 เอเคอร์ = 2.53 ไร่

ตารางที่ 2.1 การกำหนดค่าสัมประสิทธิ์ขีดความสามารถในการรองรับของแต่ละช่วงชั้น

กลุ่มชั้นของแหล่งท่องเที่ยว	ค่าสัมประสิทธิ์ขีดความสามารถระดับสูง	ค่าสัมประสิทธิ์ขีดความสามารถระดับต่ำ
พื้นที่สันโดษ (Primitive)	0.025	0.002
พื้นที่กึ่งสันโดษระดับที่ 1 (Semi- Primitive Non-Motorized)	0.083	0.008
พื้นที่กึ่งสันโดษระดับที่ 2 (Semi- Primitive Motorized)	0.083	0.008
พื้นที่ธรรมชาติพัฒนา (Roared-Natural)	2.500	0.083
พื้นที่ชนบท (Rural)	7.500	0.830

เมื่อนำสูตรนี้เข้ามาทดลองใช้ในการคำนวณขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในประเทศไทย พบว่า ส่วนใหญ่จะได้ค่าขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ค่อนข้างต่ำ จนกล่าวได้ว่าต่ำกว่าเงื่อนไขที่มีความเป็นไปได้สำหรับแหล่งท่องเที่ยวใน

ประเทศไทย ส่วนมากเป็นแหล่งท่องเที่ยวขนาดเล็กที่นักท่องเที่ยวออกกันอยู่ในเขตบริการและปริมาณนักท่องเที่ยวมักจะหนาแน่นเฉพาะในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์และช่วงเทศกาล

2.1.2 รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้กำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศดังนี้

1. กิจกรรมหลัก ได้แก่ กิจกรรมการเดินป่า (Hiking/Trekking) กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ (Nature Education) กิจกรรมถ่ายรูปธรรมชาติ บ้านพักเทปวิทไอ เทปเสียงธรรมชาติ กิจกรรมส่อง/ดูนก (Bird Watching) กิจกรรมศึกษาเที่ยวถ้ำ (Cave Exploring/Visiting) กิจกรรมศึกษาท้องฟ้าดาราศาสตร์ (Sky Interpretation) กิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ (Boat Sightseeing) กิจกรรมพายเรือแคนู/เรือคายัค/ เรือใบ/ เรือใบ กิจกรรมดำน้ำชมปะการังน้ำตื้น (Snorkel Skin Diving) กิจกรรมดำน้ำลึก (Scuba Diving)

2. กิจกรรมเสริม ได้แก่ กิจกรรมชมทิวทัศน์ธรรมชาติในบรรยากาศที่สงบ (Relaxing) ขี่จักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ (Terrain/Mountain Biking) กิจกรรมปีน/ไต่เขา (Rock/ Mountain Climbing) กิจกรรมพักแรมด้วยเต็นท์ (Tent Camping) กิจกรรมเครื่องร่อนขนาดเล็ก (Hang Glider) กิจกรรมล่องแพยาง/แพไม้ไผ่ (White Water Rafting) กิจกรรมพักผ่อนรับประทานอาหาร (Picnicking) กิจกรรมเที่ยวน้ำตก (Waterfall Visits/ Exploring) กิจกรรมวินด์เซิร์ฟ (Windsurfing) (<http://www.tat.or.th/thai/misc/environ/index.html>)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2545:84) ได้สรุปรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ดำเนินการโดยชุมชน ดังนี้

1. การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่ชุมชนใช้ประโยชน์อยู่ ได้แก่ เดินป่า ล่องแก่ง พายเรือ ตั้งแคมป์กลางป่า ขี่จักรยาน ดูนก ดูผีเสื้อ ดูหินห้อย
2. การศึกษาวิถีชีวิตของชาวบ้าน ได้แก่
 - 2.1 ร่วมกิจกรรมทางการเกษตร
 - 2.2 เรียนรู้เรื่องงานหัตถกรรม จักสาน ทอผ้า
 - 2.3 เรียนรู้ภูมิปัญญา เช่น นวดแผนไทย การรักษาโรคแบบพื้นบ้าน
 - 2.4 เรียนรู้การทำอาหาร เล่นเครื่องดนตรี รำไทย การเล่นของไทย
 - 2.5 ร่วมกิจกรรมทางศาสนาและประเพณีที่สำคัญของไทย
3. โบราณสถาน/พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น
 - 3.1 เยี่ยมชมและร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่เห็นความสัมพันธ์ระหว่างประวัติศาสตร์ศิลป์และประวัติศาสตร์สังคม
 - 3.2 ชมการแสดงพื้นบ้าน
4. การพักแบบ Home stay และ Temple stay

4.1 Home stay มี 2 ลักษณะ คือ พักร่วมบ้านกับชาวบ้านหรือ พักในหมู่บ้าน แต่แยกที่พักรอกจากครอบครัว เช่น พักที่กระท่อมกลางไร่/นาหรือในสวน

4.2 Temple stay คือ การพักที่วัด

2.1.3 แนวคิดการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก

1. ความหมายของสิ่งอำนวยความสะดวก

“ สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว ” หมายถึง บริเวณพื้นที่และโครงสร้าง/สิ่งปลูกสร้างต่างๆ ที่ผู้บริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวจัดให้มีขึ้นภายในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรองรับกิจกรรมของผู้มาเยือนและกิจกรรมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ตัวอย่างเช่น พื้นที่ปิกนิก ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว บ้านพักนักท่องเที่ยวบ้านพักเจ้าหน้าที่ ห้องน้ำ ห้องสุขา ร้านอาหาร ลานจอดรถ ถนนและทางเดินเท้า พื้นที่กางเต็นท์ ป้ายสื่อความหมาย ไลฟ์ ม้านั่ง ดั่งชยะ ระบบกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย และอื่นๆ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2541 : 24)

2. สัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้อง

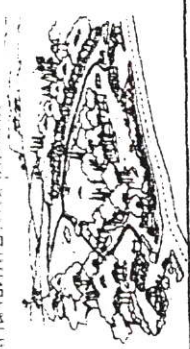

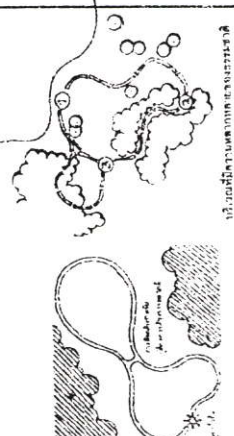
สัญลักษณ์สากลที่สำคัญที่ควรนำไปใช้เป็นมาตรฐานในการพัฒนาระบบป้ายและสัญลักษณ์ ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีดังนี้

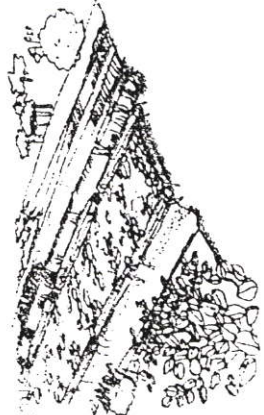
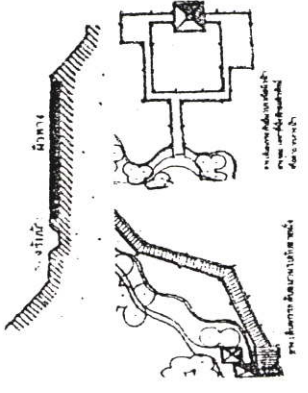
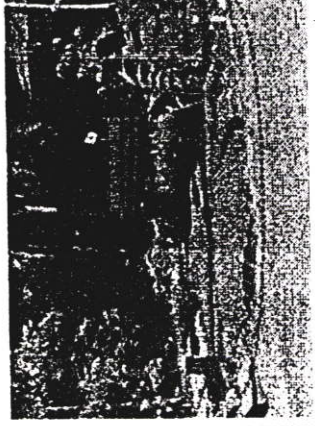
ภาพที่ 2.1 สัญลักษณ์สากลที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.(2541 : 24)

3 แนวคิดในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทต่างๆ
 3.1 สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อป้องกันอันตรายให้กับผู้มาเยือน

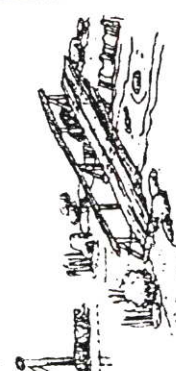
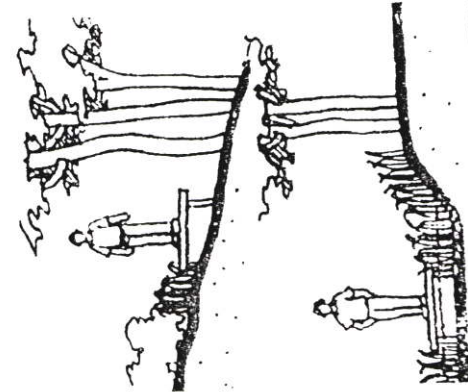

ตารางที่ 2.2 แสดงการเปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อป้องกันอันตรายและป้องกันอันตรายให้กับผู้มาเยือน

<p>ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.(2541:68)</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทอ่างเก็บน้ำของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.(2533: 68)</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดของอุทยานแห่งชาติทะเลบัน จังหวัดสตูล.(การสำรวจ:2545)</p>
<p>1. ทางเดินเท้า (trail) - เส้นทางเดินป่า (hiking trail)</p>	<p>อาจตัดเป็นเส้นตรงหรือรูปเกือกม้า ขึ้นอยู่กับลักษณะภูมิประเทศและภูมิทัศน์ตามธรรมชาติ </p>	<p>*ไม่ได้เสนอแนวคิด</p>	<p>มีจุดเริ่มต้นและสิ้นสุดบริเวณใกล้เคียงกัน </p>
<p>- เส้นทางสื่อความหมาย (interpretive trail)</p>	<p>ถ้ามุ่งเน้นระยะ loop trail ที่มีจุดเริ่มต้นและสิ้นสุดบริเวณเดียวกัน คัดผ่านบริเวณที่มีภูมิประเทศและภูมิทัศน์หลากหลาย จุดเริ่มต้นของเส้นทางถ้ามุ่งเน้นความน่าสนใจของเส้นทาง ทางเดิน บนเส้นทางอาจมีป้ายบอกจุดเริ่มต้น</p> 	<p>บริเวณที่มีความชัดเจนทางนิเวศวิทยา มีจุดสิ้นสุดและจุดเริ่มต้นอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน เลือกเส้นทางที่มีเนื้อหาดูน่าสนใจ</p> 	<p>*ไม่ปรากฏว่ามีเส้นทางสื่อความหมาย</p>

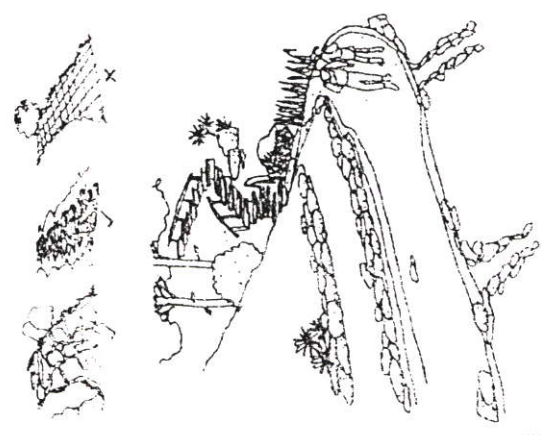

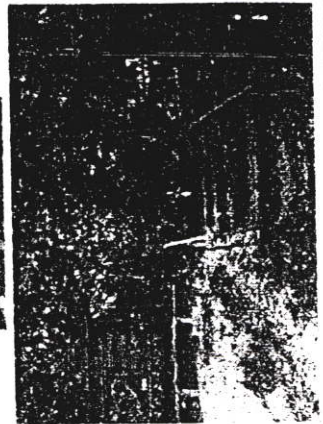
ตารางที่ 2.2 แสดงการเปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อป้องกันอันตรายและป้องกันผู้มาเยือน (ต่อ)

<p>ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก</p> <ul style="list-style-type: none"> - เส้นทางศึกษาธรรมชาติ (nature trail) 1.1 การกำหนดแนวทางการเดินเท้า (trail layout) - ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของเส้นทาง - เส้นทางเดินป่า (hiking trail) - เส้นทางสื่อความหมาย (interpretive trail) 	<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวประเภทท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.(2541:68)</p> <p>รอบค่ายพักแรม (youth camp) ครบมีหลายๆ เส้นทาง แต่แสดงให้เห็นจุดเริ่มต้นจากบริเวณค่ายพัก เพื่อให้อาจารย์มีทางเลือกในการศึกษาธรรมชาติ</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.(2533: 68)</p> <p>บริเวณที่มีความชัดเจนทางนิเวศวิทยา มีความน่าสนใจ ทำทางเดินเข้าไปทางที่ไม่รอบคอบธรรมชาติ มีหน่วยสื่อความหมายที่บริเวณเริ่มต้นทางเดินหรือระหว่างทางเป็นระยะๆ มีที่นั่งพักมีร่มไม่พอสวมคร</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดของอุทยานแห่งชาติ ทะเลบัน จังหวัดสตูล.(การสำรวจ:2545)</p> <p>- ใช้เส้นทางเดินป่าในการศึกษาธรรมชาติ</p>
<p>1.2 แนวคิดในการจัดเส้นทางเดินเท้า ต้องให้ความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันและกันและกันเป็นเส้นทางที่ง่าย เกิดกับระบบนิเวศ</p>	<p>- หลักเส้นทางธรรมชาติ หมายถึงธรรมชาติ หากจำเป็นควรทำร่องรอยนำทางเดิน ป้องกันดินพังทลาย กรณีที่เดินชันนำควรทำสะพานเดิน</p> 	<p>ทางสัญจรที่อยู่บนเนิน มีทางระบายน้ำที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้ทางน้ำธรรมชาติกัดเซาะไหล่ทาง</p> 	<p>ร่องระบายน้ำขอบทางเดิน ป้องกัน ดินพังทลาย</p>

ตารางที่ 2.2 แสดงการเปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อป้องกันผลกระทบท่อแหล่งท่องเที่ยวและป้องกันอันตรายให้กับผู้มาเยือน (ต่อ)

<p>ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2541:68)</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของมหาวิทยาลัย (2533:68)</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดของอุทยานแห่งชาติ ทะเลบัน จังหวัดสตูล.(การสำรวจจ.2545)</p>
<p>1.2 แนวคิดในการจัดเส้นทางเดินเท้า</p>	<p>หนังสือเรื่อง "คู่มือพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก" ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ได้เสนอแนะว่า การสร้างเส้นทางเดินเท้าที่ปลอดภัยและสะดวกควรคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ใช้ เช่น พื้นผิวที่เรียบ การติดตั้งราวกันตก การเดินเท้า (boardwalk) อย่างมีรั้วราวรับแรงของ</p>	<p>การทำการเดินยกระดืบหรือไปพื้นที่และบริเวณสภาพเดิมอยู่ได้ดี</p>	<p>สะพานเดินเท้า (boardwalk) ในเส้นทางที่ตัดผ่านพื้นที่ก่อนไหวตอการถูกทำลาย</p>
<p>การที่รั้วรับน้ำหนักท่องเที่ยวออกนอกเส้นทางนี้ เหยื้อนย่ำพื้นที่ธรรมชาติมีความจำเป็นบางกรณีเช่นบริเวณที่สภาพธรรมชาติเปราะบาง</p>			<p>สะพานเดินข้ามทางระบายน้ำธรรมชาติ</p>

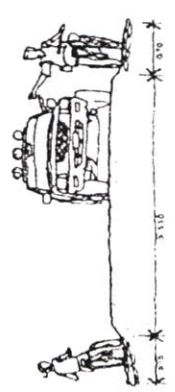
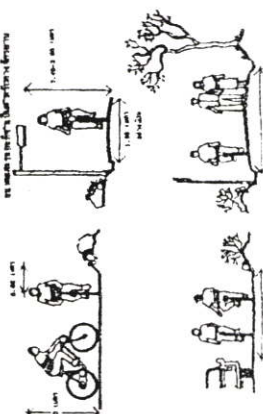
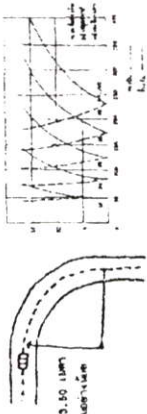

ตารางที่ 2.2 แสดงการเปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกจากคู่มือพัฒนาและป้องกันอันตรายให้กับผู้มาเยือน (ต่อ)

<p>ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก</p>	<p>จากการศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.(2541:68)</p>	<p>ในกรณีศึกษาบริเวณที่ลาดชันมากเกินไป และบริเวณที่ลื่นง่ายโดยมีการตั้งหลาย องค์ประกอบเสริมความคงทนของไม้ทางเดินด้วยวัสดุ ไม้หยาบ มีความปลอดภัยสูงกับสภาพพื้นที่และสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับผู้มาเยือน</p>		<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทท่องเที่ยวแก่นักของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.(2533: 68)</p>	<p>เสริมความคงทนของผิวทางด้วยวัสดุผิวหยาบ บริเวณที่ลาดชันดินง่ายโดยออกทรงพื้นทลาย โดยวิธีวิธีที่มีความกลมกลืนกับสภาพพื้นที่และจัดทำราวจับ ขึ้นบนไม้ตะพาน</p>	
------------------------------------	---	---	--	---	--	--

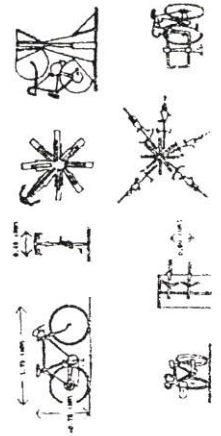

ตารางที่ 2.2 แสดงการเปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อป้องกันผลกระทบทบและป้องกันอันตรายให้กับผู้มาเยือน (ต่อ)

<p>ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก</p> <p>1.3 การอำนวยความสะดวกของเส้นทางมีความแตกต่างซึ่งแสดงให้เห็นซึ่งอยู่ในสภาพธรรมชาติที่มีความแตกต่างและต้องได้รับการปรับปรุงหรือสร้างใหม่</p>
--

ตารางที่ 2.2 แสดงการเปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อป้องกันผลกระทบท่อแหล่งท่องเที่ยวและป้องกันอันตรายให้กับผู้มาเยือน (ต่อ)

<p>ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก</p> <p>2. ทางจักรยาน (bike trail) กิจกรรมขี่จักรยานชมธรรมชาติมีผู้ให้ความสนใจหรือจักรยานเสียสุขภาพในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติมากขึ้น ทางจักรยานเป็นเส้นทางสัญจรทางเลือกรถยนต์หรือรถจักรยานสร้างมลภาวะน้อยกระทบน้อย</p> <p>2.1 หากไม่จำกัดวงกับรถจักรยานที่ขี่หรือจักรยานยนต์ให้ทางจักรยานแยกจากทางเดินเท้าและถนนเพื่อลดความขัดแย้งระหว่างกิจกรรมและเพื่อความปลอดภัย</p> <p>2.2 การกำหนดแนวทางจักรยาน</p>	<p>จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวประเภทท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2541:68)</p> <p>ในพื้นที่ธรรมชาติพัฒนาจากจัดให้เป็นบริเวณไหล่ทางทั้งสองด้านเป็นทางจักรยาน โดยให้ทางมีความกว้างไม่น้อยกว่า 0.70 เมตร</p> <p>ทางจักรยาน - มีพื้นที่ที่กว้างเพียงพอที่จะเป็นเส้นทางจักรยาน โดยควรตั้งเป็นแนวตั้งฉากหรือขนานกับเส้นทางเดินเท้า</p> <p>ไม่อนุญาตให้พัฒนาทางจักรยานในพื้นที่เสี่ยงใดๆ</p> <p>ควรหลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีความลาดชัน โดยเฉพาะทางลาดชันต่อเนื่องไปยังระยะทางยาวๆ ความลาดชันที่ไม่น่าจะสมไม่ควรมีเกิน 10%</p> <p>ทางจักรยานควรจะมีเงาไม้เป็นระยะๆ ทางจักรยานที่ดีควรมีร่มเงาไม้มากกว่า 70% และควรตัดต้นไม้บริเวณที่มีทัศนียภาพงดงาม</p>	<p>จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2533: 68)</p> <p>ขนาดและระยะที่จำเป็นสำหรับทางจักรยาน</p> <p>รัศมีเลี้ยวโค้งสำหรับทางจักรยาน</p> <p>ออกแบบให้มีความลาดชันเล็กน้อยขึ้นลงสูงไม่เกิน 90 องศา</p> <p>ความลาดชันสำหรับทางจักรยาน</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดของอุทยานแห่งชาติทะเลบัน จังหวัดสตูล (การสำรวจ: 2545)</p> <p>*ไม่ปรากฏว่ามีทางจักรยาน</p>
--	--	---	---

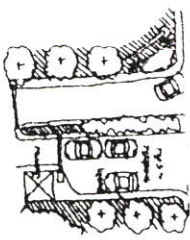
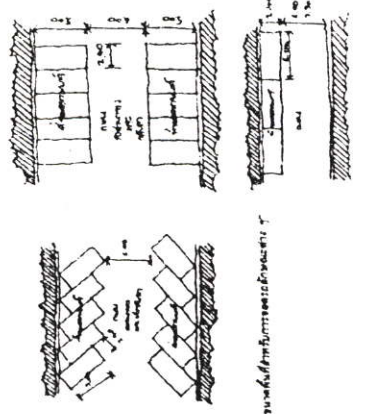
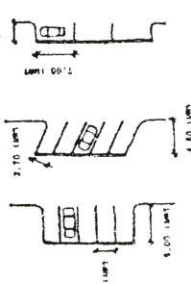
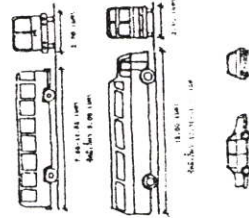

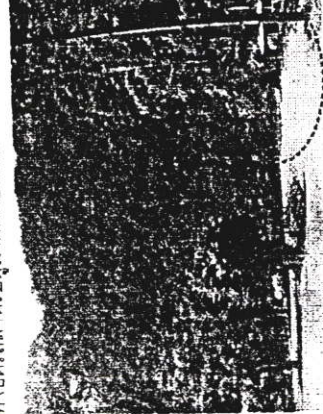
ตารางที่ 2.2 แสดงการเปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องและป้องกันอันตรายให้กับผู้มาเยือน (ต่อ)

<p>ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.(2541:68)</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มหาวิทยาลัย (2533: 68)</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดของอุทยานแห่งชาติ ทะเลบัน จังหวัดสตูล.(การสำรวจ:2545)</p>
<p>2.3 ถนนทางจักรยาน</p> <p>2.4 กรรเชียงและขี่ม้าทางจักรยาน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ถนนทางจักรยานควรมีป้ายบอกทิศทางเป็นระยะๆ เส้นทางระยะไม่ไกลจากจุดแวะพักเป็นวงๆ - สองข้างฝั่งละควรปลูกต้นไม้ร่มเงาและมีการเปลี่ยนเส้นจราจรเป็นจุดเปลี่ยนด้วยป้ายการตัดเส้นทางเดินเท้า 	<p>การออกแบบที่จอดรถจักรยาน</p> 	<p>ไม่ปรากฏว่ามีทางจักรยาน</p>
<p>3. ถนนและที่จอดรถ (road and parking area)</p> <p>3.1 ถนนหลักหรือถนนที่แยกจากทางหลวงเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ควรขึงชิงเซตบริการของแหล่งท่องเที่ยวควรออกแบบให้วิ่งได้ด้วยความเร็วปาน กลาง มีความมั่นคงแข็งแรง มีความกว้างและการออกแบบทางจราจรที่ดี (ทัศนียภาพโค้ง ความลาดชัน การยกกระดืบ ฯลฯ) เพียงพอสำหรับรถยนต์โดยสารและรถบรรทุก) ถูกต้องตามหลักวิศวกรรม ควรตัดลานบริเวณที่มีภูมิทัศน์หลากหลาย เพื่อสร้างความรื่นรมย์ให้ผู้มาเยือน 	<ul style="list-style-type: none"> - ถนนหลักเป็นถนนลาดทางเขาใหญ่ มีขนาดใหญ มีความหนาแน่นเส้นทางที่มักท่องเที่ยวทุกคนใช้มา นครมีสภาพเรียบร้อยมีป้ายบอกทาง - ถนนสายรอง เป็นถนนที่แยกมาจากถนนสายหลัก เพื่อเข้าสู่บริเวณต่างๆ เช่น เขาคีที่จอดรถจะมีขนาดเล็กน้อยมีการเรียงแบบบางลง - ถนนบริการ ทำขึ้นเพื่อเจ้าหน้าที่ดูแลความเรียบร้อยและความปลอดภัย ไม่จำเป็นต้องมีความแข็งแรงทนทานมากนัก เพราะมีการใช้งานน้อย 	<p>ถนนที่แยกจากทางหลวงเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว</p>

ตารางที่ 2.2 แสดงการเปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบแนวคันเพื่อป้องกันผลกระทบทบตอแหล่งท่องเที่ยวและป้องกันอันตรายให้กับผู้มาเยือน (ต่อ)

<p>ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก</p>	<p>จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(2541:68)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ควรให้ความสำคัญกับผลกระทบตอสิ่งแวดล้อมเป็นอันดับแรกไม่ควรกำหนดขนาดถนนผ่านบริเวณที่ระบบนิเวศมีความเปราะบางหรือให้แนวถนนแบ่งแยกระบบนิเวศ - พยายามรักษาต้นไม้และพืชพันธุ์เดิม - ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางระบายน้ำ สามารถระบายน้ำจากได้ซึ่งที่ติดตั้งการเรียงสิ่งถนนไป ซึ่งสิ่งข้างหนึ่งหรือสองข้าง สักน้ำที่ไหลมาสู่ถนนไปตรงทางน้ำที่จัดไว้อย่างเหมาะสมและเพียงพอ ทางน้ำที่มีน้ำมากไหลเร็วลงตามตลิ่ง ควรนำด้วยหินหรือลาดฉิวด้วยหินยนต์ คอนกรีต กรวด ไม่สร้างถนนของทางน้ำหากจำเป็นต้องมีทอดคอด - ควรมีไหลทางและพื้นที่ลาดชันเหนือไหลทางเพื่อป้องกันภาวะตลิ่งพังทลายของดิน 	<p>จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทท่องเที่ยวเก็บน้ำของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย(2533:68)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ควรพิจารณาทางเขวออก ที่จอดรถ จุดสำคัญที่กำหนดให้รถยนต์หรือรถบริการเข้าถึงได้ - พยายามรักษาความปลอดภัยไว้ให้มากที่สุด - ควรคำนึงถึงกิจกรรมที่ผู้ขับเข้ามาจะได้รับมีน่วยออกทาง - กรณีตั้งถนนบนภูเขา แนวถนนควรกลมเส้นเข้ากับภูมิประเทศ 	<p>จากการศึกษาแนวความคิดของอุทยานแห่งชาติทะเลบัน จังหวัดสตูล.(การสำรวจจ.2545)</p>
<p>3.2 การออกแบบถนน</p>			<p>ลักษณะถนนภายในอุทยาน</p> <p>การจัดทำแนวคูระบายน้ำ</p>

ตารางที่ 2.2 แสดงการเปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการป้องกันผลกระทบท่อและป้องกันอันตรายให้กับผู้มาเยือน (ต่อ)

<p>ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก</p> <p>3.3 ที่จอดรถในจุดต่างๆ ควรเป็นที่จอดรถในจุดต่างๆ อย่างเพียงพอเพื่อป้องกันมิให้ผู้มาเยือนไปจอดรถในบริเวณที่ไม่ได้กำหนด ซึ่งอาจทำลายธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยว</p>	 <p>ที่จอดรถบริเวณด้านตรง</p>	 <p>ที่จอดรถบริเวณด้านตรง</p> <p>ที่จอดรถบริเวณด้านตรง</p>	<p>จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2541:68)</p> <p>ที่จอดรถบริเวณด้านตรงทางเข้าแหล่งท่องเที่ยว ว่าเป็นที่ที่ไม่มีทางรถสวนไม่ปลอดภัยในระยะเวลาลำบาก จุดที่ตั้งควรมองเห็นได้ในระยะใกล้ควรเป็นที่ราบหรือลาดไม่เกิน 5%</p> <p>ที่จอดรถอยู่บริเวณทางเข้าเส้นทางเดินป่าหรือเส้นทางศึกษาธรรมชาติ ควรมีเชื้อที่สำหรับจอดรถไม่น้อยกว่า 5 คัน ไม่ตั้งอยู่ในบริเวณทางโค้งของถนน</p> <p>ที่จอดรถบริเวณพื้นที่การและศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ควรเป็นที่ราบมีเชื้อที่กว้างอยู่ใกล้จุดประกอบบริการมากที่สุด ควรจัดที่จอดรถแยกประเภทรถ ออกแบบเผื่อพื้นที่ว่างสามารถขยายตัวในระหว่างเทศกาล</p> <p>คำนวณจอดรถบริเวณที่ต้องจองล่วงหน้า เช่น บริเวณเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ควรจองล่วงหน้าก่อนเข้าชมศึกษาธรรมชาติ ควรมีรถไม่พอสมัคร ไม่ควรอยู่ใกล้ไม้ใหญ่ที่อยู่มาก</p>	<p>จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2533:68)</p> <p>ที่จอดรถในแนวถนน เหมาะสำหรับการจอดรถชั่วคราวควรจัดให้เอียงของทางวิ่งทางซ้ายเท่านั้น เพื่อความสะดวกต่อผู้ขับขี่ ไม่ควรจัดในถนนที่มีการจราจรคับคั่งหรือถนนที่มีการจราจรมีความเร็วสูง</p> 	<p>ที่จอดรถแยกจากแนวถนน การจัดเป็นลานจอดรถ ควรแยกประเภทของรถ คือ รถจักรยานยนต์ รถยนต์และรถที่มีผู้โดยสาร 30 คนขึ้นไป</p> 	<p>จากการศึกษาแนวความคิดของอุทยานแห่งชาติทะเลบัน จังหวัดสตูล (การสำรวจ: 2545)</p>	<p>ที่จอดรถบริเวณด้านตรง</p> 	<p>ที่จอดรถสำหรับผู้มาติดต่อชั่วคราว</p>
---	--	--	--	---	---	---	--	---

ตารางที่ 2.2 แสดงการเปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อป้องกันผลกระทบท่อและป้องกันอันตรายให้กับผู้มาเยือน (ต่อ)

ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก	<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.(2541:68)</p> <ul style="list-style-type: none"> - สถานประกอบการในพื้นที่ซึ่งมีปริมาณการจราจรน้อยและโครงสร้างของดินสามารถรับน้ำหนักได้ดีพอควร อาจไม่จำเป็นต้องมีวิศวกร เพื่อตรวจสอบเป็นธรรมชาติความชุ่มชื้นให้กับต้นไม้ - สถานประกอบการซึ่งมีธรรมชาติพัฒนาครุผิวด้านด้วยวัสดุที่กลมกลืนกับธรรมชาติ - สิ่งปลูกสร้างมีความรู้สึกเป็นธรรมชาติ แต่มีปัญหาในเรื่องสีที่หยาบเกินไป การบูรณะจากวัสดุธรรมชาติที่เลือกใช้ควรอยู่ก่อน - สิ่งแวดล้อมและสิ่งมีชีวิตของในพื้นที่มีความรู้สึกเป็นธรรมชาติและคงทนกว่าวิธีปลูกต้นไม้และวิธีอื่นๆ 2 ระบบแรก ระบบไม่แข็งแรงนัก แต่กลมกลืนกับธรรมชาติของสิ่งปลูกสร้างเองผู้ดูแลของ - วัสดุที่ใช้มีคุณภาพไม่ได้ เช่น แอสฟัลท์ คอนกรีต แทนที่ด้วยวัสดุที่แข็งแรง เช่น การลาดพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่ปูพื้นปูน การลาด - วัสดุที่ปูพื้นควรใช้พื้นที่บริเวณต้นน้ำ 	<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทอ่างเก็บน้ำของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.(2533: 68)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ควรวางแผนจราจรที่คนและเด็กเข้าไปแหล่งท่องเที่ยวเพื่อความสะดวกในการเดินและสะดวกผู้ขับขี่ที่กำลังนำรถเข็น - การจัดบริเวณของทางเข้าออกของลานจอดรถควรมีขนาด 7.5 ม. เบื้องหน้าเพื่อความสะดวก - วัสดุผิวพื้นขึ้นอยู่กับปริมาณรถ ได้แก่ คอนกรีต มีความคงทนที่สุด มีราคาสูง มีความกระด้าง - แอสฟัลท์ ราคาถูกกว่าคอนกรีตแต่กระด้างต่ำกว่า ขอบเมฆงกกว่าคอนกรีต - พื้นผิวที่ปูได้เรียบลื่น ก่อสร้างง่าย ไม่กระด้าง - ขอบเขียงง่าย สะอาด ดูเรียบร้อย - พื้นดินที่ล้อมรอบสูงก้นภูเขาภายในได้สวย เหมาะสำหรับผู้ที่มีอาการงาไม่ไหวหรือรถไม่ไต่รถตลอดทั้งวัน มีความกลมกลืนกับธรรมชาติ ต้องมีการดูแลรักษาเสมอ 	<p>จากการศึกษาแนวคิดของอุทยานแห่งชาติทะเลบัน จังหวัดสตูล.(การสำรวจ:2545)</p> <p>ที่จอดรถภายในบริเวณอุทยานผืนดินแอ่งหัลท์</p>
3.4 การออกแบบลานจอดรถ			 <p>ถนนและสถานจอดรถผิวพื้นดินอัดแน่น เพื่อคงความเป็นธรรมชาติ</p>

4. ระบบกำจัดขยะ ขยะมูลฝอยที่ปรากฏในแหล่งท่องเที่ยว มี 3 ประเภท ได้แก่

- ขยะมูลฝอยที่เน่าเปื่อยได้ง่าย (garbage) เช่น เศษอาหาร
- ขยะมูลฝอยที่ไม่เน่าเปื่อยหรือเน่าเปื่อยยาก (rubbish) เช่น เศษ

กระดาษ เศษไม้ หญ้า โลหะต่างๆ ขยะพวกนี้มีทั้งเผาไหม้ได้และเผาไหม้ไม่ได้

- ขยะมูลฝอยที่ทำลายยาก และเป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม

4.1 การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยที่ใช้ทั่วไปมี 2 ลักษณะ คือ

- ระบบถังขยะใบเดียว ที่รวมขยะทุกชนิดใส่ในถังใบเดียว ทำให้

เป็นขยะผสม ค่อนข้างเป็นปัญหาในการกำจัดและแยกขยะ

- ระบบถังขยะสองใบ โดยแยกขยะเปียก-ขยะแห้งออกจากกัน
- ระบบถังขยะสามใบ โดยแยกขยะเปียกที่ย่อยสลายได้ ขยะแห้งที่

เผาไหม้ได้และขยะแห้งที่เผาไหม้ไม่ได้ออกจากกัน จะมีประสิทธิภาพและเป็นผลดีต่อสิ่งแวดล้อม

4.2 การกำจัดขยะ โดยทั่วไปมี 2 วิธี คือ

- การฝัง (sanitary landfill) วิธีการขุดแล้วฝังกลบ อาจบดทับด้วย

เครื่องจักรกลจนกระทั่งหลุมเต็มแล้วค่อยขุดใหม่ อาจขุดเป็นร่อง นำขยะไปเทแล้วบดทับด้วยเครื่องจักร ข้อดี คือ สามารถกำจัดขยะได้เกือบทุกชนิด พื้นที่ที่ฝังกลบและบดอัดแล้วสามารถใช้ประโยชน์อื่นๆ ได้อีก ข้อจำกัดคือ ต้องใช้พื้นที่ใหญ่ ถ้าจัดการไม่ดีพออาจมีปัญหาเรื่องกลิ่นและอัคคีภัย

- การเผาหรือการเผาขยะมูลฝอยในเตาเผา (incineration) เหมาะ

กับขยะที่จัดเก็บแบบ 2 ถังขึ้นไป ข้อดี คือ ใช้พื้นที่น้อย กากที่เหลือจากการเผามีน้อยสามารถกำจัดโดยนำไปถมที่ลุ่มได้ ไม่มีข้อจำกัดเรื่องสภาพอากาศ ข้อจำกัด คือ เตาและเครื่องมือราคาสูง ต้องอาศัยผู้คุมงานที่มีประสบการณ์ ต้องการเชื้อเพลิงในการเผา หากควบคุมไม่ดีอาจเกิดปัญหากลิ่นควัน เขม่า

4.3 ข้อควรพิจารณาในการจัดเก็บและกำจัดขยะ ได้แก่ สนับสนุนการใช้

ระบบจัดเก็บแบบหลายถัง อาจเลือกการกำจัดโดยการฝังหรือเผาหรือทั้งสองวิธีตามความเหมาะสม สนับสนุนนำกลับมาใช้ใหม่ ลดการใช้วัสดุย่อยยากและการย่อยสลายสร้างมลภาวะ

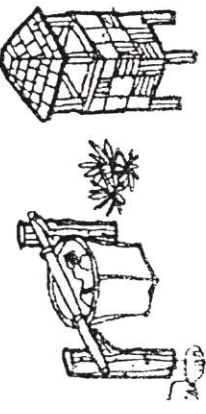
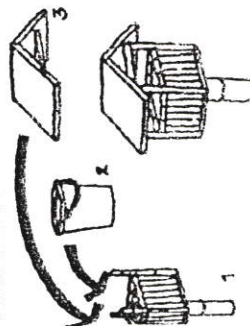
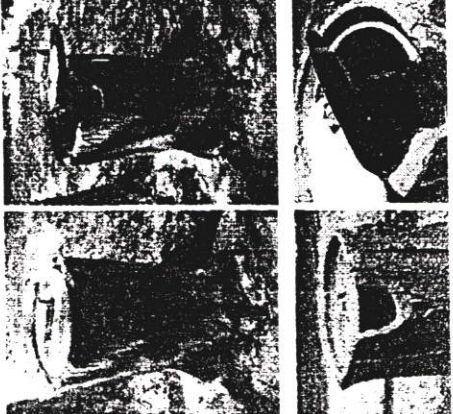
- การเลือกใช้วิธีฝัง ได้แก่ ต้องมีพื้นที่ราบที่เพียงพอ พื้นที่ที่ใช้ฝัง

ห่างจากเขตบริการพอสมควร ไม่ตั้งอยู่เหนือลม ตั้งอยู่ห่างจากแหล่งน้ำ ที่ดินมีความลึกพอควร ไม่ก่อให้เกิดอันตราย กระทบต่อที่อยู่ของสัตว์ป่า การฝังกลบในป่าต้องบดอัดให้แน่นเพื่อป้องกันสัตว์คุ้ยเขี่ย

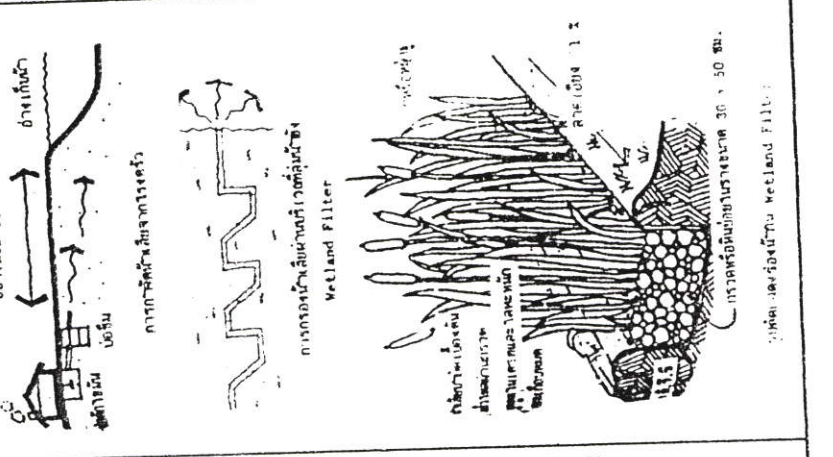
- การเลือกใช้วิธีเผา ได้แก่ แยกประเภทขยะก่อนเผา การขุดหลุม

เผา ควรเผาที่ละน้อยให้เสร็จในแต่ละวัน เตาเผาควรเลือกแบบมาตรฐาน ประหยัดพลังงาน ไม่ยุ่งยาก

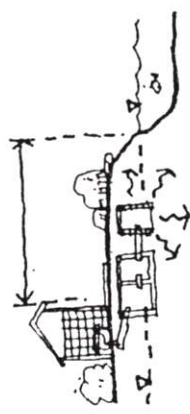
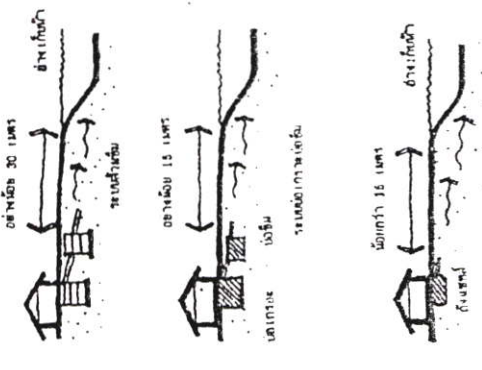

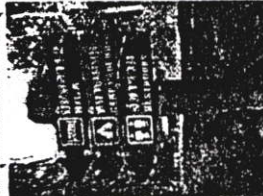

ตารางที่ 2.2 แสดงการเปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อป้องกันผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวและป้องกันอันตรายให้กับผู้มาเยือน (ต่อ)

ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก	จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.(2541:68)	จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.(2533: 68)	จากการศึกษาแนวคิดของอุทยานแห่งชาติทะเลบัน จังหวัดสตูล.(การสำรวจ:2545)
<p>4.6 การออกแบบติดตั้งถังขยะ</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - เน้นแบบที่เรียบง่าย ใช้วัสดุและสีกลมกลืน - ธรรมชาติคงทนง่ายในการเก็บ-ถ่ายขยะ - ต้องไม่อ่อนไหวต่อพฤติกรรมทำลายกายารุ้ยเสียของสัตว์ - ติดตั้งไว้บริเวณที่มีกระเป๋ารับขยะยื่นหน้าแนมมองเห็นได้ชัด - มีพื้นที่ที่อยู่ห่างไกลไม่ควรติดตั้งถังขยะ แต่ควรออกแบบถังให้ผู้ใช้ประโยชน์นำขยะออกไปทิ้งในเขตบริการหรือนำออกจากแหล่งท่องเที่ยว 	<ul style="list-style-type: none"> - แข็งแรง ทนทาน ท้าความสะอาดง่าย ไม่เป็นสนิมหรือผุพังง่าย - สามารถป้องกันแมลงวัน สัตว์คุ้ยขยะ คอมีฝาปิดป้องกันลมพัดถาเป็นถึงขยะไปรง เช่นเป็นลวดตาข่าย ควรใช้ถังหรือถุงซ้อนข้างในอีกหนึ่งชั้น ลวดควรมีความถี่พอที่จะเก็บขยะชิ้นเล็ก ๆ ไว้ได้ และเพื่อสะดวกในการเก็บ - ลักษณะและความจุของภาชนะรองรับต้องเหมาะสมกับประเภทและปริมาณขยะ - ไม่ทำให้เสื่อมเสียทัศนียภาพ 	<p>ลักษณะถังขยะที่มีอยู่ทั่วไปในบริเวณเขตอุทยานมีฝาปิด ตัวถังภายนอกทำจากคอนกรีต ทาสีเหมือนต้นไม้ มีถังและถุงดำอยู่ภายใน ติดตั้งอยู่ในบริเวณต่าง ๆ</p>

ตารางที่ 2.2 แสดงการเปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อมและป้องกันอันตรายให้กับชุมชน (ต่อ)

<p>ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2541:68)</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทอ่างเก็บน้ำของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2533: 68)</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดของอุทยานแห่งชาติ ทะเลบัน จังหวัดสตูล.(การสำรวจ:2545)</p>
<p>5. ระบบบำบัดน้ำเสีย</p>	<p>- คู่มือที่เหมาะสมสำหรับแหล่งท่องเที่ยวแนวปะการังท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ คือ 7.11 Oxidation Ponds หรือออกซิเจนในกระบวนการย่อยสลาย เป็นระบบที่เรียบง่ายและประหยัดซึ่งพบบ่อยที่สุดในประเทศไทย</p> <p>- การกำจัดของ Oxidation Ponds อ่างขุดบ่อธรรมดา ลึก 1.5 เมตรไม่ต้องวางตะกอนที่ จะเก็บน้ำได้ 7 วัน จึงใช้เพื่อเก็บของเสียปริมาณ BOD ที่รวมอยู่ BOD</p> <p>- เฉลี่ยสำหรับน้ำที่ตกจากส้วมและที่ตักคาร์บอนได้เป็น 50 กรัม/คน/วัน) โดยให้อัตราการรับ BOD 1ระบบณ 0.0224 กิโลกรัม/ลูกบาศก์เมตร/วัน</p> <p>- สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่มีพื้นที่รับจำกัด สามารถใช้ถังบำบัดน้ำเสียรูปทรงกลม เลือกใช้ตามปริมาณน้ำเสียแต่ละพื้นที่</p>		<p>- บ้านพักและอาคารทั่วไปในระบบบ่อเกาะบ่อซีเมนต์</p>

ตารางที่ 2.2 แสดงการเปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อความสะอาดป้องกันมลภาวะทางสิ่งแวดล้อมและป้องกันอันตรายให้กับผู้มาเยือน (ต่อ)

<p>ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.(2541:68)</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.(2533: 68)</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดของอุทยานแห่งชาติทะเลบัน จังหวัดสตูล.(การสำรวจ:2545)</p>
<p>6. ห้องสุขา 6.1 ตำแหน่งที่ตั้ง</p>	<p>ควรเป็นบริเวณที่ระดับน้ำใต้ดินค่อนข้างลึก อยู่ห่างจากแหล่งน้ำ หลีกเลี่ยงการวางบ่อเกรอะ บ่อซึมบริเวณที่เป็นดินเหนียวและควรอยู่สูงกว่าระดับน้ำใต้ดิน</p> <p>ส่วนใหญ่เป็นแบบสวมราด เพื่อประหยัดการขุด หากเป็นอีกวิธีควรจะเป็นแบบประหยัสน้ำ แหล่งท่องเที่ยวที่ขาดแคลนน้ำจัดสอยควรจัดสร้างส้วมหลุม (pitch toilet) แยกและวัสดุของกอลมก็ส่งกับรวบรวม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่ควรจัดตั้งเป็นไปหรือมีรูปแบบที่สะดุดตา อาจช่วยบ่งชี้ให้เห็นอาคารด้วยวิธีโปร่ง แนวโน้มไม่เปลี่ยนแปลงอยู่ห่างจากแหล่งน้ำไว้ 30 เมตร - หองน้ำชายหญิง ควรแยกทางเข้าจากกัน ทางเข้าออกที่ดีไม่ควรเปิดโล่งเข้าไปถึงภายใน <p>ควรมีผนังกันหนึ่งชั้นกัน</p> 	<p>การใต้แนวพุ่มไม้บังตาการมองเห็น</p> <p>ป้ายแสดงทางไปสุขาในบริเวณเขตอุทยาน</p> <p>สุขาในบริเวณเขตอุทยาน</p>
<p>6.2 แบบของห้องสุขา</p>			

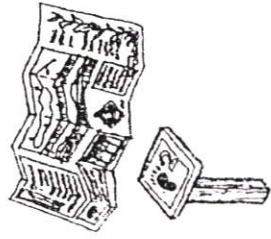
ตารางที่ 2.2 แสดงการเปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อป้องกันอุบัติเหตุและป้องกันผู้มาเยือน (ต่อ)

<p>ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก</p>	<p>จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2541:68)</p>	<p>จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทท่องเที่ยวแก่น้ำของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2533:68)</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดของอุทยานแห่งชาติทะเลบัน จังหวัดสตูล.(การสำรวจ:2545)</p>
<p>7. ป้าย</p> <p>ป้ายที่จำเป็นของสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อป้องกันอุบัติเหตุและป้องกันผู้มาเยือนที่อาจเกิดกับผู้มาเยือน คือ ป้ายข้อมูลได้แก่ ป้ายบอกทิศทาง ป้ายบอกระเบียบกฎเกณฑ์ในการใช้พื้นที่และป้ายเตือนภัย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ควรใช้เครื่องหมายและสัญลักษณ์ที่เป็นสากล และใช้สัญลักษณ์แทนตัวอักษรมากที่สุดเพื่อจุดความสนใจจากผู้มาเยือน - ป้ายควรเตือนข้อห้ามต่างๆ ควรใช้ข้อความที่สุภาพ สั้น กระชับ ชัดเจนและหากเป็นไปได้ควรแบ่งใช้ป้ายของจุดของพื้นที่มาตั้งแถว - รูปแบบตัวหนังสือและสี ควรนำมาตรวจสอบดูอย่างถี่ถ้วนที่ สีที่เหมาะสมควรเป็นสีพื้น คือ สีเหลืองหรือสีส้มหรือสีขาว ตัวอักษรควรใช้สีขาว เพื่อให้มองเห็นชัดเจนหรือขาวดำ - ป้ายที่มีชื่อหรือคำบรรยาย ควรมีทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ - การออกแบบ ควรเน้นความเรียบง่าย ชัดชัด ที่ง่ายสำหรับผู้มาเยือนที่เพื่อความสะดวกและง่ายต่อการนำร่อง - ควรติดตั้งป้ายในตำแหน่งที่มองเห็นเด่นชัด ผู้ใช้จะมองเห็นได้ง่าย 		<p>เครื่องหมายและสัญลักษณ์</p> <p>ป้ายบอกทิศทาง</p> <p>ป้ายเตือนความหมาย</p>

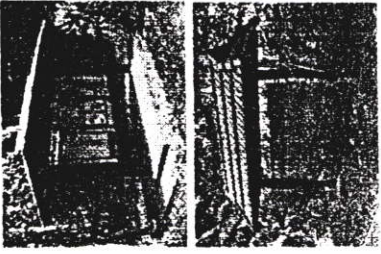
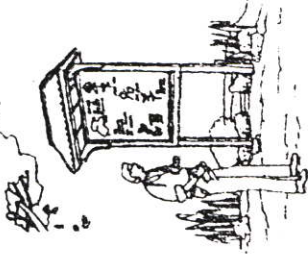
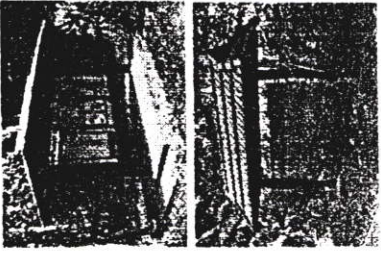
3.2 สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการเรียนรู้ ที่ศึกษารวมชาติ/วัฒนธรรม

ตารางที่ 2.3 แสดงการเปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการเรียนรู้ ที่ศึกษารวมชาติ/วัฒนธรรม

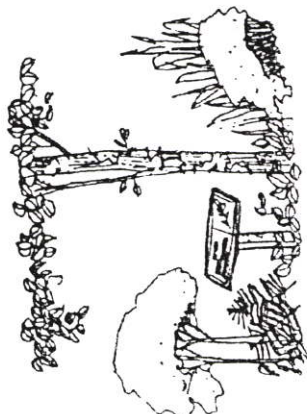
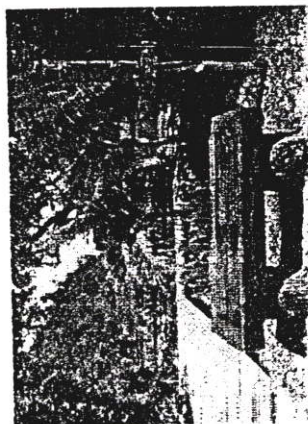

ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก	จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบกาสทของเชียงใหม่ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2541:68)	จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทของบ้านของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.(2533: 68)	จากการศึกษาแนวคิดของอุทยานแห่งชาติทะเลบัน จังหวัดสตูล.(การสำรวจ:2545)
1. คู่มือ (Booklet)	คู่มือศึกษารวมชาติ คู่มือศึกษาวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่มีเพื่อการจูงใจความหมาย เน้นการให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับสหภาพวัฒนธรรมชาติ	*ไม่ได้เสนอแนวคิด	*ไม่ได้เสนอแนวคิด
2. หน้ปกออกดำแน ไม้ใช้คู่กับแผ่นทับ (marker-leaflet)	ใช้สำหรับบริการสื่อกลางหมายรรมชาติและวัฒนธรรม สำหรับเส้นทางศึกษารวมชาติด้วยตัวเอง เหมาะสำหรับเส้นทางเดินเท้าที่มีพื้นที่สองข้างทางจำกัดที่จะติดตั้งป้ายมีพระศกกรรรมทาง (wayside exhibit) ที่จะบรรจุหรือภาพที่ติดองการสื่อ เพราะหน้ปกใช้ไม้เนื้ออ่อนและเหมาะกัพื้นที่ที่มีสภาพภูมิอากาศร้อนแสดแดดใไปยช้ทำจุดมุ่ง	*ไม่ได้เสนอแนวคิด	*ไม่ได้เสนอแนวคิด

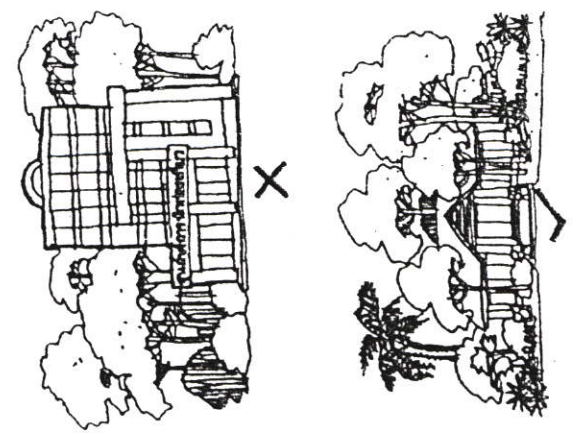

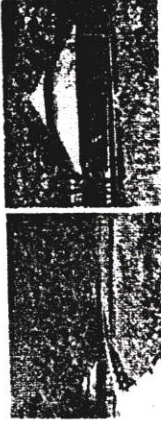

ตารางที่ 2.3 แสดงการเปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการเรียนรู้ ศักยภาพวิชาชีพ/วัฒนธรรม(ต่อ)

<p>ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวประเภทท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.(2541:68)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระบุบอกตำแหน่งออกเป็นป้ายขนาดเล็ก แสดงหมายเลขตำแหน่งที่จะสื่อความหมาย หรือป้ายแสดงหมายเลขตำแหน่ง พร้อมมีชื่อตำแหน่งควบคู่กัน - วัสดุที่ใช้ทำหตุ ควรกลมกลืนกับธรรมชาติ - ดงทน - ไม้กับ ไม้เทียม - ง่ายต่อการทำความสะอาด - ทำเป็นทุกสถานีทุกประเภท 	<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทอ่างเก็บน้ำของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.(2533:68)</p> <p>*ไม่ได้เสนอแนวคิด</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดของอุทยานแห่งชาติ ทะเลบัน จังหวัดสตูล.(การสำรวจ:2545)</p>
<p>3. การออกแบบหมุดบอกตำแหน่งและแผนที่ที่ชัดเจน</p>	<p>ตัวแผ่นป้าย ควรมีทั้งตัวหนังสือและภาพควบคู่กัน ไม่ควรใช้ตัวหนังสือมากเกินไป ควรมีพื้นที่ว่างบนแผ่นป้ายโดยรอบบ้างขอบ มีจุดดึงดูดความสนใจใช้สีเด่น โยงเนื้อหาและภาพในแผ่นป้ายช่วยเสริมจุดล้อมชมรมชาติ ในบริเวณที่ติดตั้งป้าย</p> <ul style="list-style-type: none"> - โครงสร้างทำคอนกรีตและป้าย (sign support) ได้แก่ เสาฐานป้าย หลังคา ขึ้นๆ ควรเน้นความกลมกลืนกับธรรมชาติขอไม้ได้และสีประจำท้องถิ่น 	<p>*ไม่ได้เสนอแนวคิด</p>	<p>นิทรรศการริมทางในบริเวณอุทยาน</p>
<p>4. นิทรรศการริมทาง (wayside exhibit)</p> 	<p>*ไม่ได้เสนอแนวคิด</p>	<p>*ไม่ได้เสนอแนวคิด</p>	<p>นิทรรศการริมทางในบริเวณอุทยาน</p>

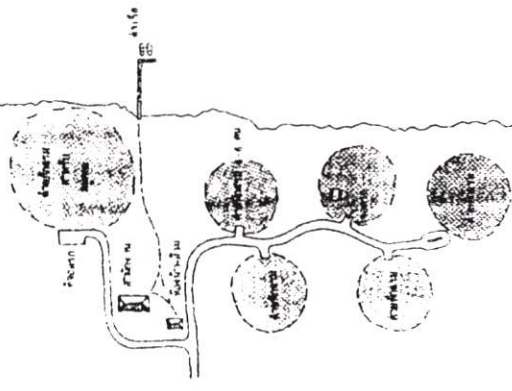
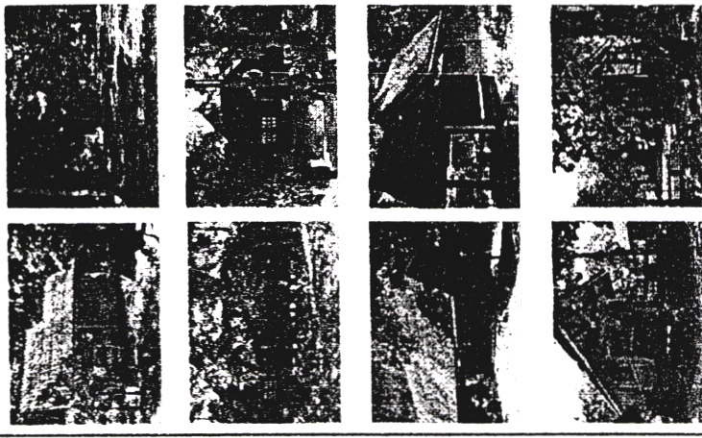
ตารางที่ 2.3 แสดงการเปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการเรียนรู้ ศึกษานิเทศศาสตร์/วัฒนธรรม(ต่อ)

<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาและ ออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่ง ทองเที่ยวแบบกรท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.(2541:68)</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่ง ทองเที่ยวประเภทอ่างเก็บน้ำของ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.(2533: 68)</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาและ ออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่ง ทองเที่ยวแบบกรท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.(2541:68)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขนาดของป้ายขึ้นอยู่กับเนื้อหาและภาพที่ บรรจุ หากมีเนื้อหาบทความแบ่งเนื้อหาออกเป็น ส่วนๆ ตามเค้าโครงเรื่องในการสื่อความหมาย แยกเป็นแผ่นป้ายย่อยๆ - ป้ายบริเวณจุดชมวิวก็น่าสามารถมองเห็นได้ 180 องศาหรือมากกว่า ควรออกแบบให้เป็นป้าย แนวนอน ติดตั้งบนขอบรั้วกันตลหรือบนฐาน ฉัตรที่สูงจากพื้นไม่เกิน 70 เซนติเมตร เอียง ประมาณ 45 องศา ส่วนป้ายทั่วไปอาจเป็นป้าย แน่ตั้งระดับสายตา 	<p>จากการศึกษาแนวคิดของอุทยานแห่งชาติ ทะเลบัน จังหวัดสตูล.(การสำรวจ:2545)</p>
<p>4. นิทรรศการริมทาง (wayside exhibit) (ต่อ)</p>	<p>รูปแบบของป้าย</p>		<p>ป้ายสื่อความหมายริมทางในบริเวณอุทยาน</p>

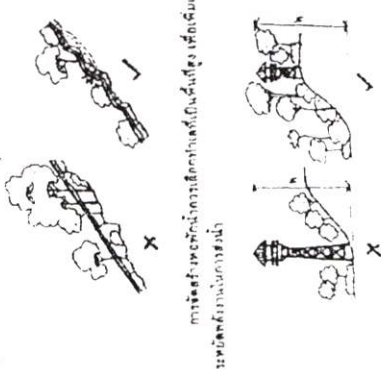
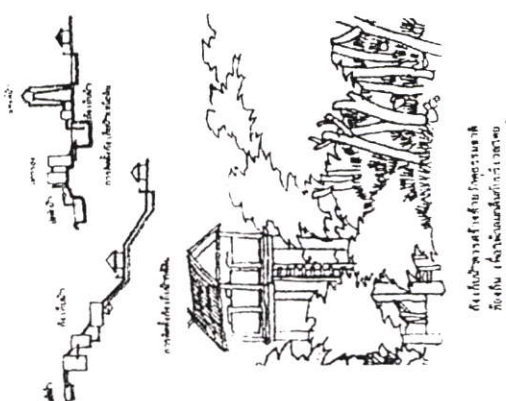
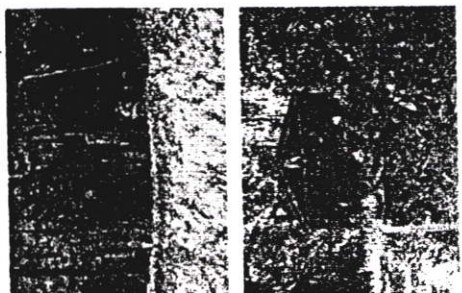
ตารางที่ 2.3 แสดงการเปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการเรียนรู้ (ต่อ)

<p>ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.(2541:68)</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.(2533: 68)</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดของอุทยานแห่งชาติทะเลบัน จังหวัดสตูล.(การสำรวจ:2545)</p>
<p>5. ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว (visitor center)</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - ตั้งที่ที่เหมาะสม การเข้าถึงสะดวก มีความเป็นศูนย์กลางเป็นจุดที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องผ่านมีทัศนียภาพงดงามมีที่ร่มเงาเพียงพอสำหรับพักผ่อน - องค์ประกอบของศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ได้แก่ โถงทางเข้า เคา์เตอร์ติดต่อสอบถาม / บริการข้อมูล ส่วนนิทรรศการ ส่วนร้านค้า ห้องเก็บวัสดุ ห้องบรรยาย-ฉายสไลด์ ห้องงูงาและอาจมีบริเวณจำหน่ายของที่ระลึกการกำหนดขนาดขึ้นอยู่กับจำนวนนัก - ท่อที่ยืดหยุ่นเข้ามากใช้ประโยชน์ความสะดวกในการเข้าถึงของท่าเลที่ก็คัดเลือก ถานเป็นศูนย์กลาง เชื่อมต่อกับจุดท่องเที่ยวอื่น ๆ งบประมาณและจัดจ้กัด้านความปลอดภัย - งบประมาณโดยกรมควบคุมยังไม่ควรติดเด่นหรือฉูดฉาด มีคววมกลมกลืนกับชุมชน - สำคัญเพื่อเชื่อมโยงที่สามรถทำได้ ศูนย์บริการควรเป็นไปมีแสงสว่างและสารพัดย ุทธศาสตร์ 	<p>โดยมีส่วนติดต่อสอบถาม งานเอกสารได้แก่การจัดให้มีร้านค้าร้านอาหารหน้าห้องดูเสนอแนวคิดฯ เป็นกลุ่มอาคารทางวิชาการ ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ภายในอาคารและกลางแจ้ง ห้องสมุด ส่วนสัตว์ขนาดเล็กเพื่อเสริมความรู</p> 	<p>อาคารศูนย์บริการนักท่องเที่ยว</p>

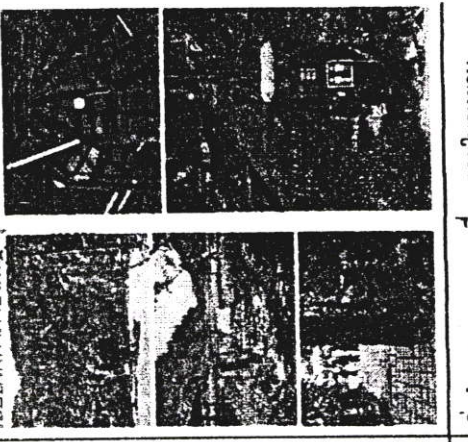
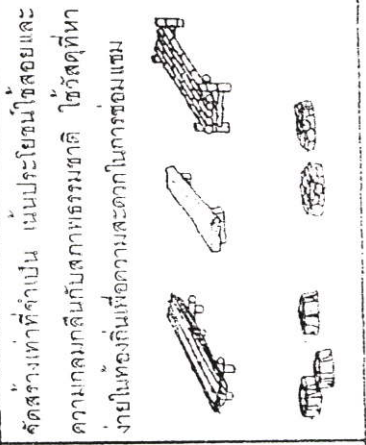
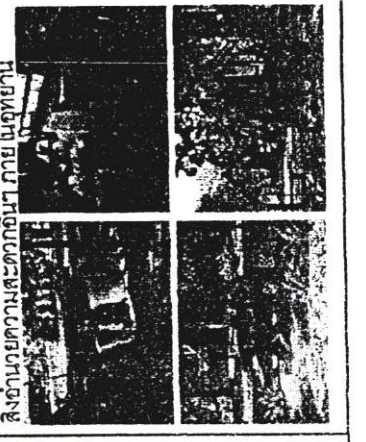
ตารางที่ 2.4 แสดงการเปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบแนวคิดเพื่อเพิ่มความสะดวกรวดเร็วในการประกอบกิจกรรมในชนบท (ต่อ)

<p>ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2541:68)</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทอ่างเก็บน้ำของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.(2533: 68)</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดของอุทยานแห่งชาติทะเลบัน จังหวัดสตูล.(การสำรวจ:2545)</p>
<p>2. บ้านพัก</p>	<p>สำหรับกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์ในระดับกลางการออกแบบควรยกอาคารได้ดี ถมมกสลับกับสิ่งแวดลอมตั้งอยู่ในบริเวณที่ไม่แออัด ควรเป็นที่ราบลาดชันไม่เกิน 10% กำบังทิศทางการไหลของน้ำผิวดินวางตำแหน่งให้ได้มุมมองที่ดี เข้กถึงง่าย</p> 	<p>เป็นลักษณะบ้านพักตากอากาศ โดยที่สิ่งอำนวยความสะดวกจะลดน้อยลงไป เช่นไม่มีเพดานหรือระบบน้ำใต้ มักอยู่ในตำแหน่งทางไกลหรือเข้าถึงไม่สะดวก ไม่อยู่บนเส้นทางคมนาคมหลัก อาจเข้าถึงทางรถยนต์ไม่ได้ เข้กถึงเพียงทางเรือได้เพียงอย่างเดียว เช่น อาจเป็นเกาะอยู่กลางน้ำ เป็นต้น</p> 	<p>ลักษณะบ้านพักแบบบ้านเดี่ยวภายในเขตอุทยาน</p>

ตารางที่ 2.4 แสดงการเปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกภายในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ (ต่อ)

<p>ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวประเภทท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.(2541:68)</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทอ่างเก็บน้ำของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.(2533:68)</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดของอุทยานแห่งชาติทะเลบัน จังหวัดสตูล.(ภาสดีอารจ.2545)</p>
<p>3. เรือนเตา</p>	<p>ในความสัมพันธ์กับการประหยัดพลังงาน กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม ตั้งการขึ้นที่ราบในกลางลำน้ำแนวเขตกว้าง ครอบคลุมพื้นที่กว้างนอกอาคารไปด้านหลังที่ระดับความสูงของ</p>	<p>*น้ำเสนอตั้งบนพื้นที่ตกอากาศ</p>	
<p>4. ระบบน้ำใช้</p>	<p>การนำน้ำฝนมาใช้กับกิจกรรมนันทนาการ การตั้งห้องส้วมที่สร้างขึ้นโดยเชื่อมกับคูน้ำที่มีระดับสูงเพื่อเพิ่มแรงดันน้ำ</p> 		<p>การติดตั้งระบบน้ำใช้ภายในอุทยาน</p>

ตารางที่ 2.4 แสดงการเปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการประกอบกิจการหมั่นขนภากร (ต่อ)

<p>ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.(2541:68)</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทเชิงอนุรักษ์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.(2533:68)</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดของอุทยานแห่งชาติพระเจดีย์ จังหวัดสตูล.(การสำรวจ:2545)</p>
<p>5. ระบบให้แสงสว่าง</p>	<p>ควรติดตั้งหลอดไฟทั่วทั้งจำเป็นและเป็นหลอดประหยัดพลังงาน ควรเดินสายไฟแบบฝัง ซ้ายประหยัดค่าเสาไฟฟ้า ไม่กีดขวางภูมิทัศน์ ปอดภัยจากพายุ กำหนดที่ตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าในจุดที่ไกลจากเขตชุมชนและแหล่งสมคร</p>	<p>ระดับการติดตั้งไฟส่องสว่างระดับตี้ย ได้แก่ ไฟที่ส่องระดับ 2 ม.ลงมา มักใช้กับบริเวณที่ไม่ต้องการความชัดเจนในการมองเห็นมากนัก เช่น บริเวณที่นั่งพักผ่อน ทางเดินที่มีคนเดินเบาบางและในกรณีแสงจางจากไฟส่องสว่างในระดับปานกลาง ได้แก่ ไฟที่มีระดับสูง 3-5 ม. ใช้กับสถานที่ทั่วไปทางเดินไฟในระดับสูงรวมสูง 18 - 30 ม. ใช้กับที่จอดรถขนาดใหญ่</p>	<p>ระบบไฟภายในเขตอุทยาน</p>
<p>6. สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ เช่น ม้านั่ง โต๊ะปิกนิก ชุมนอกหัด</p>	<p>จัดสร้างเท่าที่จำเป็น เน้นประโยชน์ใช้สอยและความกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติ ใช้วัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่นเพื่อความสะดวกในการซ่อมแซม</p> 	<p>1. ศาลาหรือชุมนั่งพักผ่อน ให้ผู้เดินเล่น พักผ่อนเป็นศาลาทำเรือ อาจเป็นอาคารขนาดเล็ก 3 - 5 คนหรือขนาดใหญ่ 10 คนอาจมีที่นั่งมุงกรหรือเป็นเพียงชุมนั่งพักผ่อนเพื่อช่วยกันแดด</p> <p>2. ม้านั่ง โต๊ะ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ม้านั่งที่ติดตั้งเพียงตัวเดียว - ที่นั่งเพื่อการพักผ่อนกลางแจ้ง - โต๊ะ - เก้าอี้ 	<p>สิ่งอำนวยความสะดวกภายในอุทยาน</p>

3.4 สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับงานของเจ้าหน้าที่

ตารางที่ 2.5 แสดงการเปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับงานปฏิบัติของเจ้าหน้าที่

<p>ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบภาคท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.(2541:68)</p> <p>ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ป้อมยาม-ด่านตรวจ - อาคารที่ทำการ - อาคารขับขานรถม้า เช่น โรงเก็บหัตถุดร - บ้านพักเจ้าหน้าที่ ฐานเป็นเรือนยกหรือบนเดี่ยตามความเหมาะสมของพื้นที่ <p>ลักษณะเป็นพื้นที่กางประหยัด พืชงานประชิดไม้หรือไม้เทียม รั้วแบบยี่ วัสดุใช้ตามทนทนอาคาร ง่ายต่อรถบำรุงรักษา กลมกลืนกับธรรมชาติและถือปะท้องถิ่น</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.(2533: 68)</p> <p>มีอยู่เพียงบางบางกระจายตามความจำเป็นเพื่ออำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ผู้รักบริเวณเท่านั้น เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - หอสังเกตการณ์ - ป้อมยาม - ท่าเรือ - อาคารสถานที่ทำการ 	<p>จากการศึกษาแนวคิดของอุทยานแห่งชาติทะเลบัน จังหวัดสตูล.(การสำรวจ:2545)</p>
<p>สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับงานปฏิบัติของเจ้าหน้าที่</p>		<p>ที่ทำการอุทยานแห่งชาติ</p> <p>ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่า</p> <p>ศูนย์ศึกษาและเผยแพร่</p> <p>อาคารปฏิบัติงานรองเจ้าหน้าที่</p> <p>ป้อมยาม</p> 	

2.2 สภาพทั่วไปของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

2.2.1 ลักษณะทางกายภาพของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

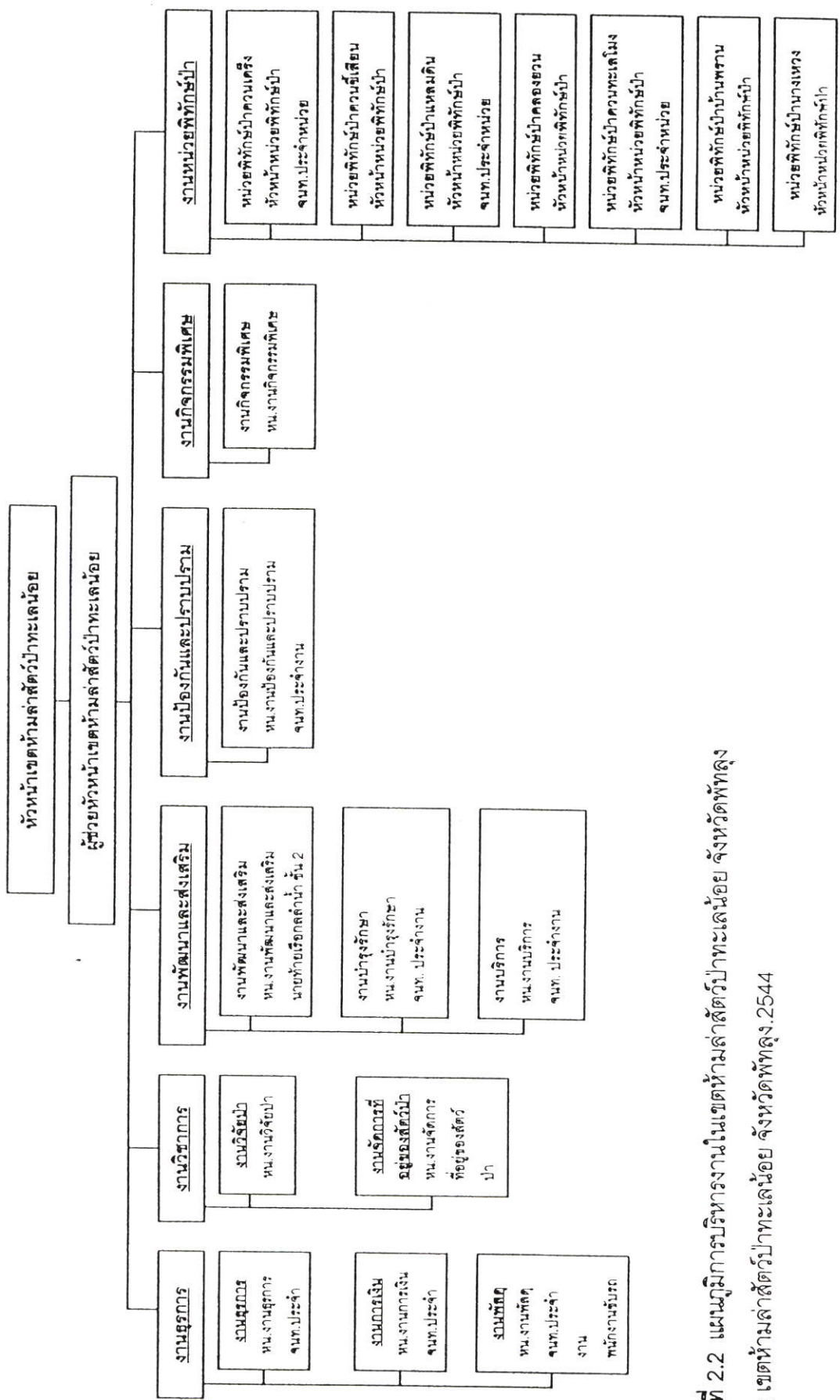
พื้นที่ในเขตทะเลน้อยและบริเวณโดยรอบเป็นทะเลสาบน้ำจืดมีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มหรือมีลักษณะเป็นพรุน้ำจืด น้ำท่วมขังเกือบตลอดปี ประกอบไปด้วยทะเลน้อย หนอง บึง คลอง ทางน้ำ ทุ่งนา ทุ่งหญ้า ดงกก ป่าไม้เสม็ดขาว รวมทั้งเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ชนิดต่างๆ มีวิถีชีวิตชาวบ้านริมทะเลสาบที่น่าสนใจในชีวิตความเป็นอยู่

1. ประวัติความเป็นมาของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

หมู่บ้าน “ทะเลน้อย” ประกอบด้วย 5 หมู่บ้าน จาก 2 ตำบลในอำเภอควนขนุนจังหวัดพัทลุง โดยมีทะเลน้อยหรือทะเลน้ำจืดทะเลน้อย มีเนื้อที่ 17,500 ไร่หรือ 28 ตารางกิโลเมตร ทะเลน้อยมีปลาน้ำจืด สัตว์ป่าจำพวกนก พืชน้ำพันธุไม้ที่นำศึกษา มีธรรมชาติที่สวยงามด้วยเหตุนี้ในปี พ.ศ. 2517 ทางกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้ส่งเจ้าหน้าที่ทำการสำรวจเพื่อที่จะอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติด้านป่าไม้และสัตว์ป่าเพื่อรักษาสภาพของป่าพรุน้ำจืดไว้มิให้สูญพันธุ์และเพื่อการศึกษา ประกาศให้พื้นที่บางส่วนของอำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง , อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา, อำเภอชะอวด อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื้อที่ 285,625 ไร่ หรือ 457 ตารางกิโลเมตร เป็น “เขตห้ามล่าสัตว์ป่า” หรือที่ราษฎรเรียกกันจนติดปากว่า “อุทยานนกน้ำทะเลน้อย” ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2518 และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 92 ตอนที่ 48 วันที่ 29 เมษายน 2518 และได้ประกาศผนวกพื้นที่เพิ่มเติม 2 ครั้ง ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2523 และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 97 ตอนที่ 48 วันที่ 25 เมษายน 2523 ประกาศกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2525 และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 99 ตอนที่ 167 วันที่ 9 พฤศจิกายน 2525 ปัจจุบันจังหวัดพัทลุงได้สนับสนุน “เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย” เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญที่ได้รับความสนใจจากราษฎรในท้องถิ่นและใกล้เคียงรวมถึงชาวต่างประเทศเป็นจำนวนมากขึ้นทุกปี (สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม. 2542 : 3-1) ในปัจจุบัน เจ้าหน้าที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ประกอบด้วย

- 1) ข้าราชการประจำ จำนวน 3 คน
- 2) ลูกจ้างประจำ จำนวน 28 คน
- 3) คนงาน จำนวน 38 คน
- 4) ลูกจ้างประจำที่กระจายตามหน่วยพิทักษ์ป่าจำนวน 8 คน

ซึ่งการบริหารงานในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง ได้แสดงในภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 แผนภูมิการบริหารงานในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง
ที่มา : เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง.2544

หน้า 38 - 46 ไม่มีในต้นฉบับ

ตารางที่ 2.6 แสดงแหล่งทำรังและแหล่งอาหารของนก ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

แหล่งทำรังของนก	ระยะเวลา การทำรังวางไข่	แหล่งอาหาร	ชนิดของนก
จุด ชาติ ลาโพ หญ้าทะเล สาหร่าย	ม.ค. - ก.ย.	พื้นน้ำ ป่าจุด ชาติ ลาโพ หญ้าทะเล กอสาหร่าย	นกเป็ดผี
จุด ทุ่งหญ้า พืชลอยน้ำ รากลำพู	ม.ค. - ธ.ค.	พื้นน้ำ กอบัว กอสาหร่าย จุด ชาติ หญ้าทะเล ผักตบชวา	นกอีล้ำ
ป่าจุด ชาติ ทุ่งหญ้า	ธ.ค. - ก.ย.	จุด หญ้าทะเล ลาโพ นาข้าว ปากก ป่าหญ้า พืช ลอยน้ำ กอบัว	นกอีโก้
ป่าเสม็ด ลาโพ	ธ.ค. - ก.ย.	ป่าลาโพ กกสามเหลี่ยม ปรีอ ทุ่งหญ้า	นกกระสาแดง
บนต้นทึบ ป่าพรุ	ก.พ. - เม.ย.	ป่าเสม็ด ทุ่งหญ้า	นกกานับัว
ป่าจาด ป่าลาโพ	พ.ค. - ก.ค.	พืชลอยน้ำ ปากก ป่าลาโพ	นกยางไฟหัวดำ
ทุ่งหญ้า สันดิน	เม.ย. - พ.ค.	ทุ่งหญ้า ชายเลน	นกตีนเทียน
ทุ่งหญ้า สันดิน	พ.ค. - มิ.ย.	ทุ่งหญ้า นาข้าว สันดิน	นกแอ่นทุ่งใหญ่
ทุ่งหญ้า	ก.พ. - มิ.ย.	พื้นน้ำ ป่าเสม็ด ป่าลาโพ จุด ชาติ หญ้าทะเล พืช ลอยน้ำ	นกเป็ดตีนแดง

ที่มา : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.2525 (อ้างในสำนักงานนโยบาย
และแผนสิ่งแวดล้อม. 2543 : 33)

นอกจากกลุ่มพืชที่กล่าวมาแล้ว ยังพบพืชที่ชาวบ้านปลูกพืชเพื่อใช้ประกอบอาชีพหลัก เช่น กระจูด
ใช้ในการทำอาชีพการทอเสื่อของชาวบ้าน มีการปลูกข้าวเพื่อใช้บริโภคและขายเป็นรายได้ ปลูก
ยางพาราเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพและขายเป็นรายได้ของครอบครัวและอาจมีการเผาถ่านจาก
ไม้เสม็ดที่ขึ้นอยู่ในธรรมชาติ รวมทั้งสัตว์ทุกชนิดมีการพึ่งพาพืชชนิดต่างๆ สำหรับหาอาหารและใช้
เป็นที่ทำรัง (สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม. 2542 : 3 -23)

5.2 พรรณสัตว์ในทะเลน้อย

(1) การสำรวจในช่วงฤดูร้อน พบ สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก เช่น เขียดที่
ราบหลังปุ่ม เป็นเครื่องบ่งชี้คุณภาพน้ำที่ดีและความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ สัตว์เลื้อยคลาน
ได้แก่ เต่าหวาย เหี้ย งูเห่า กิ้งก่าหัวแดง งูแสงอาทิตย์ นกชนิดต่างๆ ได้แก่ นกตีนผี นกกระสาแดง
เป็ดตีนแค นกอีโก้ นกกาน้ำเล็ก นกยาง พบมากบริเวณควนและขอบบึง สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ได้
แก่ กระรอกข้างลายท้องแดง นากเล็บสั้น นากใหญ่ขนเรียบ เสือปลา

(2) การสำรวจในช่วงฤดูฝน พบสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก เช่น อึ่ง
น้ำเต้าและกบหนอง เป็นแหล่งอาหารของสัตว์เลื้อยคลานและนกต่างๆ สัตว์เลื้อยคลาน ได้แก่
กิ้งก่าหัวแดงและงูแสงอาทิตย์ นก ได้แก่ นกยางควาย นกเขี้ยวสาริกา นกอีโก้ สัตว์เลี้ยงลูกด้วย
นม ได้แก่ กระรอกข้างลายท้องแดง

หน้า 48 - 49 ไม่มีในต้นฉบับ

6. คุณภาพน้ำและนิเวศวิทยาแหล่งน้ำพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

6.1 คุณภาพน้ำผิวดิน สุ่มตรวจในช่วงวันที่ 20 – 21 กันยายน 2540 และวันที่ 23 – 25 ตุลาคม ตรงกับช่วงปลายฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และต้นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ กำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน กำหนดให้ความเป็นกรดต่างอยู่ในช่วง 5.0 – 9.0 ปริมาณออกซิเจนที่ละลายน้ำไม่ต่ำกว่า 6.0 มก./ล. ปริมาณไนเตรดไม่เกิน 5 มก./ล. อาจกล่าวได้ว่า น้ำในทะเลน้อยยังมีคุณภาพดีอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานข้างต้น แต่ปริมาณออกซิเจน บริเวณควนขี้เสี้ยนและควนเค็ง ต่ำกว่าเกณฑ์ดังกล่าวมาก เนื่องจากมีซากอินทรีย์วัตถุสะสมอยู่มากและบริเวณควนเค็งมีดินเสม็ดขึ้นอยู่ทั่วจึงทำให้การสังเคราะห์แสงสร้างออกซิเจนมีน้อย

6.2 แพลงก์ตอนพืช ซึ่งเป็นผู้ผลิตอาหารเบื้องต้น (Primary Producer) ในแหล่งน้ำซึ่งดูดซับเอาสารอาหารต่างๆ รวมทั้งคาบอนไดออกไซด์ ในแหล่งน้ำมาสร้างเซลล์ด้วยกระบวนการสังเคราะห์และให้ออกซิเจนจากกระบวนการดังกล่าว รวมทั้งเป็นแหล่งอาหารของผู้บริโภค (Consumer) ระดับต่างๆในสายใยอาหาร เช่น ปลา บริเวณทะเลน้อยมีความชุกชุมของแพลงก์ตอนพืชมากที่สุด รองลงมาที่ควนขี้เสี้ยนและพุกควนเค็ง

6.3 แพลงก์ตอนสัตว์ เป็นสัตว์ขนาดเล็กที่เป็นแหล่งพลังงานในโซ่อาหารในแม่น้ำลำคลองและพื้นที่น้ำท่วมถึง ที่พบส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีขนาดเล็ก มีชุกชุมในเดือนกันยายน

6.4 สัตว์หน้าดิน เป็นผลผลิตทุติยภูมิที่สำคัญในระบบนิเวศในน้ำ ในทะเลน้อยสัตว์หน้าดินมีบทบาทสำคัญน้อยกว่าแพลงก์ตอนสัตว์ในแง่เป็นแหล่งอาหารระดับล่างซึ่งแตกต่างจากบริเวณพุกควนเค็ง สัตว์หน้าดินเป็นแหล่งอาหารระดับล่างที่สำคัญกว่าแพลงก์ตอนสัตว์

6.5 ปลาและสัตว์น้ำชนิดอื่นๆ พบว่าปลาและสัตว์น้ำอื่นๆ ในช่วงต้นฤดูฝนเพิ่มขึ้นจากปลายฤดูแล้งเล็กน้อย (สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม. 2542 : 3 -34)

7. สภาพเศรษฐกิจ – สังคม ในพื้นที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

7.1 ประชากรและอาชีพ ชุมชนในพื้นที่ประกอบอาชีพทำนา 4,771 ครัวเรือน (61.1 %ของครัวเรือนทั้งหมด) มีพื้นที่ทำนารวม 152.11 ตร.กม. ชุมชน 4,771 ครัวเรือน (ร้อยละ 20.2 ของครัวเรือนทั้งหมด) มีอาชีพปลูก เก็บกระจุย ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ใน อ.ควนขนุนและอ.ชะอวด ชุมชน 1,579 ครัวเรือน (ร้อยละ 37 ของครัวเรือนทั้งหมด) มีอาชีพสานกระจุย หมู่บ้านที่สานกระจุยมากได้แก่ บ้านพนางตุง บ้านทะเลน้อย บ้านไสท่อน ใน อ.ควนขนุน ชุมชน 41 ครัวเรือน ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ได้แก่ การขับเรือนำเที่ยวชมทิวทัศน์ดูนกในทะเลน้อย การขายของที่ระลึก การเปิดร้านอาหาร ชุมชน 394 ครัวเรือน การเผาถ่านเพื่อใช้ในครัวเรือนและขาย ชุมชน 2,395 ครัวเรือน (ร้อยละ 30.7 ของครัวเรือนทั้งหมด) อาชีพทำการประมงเพื่อขาย

7.2 สภาพสังคม ในพื้นที่มีโรงเรียนรวม 33 แห่ง สอนถึงระดับ ม.3 รวม 4 แห่ง และสอนถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 รวม 29 แห่งและมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่ง ประชาชนเกือบทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ โดยมีวัด 28 แห่ง ลักษณะเส้นทางคมนาคมของหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นถนนโรยกรวด/ดินลูกรัง หลายหมู่บ้านเป็นถนนลาดยาง มีรถจักรยานยนต์รับจ้างเป็นพาหนะ บางหมู่บ้านมีรถสองแถวและรถประจำทาง บางหมู่บ้านใช้การสัญจรทางน้ำ ทางรถไฟและพาหนะส่วนตัว แต่ละชุมชนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันทุกหมู่บ้าน มีการสมรสกันเองของคนในหมู่บ้าน สำหรับกลุ่มกิจกรรมในหมู่บ้านมีกลุ่มสหกรณ์ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเกษตรกร กลุ่มผู้ใช้น้ำ กลุ่มประมง กลุ่มอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง เป็นต้น (สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม.2543 : 62)

ภาพที่ 2.17 อาชีพประมงของชาวบ้านบริเวณทะเลน้อย

ภาพที่ 2.18 อาชีพทำนาของชาวบ้าน

ภาพที่ 2.19 อาชีพสานเสื่อจูดของชาวบ้าน

8. ความสำคัญของพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีต่อบริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

8.1 พื้นที่ชุ่มน้ำ (Wetland) หมายถึง " พื้นที่ลุ่ม พื้นที่ราบลุ่ม พื้นที่ลุ่มชื้น และ พื้นที่น้ำท่วม มีน้ำท่วม มีน้ำขัง พื้นที่พรุ พื้นที่แหล่งน้ำ ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น ทั้งที่มีน้ำขังหรือท่วมอยู่ถาวรและชั่วคราว ทั้งที่เป็นแหล่งน้ำนิ่งและน้ำทั้งที่เป็นน้ำจืด น้ำกร่อยและน้ำเค็ม รวมไปถึง พื้นที่ชายฝั่งทะเล และพื้นที่ของทะเล ในบริเวณซึ่งเมื่อน้ำลดลงต่ำสุดมีความลึกของระดับน้ำไม่เกิน 6 เมตร " (ตามคำจำกัดความของอนุสัญญาแรมซาร์ : Ramsar Conventionหรืออนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ)

พื้นที่มีลักษณะจัดได้ว่าเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำรวมถึง ห้วย หนอง คลอง บึง บ่อ กระพัง (ตระพัง) บาราย แม่น้ำ ลำธาร แคว ละหาน ชายคลอง ฝิ่งน้ำ สบน้ำ สระ ทะเลสาบ แอ่ง ลุ่ม กุด ทุ่ง กว๊าน มาบ บึง ทาม พรุ สบูน แก่ง น้ำตก หาดหิน หาดกรวด หาดทราย หาดโคลน หาดเลน ชาย ทะเล ชายฝั่งทะเล พืดหินปะการัง แหล่งหญ้าทะเล แหล่งสาหร่ายทะเล คุ้ง อ่าว ดินดอนสามเหลี่ยม ช่องแคบ ชะวากทะเล ตะกาด หนองน้ำ กร่อย ป่าพรุ ป่าเลน ป่าชายเลน ป่าโกงกาง ป่าจาก ป่าแสม รวมทั้งนาข้าว นาทุ่ง นาเกลือ บ่อปลา อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น (http://www.bdmthai.com/wet_1.html)

8.2 ความสำคัญของอนุสัญญาแรมซาร์ (Ramsar Convention)

อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ โดยเฉพาะเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของนกน้ำ (Convention on Wetlands of International Importance Especially as Waterfowl Habitat) หรืออนุสัญญาแรมซาร์ (Ramsar Convention) ตามชื่อสถานที่ที่จัดให้มีการประชุมเพื่อรับรองอนุสัญญาในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ ปี พ.ศ. 2514 (ค.ศ. 1971) คือ เมืองแรมซาร์ ประเทศอิหร่าน มีผลบังคับใช้เมื่อปี พ.ศ. 2518 (ค.ศ. 1975) ตามเงื่อนไขว่า อนุสัญญาฯ จะมีผลบังคับใช้เมื่อประเทศต่างๆ เข้าร่วมเป็นภาคี 7 ประเทศ จนถึงปัจจุบัน

ประเทศไทยได้เข้าเป็นประเทศภาคีอนุสัญญาแรมซาร์ เป็นลำดับที่ 110 พันธกรณี มีผลบังคับใช้วันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2541 โดยมีพื้นที่ ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Site) แห่งแรกของประเทศไทย คือ พรุควนซีเสียน บริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยพื้นที่ประมาณ 3,085 ไร่ (http://www.bdmthai.com/wet_1.html)

หน้า 53 – 55 ไม่มีในต้นฉบับ

2.2.2 แนวคิดการใช้ประโยชน์พื้นที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

1. ความหมายของเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

"เขตห้ามล่าสัตว์ป่า" หมายถึง อาณาบริเวณพื้นที่ที่ทางราชการได้กำหนดไว้ให้เป็นพื้นที่ที่สัตว์ป่าบางชนิด โดยเฉพาะสัตว์ป่าที่หายากและถูกคุกคาม ได้อยู่อาศัยในพื้นที่นั้นได้อย่างผาสุกปลอดภัยและสามารถดำรงพันธุ์ต่อไปได้ตามธรรมชาติ. พื้นที่ที่กำหนดเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ได้แก่ พื้นที่ที่มีสัตว์ป่ามาอยู่อาศัยอย่างชุกชุมและไม่เป็นพื้นที่ที่ไม่ได้เป็นกรรมสิทธิ์โดยชอบด้วยกฎหมายของบุคคลหนึ่งบุคคลใดที่มีใช้ทบวงการเมือง อาจเป็นบริเวณสถานที่ที่ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน เช่น ที่รกร้างว่างเปล่า พื้นที่ชุ่มน้ำ ทำเลเลี้ยงสัตว์ นอนง บึง ทะเลสาบ ฯลฯ (กรมป่าไม้.2544 :1)

2. วัตถุประสงค์ของเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

1.1 ค้ำครองอารักขาสัตว์ป่าในพื้นที่ให้ได้รับความปลอดภัย ทั้งจากการล่าโดยตรง การทำอันตรายต่อรัง/ไข่ ของสัตว์ป่า รวมทั้งการทำให้สภาพแวดล้อมเสื่อมเสีย จนกระทบต่อนิเวศวิทยาของสัตว์ป่า

1.2 เพื่อคุ้มครองและรักษา พันธุ์สภาพธรรมชาติ

1.3 เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อย่างยั่งยืน ปัจจุบันมีเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทั้งหมด 55 เขตกระจายอยู่ทุกภาคของประเทศไทย

3. แนวคิดการแบ่งเขตพื้นที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

3.1 การแบ่งเขตพื้นที่การใช้ประโยชน์พื้นที่โดยรวม

ตามที่สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2541 : 4-38) เสนอว่า เขตพื้นที่ท่องเที่ยวจำแนกได้ตามกลุ่มลักษณะองค์กรเจ้าของพื้นที่หรือความรับผิดชอบ ซึ่ง การแบ่งเขตการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย อาจเข้าข่ายการแบ่งเขตการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตอุทยานแห่งชาติ เนื่องจากเป็นเขตอนุรักษ์ของรัฐที่มีการควบคุมการใช้พื้นที่เช่นเดียวกัน การแบ่งเขตการใช้ประโยชน์โดยรวมของพื้นที่เพื่อสงวนการรักษาสภาพแวดล้อมในหน่วยราชการต่างๆ โดยทั่วไปจะพิจารณาการใช้พื้นที่ตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานนั้นๆ ก่อน แล้วจึงพิจารณาการใช้พื้นที่เหล่านั้นเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติ โดยทั่วไปแบ่งเป็น 6 เขต คือ เขตหวงห้าม เขตสงวนสภาพธรรมชาติ เขตฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ เขตเพื่อการพักผ่อนและศึกษาหาความรู้ เขตบริการ เขตกิจกรรมพิเศษ แต่ละเขตมีศักยภาพ โอกาสในการใช้ประโยชน์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแตกต่างกัน สามารถกำหนดมาตรการการใช้พื้นที่โดยรวมดังนี้

1. เขตหวงห้าม (Strict Nature Reserve Zone) เป็นเขตพื้นที่ที่มีสภาพธรรมชาติที่เปราะบาง มีความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมมาก ไม่ควรมีการท่องเที่ยวใดๆ เกิดขึ้นยกเว้นการใช้

ประโยชน์เพื่อการศึกษาวิจัย ตามภารกิจของอุทยานแห่งชาตินั้นๆ ทั้งนี้ต้องมีมาตรการ วิธีการ บุคลากร วิชาการที่เพียงพอและเหมาะสม โดย

- (1) กำหนดคนเข้าสู่พื้นที่ ทั้งจำนวนและคุณภาพหรือทำการเพิ่มคุณภาพโดยการจัดให้มีอบรม แนะนำและให้การศึกษา ก่อนเข้าพื้นที่ในระยะเวลาอันสมควร
- (2) มีความเข้มข้นของการให้การศึกษาธรรมชาติอย่างเพียงพอ
- (3) กำหนดข้อปฏิบัติของนักวิจัยเชิงนิเวศและผู้สื่อความหมายธรรมชาติ แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ช่อแพรว ทินพรรณ (2544 : 22) สรุปว่า อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็นพื้นที่หนึ่งที่มีการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เขตหวงห้ามจึงครอบคลุมพื้นที่ที่สภาพธรรมชาติมีความเปราะบาง มีความสำคัญทางสิ่งแวดล้อมและยากที่จะกลับคืนสู่สภาพปกติได้ พื้นที่หวงห้ามที่สำคัญ ไม่เปิดให้มีการใช้ประโยชน์ด้านอื่น ยกเว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เท่านั้น

จากผลการวิจัยของอุทัย ทักษิณธรรม (2542 : 96-99) สรุปว่า อุทยานแห่งชาติเขาลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช กำหนดให้เป็นบริเวณที่มีทรัพยากรธรรมชาติสมบูรณ์ และมีคุณค่าความสำคัญต่อการถูกทำลายและยากต่อการฟื้นคืนสู่สภาพเดิม มีคุณค่าความสำคัญเป็นพิเศษ เช่น เป็นแหล่งสังคมพืชที่เป็นตัวอย่างประเทศ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าชนิดที่สำคัญและหายาก เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร เป็นต้น จึงต้องกำหนดมาตรการในการรักษาไว้อย่างเข้มงวด เพื่อให้ทรัพยากรเหล่านั้นคงอยู่ โดยไม่ให้กิจกรรมของมนุษย์เข้าไปเกี่ยวข้อง ยกเว้นแต่กิจกรรมเพื่อการป้องกันรักษาทรัพยากรของเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติเท่านั้น

กร มนัสศรีสุขใส (2542 : 64) สรุปว่า จากงานวิจัยเรื่อง การสำรวจศึกษาสภาพพื้นที่และทรัพยากรธรรมชาติของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ จังหวัดพังงา กำหนดพื้นที่นี้เพื่อรักษาสภาพธรรมชาติบนเกาะ บางบริเวณเป็นป่าดงดิบ เป็นแหล่งน้ำและเป็นแหล่งวางไข่ของเต่าทะเล แหล่งปะการังที่ง่ายต่อการถูกกระทบกระเทือนจากการท่องเที่ยว

2. เขตสงวนสภาพธรรมชาติ (Primitive Zone) เป็นเขตพื้นที่ที่สภาพสังคมพืชและทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ ก่อให้เกิดจุดเด่นที่สำคัญของอุทยานแห่งชาติหรือเป็นพื้นที่ที่จำเป็นต้องสงวนไว้ เพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำหรือมิให้สภาพพื้นที่นั้นเสื่อมโทรมลงกว่าเดิม ให้ประเมินสถานการณ์ของระบบนิเวศและตัดสินใจได้แล้ว และกำหนดเขตการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการเฉพาะเท่าที่จำเป็นและวางมาตรการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้ชัดเจน เช่น

- (2.1) ไม่ควรพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกมากเกินไปจนความจำเป็น อาจจัดทำเส้นทาง (Trial) ง่ายๆ ที่ใช้ได้เพียงบางฤดู ในการเดินศึกษาธรรมชาติหรือเส้นทางดำน้ำ
- (2.2) จัดให้มีคนนำทางเข้าในพื้นที่ และ/หรือ มีผู้สื่อความหมายธรรมชาติทำหน้าที่สื่อความหมายธรรมชาติประจำกลุ่ม

- (2.3) กำหนดปริมาณนักท่องเที่ยว กิจกรรมและระยะเวลาเข้าพื้นที่
เส้นทางการดำเนินกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมภายใต้ขีดความสามารถรองรับที่กำหนด
- (2.4) ให้การศึกษาเกี่ยวกับระบบนิเวศทั้งการปฏิบัติตัวก่อนเข้าพื้นที่
- (2.5) สื่อความหมายธรรมชาติให้นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างพอเพียง
- (2.6) กำหนดข้อปฏิบัติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้รัดกุมชัดเจน
เหมาะสม

(2.7) กำหนดขีดขั้นของบริการนำเที่ยวกับผลกระทบต่อระบบนิเวศ

จากผลการวิจัยของอาคม เวทย์สุภาสุข (2541 : 16) สรุปว่า อุทยานแห่งชาติคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร กำหนดให้เป็นเขตที่มีธรรมชาติควรค่าแก่การอนุรักษ์ เป็นแหล่งที่มีทรัพยากรนานาชนิดที่ผูกพันเอื้ออำนวยให้ทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ ในพื้นที่ให้ดำรงอยู่ตลอดไป เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้ เขตนี้ต้องทำการควบคุมมิให้มีกิจกรรมใดเข้าไปรบกวนบริเวณนี้จะอยู่ห่างไกล ไม่มีเส้นทางคมนาคม ไม่สะดวกต่อการเข้าถึง การก่อสร้างจำกัดให้มีได้เพียงสิ่งก่อสร้างแบบง่ายๆ เช่น สถานที่ศึกษาวิจัยหรือสถานีตรวจตราป้องกันของเจ้าหน้าที่หรือเส้นทางเดินธรรมชาติ สำหรับการศึกษาลาดตระเวนตรวจตราป้องกันเท่านั้น

จากผลการวิจัยของ สุมิตร ศิริโชติ (2541 : 88) สรุปว่า อุทยานแห่งชาติได้ร่มเย็น จังหวัดสุราษฎร์ธานี กำหนดให้เป็นบริเวณที่มีสังคมพืชและธรรมชาติที่สำคัญที่สมบูรณ์ มีทรัพยากรธรรมชาติที่เอื้ออำนวยให้ทรัพยากรชนิดอื่นๆ ทรัพยากรที่สำคัญหรือจุดเด่นให้อุทยานแห่งชาติคงอยู่ตลอดไปการพัฒนาอยมให้ได้ตามความจำเป็น เพื่อความสะดวกในการสำรวจ การศึกษาวิจัย การตรวจตราป้องกันของเจ้าหน้าที่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้ศึกษาและรายงานเสนอต่อสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (2538 : 3-2) ในการศึกษาการใช้ที่ดินบริเวณถ้ำน้ำลอด โดยสรุปว่าพื้นที่ในเขตนี้กำหนดเป็นพื้นที่อนุรักษ์ที่มีลักษณะธรรมชาติเด่นและสำคัญมีทรัพยากรธรรมชาติที่เปราะบางเสียหายได้ง่าย ควรได้รับการอนุรักษ์ให้คงอยู่สภาพใกล้เคียงกับสภาพแวดล้อมดั้งเดิมมากที่สุด แต่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวเข้าชมอย่างมีเงื่อนไขหรือการควบคุม เช่น ควบคุมเส้นทางเดินมิให้เข้าไปชนหรือเหยียบย่ำ ไม่ให้เข้าไปในระยะเวลาที่จับต้องเคลื่อนย้ายได้ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา

3. เขตฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ (Recovery Zone) เป็นบริเวณที่สภาพพื้นที่ถูกบุกรุกทำลายแต่ยังคงสภาพธรรมชาติไว้ สามารถที่จะฟื้นฟูให้กลับคืนสู่สภาพเดิมได้ โดยการปลูกป่าหรือให้ฟื้นฟูตามธรรมชาติที่ได้รับการประเมินสถานภาพระบบนิเวศแล้ว เขตนี้ไม่ควรให้มีการเข้าไปท่องเที่ยวแต่สามารถกำหนดเขตพื้นที่เฉพาะสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในรูปแบบของการช่วยฟื้นฟูหรือเรียนรู้ผลจากการทำลายธรรมชาติ

(3.1) ไม่ควรพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น อาจจัดทำเส้นทางเดินอย่างง่าย ๆ เพื่อการขนส่งวัสดุอุปกรณ์

(3.2) จัดการสื่อความหมายธรรมชาติเชิงเปรียบเทียบระหว่างระบบนิเวศที่กำลังฟื้นตัวกับสภาพธรรมชาติที่ถูกบุกรุกทำลายและมีการสื่อความหมายธรรมชาติอย่างเพียงพอและควรมีผู้สื่อความหมายธรรมชาติ

(3.3) กำหนดกิจกรรม ประมาณคนและระยะเวลาการเข้าพื้นที่และกำหนดรอบเวลาการใช้พื้นที่อย่างเป็นระบบภายใต้ขีดความสามารถในการรองรับได้ เช่น ปลูกป่าชายเลน การทดลองเพาะข้าวกล้าไม้ การปล่อยพันธุ์เต่าทะเล เยี่ยมชมการอนุบาลเต่าทะเล เป็นต้น

จากผลการวิจัยของ อุทัย ทักษิณธรรม (2542 : 96) สรุปว่า อุทยานแห่งชาติเขาลงง จังหวัดนครศรีธรรมราช กำหนดให้เป็นบริเวณพื้นที่ที่ธรรมชาติเสื่อมโทรมจากสภาพธรรมชาติเดิมด้วยสาเหตุต่างๆ โดยเฉพาะจากการบุกรุกทำลายของราษฎรที่อาศัยอยู่โดยรอบอุทยานแห่งชาติ จำเป็นต้องฟื้นฟูให้กลับคืนสู่สภาพธรรมชาติดั้งเดิม

กร มนัสศรีสุขใส (2542 : 64) สรุปว่า อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ จังหวัดพังงา กำหนดเขตนี้ไว้เพื่อฟื้นฟูสภาพธรรมชาติที่เสื่อมโทรมถูกทำลายจากฝีมือมนุษย์และภัยธรรมชาติ เพื่อให้คืนสู่สภาพเดิมหรือดีขึ้น จำเป็นต้องมีการศึกษาวิจัยเพื่อหาวิธีการที่เหมาะสมที่จะฟื้นฟูแหล่งปะการังที่เสื่อมโทรม โดยกำหนดให้เป็นเขตฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ ห้ามกระทำกิจกรรมใดๆ อันเป็นการรบกวนหรือกระทบกระเทือนต่อสภาพธรรมชาติ

จากผลการวิจัยของ สุมิตร ศิริโชติ (2541 : 87) สรุปว่า อุทยานแห่งชาติไทรมเียน จังหวัดสุราษฎร์ธานี กำหนดให้เป็นบริเวณพื้นที่ที่สภาพธรรมชาติเสื่อมโทรมจากสภาพเดิม ด้วยสาเหตุต่างๆ โดยเฉพาะจากการบุกรุกทำลายป่าของราษฎรที่อาศัยอยู่รอบอุทยาน จำเป็นต้องฟื้นฟูให้กลับคืนสู่สภาพธรรมชาติดั้งเดิม พื้นที่ส่วนนี้ในอนาคตจะอพยพออก

4. เขตเพื่อการศึกษาหาความรู้ (Outdoor Recreation Zone) เป็นเขตที่กำหนดไว้เพื่อการพักผ่อนและศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ รวมทั้งเป็นกันชนป้องกันการกระทบกระเทือนที่เกิดขึ้นในเขตบริการที่จะมีมากขึ้น ซึ่งจะเป็นการระบายความแออัดของการใช้พื้นที่ในเขตบริการให้กระจายตัวออกไปในช่วงเวลาที่มีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ โดยจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกตามสมควร เขตนี้จะเป็นจุดร่วมของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวแบบทั่วไป ซึ่งควรมีการกำหนดเขตของกิจกรรมที่ชัดเจน เมื่อกำหนดเขตการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้แล้ว ควรมีมาตรการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น

(4.1) จัดทำเส้นทางและคู่มือศึกษาธรรมชาติ ป้ายบอกทางสื่อความหมายธรรมชาติ กำหนดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อให้มีทางเลือกให้นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แต่ควร

เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับระบบนิเวศและสภาพทรัพยากร มีการกลั่นกรองกิจกรรมก่อนกำหนด กิจกรรมที่ยอมรับได้ในการอนุญาต

(4.2) จัดทำสถานที่พักผ่อน ทางเดินที่ แต่ไม่ควรมีที่พักถาวร พื้นที่พักผ่อนให้สอดคล้องกับกิจกรรมและระบบสิ่งแวดล้อม

(4.3) ในบริเวณที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว มีคุณค่าทางทัศนียภาพ เหมาะสมในการให้การเรียนรู้โดยสัมผัสจากภายใน กระตุ้นจิตใจ มีความละเอียดอ่อน ไม่ควรมีการพัฒนาใดๆ ควรใช้เพื่อชื่นชมความงามตามธรรมชาติและจัดกิจกรรมที่สอดคล้องสมควรกับสภาพธรรมชาติและระบบนิเวศ คำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ

(4.4) บริเวณที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูงไม่ควรมีการพัฒนาใดๆ บริเวณที่เป็นแหล่งพันธุกรรมที่หายาก การเข้าศึกษาธรรมชาติควรคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศโดยคำนึงถึงช่วงเวลาของการใช้ประโยชน์แต่ละกิจกรรม

ข้อแพร ทินพวรรณ์ (2544 : 22) สรุปว่าอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ กำหนดให้เป็นบริเวณที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้ประกอบกิจกรรมต่างๆ เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ส่วนใหญ่อยู่บริเวณสองข้างถนนสายหลัก มีจุดเด่นและสิ่งที่น่าสนใจตามธรรมชาติ ได้แก่ บริเวณน้ำตกและลำธารต่างๆ ตลอดจนบริเวณทางเดินที่

จากผลงานวิจัยของ อุทัย ทักษิณธรรม (2542 : 96-99) สรุปว่า อุทยานแห่งชาติเขาลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช กำหนดให้เป็นบริเวณที่ให้ผู้มาเที่ยวชมอุทยาน ได้สัมผัสกับความสวยงาม พักผ่อน ได้ศึกษาและเข้าใจซาบซึ้งถึงคุณค่าและความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติอย่างใกล้ชิด เป็นบริเวณที่มีจุดเด่นทางธรรมชาติ อยู่ใกล้เคียงกับเขตบริการ เพื่ออำนวยความสะดวก การพัฒนาสิ่งก่อสร้าง สิ่งอำนวยความสะดวกแบบต่างๆ ที่พักชมวิทิวทัศน์

กร มนัสศรีสุขใส (2542 : 64) สรุปว่า อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ จังหวัดพังงา เปิดให้นักท่องเที่ยวได้พักผ่อนหย่อนใจ ศึกษาหาความรู้ทางธรรมชาติ โดยเน้นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ไม่ให้เกิดความเสียหายต่อสภาพธรรมชาติ คือ การว่ายน้ำชมปะการัง การดูนก การพักผ่อนที่ไม่กระทบธรรมชาติ การเดินเท้าตามทางเดินศึกษาธรรมชาติมีการเอาโปรแกรมสื่อความหมายธรรมชาติมาให้ความรู้ความเข้าใจในทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่จุดนั้นๆ

จีระยุทธ์ ภาโนชิต (2541 : 82) สรุปว่า อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน จังหวัดขอนแก่น - เลย กำหนดให้เขตนี้นเป็นส่วนรองรับกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้น ได้แก่ บริเวณลานแคมป์ไฟ อยู่บริเวณที่มีทิวทัศน์สวยงาม กำหนดไว้จุดใหญ่ 1 จุดและจุดรอง 2 จุด , บริเวณปิกนิก มีไม้ยืนต้นให้ร่มเงาและพื้นที่เป็นสนามหญ้าตั้งอยู่บริเวณแคมป์ไฟ บ้านพักรับรองและส่วนบริการด้านหน้า , ทางเดินเท้า เป็นทางซีเมนต์โรยกรวดทราย , ศาลาพักผ่อนอยู่ใกล้เคียงบริเวณปิกนิก . แก้วอ้อและมานั่ง สำหรับวางข้างทางเดินเท้าและมุมที่ร่มรื่น

อาคม เวทย์สุภาสุข (2541 : 16) สรุปว่า อุทยานแห่งชาติคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร กำหนดให้เขตนี้ให้ประชาชนที่เข้ามาในอุทยานได้พักผ่อน ได้ศึกษาและเข้าใจ ช่างซึ่งถึงคุณค่าความสำคัญของทรัพยากรทางธรรมชาติ การกระทำใดๆต้องรักษาคุณค่าและความเรียบง่ายได้ตามธรรมชาติ สิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆสำหรับกลุ่มคน จำนวนน้อยหรือไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย เช่น ถนนทางเดียวที่มีเส้นทางชมธรรมชาติวนกลับมาที่เดิม ที่พักแรมพร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกแบบง่ายๆ ที่พักชมทิวทัศน์ชุมชนธรรมชาติขนาดเล็ก

จากผลการวิจัยของ ณรงค์ฤทธิ์ ศุขปรากกร (2540 : 67) สรุปว่า อุทยานแห่งชาติน้ำตกพริ้ว จังหวัดจันทบุรี กำหนดให้เป็นเขตที่จัดให้นักท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ ศึกษาหาความรู้ทางด้านธรรมชาติวิทยา พื้นที่ที่มีสภาพป่าสมบูรณ์และธรรมชาติสวยงามบางแห่ง อาจมีความลาดชันแต่ไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากนัก พยายามมิให้เกิดการชุมนุมของนักท่องเที่ยวจำนวนมากเพื่อรักษาความสงบและมีให้เสียหายต่อธรรมชาติ ได้แก่ เดินชมธรรมชาติ ดูนก ศึกษาธรรมชาติ การสื่อความหมายธรรมชาติ มีสิ่งอำนวยความสะดวกเท่าที่จำเป็น

5. เขตบริการ (Intensive use Zone) กำหนดขึ้นเพื่อรองรับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ สามารถรองรับการขยายตัวที่จะมีขึ้น มักอยู่ใกล้แหล่งที่จะพัฒนาจุดท่องเที่ยวหรือศึกษาหาความรู้ธรรมชาติ มีการพัฒนาสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ซึ่งอุทยานแห่งชาติ/ผู้รับมอบหมาย จัดขึ้นเพื่อบริการแก่ผู้เยี่ยมชม ได้แก่ บริเวณที่ทำการอุทยานฯ บ้านพัก ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ศูนย์สื่อความหมายธรรมชาติ ที่จอดรถ ร้านอาหาร รวมถึงบริเวณที่จัดไว้เพื่อรองรับการพัฒนาสิ่งก่อสร้างต่างๆ ในอนาคต เป็นจุดร่วมของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวทั่วไป ควรมีมาตรการ เช่น

(5.1) ที่พักของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ควรมีลักษณะเป็น Eclogue สอดคล้องกับระบบนิเวศและไม่ทำลายระบบนิเวศ

(5.2) ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว มีการให้เช่า - ยืมอุปกรณ์การศึกษา ระบบนิเวศ เช่น กล้องส่องทางไกล คู่มือดูนก ขายสินค้าที่ระลึกไม่ทำลายระบบนิเวศ เป็นต้น

(5.3) ควรคำนึงถึงการใช้ทรัพยากร พลังงาน การกำจัดมลพิษในพื้นที่ การกำจัดขยะและการบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสม และควรมีการควบคุมกิจกรรมดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง เป็นไปได้และไม่ให้ตัวระบบสูญเสีย - ก่อมลพิษเพิ่มขึ้นจากตัวระบบเอง

จากผลการวิจัยของ ซอแพร ทินพรรณ (2544 : 22) สรุปว่า อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ กำหนดให้เขตรวมบริเวณที่มีการก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทต่างๆ เพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยวทั้งประเภทไปเช้า เย็นกลับและค้างแรม ลักษณะเด่นของเขตบริการ คือ สิ่งก่อสร้าง ได้แก่ ที่ทำการอุทยานแห่งชาติ บ้านพัก ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ที่จอดรถ ร้านอาหาร และสวนประกอบอื่นๆ ที่จำเป็นในการบริหารและบริการแก่นักท่องเที่ยว

จากผลการวิจัยของ อุทัย ทักษิณธรรม (2542 : 96-99) สรุปว่า อุทยานแห่งชาติเขาลง จังหวัดนครศรีธรรมราช กล่าวว่าเป็นบริเวณที่ไม่มีจุดเด่นทางธรรมชาติที่สมควรรักษาไว้ไม่ให้เกิดการทำลายหรือมีทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญที่ถูกทำลายได้ง่ายอยู่น้อยมาก ทรัพยากรที่มีอยู่ต้องทนทานต่อการถูกทำลาย การพัฒนาต้องไม่เป็นไปในทางที่ทำให้เกิดบรรยากาศแบบเมือง สิ่งอำนวยความสะดวกที่นำมาใช้ไม่ว่าจะเป็นแบบเคลื่อนที่ได้หรือติดตั้งประจำที่ ต้องเป็นสิ่งที่ให้ความเพลิดเพลินและปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวรักษาทรัพยากรธรรมชาติ เขตนี้ครอบคลุมพื้นที่โดยถือตามแนวสิ่งก่อสร้างที่มีอยู่เดิมและบริเวณที่มีความเหมาะสม

กร มนัสศรีสุขใส (2542:64) สรุปว่า อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ จังหวัดพังงา กำหนดเพื่อรองรับการพัฒนาสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะมีขึ้นและที่มีอยู่แล้วเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และบริการนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้ประโยชน์ในพื้นที่

6. เขตกิจกรรมพิเศษ (Special Use Zone) เป็นเขตที่ครอบคลุมพื้นที่มีกิจกรรมของประชาชนหรือทางราชการที่เกิดขึ้นก่อนการประกาศจัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติ กิจกรรมเหล่านี้อาจขัดแย้งต่อการจัดการอุทยานแห่งชาติหรือยังหาข้อยุติด้านการถือครองและใช้ประโยชน์ไม่ได้หรืออยู่ระหว่างดำเนินการกันออกเขตอุทยาน ป้องกันมิให้ขยายลูกกลมเป็นผลเสียหายแก่อุทยานแห่งชาติ มาตรการเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ควรมีแนวทางวิธีการที่เหมาะสม.

จากผลการวิจัยของ สุมิตร ศิริโชติ (2541 : 87) สรุปว่า อุทยานแห่งชาติไทรโยค จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกไว้เพื่อรองรับกิจกรรมบางอย่างของประชาชนหรือหน่วยงานอื่นที่ไม่ได้อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ ที่อาจขัดต่อหลักการจัดการอุทยานแห่งชาติแต่ไม่อาจขัดขวางได้ เนื่องจากจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อมหาชน

ณรงค์ฤทธิ์ สุขปรากฏ (2540 : 67) สรุปว่า อุทยานแห่งชาติน้ำตกพริ้ว จังหวัดจันทบุรี กำหนดเขตนี้ครอบคลุมพื้นที่กิจกรรมของประชาชนหรือหน่วยบริการอื่นเกิดขึ้น อาจขัดแย้งกับการจัดการอุทยานแห่งชาติแต่ไม่สามารถขัดขวางได้ กำหนดให้กิจกรรมเหล่านั้นสอดคล้องกับการดำเนินงานของอุทยาน

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2538 : 3-2) ได้ศึกษาและรายงานเสนอต่อสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ในการศึกษาการใช้ที่ดินบริเวณถ้ำน้ำลอด จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยสรุปว่า พื้นที่นี้ถูกกำหนดเป็นพื้นที่พิเศษหรือพื้นที่เกี่ยวข้อง เช่น พื้นที่หมู่บ้านซึ่งราษฎรอาศัยอยู่รวมทั้งพื้นที่การเกษตร เป็นต้น

หน้านี้ไม่มีในต้นฉบับ

4. แนวทางการจัดการพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่า

การจัดการพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่า (Maintenance of Non-hunting Area) เป็นการบริหาร ดูแลรักษาพื้นที่และทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ การถือปฏิบัติให้เป็นไปสอดคล้องตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง กิจกรรมที่มี ได้แก่

- 1) การทำแนวเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่ชัดเจนลดความขัดแย้งกับราษฎรในพื้นที่
- 2) การทำแนวกันชนตามความจำเป็น
- 3) การลาดตระเวน ป้องกัน ดูแล รักษา พื้นที่และทรัพยากรในพื้นที่ การจัดตั้งหน่วยพิทักษ์ป่า
- 4) การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดิน การลดปัญหาความขัดแย้งเรื่องการใช้ประโยชน์ทรัพยากรระหว่างเขตห้ามล่าสัตว์ป่ากับราษฎรในพื้นที่และระหว่างหน่วยราชการด้วยกัน (พื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหลายแห่งมีการใช้ประโยชน์ร่วมกันกับหน่วยงานอื่น เช่น กรมชลประทาน กรมประมง สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นต้น)

- 5) การแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
- 6) การควบคุม ป้องกันไฟป่าในเขตห้ามล่า

5. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน พื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าส่วนมากอยู่ใกล้แหล่งชุมชน หลายแห่งเป็นที่สาธารณประโยชน์ มีการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ร่วมกัน มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่มากกว่าพื้นที่อนุรักษ์ลักษณะอื่น การจัดการที่ได้ผลควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการและประชาชนควรได้รับผลประโยชน์ตอบแทนกลับไปตามสมควร กิจกรรมต่างๆ ได้แก่

- 1) ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- 2) กิจกรรมสื่อความหมายธรรมชาติ นันทนาการและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การออกแบบภูมิสถาปัตยกรรม
- 3) ควรมีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและงานนิทรรศการที่ดึงดูดใจให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการอนุรักษ์แก่นักท่องเที่ยวที่เข้าไปเยี่ยมชมพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่า
- 4) สร้างโอกาสให้ราษฎรในพื้นที่มีรายได้จากการจัดการเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

6. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าในอดีต ดำเนินการโดยมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2503 ระบุว่า "บริเวณสถานที่ซึ่งใช้ในราชการหรือเพื่อสาธารณประโยชน์หรือประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันแห่งใดรัฐมนตรีจะกำหนดให้เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดนั้นหรือประเภทนั้นหรือทำอันตรายแก่ไขหรือรังของสัตว์ป่าห้ามมิให้ล่าในเขตดังกล่าว"

หน้า 65 - 69 ไม่มีในต้นฉบับ

ตารางที่ 2.8 แสดงพฤติกรรมของผู้ที่เข้ามาใช้ประโยชน์พื้นที่

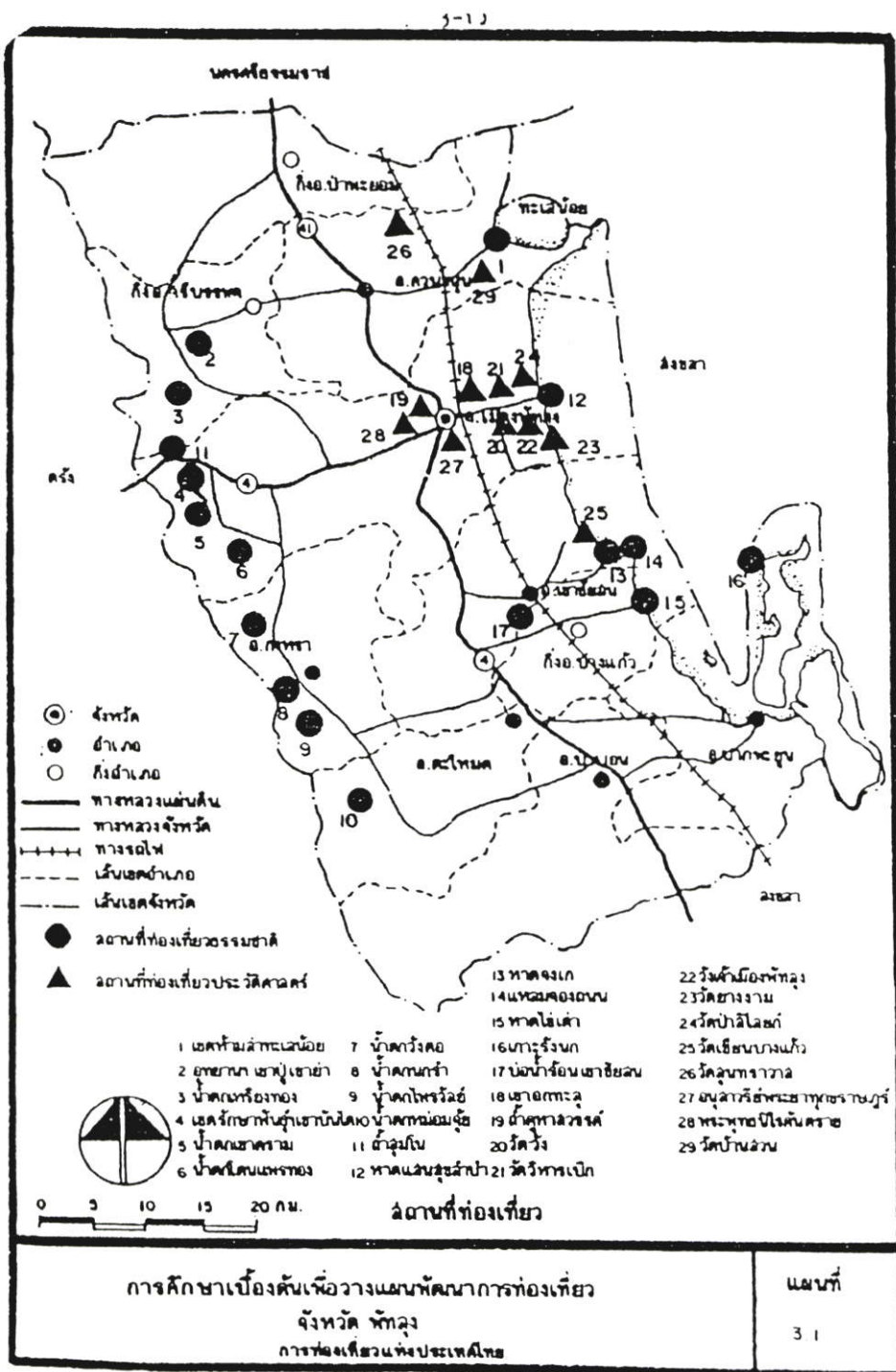
เวลา/ ประเภทผู้ใช้	6.00 น.	8.00 น.	10.00 น.	12.00 น.	13.00 น.	15.00 น.	17.00 น.
	8.00 น.	10.00 น.	12.00 น.	13.00 น.	15.00 น.	17.00 น.	18.30 น.
1. กลุ่มผู้มาเยือน							
- นักท่องเที่ยวมวลชน	ล่องเรือชมธรรมชาติ / ชมทิวทัศน์ในบรรยากาศที่สงบ / พักผ่อนรับประทานอาหาร						
- นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	เดินทางมาถึงเพื่อ ล่องเรือศึกษาธรรมชาติ / ล่อง/ดูนก / ถ่ายรูปธรรมชาติ	-----				เดินทางมาถึงเพื่อ ล่องเรือศึกษาธรรมชาติ / ล่อง/ดูนก / ถ่ายรูปธรรมชาติ	
- นักธุรกิจ/ประชุม/สัมมนา	เดินทางมาถึง	รายงานตัว / เข้าห้องประชุมสัมมนา	พักเที่ยง	เข้าห้องประชุมสัมมนา	เดินทางกลับ		
2. เจ้าหน้าที่							
- ข้าราชการ	เดินทางมาถึง	ทำงาน	พักเที่ยง	ทำงาน	เดินทางกลับ		
- ลูกจ้าง	เดินทางมาถึง	ทำงาน	พักเที่ยง	ทำงาน	เดินทางกลับ		
- คนงาน	เดินทางมาถึง	ทำงาน	พักเที่ยง	ทำงาน	เดินทางกลับ		
3. ประชาชนในท้องถิ่น							
- คนขับเรือ	เดินทางมาถึงเพื่อขับเรือนำนักท่องเที่ยวไปชมธรรมชาติ ทำงานตามคิวของตนเอง						

6) การคมนาคมขนส่ง

(1) การเดินทางสู่อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุงอยู่ห่างจากกรุงเทพ 846 กิโลเมตร ตามเส้นทางรถไฟ 858 กิโลเมตร เชื่อมโยงกับจังหวัดนครศรีธรรมราชทางทิศเหนือ เป็นระยะทาง 128 กิโลเมตร อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาทางทิศใต้ เป็นระยะทาง 98 กิโลเมตร จากจังหวัดตรังทางทิศตะวันตก เป็นระยะทาง 56 กิโลเมตร ทางรถยนต์มีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 41 เป็นถนนสายหลัก ทางหลวงหมายเลข 4 ผ่านตัวจังหวัด ทางรถไฟ มีขบวนรถไฟสายใต้ผ่านผ่านจังหวัดพัทลุง วันละ 22 ขบวน ทางน้ำ มี 1 เส้นทาง จากอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา ทางอากาศ จังหวัดพัทลุงไม่มีท่าอากาศยานจึงใช้สนามบินที่จังหวัดตรังและอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ดังที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้กำหนด ประตูท่องเที่ยวภาคใต้ ไว้ดังภาพ

หน้านี้ไม่มีในต้นฉบับ

8) แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ภายในจังหวัดพัทลุง

ภาพที่ 2.36 แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ภายในจังหวัดพัทลุง

หน้า 73 - 74 ไม่มีในต้นฉบับ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า จังหวัดพัทลุง

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การตรวจสอบเครื่องมือ
- 3.4 เก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยและเจ้าหน้าที่ที่ทำงานในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างจาก

1. ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง จำนวน 60 คน
2. นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จำนวน 60 คน
3. เจ้าหน้าที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย โดยมีเจ้าหน้าที่ทั้งสิ้น จำนวน 31 คน ผู้วิจัยศึกษาทั้งหมดจำนวน 31 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง ที่เป็นประชาชนและนักท่องเที่ยว เป็นผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป เนื่องจากเป็นวัยที่มีวุฒิภาวะที่สามารถให้คำตอบได้ตามความต้องการที่แท้จริงของตน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

3.2.1 การสัมภาษณ์ (Interview) ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์และบันทึกคำตอบ เป็นการสัมภาษณ์แบบมีคำถามแน่นอน (Structured Interview) การสัมภาษณ์จะมีคำถาม 3 ลักษณะ คือ

1. คำถามสำหรับประชาชนในท้องถิ่น เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางในการจัดการท่องเที่ยวและผลกระทบที่ได้รับจากการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เป็นคำถามเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันและแนวทางในการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวให้เพิ่มขึ้น การมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่ ประกอบด้วยคำถาม ทั้งหมด 8 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เกิดขึ้นในพื้นที่ รวมทั้งบริเวณพื้นที่ที่มีความสำคัญสมควรได้รับการปกป้องดูแลเป็นพิเศษ ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 2 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นแก่นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ความสะดวกในการเข้าถึงพื้นที่ รวมทั้งการพัฒนารูปแบบอาคารที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 3 ข้อ

2. คำถามสำหรับนักท่องเที่ยว เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวรวมทั้งทัศนคติเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลการท่องเที่ยว ความพึงพอใจด้านการท่องเที่ยว ความรู้ที่ได้รับจากการท่องเที่ยว รวมทั้งความคิดเห็นด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประกอบด้วยข้อคำถาม ทั้งหมด 15 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ เป็นคำถามเกี่ยวกับความประทับใจในพื้นที่ที่ได้เข้าไปเที่ยวชม ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 4 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการได้รับบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ รวมทั้งการพัฒนารูปแบบอาคารที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 4 ข้อ

3. คำถามสำหรับเจ้าหน้าที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการดูแลปกป้องบริเวณพื้นที่ที่มีความเปราะบางและมีความสำคัญสูง

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลการท่องเที่ยว ผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมในพื้นที่ ความเป็นไปได้ในการพัฒนากิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประกอบด้วยข้อคำถาม ทั้งหมด 4 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ เป็นคำถามเกี่ยวกับการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศประกอบด้วยคำถาม 6 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นคำถามเกี่ยวกับความสะดวกในการเข้าถึงพื้นที่ การให้บริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวและแนวทางในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่อาจมีขึ้นในอนาคต รวมทั้ง

ความเป็นไปได้ในการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวทางเรือเพิ่มขึ้นและการพัฒนารูปแบบอาคารที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 7 ข้อ

3.2.2 การสำรวจ (Survey) ผู้วิจัยทำการสำรวจลักษณะสภาพทางกายภาพในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง โดยใช้เครื่องมือในการสำรวจ ดังนี้

1. กล้องถ่ายรูปและวิดีโอเทป ใช้สำรวจบริเวณพื้นที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยเพื่อทราบลักษณะภูมิประเทศ พืชพรรณและสัตว์ชนิดต่างๆที่พบเห็น ความแตกต่างของพื้นที่ที่เป็นเขตแรมซาร์ เขตป่าสงวนแห่งชาติ บริเวณที่ถูกบุกรุกและเกิดไฟไหม้ บริเวณที่จัดให้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวในปัจจุบัน บริเวณที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์ป่าและบริเวณที่เป็นที่อยู่อาศัยและเกษตรกรรมของประชาชนในพื้นที่ ที่สามารถเข้าสำรวจถึงและถ่ายภาพได้

2. กล้องส่องทางไกล ใช้สำรวจบริเวณพื้นที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยเพื่อทราบลักษณะภูมิประเทศ พืชพรรณและสัตว์ชนิดต่างๆในพื้นที่ ความแตกต่างของพื้นที่ที่เป็นเขตแรมซาร์ เขตป่าสงวนแห่งชาติ บริเวณที่ถูกบุกรุกและเกิดไฟไหม้ บริเวณที่จัดให้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวในปัจจุบัน บริเวณที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์ป่าและบริเวณที่เป็นที่อยู่อาศัยและเกษตรกรรมของประชาชนในพื้นที่ ที่ไม่สามารถเข้าสำรวจได้

3. เครื่องมือวัดระยะทาง ใช้สำรวจบริเวณพื้นที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยเพื่อทราบระยะทางในพื้นที่ของพื้นที่ที่เป็นเขตแรมซาร์ เขตป่าสงวนแห่งชาติ บริเวณที่ถูกบุกรุกและเกิดไฟไหม้ บริเวณที่จัดให้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวในปัจจุบัน บริเวณที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์ป่าและบริเวณที่เป็นที่อยู่อาศัยและเกษตรกรรมของประชาชนในพื้นที่ ที่ต้องการทราบระยะทาง

3.3 การตรวจสอบเครื่องมือ

3.3.1 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้ว นำเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ทำการตรวจสอบและแก้ไขความถูกต้องของเนื้อหา ทำการตรวจสอบและแก้ไขความถูกต้องของเนื้อหาและความเหมาะสมของถ้อยคำ สำนวนภาษาและความชัดเจนในข้อคำถาม

3.3.2 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์นำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถามและสำนวนภาษาที่ใช้

โดยมีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

1. คุณปรีชา รตนานกรณ์ ผู้อำนวยการส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมป่าไม้
2. อาจารย์จิตศักดิ์ พุฒจรรยา อาจารย์ประจำสาขาการจัดการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

3. คุณสุวีพร พงศ์พาณิชย์ พนักงานการท่องเที่ยว 5 งานประสานงานองค์กรสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

4. คุณนาคนิ แก้วบุญส่ง หัวหน้างานวิชาการ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

5. คุณอุดม แก้วตุ่น หัวหน้าสถานีควบคุมไฟป่า จังหวัดพัทลุง

3.3.3 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่เสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วมและผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาแล้วมาแก้ไขอีกครั้งแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ก่อนนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3.3.4 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ตัวอย่างที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 ชุด ณ พื้นที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เพื่อทราบปัญหาและข้อผิดพลาดจากการตอบแบบสัมภาษณ์ แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ผู้วิจัยขอให้งานบัณฑิตศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้กับทางกรมป่าไม้และที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้กับประชากรและกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ศึกษา

3.4.2 ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ตรงทางภาคสนาม ตามประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้จนครบ การสัมภาษณ์จะใช้สัมภาษณ์แบบตัวต่อตัวโดยการถามแล้วตอบจากแบบสัมภาษณ์ที่ได้เตรียมไว้และจดบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรหรืออาจมีการบันทึกเสียงด้วยเทปบันทึกเสียงเพื่อง่ายต่อการเก็บข้อมูล

3.4.3 ผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อทำการเก็บข้อมูลโดยการสำรวจและสังเกต โดยใช้เครื่องมือที่กำหนดไว้ทำการสำรวจและสังเกตตรงทางภาคสนาม

3.4.4 เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำข้อมูลที่สมบูรณ์ที่สุดไปใช้

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 ข้อมูลที่ได้จากการศึกษารวบรวมจากเอกสาร ผู้วิจัยจะนำมาเป็นข้อมูลประกอบ การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เมื่อได้ข้อมูลดิบแล้วผู้วิจัยนำ มารวบรวมคะแนนในแต่ละตอนและแต่ละเรื่อง แล้ววิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยอาศัยค่าร้อยละ จำแนกตามรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่
4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก

3.5.3 ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพื้นที่ทางภาคสนาม เมื่อได้ข้อมูลดิบแล้วผู้วิจัยทำการ สังเคราะห์ข้อมูล โดยอาศัยหลักการและเหตุผล ภายใต้เงื่อนไขสภาวะการณ์ปัจจุบัน

เมื่อได้ผลการสังเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยจึงนำมาเปรียบเทียบกับ กรอบแนวคิดในทางทฤษฎีการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและนำผลที่ได้ทั้งหมด มาทำการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อเสนอเป็นแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง ต่อไป.

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้และนำเสนอในหัวข้อต่อไปนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสัมภาษณ์

4.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

4.1.2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นสภาพปัจจุบันด้านกายภาพของพื้นที่

4.1.3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นการแบ่งเขตพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

4.1.4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ

4.2.1 ข้อมูลจากการสำรวจเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านกายภาพของพื้นที่

4.2.2 ข้อมูลจากการสำรวจการแบ่งเขตการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

4.2.3 ข้อมูลจากการสำรวจเกี่ยวกับการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสัมภาษณ์

4.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นประชาชนในท้องถิ่น

ตารางที่ 4.1 การจำแนกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นประชาชนในท้องถิ่น

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	60	100
1) ชาย	36	60.00
2) หญิง	24	40.00
2. อายุ	60	100
1) 20 - 25 ปี	10	16.67
2) 26 - 30 ปี	22	36.66
3) 31 - 35 ปี	10	16.67
4) 36 - 40 ปี	12	20.00
5) มากกว่า 40 ปี	6	10.00

ตารางที่ 4.1 การจำแนกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นประชาชนในท้องถิ่น (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษา	60	100
1) ประถมศึกษา	20	33.33
2) มัธยมศึกษา	12	20.00
3) อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า	20	33.33
4)ปริญญาตรี	8	13.33
5) ปริญญาตรีขึ้นไป	0	0
4. อาชีพ	60	100
1) ลูกจ้างชั่วคราว	14	23.00
2) ทำสวนทำนา	12	20.00
3) รับจ้าง	10	16.67
4) รับราชการ	8	13.00
5) ขับเรือ	6	10.00
6) ค้าขาย	6	10.00
7) ประมง	4	6.67
5. รายได้ต่อเดือน	60	100
1) ต่ำกว่า 3,000 บาท	10	16.67
2) 3,001 – 6,000 บาท	32	53.33
3) 6,001 – 9,000 บาท	6	10.00
4) 9,001 – 12,000 บาท	6	10.00
5) 12,000 – 15,000 บาท	4	6.67
6) มากกว่า 15,001 บาท	2	3.33
6. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่	60	100
1) ต่ำกว่า 1 ปี	0	0
2) 1 – 5 ปี	8	13.33
3) 6 - 10 ปี	10	16.67
4) 11 – 15 ปี	6	10.00
5) 16 – 20 ปี	8	13.33
6) มากกว่า 20 ปี	28	46.67

ตารางที่ 4.1 การจำแนกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นประชาชนในท้องถิ่น (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
7. บริเวณพื้นที่ที่อาศัยอยู่	60	100
1) บริเวณทะเลน้อย	40	66.67
2) บ้านหัวป่าเขียว	10	16.67
3) บ้านควนทะเลโมง	4	6.67
4) บ้านควนยาว	2	3.33
5) ควนเคร็ง	2	3.33
6) บ้านท้องทุ่ง	2	3.33

จากตารางที่ 4.1 พบว่าประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 60 ส่วนใหญ่มีอายุ 26-35 ปี ร้อยละ 36.67 รองลงมาอายุ 46-55 ปี ร้อยละ 20 วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษาและอาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 33.33 ส่วนใหญ่มีอาชีพลูกจ้างชั่วคราว ร้อยละ 23.33 มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 3,001-6,000 บาท คิดเป็น ร้อยละ 53.33 ประชาชนส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่มานานมากกว่า 20 ปี ร้อยละ 46.67 และส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่บริเวณทะเลน้อย ร้อยละ 66.67

ตอนที่ 2 ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.2 การจำแนกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นนักท่องเที่ยว

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	60	100
1) หญิง	40	66.67
2) ชาย	20	33.33
2. อายุ	60	100
1) 20 - 25 ปี	24	40.00
2) 26 - 30 ปี	12	20.00
3) 31 - 35 ปี	16	26.67
4) 36 - 40 ปี	4	6.67
5) มากกว่า 40 ปี	4	6.67
3. ระดับการศึกษา	60	100
1) ประถมศึกษาและต่ำกว่าประถมศึกษา	10	16.67
2) มัธยมศึกษา	6	10.00

ตารางที่ 4.2 การจำแนกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นนักท่องเที่ยว (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
3) อาชีพศึกษาหรือเทียบเท่า	4	6.67
4) ปริญญาตรี	30	50.00
5) ปริญญาตรีขึ้นไป	10	16.67
4. อาชีพ	60	100
1) นักศึกษา	20	33.33
2) รับราชการ	15	25.00
3) รับจ้าง	15	25.00
4) รัฐวิสาหกิจ	8	13.33
5) บริษัท	2	3.33
5. รายได้ต่อเดือน	60	100
1) มากกว่า 15,001 บาท	10	16.67
2) 12,000 – 15,000 บาท	6	10.00
3) 9,001 – 12,000 บาท	10	16.67
4) 6,001 – 9,000 บาท	4	6.67
5) 3,001 – 6,000 บาท	4	6.67
6) ต่ำกว่า 3,000 บาท	8	13.33
7) ไม่มีรายได้	18	30.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 66.67 ส่วนใหญ่มีอายุ 20-25 ปี ร้อยละ 40.00 วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 50.00 ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา ร้อยละ 33.33 รองลงมา ร้อยละ 25 มีอาชีพรับราชการและรับจ้าง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่มีรายได้ คิดเป็น ร้อยละ 30.00 และรองลงมา มีรายได้อยู่ที่ 9,001 – 12,000 บาทและมากกว่า 15,001 บาท ร้อยละ 16.67

ตอนที่ 3 ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นเจ้าหน้าที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย
ตารางที่ 4.3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นเจ้าหน้าที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	31	100
1) ชาย	30	96.67
2) หญิง	1	3.33

ตารางที่ 4.3 การจำแนกข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นเจ้าหน้าที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ	30	100
1) 20 - 25 ปี	0	0
2) 26 - 30 ปี	5	16.67
3) 31 - 35 ปี	14	46.67
4) 36 - 40 ปี	8	26.66
5) มากกว่า 40 ปี	3	10.00
3. ระดับการศึกษา	30	100
1) มัธยมศึกษา	1	3.33
2) อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า	4	13.34
3) ปริญญาตรี	22	73.33
4) ปริญญาตรีขึ้นไป	3	10.00
4. รายได้ต่อเดือน	30	100
1) 19,001 บาทขึ้นไป	1	3.33
2) 15,001 - 19,000 บาท	1	3.33
3) 12,001 - 15,000 บาท	5	16.67
4) 9,001 - 12,000 บาท	5	16.67
5) 5,001 - 9,000 บาท	16	53.33
6) ต่ำกว่า 5,000 บาท	2	6.67
5. งานที่ ที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย	19	63.33
หน่วยพิทักษ์ป่า	11	36.67

จากตารางที่ 4.3 พบว่าเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 96.67 มีอายุ 36-45 ปี ร้อยละ 46.67 รองลงมามีอายุ 36-40 ปี ร้อยละ 26.67 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับอาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 46.67 รองลงมาอยู่ในระดับปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ 10 ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนประมาณ 5,001 - 9,000 บาท ร้อยละ 53.33 รองลงมามีรายได้ประมาณ 12,001 - 15,000 บาทและ 15,001 - 19,000 บาท ร้อยละ 16.67 และส่วนใหญ่ทำงานที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ร้อยละ 63.33

4.1.2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านกายภาพของพื้นที่
ตอนที่ 1 ผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นประชาชนในท้องถิ่น

ตารางที่ 4.4 การจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านกายภาพของพื้นที่ของผู้ตอบ
แบบสัมภาษณ์ที่เป็นประชาชนในท้องถิ่น

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านกายภาพของพื้นที่	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาที่เกิดขึ้นในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย	132	100
1) ชยะ	26	19.68
2) ที่พักไม่เพียงพอต่อนักท่องเที่ยว	26	19.68
3) การเก็บรัง/ไข่ของนกและสัตว์ป่า	22	16.67
4) การบุกรุกแผ้วถางป่า	18	13.64
5) เส้นทางยาวมีเสียงดัง	12	9.09
6) ไฟไหม้ป่า	10	7.58
7) สภาพถนนที่เข้าสู่พื้นที่	6	4.54
8) โทรศัพท์/ไฟฟ้า/ประปาไม่เพียงพอในการบริการนักท่องเที่ยว	2	1.52
9) ไม่มีปัญหา	10	7.58
2. การดูแลรักษาป่าในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย	128	100
1) เหมาะสม	48	80.00
2) ไม่เหมาะสม	12	20.00
พื้นที่ที่ควรมีการสงวนรักษาและป้องกันเป็นพิเศษ		
1) ควนขี้เสี้ยน	34	26.56
2) บริเวณโดยรอบทะเลน้อย	30	23.43
3) บ้านควนทะเลโมง	14	10.94
4) ป่าคลองยวน	8	6.25
5) บ้านห้องทุ่ง	8	6.25
6) บริเวณคลองนางเรียม	6	4.69
7) บ้านควนยาว	6	4.69
8) ควนเค็ง	6	4.69
9) ควนนุ้ย	2	1.56
10) บ้านหัวป่าเขียว	2	1.56
11) หน้าแหลม	2	1.56
12) ไม่มี	10	7.81

ตารางที่ 4.4 การจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านกายภาพของพื้นที่ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นประชาชนในท้องถิ่น (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านกายภาพของพื้นที่	จำนวน	ร้อยละ
3. สิ่งที่เป็นจุดดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยว	206	100
1) นกน้ำ	52	20.07
2) ทะเลบัว	46	17.67
3) ผลิตภัณฑ์กระจูด	30	11.58
4) บริเวณควนขี้เสียน	30	9.26
5) พันธุ์ไม้ต่างๆ	18	6.94
6) คลองนางเรียม	14	5.40
7) บริเวณควนเคร็ง	8	3.08
8) บริเวณอื่นๆ ...ควนทะเลโมง บ้านพราน หัวป่าเขียว บริเวณคลองยวน	8	3.08

จากตารางที่ 4.4 ประชาชนร้อยละ 26 เห็นว่าปัญหาในพื้นที่เกิดจากขยะและที่ปักไม้เพียงพอด่อนักท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 22 เกิดจากการเก็บรัง/ไข่ของนกและสัตว์ป่า ประชาชนร้อยละ 80 มีความเห็นว่าการดูแลรักษาพื้นที่ที่มีความเหมาะสม พื้นที่ที่ควรมีการสงวนรักษาและป้องกันเป็นพิเศษ เป็นพื้นที่บริเวณควนขี้เสียน ร้อยละ 26.56 รองลงมาเป็นพื้นที่รอบทะเลน้อย ร้อยละ 23.43 สิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวในพื้นที่ คือ นกน้ำ ร้อยละ 20.07 รองลงมา คือ ทะเลบัว ร้อยละ 17.76

สรุป ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่เห็นว่าการดูแลพื้นที่ของเจ้าหน้าที่ที่มีความเหมาะสม ดังนั้นปัญหาในพื้นที่จึงเกิดจากขยะและที่ปักไม้เพียงพอด่อนักท่องเที่ยว พื้นที่ที่ควรมีการสงวนรักษาป้องกันเป็นพิเศษ คือ บริเวณควนขี้เสียน สิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวมากที่สุดคือ นกน้ำ

ตอนที่ 2 ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.5 การจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านกายภาพของพื้นที่ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นนักท่องเที่ยว

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านกายภาพของพื้นที่	จำนวน	ร้อยละ
1. สภาพแวดล้อมของบริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย	60	100
1) เป็นธรรมชาติมากที่สุด	12	20.00
2) เป็นธรรมชาติมาก	20	33.33
3) เป็นธรรมชาติปานกลาง	24	40.00
4) ค่อนข้างเสื่อมโทรม	4	6.67
2. การรู้จักพื้นที่บริเวณต่างๆในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย	117	100
1) บริเวณโดยรอบทะเลน้อย	46	31.94
2) คลองนางเรียม	30	20.83
3) ศูนย์หัตถกรรมผลิตภัณฑ์กระจูด	26	18.06
4) ควนขี้เสียน	12	8.33
5) ควนเค็ง	8	5.56
6) บ้านหัวป่าเขียว	8	5.56
7) บ้านห้องทุ่ง	6	4.16
8) ควนทะเลโมง	4	2.78
9) บ้านควนยาว	4	2.78
3. สิ่งที่น่าสนใจในการเดินทางมาครั้งนี้	96	100
1) ความสวยงามของสภาพพื้นที่	44	45.84
2) ความหลากหลายของสรรพสัตว์	32	33.34
3) ความหลากหลายของพันธุ์พืช	10	10.41
4) สินค้า/ของที่ระลึก	8	8.33
5) อาหารสด	2	2.08

จากตารางที่ 4.5 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สภาพแวดล้อมของบริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยมีความเป็นธรรมชาติปานกลาง ร้อยละ 40 มากที่สุด รองลงมา 33.00 เห็นว่ามีความเป็นธรรมชาติมากและรองลงมา ร้อยละ 20.00 เห็นว่ามีความเป็นธรรมชาติมากที่สุด ร้อยละ 31.94 รู้จักบริเวณทะเลน้อยมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 20.83 รู้จักบริเวณคลองนางเรียม

รองลงมาร้อยละ 18.06 รู้จักศูนย์หัตถกรรมผลิตภัณฑ์กระจูด สิ่งที่นักท่องเที่ยวประทับใจมากที่สุด ร้อยละ 45.83 ในการมาเที่ยว คือ ความสวยงามสภาพพื้นที่ รองลงมา ร้อยละ 33.33 ประทับใจ ความหลากหลายของสรรพสัตว์และรองลงมา ร้อยละ 10.41 ประทับใจความหลากหลายพันธุ์พืช

สรุป นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประทับใจในความหลากหลายของสรรพสัตว์และเห็นว่าสภาพแวดล้อมเป็นธรรมชาติปานกลาง จากการเที่ยวชมบริเวณทะเลน้อยทำให้เป็นพื้นที่ที่รู้จักมากที่สุด

ตอนที่ 3 ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นเจ้าหน้าที่

ตารางที่ 4.6 การจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านกายภาพของพื้นที่ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นเจ้าหน้าที่

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านกายภาพของพื้นที่	จำนวน	ร้อยละ
1. สิ่งที่เป็นจุดดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยว	91	100
1) นกน้ำ	26	28.57
2) ทะเลบัว	22	24.17
3) ผลิตภัณฑ์กระจูด	9	9.89
4) บริเวณควนขี้เสียน	9	9.89
5) คลองนางเรียม	9	9.89
6) พันธุ์ไม้ต่างๆ	6	6.59
7) บริเวณควนเคร็ง	5	5.69
8) อื่นๆ... ควนทะเลโมง คลองยวน	5	5.31
2. ปัญหาจากการท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่	46	100
1) ขยะ	15	32.60
2) เรือหางยาวมีเสียงดัง	12	26.09
3) การบุกรุกป่า	10	21.74
4) การบุกรุกรัง/ไข่ของนกและสัตว์ป่า	9	19.57
3. บริเวณที่ไม่ควรนำนักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยว	36	100
1) ควนขี้เสียน	21	62.50
2) ควนทะเลโมง	9	22.50
3) บริเวณพื้นที่ปลูกกระจูด	2	5.00
4) คลองนางเรียม	2	5.00
5) ควนเคร็ง	1	2.50
6) บริเวณโดยรอบทะเลน้อย	1	2.50

จากตารางที่ 4.6 เจ้าหน้าที่ที่มีความเห็นว่า สิ่งที่เป็นจุดดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวมากที่สุด คือ ภูเขา ร้อยละ 28.57 รองลงมาคือ ทะเลบัว ร้อยละ 24.17 ปัญหาจากการท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่มากที่สุด ร้อยละ 32.60 คือ ขยะ รองลงมาคือ เรือหางยาวมีเสียงดัง ร้อยละ 26.09 และบริเวณที่ไม่ควรนำนักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยว คือ วนชี่เสียน ร้อยละ 62.50 รองลงมา คือ วนทะเลโมง ร้อยละ 22.50

สรุป เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เห็นว่า นักท่องเที่ยวสนใจจำพวกนกน้ำต่างๆ มากที่สุดและปัญหาหลักที่เกิดขึ้นจึงเกิดจากขยะ และแม้ว่าจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวจะเป็นนกต่างๆ แต่การท่องเที่ยวก็ไม่ควรจัดให้มีขึ้นในพื้นที่บริเวณวนชี่เสียนแม้ว่าวนชี่เสียนจะมีนกเป็นจำนวนมาก

4.1.3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการแบ่งเขตการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ตอนที่ 1 ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นประชาชนในท้องถิ่น

ตารางที่ 4.7 การจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับการแบ่งเขตการใช้พื้นที่ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นประชาชนในท้องถิ่น

ความคิดเห็นการแบ่งเขตการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
1. การพัฒนาพื้นที่ให้มีกิจกรรม การท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น	60	100
1) เห็นด้วย	54	90
2) ไม่เห็นด้วย	6	10
2. บริเวณที่ชาวบ้านจะนำนักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยว	222	100
1) บริเวณโดยรอบทะเลน้อย	44	19.81
2) ศูนย์หัตถกรรมผลิตภัณฑ์กระจูด	42	18.91
3) วนชี่เสียน	36	16.21
4) คลองนางเรียม	22	9.90
5) วนเคร็ง	16	7.20
6) บ้านหัวป่าเขียว	16	7.20
7) ป่าคลองยวน	12	5.40
8) วนทะเลโมง	10	4.50
9) บ้านควนยาว	8	3.60
10) บ้านห้องทุ่ง	8	3.60
11) วนนุ้ย	6	2.70
12) บริเวณอื่นๆ...แหลมดิน วนชลีก	2	0.97

ตารางที่ 4.7 การจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับการแบ่งเขตการใช้พื้นที่ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นประชาชนในท้องถิ่น (ต่อ)

ความคิดเห็นการแบ่งเขตการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
3. บริเวณที่ไม่ควรนำนักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวอีก	58	100
1) ความชื้นเสียน	32	55.17
2) คลองนางเรียม	8	13.79
3) ความเค็ม	6	10.34
4) ความทะเลโมง	6	10.34
5) บริเวณโดยรอบทะเลน้อย	4	6.89
6) บริเวณอื่นๆ...บ้านหัวป่าเขียว ความชุ่ม ป่าคลองยวน	2	3.47

จากตารางที่ 4.7 ประชาชนร้อยละ 90 เห็นด้วยในการมีกิจกรรมในการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นพื้นที่ที่อยากนำนักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยว ร้อยละ 19.64 เป็นบริเวณรอบทะเลน้อยมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 18.91 เป็นศูนย์หัตถกรรมผลิตภัณฑ์กระจูดและรองลงมา ร้อยละ 16.07 เป็นบริเวณความชื้นเสียนและร้อยละ 37.21 เห็นว่าบริเวณความชื้นเสียนไม่ควรนำนักท่องเที่ยวเข้าไปมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 9.30 บริเวณคลองนางเรียมและรองลงมา ร้อยละ 6.98 เป็นบริเวณความเค็มและความทะเลโมง

สรุป ประชาชนเห็นด้วยในการจัดการท่องเที่ยวขึ้นในพื้นที่ รวมทั้งพื้นที่ที่ต้องการนำนักท่องเที่ยวไปเที่ยวชม คือ บริเวณทะเลน้อยแต่ความชื้นเสียนเป็นพื้นที่ที่ชาวบ้านไม่ยอมให้เข้าไป

ตอนที่ 2 ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.8 การจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับการแบ่งเขตการใช้พื้นที่ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นนักท่องเที่ยว

ความคิดเห็นการแบ่งเขตการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
1. บริเวณพื้นที่และเส้นทางที่ได้เข้าไปเที่ยวแล้วรู้สึกประทับใจ	49	100
1) บริเวณโดยรอบทะเลน้อย	22	44.89
2) คลองนางเรียม	9	18.37
3) ศูนย์หัตถกรรมผลิตภัณฑ์กระจูด	7	12.26
4) ควนซี้เสียน	3	6.12
5) บ้านหัวป่าเขียว	3	6.12
6) ป่าคลองยวน	2	4.08
7) บ้านทองทุ่ง	2	4.08
8) บ้านควนยาว	1	2.04
9) ไม่ประทับใจ	1	2.04

จากตารางที่ 4.8 นักท่องเที่ยวร้อยละ 44.89 ประทับใจพื้นที่บริเวณทะเลน้อยมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 18.37 บริเวณคลองนางเรียมและรองลงมา ร้อยละ 12.26 ศูนย์หัตถกรรมผลิตภัณฑ์กระจูด

สรุป นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประทับใจบริเวณทะเลน้อยมากที่สุด

ตอนที่ 2 ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นเจ้าหน้าที่

ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการแบ่งเขตการใช้พื้นที่ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นเจ้าหน้าที่

ความคิดเห็นการแบ่งเขตการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
1. พื้นที่บริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยที่ควรจัดเป็นเขตหวงห้าม	61	100
1) บริเวณควนซี้เสียน	29	47.54
2) ควนทะเลโมง	14	22.95
3) บริเวณทะเลน้อย	3	4.92
4) บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าบ้านในลุ่ม ป่าบ้านกุ่มแป	3	4.62
5) บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าเขียว	3	4.92

ตารางที่ 4.9 การจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับการแบ่งเขตการใช้พื้นที่ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นเจ้าหน้าที่ (ต่อ)

ความคิดเห็นการแบ่งเขตการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
6) บริเวณควนเค็ง	2	3.27
7) บริเวณป่าสงวนแห่งชาติคลองยวน	2	3.27
8) บ้านหัวป่าเขี้ยว	2	3.27
9) บริเวณบ้านควนยาว	1	1.63
10) บริเวณควนน้อย	1	1.63
11) คลองนางเรียม	1	1.63
2. พื้นที่บริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ที่ควรจัดให้เป็นเขตสงวนสภาพธรรมชาติ	83	100
1) บริเวณควนขี้เสียน	15	36.15
2) บริเวณป่าสงวนแห่งชาติคลองยวน	13	15.66
3) บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าเขี้ยว	10	12.04
4) ควนทะเลโมง	10	12.04
5) บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าบ้านโนลุ่ม ป่าบ้านกุ่มแป	9	10.84
6) บริเวณควนเค็ง	7	8.43
7) บริเวณทะเลน้อย	7	8.43
8) คลองนางเรียม	6	7.23
9) บ้านหัวป่าเขี้ยว	3	3.61
10) บริเวณแหลมดิน	2	2.40
11) บริเวณบ้านควนยาว	1	1.20
3. พื้นที่บริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ที่ควรจัดให้เป็นเขตพื้นที่ฟูสภาพธรรมชาติ	75	100
1) บริเวณทะเลน้อย	13	18.66
2) บริเวณควนขี้เสียน	11	15.28
3) บริเวณป่าสงวนแห่งชาติคลองยวน	9	12.50
4) คลองนางเรียม	7	9.72
5) บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าเขี้ยว	7	9.72
6) ควนทะเลโมง	7	9.72
7) บริเวณควนเค็ง	5	6.94

ตารางที่ 4.9 การจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับการแบ่งเขตการใช้พื้นที่ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นเจ้าหน้าที่ (ต่อ)

ความคิดเห็นการแบ่งเขตการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ		ร้อยละ
8) บ้านหัวป่าเขียว	5	6.94
9) บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าบ้านในลุ่ม ป่าบ้านกุ่มแป	4	5.56
10) แหลมดิน	3	4.16
11) บริเวณบ้านควนยาว	2	2.78
12) บริเวณควนน้อย	2	2.78
4. พื้นที่บริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ที่ควรจัดให้เป็นเขตพักผ่อนและการศึกษาหาความรู้	62	100
1) บริเวณทะเลน้อย	22	37.93
2) บริเวณควนซี้เสียน	8	13.79
3) บริเวณป่าสงวนแห่งชาติคลองยวน	8	13.79
4) คลองนางเรียม	6	10.34
5) บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าบ้านในลุ่ม ป่าบ้านกุ่มแป	4	5.61
6) ควนทะเลโมง	4	5.61
7) แหลมดิน	4	5.61
8) บริเวณควนเคร็ง	3	3.17
9) บ้านหัวป่าเขียว	3	3.17
5. พื้นที่บริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ที่ควรจัดให้เป็นเขตบริการ	47	100
1) บริเวณทะเลน้อย	22	46.81
2) คลองนางเรียม	7	14.86
3) บริเวณป่าสงวนแห่งชาติคลองยวน	5	10.64
4) บริเวณควนซี้เสียน	3	6.38
5) ควนทะเลโมง	3	6.38
6) บ้านหัวป่าเขียว	2	4.26
7) แหลมดิน	2	4.26
8) บริเวณควนเคร็ง	2	4.26
9) บริเวณบ้านควนยาว	1	2.13

ตารางที่ 4.9 การจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับการแบ่งเขตการใช้พื้นที่ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นเจ้าหน้าที่ (ต่อ)

ความคิดเห็นการแบ่งเขตการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน	ร้อยละ
6. พื้นที่บริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยที่ควรจัดเป็นเขตกิจกรรมพิเศษ	53	100
1) บริเวณทะเลน้อย	19	37.26
2) บ้านหัวป่าเขียว	10	17.80
3) บริเวณบ้านควนยาว	5	9.69
4) บริเวณควนเคร็ง	4	7.85
5) แหลมดิน	4	7.85
6) บริเวณควนขี้เสียน	3	5.89
7) คลองนางเรียม	3	5.89
8) ควนทะเลโมง	2	3.29
9) บริเวณป่าสงวนแห่งชาติคลองยวน	1	1.80
10) บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าเขียว	1	1.80

จากตารางที่ 4.8 เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า

บริเวณที่ควรจัดเป็นเขตหวงห้าม ร้อยละ 47.54 เป็นบริเวณควนขี้เสียนมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 22.95 เป็นควนทะเลโมงและรองลงมา ร้อยละ 4.92 บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าบ้านในลุ่ม ป่าบ้านกุ่มแปและบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าเขียว

บริเวณที่ควรจัดเป็นเขตสงวนสภาพธรรมชาติ คือบริเวณควนขี้เสียน ร้อยละ 36.16 รองลงมา คือบริเวณป่าสงวนแห่งชาติคลองยวน คิดเป็นร้อยละ 15.66 และรองลงมา คือบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าเขียวและควนทะเลโมง คิดเป็นร้อยละ 12.04

บริเวณที่ควรจัดเป็นเขตพื้นที่สภาพธรรมชาติ ร้อยละ 18.66 คือ บริเวณทะเลน้อย รองลงมา ร้อยละ 15.28 คือ บริเวณควนขี้เสียน และรองลงมา ร้อยละ 12.50 คือ บริเวณป่าสงวนแห่งชาติคลองยวน

บริเวณที่ควรจัดเป็นเขตพักผ่อนและศึกษาหาความรู้ คือ บริเวณทะเลน้อย คิดเป็นร้อยละ 37.93 รองลงมา คือ บริเวณควนขี้เสียนและป่าสงวนแห่งชาติคลองยวน ร้อยละ 13.79 และรองลงมา ร้อยละ 10.34 คือ บริเวณคลองนางเรียม

บริเวณที่ควรจัดเป็นเขตบริการ คือ บริเวณทะเลน้อย คิดเป็นร้อยละ 46.81 รองลงมา ร้อยละ 14.86 คือ บริเวณคลองนางเรียมและรองลงมา ร้อยละ 10.64 คือ บริเวณคลองยวน

บริเวณที่ควรจัดเป็นเขตกิจกรรมพิเศษ ร้อยละ 37.26 คือ บริเวณทะเลน้อย รองลงมา ร้อยละ 17.80 คือ บริเวณบ้านหัวป่าเขียวและรองลงมา ร้อยละ 9.69 คือ บริเวณบ้านควนยาว

สรุป เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า บริเวณที่ควรจัดเป็นเขตหวงห้ามและเขตสงวนสภาพธรรมชาติ คือ บริเวณควนขี้เสียน บริเวณที่ควรจัดเป็นเขตพื้นที่อนุรักษ์สภาพธรรมชาติ เขตพักผ่อนและศึกษาหาความรู้และเขตบริการ คือ บริเวณทะเลน้อย

4.1.4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ตอนที่ 1 ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นประชาชนในท้องถิ่น

ตารางที่ 4.10 การจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นประชาชนในท้องถิ่น

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก	จำนวน	ร้อยละ
1. การมีส่วนเกี่ยวข้องในการอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวในปัจจุบัน	60	100
1) บริการนำเที่ยว	18	30.00
2) บริการที่พัก	18	30.00
3) ผลิตและจำหน่ายสินค้าที่ระลึก/ผลิตภัณฑ์กระจูด	12	20.02
4) จำหน่ายสินค้าประมง	4	6.66
5) ดูแลความเรียบร้อย	4	6.66
6) ช่วยจัดกิจกรรม	4	6.66
2. ความคิดเห็นในการเพิ่มเส้นทางท่องเที่ยวทางเรือ	60	100
1) เห็นด้วย	44	73.08
2) ไม่เห็นด้วย	16	26.92
3. ความคิดเห็นในการเพิ่มกิจกรรมที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมในการท่องเที่ยว	60	100
1) เห็นด้วย	45	76.00
2) ไม่เห็นด้วย	15	24.00
4. ความเห็นในการก่อสร้างอาคารที่เข้ากับสภาพแวดล้อมบริการนักท่องเที่ยว	60	100
1) เห็นด้วย	37	61.00
2) ไม่เห็นด้วย	23	39.00

ตารางที่ 4.10 การจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
ที่เป็นประชาชนในท้องถิ่น (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก	จำนวน	ร้อยละ
5. สิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรมีเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว	280	100
1) บ้านพัก	44	15.72
2) ป้ายให้ความรู้เกี่ยวกับพืชและสัตว์	42	15.00
3) เส้นทางศึกษาธรรมชาติ	42	15.00
4) แหล่งให้เช่าอุปกรณ์ดูนก	40	14.29
5) ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	38	13.57
6) ศูนย์สื่อความหมายธรรมชาติ	36	12.86
7) ที่พักแรม แคมป์ไฟ	32	11.43
8) อื่นๆ ... พื้นที่ทำกิจกรรม การจัดภูมิทัศน์ที่สวยงาม	6	2.13
6. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพถนนสายหลักที่เข้าสู่ทะเลน้อย	60	100
1) สะดวกสบาย	54	90.00
2) ไม่สะดวก	6	10.00
7. อาคารในที่ทำกรเซตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยที่มีรูปแบบเข้ากับสภาพพื้นที่	100	100
1) บ้านพักเปิดแดง	32	32.00
2) พระตำหนักทะเลน้อย	18	18.00
3) บ้านพักกาบบัว	10	10.00
4) บ้านพักคับแค	8	8.00
5) บ้านพักนางนวล	6	6.00
6) ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	6	6.00
7) ศาลนางเรียน	6	6.00
8) อาคารที่ทำกรเซต	4	4.00
9) บ้านพักอีล้า	4	4.00
10) บ้านพักเหยี่ยวแดง	4	4.00
11) บ้านพักกุลาขาว	2	2.00

จากตารางที่ 4.10 ประชาชนในท้องถิ่น ร้อยละ 30 มีส่วนเกี่ยวข้องในการอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวโดยบริการที่พักและบริการนำเที่ยว รองลงมา ร้อยละ 20.00 ผลิตภัณฑ์และ

จำหน่ายสินค้าที่ระลึก/ผลิตภัณฑ์กระจุดและรองลงมา ร้อยละ 6.67 จำหน่ายสินค้าประมง ดูแลความเรียบร้อยและช่วยจัดกิจกรรม ประชาชน ร้อยละ 73.08 เห็นด้วยกับการเพิ่มเส้นทางท่องเที่ยวทางเรือ ร้อยละ 76.00 เห็นด้วยในการเพิ่มกิจกรรมในการท่องเที่ยวและร้อยละ 61.00 เห็นด้วย ในการก่อสร้างอาคารที่เข้ากับสภาพแวดล้อมเพื่อบริการนักท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นมากที่สุด ร้อยละ 15.72 คือบ้านพัก รองลงมาร้อยละ 15.00 คือ ป้ายให้ความรู้เกี่ยวกับพืช/สัตว์ และเส้นทางศึกษารวมชาติและรองลงมา ร้อยละ 14.29 คือ แหล่งให้เช่าอุปกรณ์ดูนกอาคารในที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยที่มีรูปแบบเข้ากับสภาพแวดล้อมของพื้นที่มากที่สุด คือ บ้านพักเปิดแดง คิดเป็นร้อยละ 32.00 รองลงมา ร้อยละ 18.00 คือ พระตำหนักทะเลน้อยและรองลงมา ร้อยละ 10.00 คือ บ้านพักกาบบัว

สรุป ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนเกี่ยวข้องในการท่องเที่ยวโดยบริการที่พักและบริการนำเที่ยว รวมทั้งเห็นด้วยในการเพิ่มเส้นทางท่องเที่ยวทางเรือ การเพิ่มกิจกรรมในการท่องเที่ยวรวมทั้ง การก่อสร้างอาคารที่เข้ากับสภาพแวดล้อม เนื่องจากเห็นว่า บ้านพักนักท่องเที่ยวมีความจำเป็นมากที่สุด รวมทั้งเห็นว่าบ้านพักเปิดแดง มีความสวยงามและเข้ากับสภาพแวดล้อมมากที่สุด

ตอนที่ 2 ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.11 การจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นนักท่องเที่ยว

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก	จำนวน	ร้อยละ
1. วัตถุประสงค์ที่เข้ามาในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย	60	100
1) การท่องเที่ยว/ศึกษารวมชาติ	26	43.33
2) ธุรกิจ/ประชุม/สัมมนา	14	23.33
3) ติดต่อธุรกิจ	6	10.00
4) เป็นภาคีคู่เทศก์นำเที่ยว	6	10.00
5) อื่นๆ ...วาดภาพ เยี่ยมญาติ/เพื่อน	8	13.34
2. เส้นทางที่เข้ามายังทะเลน้อย	60	100
1) สะดวกสบาย	58	96.67
2) ไม่สะดวก	2	3.33

ตารางที่ 4.11 การจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
ที่เป็นนักท่องเที่ยว (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก	จำนวน	ร้อยละ
3. พฤติกรรมการมาเที่ยว	60	100
1) ไปเช้าเย็นกลับ	32	53.33
2) ค้างคืน 1 -2 คืน	14	23.33
3) แวะพัก 2 - 3 ชั่วโมง	8	13.33
4) ค้างคืน 3 - 5 คืน	6	10.01
4. สถานที่ที่ค้างคืน	60	100
1) บ้านพักในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย	44	73.33
2) บังกะโล	16	26.67
5. ความพึงพอใจในการพักที่บ้านพักในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย	60	100
1) พอใจ	56	93.33
2) ไม่พอใจ	4	3.37
6. พื้นที่จอดรถ	60	100
1) ไม่เพียงพอ	30	50.00
2) เพียงพอ	26	43.33
3) ไม่ทราบ	4	6.67
หากไม่เพียงพอ ควรพัฒนาโดย		
- เพิ่มขนาดพื้นที่	32	52.94
- มีหลังคากันแดด/ฝน	20	35.29
- รักษาความปลอดภัย	8	11.76
7. สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น	216	100
1) ป้ายให้ความรู้เกี่ยวกับพืชและสัตว์	40	18.52
2) ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	34	15.74
3) แหล่งให้เช่าอุปกรณ์ดูนก	34	15.74
4) ศูนย์สื่อความหมายธรรมชาติ	30	13.89
5) เส้นทางศึกษาธรรมชาติ	30	13.89
6) ที่พักแรม แคมป์ไฟ	24	11.11
7) บ้านพัก	22	10.19
8) อื่นๆ ...คู่มือท่องเที่ยว สารานุกรมโรค ดั่งขยะ	2	0.92

ตารางที่ 4.11 การจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
ที่เป็นนักท่องเที่ยว (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก	จำนวน	ร้อยละ
8. กิจกรรมที่ต้องการให้มีในพื้นที่	93	100
1) ส่องนก/ดูนก	21	22.58
2) กิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ	19	20.43
3) ศึกษาธรรมชาติ	18	19.35
4) กิจกรรมล่องแพยาง/แพไม้ไผ่	11	11.83
5) กิจกรรมศึกษาท้องฟ้าและดาราศาสตร์	9	9.68
6) พักแรมด้วยเต็นท์	8	8.60
7) อื่นๆ ..เดินป่า ศิลปวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ในท้องถิ่น	7	7.53
9. อาคารในที่ทำกรเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยที่มีรูปแบบเข้ากับสภาพพื้นที่	118	100
1) บ้านพักเปิดแดง	30	24.59
2) พระตำหนักทะเลน้อย	24	19.67
3) บ้านพักนางนวล	10	8.20
4) บ้านพักอีล่า	10	8.20
5) ศาลนางเทียม	10	8.20
6) บ้านพักคืบแค	8	6.56
7) บ้านพักกาบบัว	8	6.56
8) ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	6	4.29
9) อาคารที่ทำกรเขต	6	4.29
10) บ้านพักเหยี่ยวแดง	6	4.92

จากตารางที่ 4.11 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ร้อยละ 43.33 เข้ามาในพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว/ศึกษาธรรมชาติ รองลงมาร้อยละ 10 เพื่อธุรกิจ/ประชุม/สัมมนา ส่วนใหญ่ร้อยละ 96.67 เห็นว่าทางเข้าสู่ทะเลน้อยมีความสะดวก พฤติกรรมในการมาเที่ยวร้อยละ 53.33 ไปเช้าเย็นกลับ รองลงมา ร้อยละ 23.33 ค้างคืน 1 -2 คืน หากมีการพักค้างคืน ร้อยละ 73.33 ค้างที่บ้านพักของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยและมีความพึงพอใจในการพัก ร้อยละ 93.33 ผู้ที่นำรถส่วนตัวมา ร้อยละ 50 เห็นว่า ที่จอดรถไม่เพียงพอต่อความต้องการ ควรพัฒนาโดยร้อยละ 52.94 เสนอให้เพิ่มขนาดพื้นที่รองลงมา ร้อยละ 35.29 เสนอให้มีหลังคา กันแดด/ฝน สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น ร้อยละ

18.52 เสนอว่าควรเป็นป้ายให้ความรู้เกี่ยวกับพืชและสัตว์ รองลงมา ร้อยละ 15.74 เป็นศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและแหล่งให้เช่าอุปกรณ์ดูนก อาคารที่มีรูปแบบเข้ากับสภาพพื้นที่มากที่สุด ร้อยละ 24.59 คือ บ้านพักเปิดแดง รองลงมา ร้อยละ 19.67 คือ พระตำหนักทะเลน้อย และรองลงมา ร้อยละ 8.20 คือ ศาลนางเรียม กิจกรรมที่ต้องการให้มีในพื้นที่มากที่สุด ร้อยละ 22.58 คือ การสอนนก/ดูนก รองลงมา ร้อยละ 20.43 คือ กิจกรรมส่องเรือศึกษาธรรมชาติและรองลงมา ร้อยละ 19.35 คือ การศึกษาธรรมชาติ

สรุป กลุ่มที่เข้ามาใช้พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว/ศึกษาธรรมชาติ และกลุ่มที่เข้ามาในพื้นที่เพื่อธุรกิจ/ประชุม/สัมมนาและส่วนใหญ่ เห็นว่า ทางเข้าทะเลน้อยมีความสะดวก ส่วนใหญ่ไปเข้าเย็นกลับ หากมีการค้าคืนจะค้างที่บ้านพักของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยและมีความพึงพอใจในการพัก ผู้ที่นำรถส่วนตัวมาเห็นว่าที่จอดรถไม่เพียงพอต่อควรพัฒนาโดยเสนอให้เพิ่มขนาดพื้นที่ สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นควรเป็นป้ายให้ความรู้เกี่ยวกับพืชและสัตว์ กิจกรรมที่ต้องการให้มีในพื้นที่มากที่สุด คือ การสอนนก/ดูนก อาคารที่เข้ากับสภาพพื้นที่มากที่สุด คือ บ้านพักเปิดแดง

ตอนที่ 3 ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นเจ้าหน้าที่

ตารางที่ 4.12 การจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นเจ้าหน้าที่

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก	จำนวน	ร้อยละ
1. เส้นทางที่เข้ามายังทะเลน้อย	30	100
1) สะดวกสบาย	24	80.00
2) ไม่สะดวก	6	20.00
2. พื้นที่จอดรถ	30	100
1) ไม่เพียงพอ	24	80.00
2) เพียงพอ	6	20.00
หากไม่เพียงพอ ควรพัฒนาโดย	26	100
- เพิ่มขนาดพื้นที่	15	57.69
- มีหลังคากันแดด/ฝน	10	38.46
- ป้ายจราจร	1	4.00

ตารางที่ 4.12 การจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
ที่เป็นเจ้าหน้าที่ (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก	จำนวน	ร้อยละ
3. สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น	103	100
1) บ้านพัก	20	19.41
2) ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	15	14.56
3) ป้ายให้ความรู้เกี่ยวกับพืชและสัตว์	15	14.56
4) ศูนย์สื่อความหมายธรรมชาติ	14	13.59
5) เส้นทางศึกษาธรรมชาติ	14	13.59
6) แหล่งให้เช่าอุปกรณ์ดูนก	12	11.65
7) ที่พักแรม แคมป์ไฟ	12	11.65
8) อื่นๆ ...ห้องประชุม หอดูนก ศาลาพักผ่อน	1	0.99
4. อาคารในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่มีรูปแบบเข้ากับสภาพพื้นที่	51	100
1) พระตำหนักทะเลน้อย	9	17.65
2) บ้านพักเปิดแดง	9	17.65
3) บ้านพักกาบบัว	7	13.72
4) บ้านพักนางนวล	6	11.76
5) อาคารที่ทำการเขต	5	9.81
6) ศาลานางเรียง	5	9.81
7) บ้านพักเหยี่ยวแดง	4	7.84
8) บ้านพักคืบแค	4	7.84
9) ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	2	3.92
5. กิจกรรมที่ต้องการให้มีในพื้นที่	80	100
1) ศึกษาธรรมชาติ	19	23.47
2) กิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ	18	22.20
3) ส่องนก/ดูนก	14	17.28
4) เดินป่า	10	12.34
5) พักแรมด้วยเต็นท์	9	11.11
6) กิจกรรมล่องแพยาง/แพไม้ไผ่	4	4.94
7) กิจกรรมศึกษาท้องฟ้าและดาราศาสตร์	3	3.70
8) อื่นๆ ..ศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตชาวบ้าน ปั่นจักรยาน	3	3.70

ตารางที่ 4.12 การจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
ที่เป็นเจ้าหน้าที่ (ต่อ)

9. เส้นทางที่เหมาะสมในการพัฒนาให้เป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอนาคต	33	100
1) เส้นทางจากทะเลน้อยโดยผ่านทางลำคลองสู่ควนเค็ง	13	39.39
2) เส้นทางจากทะเลน้อยโดยผ่านทางลำคลองสู่บ้านพราน	10	30.30
3) เส้นทางจากทะเลน้อยโดยผ่านทางลำคลองสู่บ้านหัวป่า	6	18.19
4) เส้นทางจากทะเลน้อยโดยผ่านทางลำคลองสู่หาดลำป่า	2	6.06
5) เส้นทางจากทะเลน้อยโดยผ่านทางลำคลองสู่ควนทะเลโมง	2	6.06

จากตารางที่ 4.12 เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ร้อยละ 80 มีความเห็นว่าทางเข้าหลักสู่ที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยมีความสะดวกสบาย ร้อยละ 80 เห็นว่า พื้นที่จอดรถไม่เพียงพอต่อความต้องการควรพัฒนาโดย เพิ่มขนาดพื้นที่ ร้อยละ 57.69 มีหลังคากันแดด/ฝน ร้อยละ 38.46 และป้ายจราจร ร้อยละ 3.85 เสนอให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นบ้านพัก ร้อยละ 18.87 รองลงมา ร้อยละ 14.15 คือป้ายให้ความรู้เกี่ยวกับพืชและสัตว์และศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและรองลงมา ร้อยละ 13.21 คือ ศูนย์สื่อความหมายธรรมชาติและเส้นทางศึกษาธรรมชาติ อาคารในที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยที่มีรูปแบบเข้ากับสภาพพื้นที่มากที่สุด ร้อยละ 16.07 ได้แก่ พระตำหนักทะเลน้อยและบ้านพักเปิดแดง รองลงมา ร้อยละ 12.50 คือ บ้านพักกวางบัว และรองลงมา ร้อยละ 10.71 คือ บ้านพักนางนวล กิจกรรมที่ต้องการให้มีในพื้นที่ ร้อยละ 23.47 เป็นการศึกษาธรรมชาติ รองลงมา ร้อยละ 22.20 กิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ และรองลงมา ร้อยละ 17.28 ส่งนก/ดูนก และเส้นทางที่เหมาะสมในการพัฒนาให้เป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอนาคตมากที่สุด ร้อยละ 38.26 เป็นเส้นทางจากทะเลน้อยโดยผ่านทางลำคลองสู่ควนเค็ง รองลงมา ร้อยละ 29.41 เส้นทางจากทะเลน้อยโดยผ่านทางลำคลองสู่บ้านพราน

สรุป เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ เห็นว่าทางเข้าหลักสู่ที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยมีความสะดวกสบาย แต่พื้นที่จอดรถไม่เพียงพอต่อความต้องการควรพัฒนาโดย เพิ่มขนาดพื้นที่ บ้านพักที่มีก็ไม่เพียงพอต่อความต้องการ อาคารในที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยที่มีรูปแบบเข้ากับสภาพพื้นที่มากที่สุด ได้แก่ พระตำหนักทะเลน้อยและบ้านพักเปิดแดง กิจกรรมที่ต้องการให้มีในพื้นที่ เป็นการศึกษาธรรมชาติ เส้นทางที่เหมาะสมในการศึกษาธรรมชาติมากที่สุด คือ เส้นทางจากทะเลน้อยโดยผ่านทางลำคลองสู่ควนเค็ง

1. เส้นทางคมนาคม ได้แก่ แนวถนนและแม่น้ำ ลำคลอง ห้วยในพื้นที่

ถนนสายหลัก ได้แก่ ถนนสายเอเชีย เป็นถนนสายหลักสู่ภาคใต้

ถนนสายรอง ได้แก่ ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 4048 เป็นถนนที่มุ่งสู่ที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยโดยตรง, ทางหลวงจังหวัดหมายเลข

ถนนสายย่อย ได้แก่ ถนนที่ใช้สัญจรภายในพื้นที่ที่กระจายอยู่ทั่วไป มีทั้งถนนลาดยางและถนนลูกรัง บางเส้นทางใช้สัญจรระหว่างหมู่บ้านจาก อ.เมืองนครศรีธรรมราช

ลำคลองสายหลัก ได้แก่ คลองเค็ง สามารถใช้สัญจรได้ทุกฤดูกาล ใช้สัญจรระหว่างหมู่บ้านทะเลน้อยกับหมู่บ้านควนเค็ง ซึ่งใช้เวลาน้อยกว่าทางรถยนต์, คลองญวนใช้สัญจรยังหมู่บ้านใกล้เคียง, คลองนางเรียมใช้สัญจรจากทะเลน้อยสู่ทะเลหลวง

ลำคลองสายรอง ได้แก่ คลองควน ใช้สัญจรจากควนเค็งสู่ควนทะเลโมง แต่ไม่สามารถใช้ได้ในทุกฤดูแล้ง, คลองบ้านพราน ใช้สัญจรจากบ้านพรานสู่ทะเลน้อย ปัจจุบันใช้ได้บางระยะ เนื่องจากการทำสะพานข้ามคลองกันทางเรือ

ลำคลองสายย่อย ได้แก่ ลำคลองอื่นที่ใช้สัญจรในระยะสั้นๆ กระจายทั่วไป

2. บริเวณที่มีกิจกรรมของชุมชน ได้แก่

บริเวณทะเลน้อย เนื่องจากเป็นบริเวณที่มีการจัดการท่องเที่ยว ดังนั้น จึงมีการรวมกลุ่มกันร่วมกันจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ค้าขาย รวมทั้งงานประเพณีงานประจำปี

บริเวณหมู่บ้านหัวป่าเขียว เป็นที่ตั้งของศูนย์ศิลปาชีพหัวป่าเขียว ชาวบ้านในพื้นที่จะมารวมตัวกันเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน ได้แก่ การทอผ้าไหม เป็นต้น

3. จุดเด่นของพื้นที่ ได้แก่

บริเวณทะเลน้อย เป็นบริเวณทะเลน้ำจืดที่มีความหลากหลายของพืช เช่น บัว และสัตว์ต่างๆ รวมทั้งนกชนิดต่างๆ มีวิถีชีวิตชาวบ้านบริเวณทะเลน้อยที่ยังคงความดั้งเดิม รวมทั้งเป็นที่ตั้งของที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

บริเวณควนซีเสียน เป็นบริเวณที่นักท่องเที่ยวและอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก

บริเวณหมู่บ้านหัวป่าเขียวเป็นหมู่บ้านริมน้ำมีความสวยงามของธรรมชาติริมน้ำ

บริเวณควนเค็ง เป็นบริเวณที่ชาวบ้านดำรงชีพเกษตรกรรมซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่เช่น การหาปลา การทอกระจูด เป็นต้น

บริเวณควนทะเลโมง เป็นบริเวณที่นักท่องเที่ยวและอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก

4. บริเวณที่มีความแตกต่างของพื้นที่ ได้แก่

บริเวณชุมชนและเกษตรกรรมของชาวบ้าน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นบริเวณที่มีเอกสารสิทธิ์ในการครอบครอง กระจายอยู่ริมเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

บริเวณทุ่งหญ้า ทุ่งกระจูด กระจายทั่วไปในพื้นที่เป็นที่สาธารณะประโยชน์ เป็นแหล่งอาหารของนกน้ำหลายชนิด

บริเวณป่าเสม็ด บางบริเวณเป็นที่อยู่อาศัยของนกชนิดต่างๆ

5. ขอบเขตของการขยายตัวของชุมชน เป็นขอบเขตที่กั้นโดยธรรมชาติเนื่องจากเป็นบริเวณที่ลุ่มชื้นแฉะและมีสภาพเป็นทุ่งนา ทุ่งหญ้า ทุ่งเสม็ด การขยายตัวของชุมชนจึงทำได้ยาก

6. ระดับความสูงของสภาพพื้นที่ จากการสำรวจพบว่า สภาพพื้นที่แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

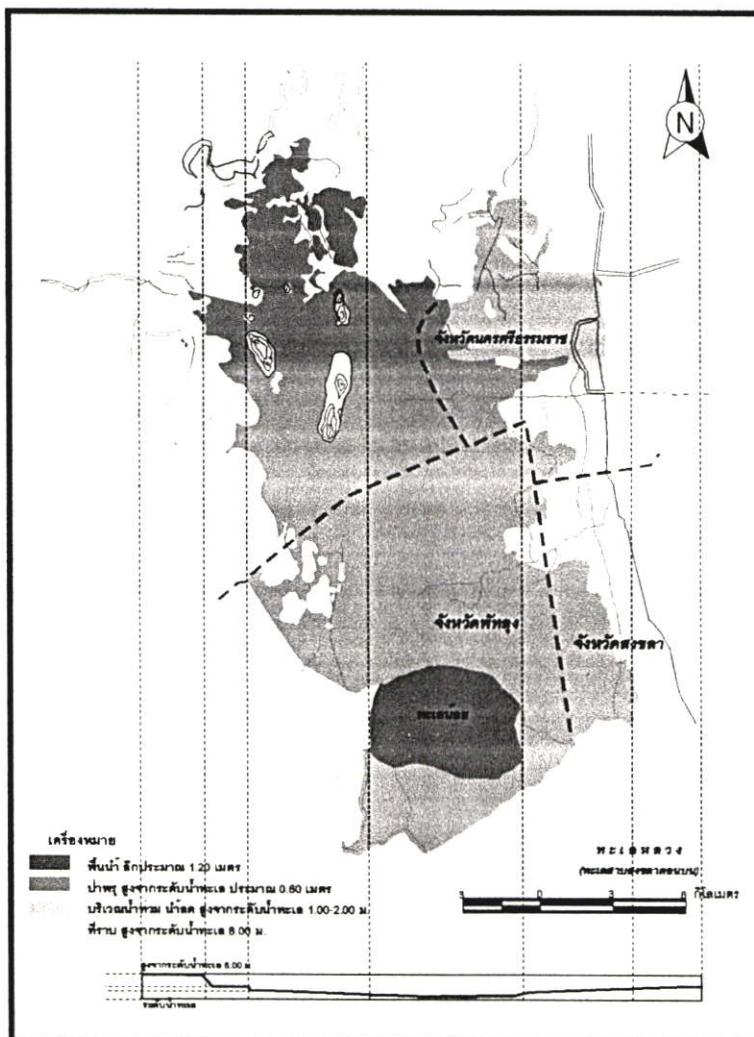
1. พื้นที่บนแผ่นดิน มีพื้นที่ 429 ตารางกิโลเมตร แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

- บริเวณป่าพรุ เป็นบริเวณก้นกระทะของพื้นที่ที่มีความสูงกว่าระดับน้ำทะเลประมาณ 0.60 เมตร

- บริเวณน้ำท่วม น้ำลต สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 1-2 เมตร

- บริเวณที่ราบ สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 8 เมตร

2. พื้นที่บริเวณพื้นน้ำ มีเนื้อที่ประมาณ 28 ตารางกิโลเมตร มีความเฉลี่ยลึกประมาณ 1.2 เมตร

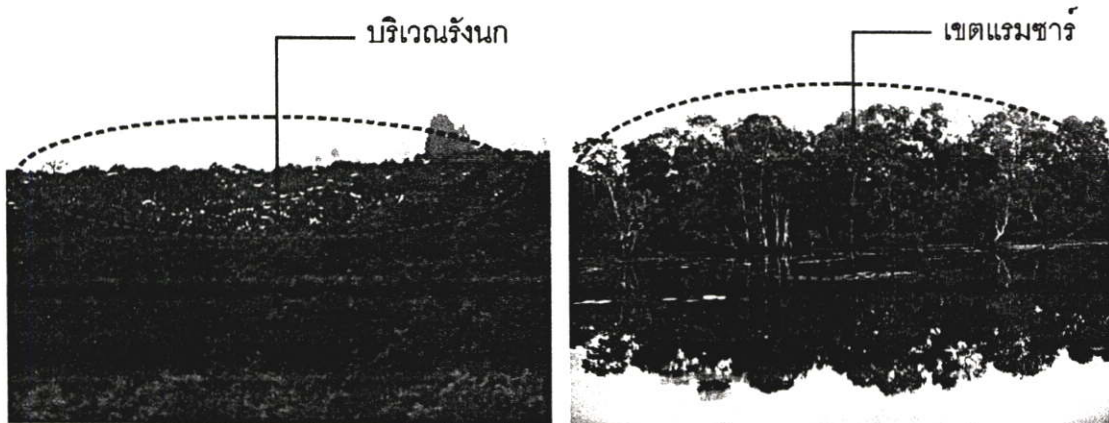
ภาพที่ 4.2 ระดับความสูงของสภาพพื้นที่.

4.2.2 ข้อมูลจากการสำรวจเกี่ยวกับการแบ่งเขตการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากการสำรวจพบพื้นที่ที่มีความสำคัญ ดังนี้

1. เขตแรมซาร์ (Ramsar Site)

เขตแรมซาร์ (Ramsar Site) หมายถึง เขตพื้นที่ที่อยู่ภายใต้อนุสัญญาแรมซาร์ (Ramsar Convention) ซึ่งเป็นอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำระดับประเทศ พื้นที่ชุ่มน้ำที่จัดอยู่ในเขตแรมซาร์จะ เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของนกน้ำ ได้แก่ **พรุควนชีเสียน** เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar site) แห่งแรกของประเทศไทย ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ของนกทั่วไปและนกน้ำชนิดต่างๆ จำนวนมากรวมทั้งเป็นแหล่งอาหารของนกทั่วไปและนกน้ำด้วยและบริเวณเขตแรมซาร์ในอนาคต คือ **ควนเค็ง** เป็นพื้นที่ที่มีความ อุดมสมบูรณ์ของพืชและสัตว์สูง ประเทศไทยได้เข้าเป็นประเทศภาคีอนุสัญญาแรมซาร์ เป็นลำดับที่ 110

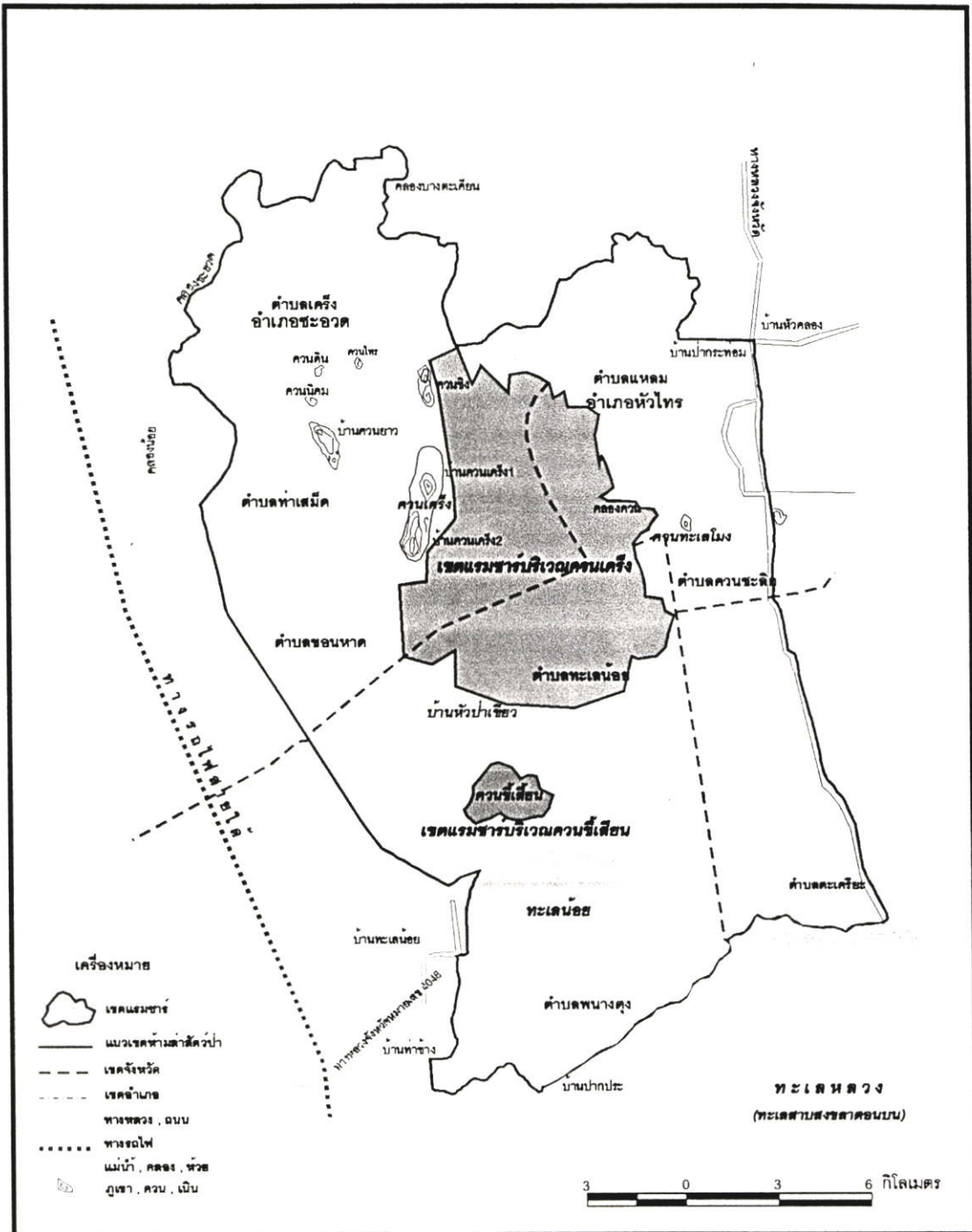
ภาพที่ 4.3 เขตแรมซาร์ในบริเวณพื้นที่ควนชีเสียน

ที่มา : จากการสำรวจเดือนมกราคม.2545.

ภาพที่ 4.4 เขตแรมซาร์ในบริเวณพื้นที่ควนเค็ง

ที่มา : จากการสำรวจเดือนมกราคม.2545.

ภาพที่ 4.5 แผนที่แสดงเขตบริการในบริเวณพื้นที่ควนรีเสียนและควนเคิ่ง
ที่มา : สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม.(2543 : 73)

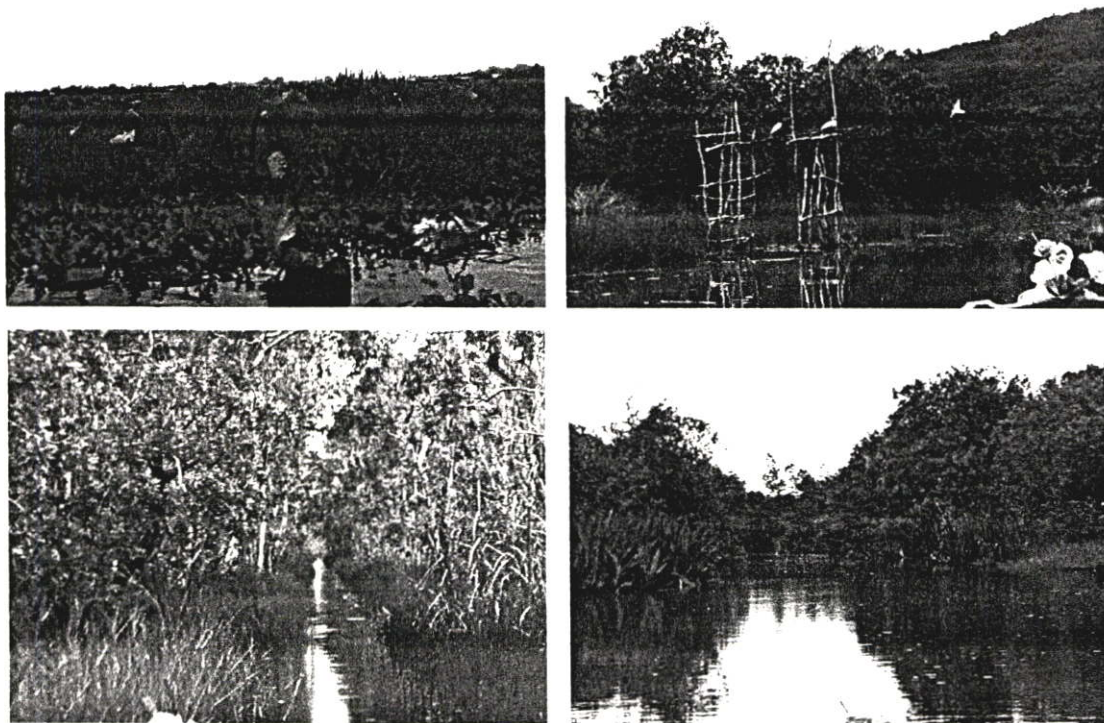
2. เขตป่าสงวนแห่งชาติได้แก่

1. ป่าสงวนแห่งชาติคลองยวน ตำบลพนางตุง อ.ควนขนุน จังหวัดพัทลุง เนื้อที่ประมาณ 617.5 ไร่หรือประมาณ 9.88 ตารางกิโลเมตร

2. ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขี้ยว ตำบลทะเลน้อย อ.ควนขนุน จังหวัดพัทลุง เนื้อที่ประมาณ 553.1 ไร่หรือประมาณ 8.85 ตารางกิโลเมตร

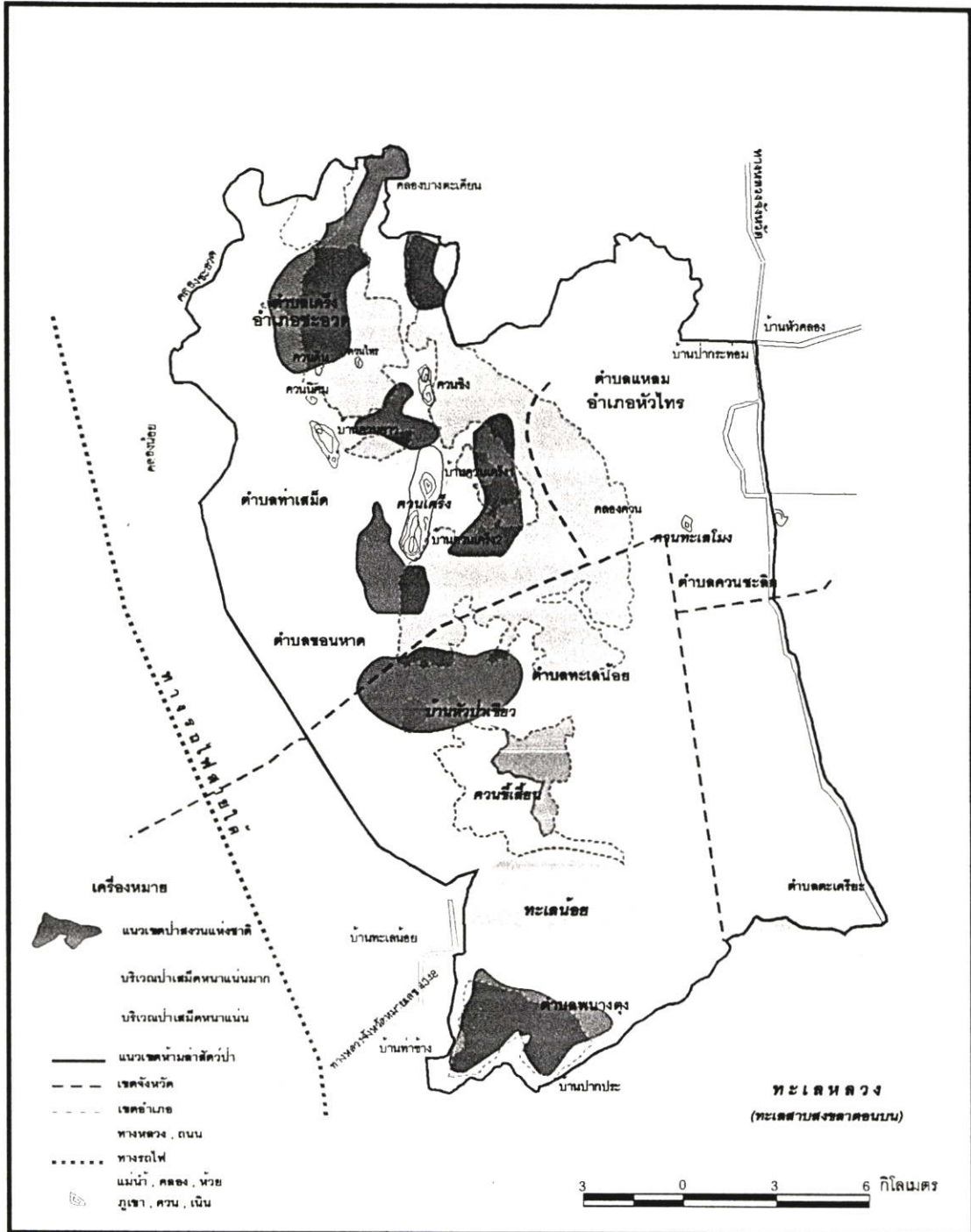
3. ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าบ้านในลุ่ม ป่าบ้านกุ่มแป ป่าพรุควนเค็ง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื้อที่ประมาณ 1,906.25 ไร่ หรือประมาณ 30.5 ตารางกิโลเมตร (เฉพาะในพื้นที่ที่อยู่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย) รวมเนื้อที่ป่าสงวนแห่งชาติประมาณ 3,076.85 ไร่หรือประมาณ 49.23 ตารางกิโลเมตร

เขตป่าสงวนแห่งชาติเป็นพื้นที่ที่มีป่าเสม็ดหนาแน่น รวมทั้งเป็นแหล่งอาหารของนกและเป็นพื้นที่ที่มีธรรมชาติที่สวยงาม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้สำรวจพื้นที่บริเวณที่เป็นป่าเสม็ดหนาแน่นมากและป่าเสม็ดหนาแน่นบริเวณที่นอกเหนือจากในบริเวณเขตป่าสงวนแห่งชาติและนำเสนอเป็นแผนที่โดยแสดงในภาพที่ 4.6

ภาพที่ 4.6 สภาพพื้นที่บริเวณป่าสงวนแห่งชาติ

ที่มา : จากการสำรวจเดือนมกราคม.2545.

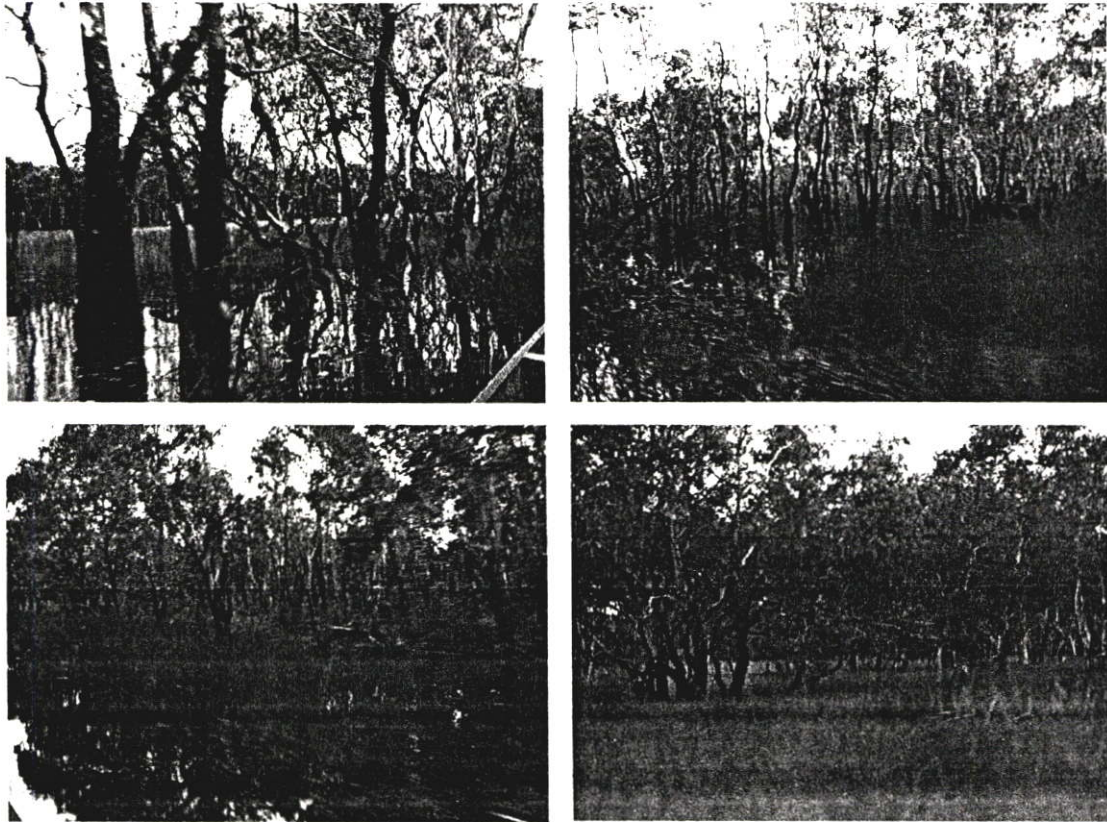

ภาพที่ 4.7 แผนที่แสดงเขตป่าสงวนแห่งชาติ

ที่มา : สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม.(2543 : 73)

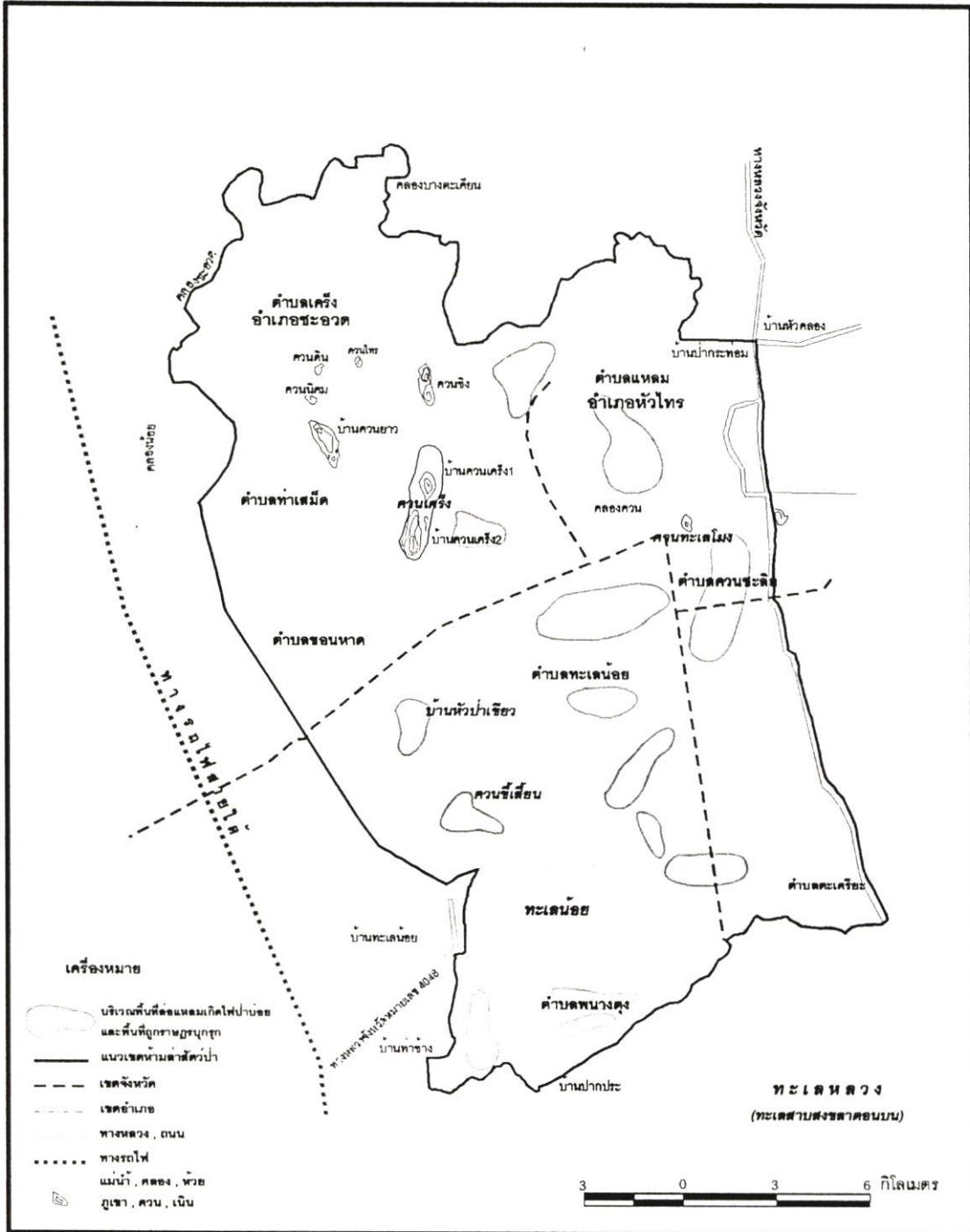
3. บริเวณพื้นที่ล่อแหลมเกิดไฟป่าบ่อยและพื้นที่ถูกราษฎรบุกรุก

เป็นบริเวณที่สภาพพื้นที่ถูกบุกรุกทำลายแต่ยังคงสภาพธรรมชาติไว้ ซึ่งบริเวณพื้นที่ล่อแหลมเกิดไฟป่าบ่อยและพื้นที่ถูกราษฎรบุกรุก จากการสำรวจของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง ได้แก่พื้นที่บริเวณต่างๆ ดังที่แสดงในภาพที่ 4.8

ภาพที่ 4.8 บริเวณพื้นที่ล่อแหลมเกิดไฟป่าบ่อยและพื้นที่ถูกราษฎรบุกรุก

ที่มา : จากการสำรวจเดือนมกราคม.2545.

ภาพที่ 4.9 แผนที่แสดงบริเวณพื้นที่ล่อแหลมเกิดไฟฟ้าบ่อยและพื้นที่ที่ถูกราษฎรบุกรุก ที่มา : จากการสำรวจและข้อมูลของที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

4. บริเวณที่มีสภาพป่า พืชและสัตว์ต่างๆ มีความสวยงามและน่าสนใจ

1. พันธุ์พืชในบริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ประกอบด้วย

- พันธุ์ไม้บริเวณพื้นที่ที่เป็นป่าพรุ ไม้ล้มลุกเด่นที่พบ คือ จูดหนูและ
แห้วทรงกระเทียม ไม้ยืนต้นเด่นได้แก่เสม็ด เสม็ดขาว เสม็ดขุนเฟิร์น เช่น กูดยาง ผักกูดขม

- พันธุ์ไม้บริเวณพื้นที่ที่เป็นควน พรรณไม้บริเวณควนซีเลี่ยน ได้แก่
ต้นเนียน ต้นกระ ยางนา กาซะนะ เขียด ปาล์มต่างๆ พืชอิงอาศัยพวกย่านลิควายและนมตำเลีย
เฟิร์นกระรอก หางสิงห์ นาคราช พรรณไม้บริเวณควนเค็ง ส่วนใหญ่ปลูกยางพาราสลักกับไม้ป่า
ดิบชื้น เช่น สมอขาว ตะเคียนทอง ประดู่ ทองหลวงน้ำ เม่าไขปลาและยางนา พันธุ์ไม้เพาะปลูก
ได้แก่ยางพารา มะปริง มะม่วงหิมพานต์ มะม่วง ไม้พื้นล่างพวกกะทือ

- พันธุ์ไม้บริเวณริมฝั่งคลอง ริมฝั่งคลองนางเรียงเป็นไม้ล้มลุก เช่น
แห้วทรงกระเทียม จูดหนู จอกหนู บัว สาหร่าย สันตะวาใบข้าวและเสม็ด ริมฝั่งคลองตะเคิ่ง
พบพืชล้มลุก ได้แก่ หวายลิง คล้า กง ผักตบชวา จอก บัวหลวง บัวเผื่อน บัวบา บัวสาย สาหร่าย
ไม้ยืนต้นได้แก่ จิกนา เตยน้ำ เม่าและกล้วยไม้ที่เป็นพืชอิงอาศัย ริมฝั่งคลองยวน พันธุ์ไม้ที่พบ
ได้แก่ เสม็ด จิกนา จิกสวน กระ กระท่อมขี้หมู สาคุ คล้า หวายลิง ย่านลิควาย นมพิจิตริไลกาเย่ง

- พรรณไม้บริเวณทะเลน้อย เป็นบริเวณที่น้ำท่วมขังตลอดปี พบพันธุ์
ไม้ที่มีท่อลำเลียงได้แก่ สาหร่าย บัวหลวง บัวสาย บัวเผื่อน จูดหนู แห้ว กง จอกหนู ผักตบชวา

- พรรณไม้บริเวณพื้นที่เพาะปลูก แยกเป็นกลุ่มได้แก่

กลุ่มพืชที่ใช้เป็นอาหารได้แก่ ข้าว ข้าวโพด ผักและผลไม้ต่างๆ

กลุ่มพืชที่ใช้เป็นสมุนไพรได้แก่ ต้อยติ่ง หงอนไก่ไทย สายหยุด

ผักหนาม จิกสวน หญ้าวงช้าง ชุมเห็ดเทศ ผักเสี้ยนผี ขมิ้นเครือ เถาวัลย์กรด คดสัง เป็นต้น

กลุ่มพืชที่ใช้ในการจักสาน ได้แก่ กระจูด กกกอก กกกลม กก-
สามเหลี่ยม คล้า ย่านลิภา ลิเถาป่า ลิเถาใหญ่ ฐูปฤาษี

กลุ่มพืชที่ใช้ทำสีย้อม ได้แก่ มะม่วงหิมพานต์ มะม่วง จิกสวน
นุ่น หญ้าวงช้าง สมอขาว กระ กะเม็ง เนียน ประดู่ แคบ้าน หว่า มาก มะพร้าว

ภาพที่ 4.10 บริเวณที่มีสภาพป่า พันธุ์พืชที่สำคัญและน่าสนใจ

ที่มา : จากการสำรวจเดือนมกราคม.2545.

3. บริเวณพื้นที่ที่มีความน่าสนใจ

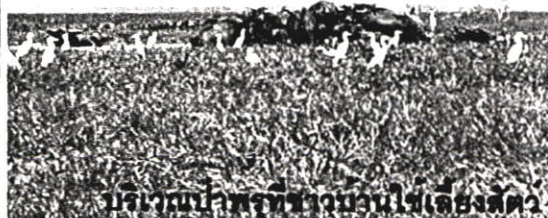
- บริเวณลำคลองที่ชาวบ้านในพื้นที่ใช้ในการสัญจร เช่น คลองตะเคิ่ง
- บริเวณลำคลองที่ชาวบ้านใช้ประกอบอาชีพหาปลาน้ำจืด เช่น การวางอวน
- บริเวณป่าพรุที่ชาวบ้านใช้เลี้ยงสัตว์ เช่น เลี้ยงควาย

บริเวณลำคลองที่ชาวบ้านในพื้นที่ใช้ในการสัญจร

บริเวณลำคลองที่ชาวบ้านใช้ประกอบอาชีพหาปลาน้ำจืด

บริเวณป่าพรุที่ชาวบ้านใช้เลี้ยงสัตว์

ภาพที่ 4.12 บริเวณพื้นที่ที่มีความน่าสนใจ

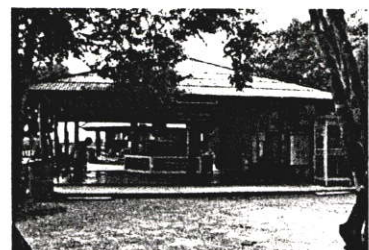
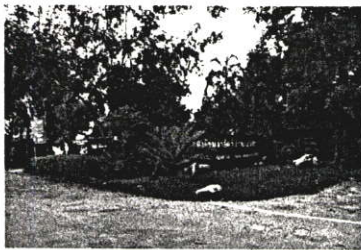
ที่มา : จากการสำรวจเดือนมกราคม.2545.

5. หน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลพื้นที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ได้แก่

- ที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ตั้งอยู่ที่ตำบลทะเลน้อย ประกอบด้วย พระตำหนักทะเลน้อย สำนักงาน ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว บ้านพักเจ้าหน้าที่และนักท่องเที่ยว ห้องประชุม ป้อมยาม ศาลาพักผ่อน ลานจอดรถ ท่าเรือน้ำเที่ยว

- หน่วยพิทักษ์ป่าต่างๆ ที่ตั้งอยู่ในบริเวณต่างๆทั่วพื้นที่ ได้แก่ หน่วยพิทักษ์ป่าควนขี้เสียน หน่วยพิทักษ์ป่าควนเค็ง หน่วยพิทักษ์ป่านางแหวน หน่วยพิทักษ์ป่าแหลมดิน หน่วยพิทักษ์ป่าคลองญวน หน่วยพิทักษ์ป่าควนทะเลโมง หน่วยพิทักษ์ป่าบ้านพราน

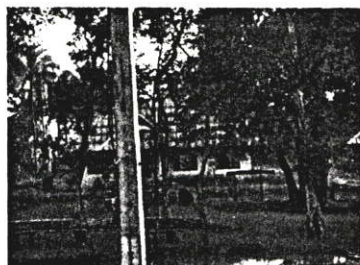
- สถานีควบคุมไฟป่าควนเค็ง

บริเวณที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

ที่ทำการหน่วยพิทักษ์ป่าควนขี้เสียน

ที่ทำการหน่วยพิทักษ์ป่าควนทะเลโมง

ที่ทำการหน่วยพิทักษ์ป่าบ้านพราน

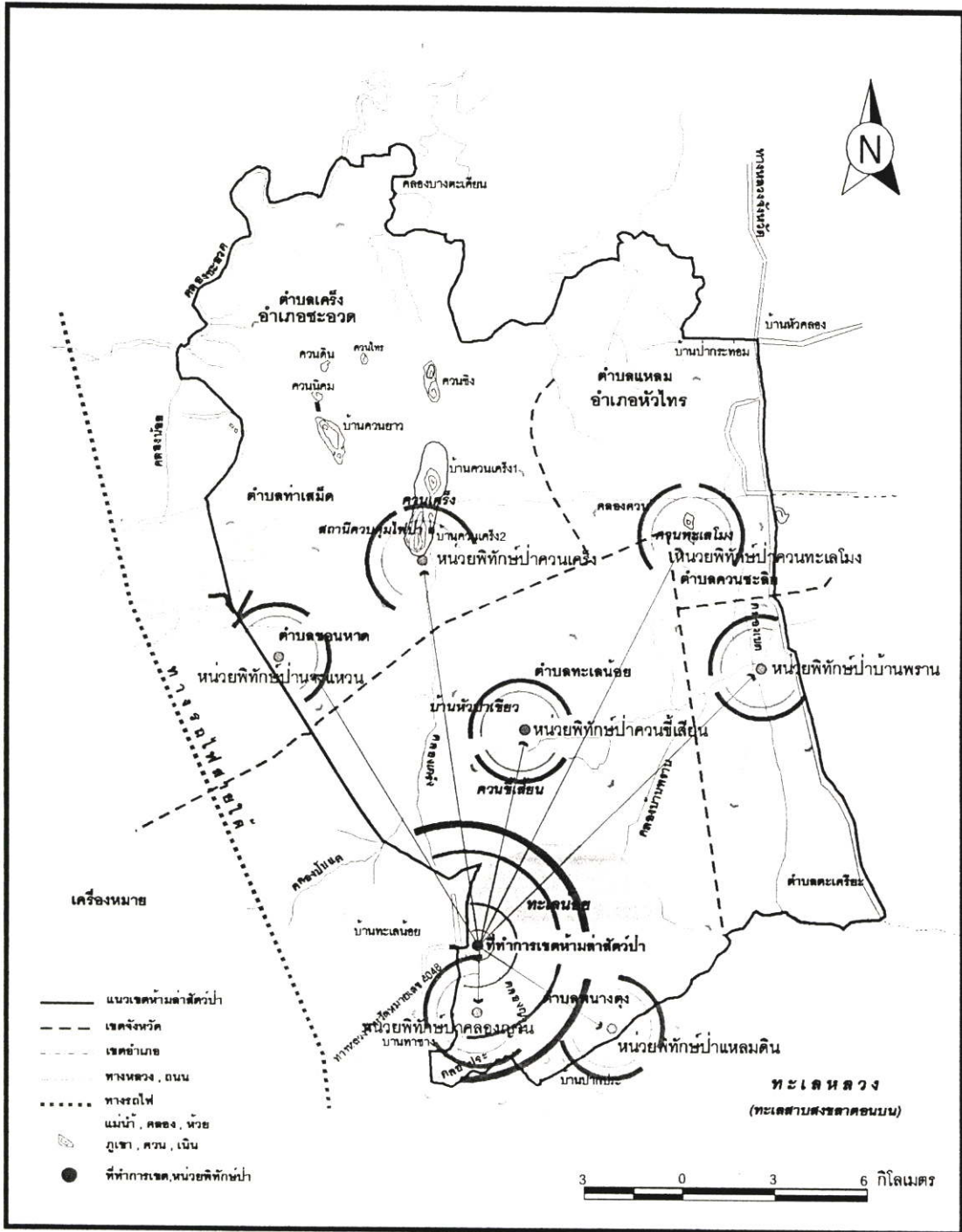
ที่ทำการหน่วยพิทักษ์ป่าควนเค็ง

สถานีควบคุมไฟป่าควนเค็ง

ภาพที่ 4.13 หน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลพื้นที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

ที่มา : จากการสำรวจเดือนมกราคม 2545.

ภาพที่ 4.14 แผนที่แสดงหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลพื้นที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย
ที่มา : จากการสำรวจเดือนมกราคม 2545.

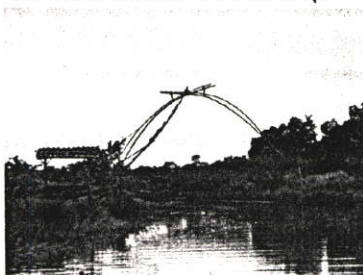
6. บริเวณพื้นที่ที่มีกรรมสิทธิ์ครอบครอง

เป็นพื้นที่ที่มีบ้านพักอาศัยและพื้นที่เกษตรกรรมของชาวบ้าน ประกอบด้วย ชุมชนในอำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง อำเภอชะอวด อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา ซึ่งมีการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดังนี้ หมู่บ้าน พื้นที่นาข้าว ไม้สวนผสม สวนยางพารา สวนยางพารา-ปาล์มธรรมชาติ สวนยางพารา-หมู่บ้าน ป่าเสม็ด ทุ่งหญ้า ทุ่งหญ้า-ป่าเสม็ด ที่ลุ่มน้ำขัง แหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น

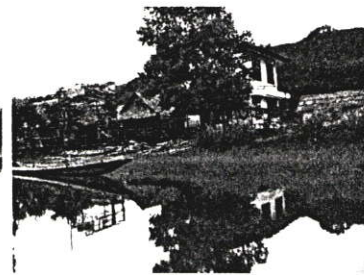
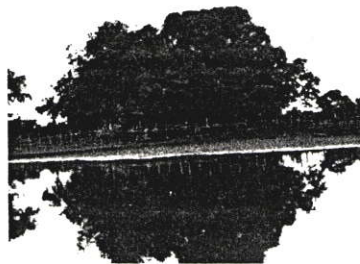
จากการสำรวจพบชุมชนที่มีความน่าสนใจในวิถีชีวิตของชาวบ้าน ได้แก่ หมู่บ้านทะเลน้อย บ้านหัวป่าเขียว บ้านควนเค็ง ชุมชนเหล่านี้เป็นชุมชนที่มีความดั้งเดิมในการดำเนินชีวิตทั้งในด้านการประกอบอาชีพ เช่น การทำสวน ทำนา ประมง จักสานผลิตภัณฑ์กระจูด การคมนาคมที่ต้องใช้ลำคลอง บ้านเรือนที่ยังคงสภาพความดั้งเดิม เป็นต้น

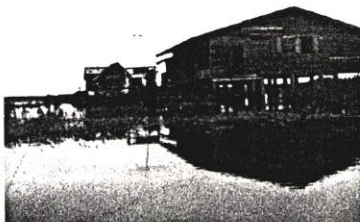
บริเวณบ้านทะเลน้อย อำเภอควนขนุน

บริเวณบ้านควนเค็ง อำเภอชะอวด

บริเวณบ้านหัวป่าเขียวอำเภอทะเลน้อย

ภาพที่ 4.15 บริเวณพื้นที่ที่มีกรรมสิทธิ์ครอบครอง

ที่มา : จากการสำรวจเดือนมกราคม 2545.

4.2.3 ข้อมูลการสำรวจเกี่ยวกับการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

1. สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังนี้

ในส่วนเขตบริการ สัมผัสพบอาคารดังนี้

1. พระตำหนักทะเลน้อย
2. ที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
3. ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว
4. บ้านพักเจ้าหน้าที่
5. บ้านพักเจ้าหน้าที่ซึ่งปัจจุบันบ้านพักบางหลังได้จัดให้นักท่องเที่ยวเข้าพัก
6. พื้นที่จอดรถ
7. อาคารห้องประชุม
8. ป้อมยาม
9. ศาลาพักผ่อน
10. ท่าเรือนำเที่ยว

ในส่วนเขตศึกษาหาความรู้ สัมผัสพบเส้นทางที่ใช้เข้าไปดูนก ประกอบด้วย

1. เส้นทางลำคลอง ให้เข้าไปสู่นอกซึ่งเป็นเส้นทางที่ใช้ได้เพียงบางฤดู
2. สะพานเดินเท้า
3. หอดูนก

จากการสำรวจผู้วิจัยได้จำแนกรายละเอียดของสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ดังนี้

1. พระตำหนักทะเลน้อย เป็นพระตำหนักของสมเด็จพระเทพฯ เป็นส่วนที่ห้ามบุคคลทั่วไปเข้า มีรูปแบบ ดังภาพ

ภาพที่ 4.17 พระตำหนักทะเลน้อย

ที่มา : จากการสำรวจเดือนมกราคม 2545.

2. ที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ประกอบด้วย ส่วนสำนักงานที่ทำงานของเจ้าหน้าที่รวมทั้งส่วนสำหรับผู้มาติดต่อราชการ มีลักษณะ ดังภาพ

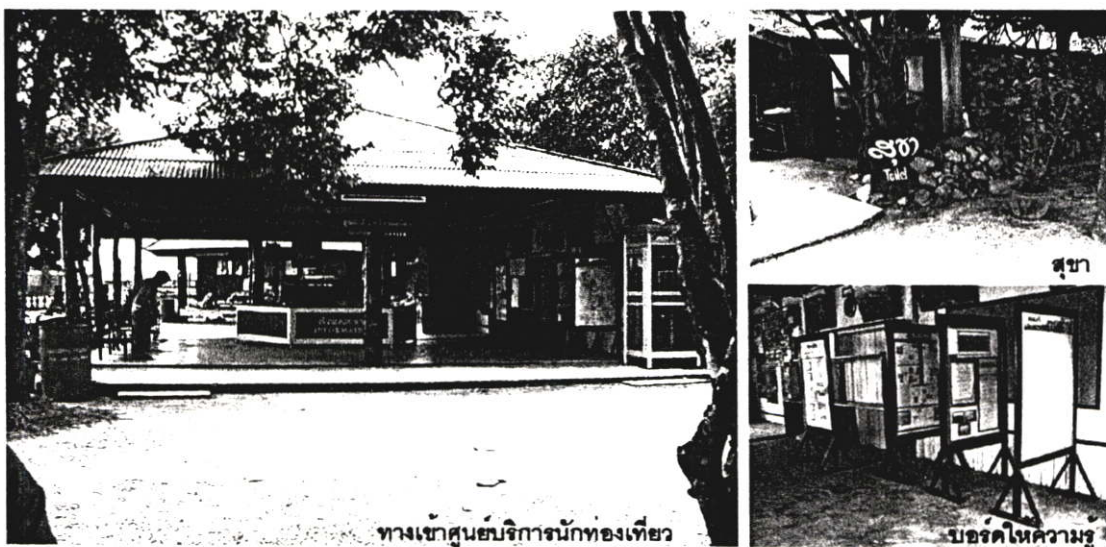

อาคารที่ทำการ

ภาพที่ 4.18 ที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

ที่มา : จากการสำรวจเดือนมกราคม 2545.

3. ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย ส่วนติดต่อสอบถามที่ชายของที่ระลึก ห้องสุขา ส่วนพักผ่อนและร้านค้าสวัสดิการ บอร์ดให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องสภาพพื้นที่ บอร์ดแสดงเส้นทางท่องเที่ยวทางเรือ เป็นต้น มีลักษณะ ดังภาพ

ทางเข้าศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

ภาพที่ 4.19 ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

ที่มา : จากการสำรวจเดือนมกราคม 2545.

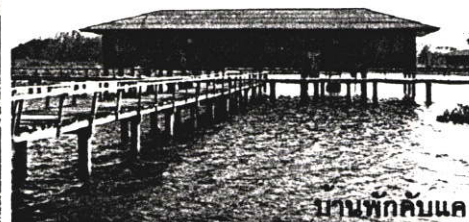
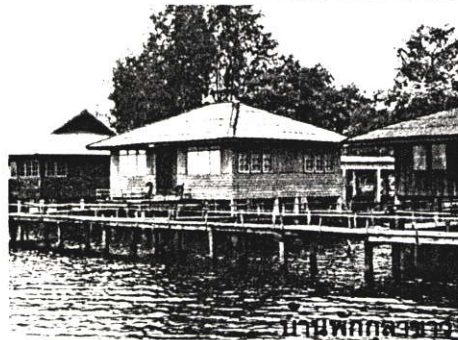
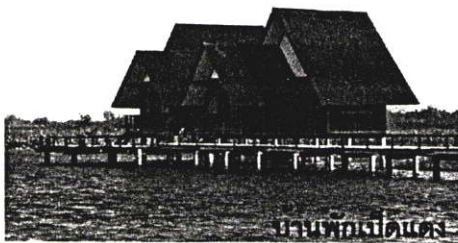
4. บ้านพักเจ้าหน้าที่ ประกอบด้วย บ้านพักเขียวแดง ,บ้านอัญชัญ , บ้านกระแสนวล

ภาพที่ 4.20 บ้านพักเจ้าหน้าที่

ที่มา : จากการสำรวจเดือนมกราคม 2545.

5. บ้านพักนักท่องเที่ยว เดิมเป็นบ้านพักเจ้าหน้าที่ ได้แก่ บ้านพักเปิดแดง บ้านพักนางนวล บ้านพักคืบแค บ้านพักกานบัว บ้านพักอีล้ำ บ้านพักอีโก้ง บ้านพักกุลาขาว

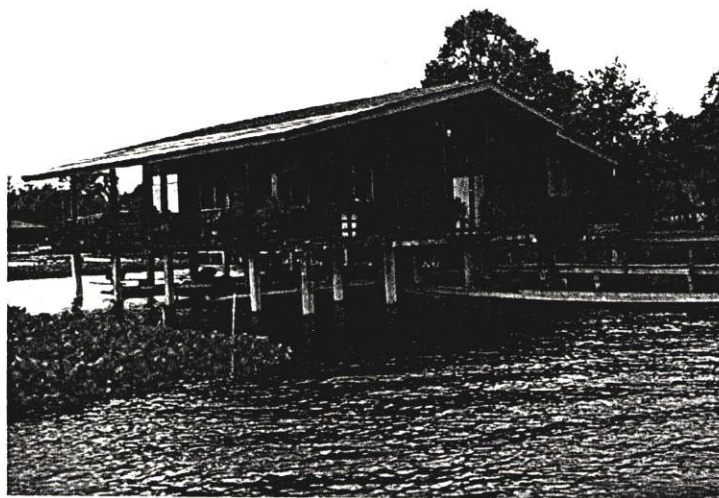

ภาพที่ 4.21 บ้านพักนักท่องเที่ยว

ที่มา : จากการสำรวจเดือนมกราคม 2545.

6. ลานจอดรถ มีทั้งหมด 3 ลานแต่ที่อยู่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยมี 1 ลานจอดได้ประมาณ 10 คัน

7. อาคารห้องประชุม ใช้สำหรับการประชุมสัมมนาต่างๆ ซึ่งเปิดให้หน่วยงานภายนอกเข้ามาใช้บริการด้วย มีรูปแบบดังภาพ

ภาพที่ 4.22 อาคารห้องประชุม

ที่มา : จากการสำรวจเดือนมกราคม 2545.

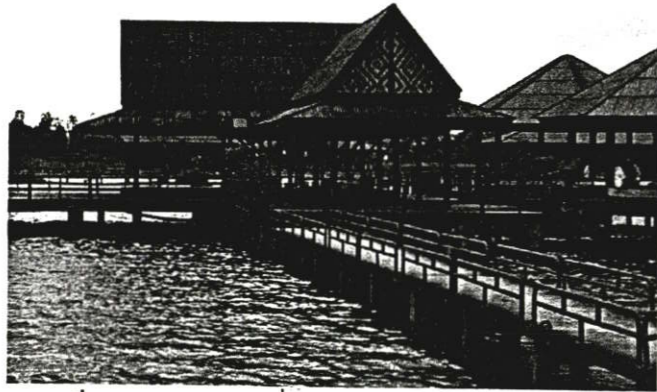
8. ป้อมยาม

ภาพที่ 4.23 ป้อมยาม

ที่มา : จากการสำรวจเดือนมกราคม 2545.

9. ศาลาพักผ่อน ได้แก่ ศาลาบัวขาว ศาลานางเริ่ม รูปแบบดังภาพ

ภาพที่ 4.24 ศาลาพักผ่อน

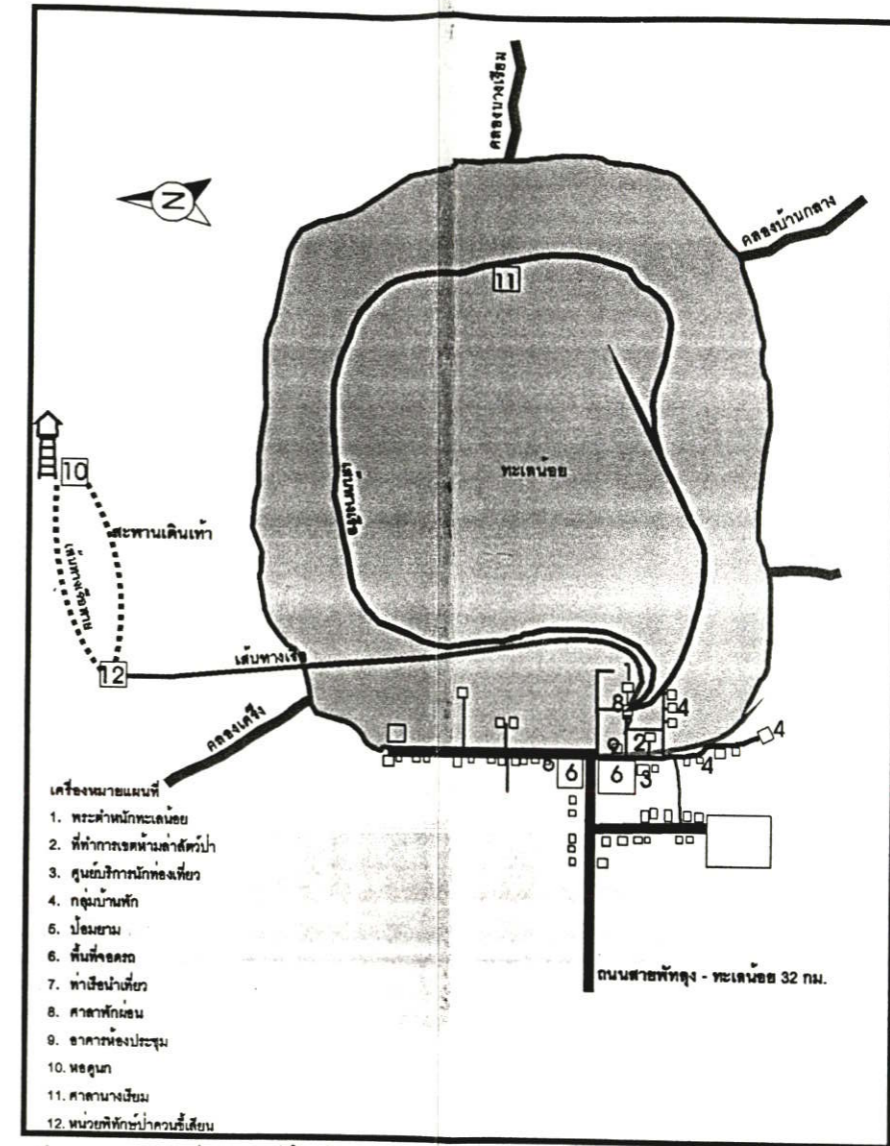
ที่มา : จากการสำรวจเดือนมกราคม 2545.

10. ท่าเรือน้ำเที่ยว

ภาพที่ 4.25 ท่าเรือน้ำเที่ยว

ที่มา : จากการสำรวจเดือนมกราคม 2545.

ภาพที่ 4.26 แผนที่แสดงที่ตั้งสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆบริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

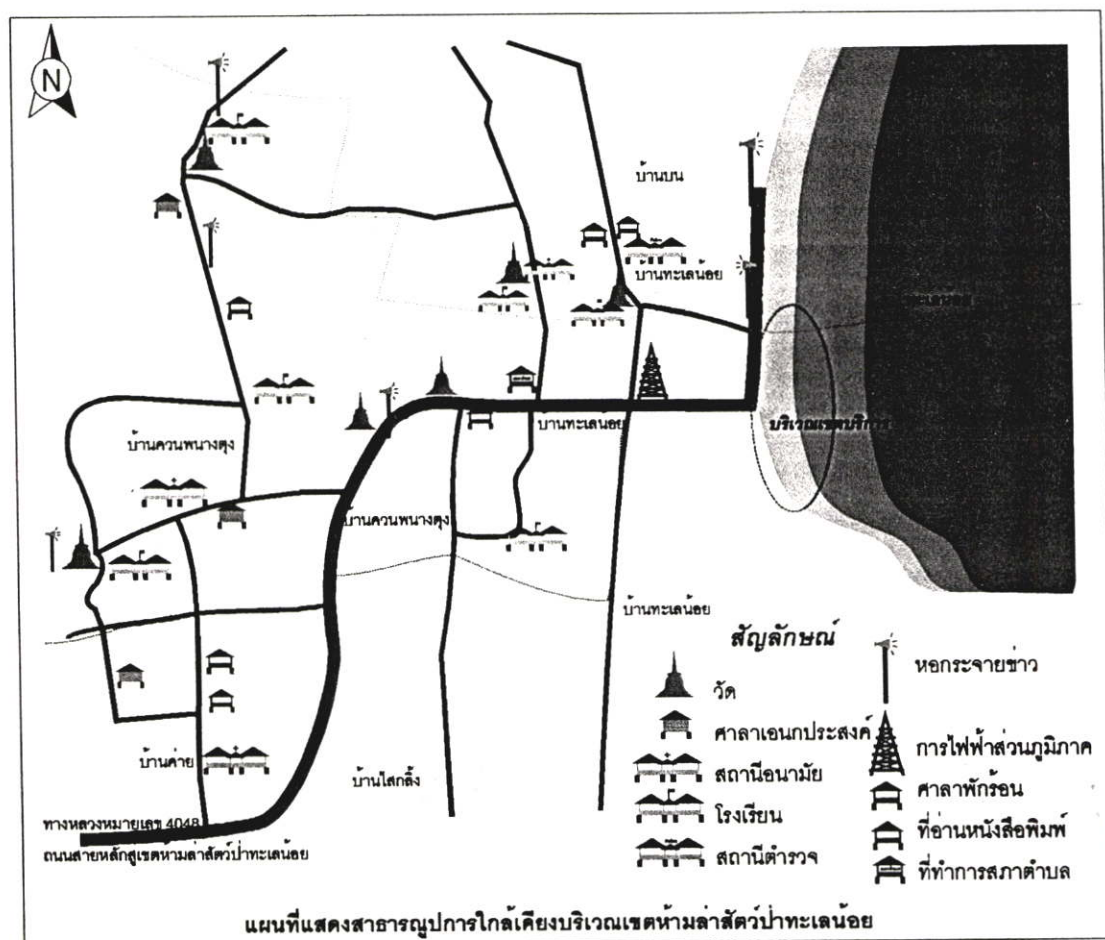
ที่มา : จากการสำรวจเดือนมกราคม 2545.

ภาพที่ 4.27 ภาพรวมสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆบริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

ที่มา : จากการสำรวจเดือนมกราคม 2545.

2. สิ่งอำนวยความสะดวกประเภทสาธารณูปการ ในบริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

ภาพที่ 4.28 สิ่งอำนวยความสะดวกประเภทสาธารณูปการ ในบริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย
ที่มา : จากการสำรวจเดือนมกราคม 2545.

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง ผู้วิจัยขอเสนอขั้นตอนการศึกษา โดยสรุป ดังนี้

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันด้านกายภาพที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง
2. เพื่อเสนอแนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง
3. เสนอการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

5.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยและเจ้าหน้าที่ที่ทำงานในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จำนวน 60 คน , นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จำนวน 60 คน , เจ้าหน้าที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จำนวน 31 คน

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสัมภาษณ์ (Interview) ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์และบันทึกคำตอบ เป็นการสัมภาษณ์แบบมีคำถามแน่นอน (Structured Interview) ได้แก่

- (1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
- (2) ความคิดเห็นสภาพปัจจุบันด้านกายภาพของพื้นที่
- (3) ความคิดเห็นการแบ่งเขตพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- (4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2. การสำรวจ (Survey) โดยใช้เครื่องมือในการสำรวจ คือ กล้องถ่ายรูปและวิดีโอเทป, กล้องส่องทางไกล, เครื่องมือวัดระยะทาง ได้แก่

- (1) การสำรวจสภาพปัจจุบันด้านกายภาพของพื้นที่

(2) การสำรวจการแบ่งเขตพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

(3) การสำรวจเกี่ยวกับการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

5.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอให้งานบัณฑิตศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้กับทางกรมป่าไม้และที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง เพื่อขอความร่วมมือในการอนุเคราะห์ข้อมูลและสัมภาษณ์

2. ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ตรงทางภาคสนามตามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้จนครบ การสัมภาษณ์จะใช้สัมภาษณ์แบบตัวต่อตัวโดยการถามแล้วตอบจากแบบสัมภาษณ์ที่ได้เตรียมไว้และจดบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

3. ผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลโดยการสำรวจ (Survey) โดยใช้เครื่องมือ ได้แก่ กล้องถ่ายรูป/วิดีโอเทป กล้องส่องทางไกล เครื่องมือวัดระยะทางสำรวจทางภาคสนาม

5.1.4 ผลการวิจัย ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันด้านกายภาพที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

จากการศึกษาข้อมูล สามารถสรุปศักยภาพพื้นที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยถึงความสามารถในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้ดังนี้

1.1 กิจกรรมที่รองรับนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่

(1) กิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ (Boat Sightseeing) เป็นกิจกรรมที่ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสและเรียนรู้ธรรมชาติบริเวณโดยรอบทะเลน้อยและพื้นที่ชุ่มน้ำในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า บริเวณลำคลองที่ชาวบ้านใช้ในการสัญจร ไม่ว่าจะเป็นสรรพสัตว์และพืชพันธุ์ต่างๆ รวมทั้งวิถีชีวิตชาวบ้าน มีมัคคุเทศน์ในการให้ความรู้ ความเพลิดเพลิน สิ่งที่ควรระมัดระวัง ได้แก่ น้ำมันปนเปื้อนในแหล่งน้ำ ชยะ เสียงรบกวนจากเครื่องยนต์ การรบกวนบริเวณวางไข่/ผสมพันธุ์ของสัตว์น้ำ ซึ่งเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่และนักท่องเที่ยวที่ต้องระมัดระวังและช่วยกันดูแลและรักษาแหล่งท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ต้องควบคุมการท่องเที่ยวไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การพัฒนาพื้นที่ที่จำเป็น

(2) กิจกรรมส่อง/ดูนก (Bird Watching) เป็นกิจกรรมสำหรับผู้ที่มีความสนใจในเรื่องนก สิ่งดึงดูดที่สำคัญ คือ นกชนิดต่างๆ ทั้งนกประจำถิ่น นกอพยพและนกหายาก สำหรับกิจกรรมส่องนกในพื้นที่ชุ่มน้ำ ต้องล่องเรือเพื่อเข้าไปยังพื้นที่ ซึ่งเส้นทางการล่องเรือไม่ควรผ่านบริเวณทำรังหรือวางไข่ของนก ควรมีการควบคุมเข้มงวดไม่ให้มีการท่องเที่ยวในช่วงฤดูวางไข่ ผสมพันธุ์ เส้นทางที่รองรับกิจกรรมประเภทนี้ ไม่ควรมีการพัฒนาใดๆ การดูนกไม่ควรเกิน 5 คนต่อกลุ่ม

หากไม่ต้องการให้นักท่องเที่ยวเข้าไปยังแหล่งที่ทำรังวางไข่ของนก อาจมีการพัฒนาเป็นหอดูนก ซึ่งปัจจุบันในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ได้มีหอดูนกและเปิดให้เข้าไปในบางฤดู

(3) กิจกรรมถ่ายรูปธรรมชาติ บันทึกเทปวิดีโอ เทปเสียงธรรมชาติ (Nature Photography , Video Taping and Sound of Nature Audio Taping) การถ่ายรูปและการบันทึกวิดีโอเทป มีทั้งถ่ายรูปและบันทึกเทปวีดิทัศน์ธรรมชาติ พื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อยมีศักยภาพในการทำกิจกรรมประเภทนี้ เช่น ทะเลบัว ดอกไม้ป่า นกต่างๆ พืชหายาก เสียงนก แมลงและสัตว์ป่าต่างๆ สภาพสังคมพืชที่สวยงามหายาก แปลก เต็ม ลำน้ำที่สวยงาม วิธีชีวิตการดำรงชีพของชาวบ้าน

1.2 กิจกรรมที่รองรับนักท่องเที่ยวมวลชน ได้แก่

(1) กิจกรรมชมทิวทัศน์ธรรมชาติในบรรยากาศที่สงบ (Relaxing) เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวชื่นชมและใกล้ชิดกับธรรมชาติ และส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอื่นๆ การชมทิวทัศน์อาจทำได้ในลักษณะการเดินเล่นตามเส้นทางที่จัดไว้หรือจุดที่ให้นักท่องเที่ยวได้ชมธรรมชาติ การได้ชื่นชมใกล้ชิดกับธรรมชาติเป็นโอกาสหนึ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้เข้าใจถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ พื้นที่บริเวณทะเลน้อยที่ทางเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ได้กำหนดให้นักท่องเที่ยวได้ชื่นชมและใกล้ชิดกับธรรมชาติ เนื่องจากมีความสวยงามของทะเลบัว นกน้ำชนิดต่างๆและบรรยากาศยามเย็นและยามเช้าที่สวยงาม กิจกรรมขี่จักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ (Terrain / Mountain Biking) เป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยอุปกรณ์ คือ จักรยานภูเขา (Mountain Bike) เส้นทางขี่จักรยานในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ได้แก่ บริเวณรอบควนเค็ง เป็นพื้นที่มีจุดสนใจและความงดงามตามธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นวิถีชีวิตชาวบ้านในชนบทสภาพบ้านเรือนที่ยังคงความดั้งเดิม บริเวณทุ่งนา ป่าเสม็ดที่มีนกชนิดต่างๆ บรรยากาศยามเช้าหรือยามเย็นที่สวยงาม ในแต่ละฤดูมีความแตกต่างของกิจกรรมที่ต่างกันไป เช่น บริเวณทุ่งนาฤดูฝนจะมีการดำนา ฤดูแล้งมีการเล่นว่าว เป็นต้น

(2) กิจกรรมพักแรมด้วยเต็นท์ (Tent Camping) เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้นักท่องเที่ยวได้อยู่และสัมผัสกับธรรมชาติ โดยไม่อาศัยสิ่งอำนวยความสะดวกเกินความจำเป็น เป็นกิจกรรมที่กระทำร่วมกับกิจกรรมอื่นๆ เช่น กิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ กิจกรรมส่อง/ดูนก กิจกรรมถ่ายรูปธรรมชาติ บันทึกเทปวิดีโอ เทปเสียงธรรมชาติ เป็นต้น ลักษณะพื้นที่ควรมีสภาพธรรมชาติที่มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม มีแหล่งน้ำและบริเวณที่ราบเหมาะแก่การกางเต็นท์

(3) กิจกรรมพักผ่อนรับประทานอาหาร (Picnicking) เป็นกิจกรรมพักผ่อนโดยการนำอาหารมารับประทานในบริเวณที่จัดไว้ให้เป็นกิจกรรมที่มักทำร่วมกับกิจกรรมประเภทอื่นๆ เช่น ขี่จักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ กิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ กิจกรรมชมทิวทัศน์ธรรมชาติในบรรยากาศที่สงบ เป็นต้น

ตามหลักการจัดการเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน เนื่องจากพื้นที่อยู่ใกล้แหล่งชุมชน มีการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ร่วมกัน มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่มากกว่าพื้นที่อนุรักษ์ลักษณะอื่น การจัดการที่ได้ผลควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการและได้รับผลประโยชน์ตอบแทนกลับไปตามสมควร สร้างโอกาสให้ราษฎรในพื้นที่มีรายได้จากการจัดการเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสภาพปัจจุบันด้านกายภาพที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย พบว่า ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่บริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย มีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวในลักษณะต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดการเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ทำให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังนี้

1. การขับเรือนำเที่ยว ในบริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ ส่วนใหญ่การเดินทางท่องเที่ยวจึงต้องใช้เรือ โดยเฉพาะกิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ
2. การผลิตและจำหน่ายสินค้าที่ระลึก/ผลิตภัณฑ์กระจูด เนื่องจากสภาพพื้นที่มีพืชจำพวกกระจูดเป็นจำนวนมากทำให้ชาวบ้านในพื้นที่ประกอบอาชีพการทำนากระจูดและจักสานผลิตภัณฑ์กระจูด เพื่อจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว
3. บริการนำเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่ว่าจะเป็นการล่องเรือศึกษาธรรมชาติ การส่องนก/ดูนก ในกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติหรือระบบนิเวศของพื้นที่ จำเป็นต้องให้ผู้รู้มาช่วย ควรให้ประชาชนในพื้นที่ที่เป็นผู้ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว
4. จำหน่ายสินค้าประมง จากการที่เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่อุดมไปด้วยสัตว์น้ำต่างๆ จึงมีอาชีพประมงในพื้นที่ ไม่จะเป็นอาหารทะเลสดหรือที่ถนอมอาหารแล้ว
5. บริการที่พัก เนื่องจากตามหลักการจัดการเขตห้ามล่าสัตว์ป่าไม่อนุญาตให้มีการเข้าพักในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอให้มีบ้านพักสำหรับนักท่องเที่ยว แต่เป็นการจัดการโดยเอกชนที่อยู่นอกพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ซึ่งปัจจุบันมีบ้านพักสำหรับนักท่องเที่ยวที่เป็นของเอกชนในบริเวณใกล้เคียงทำให้ประชาชนในพื้นที่มีอาชีพเพิ่มขึ้น

2. ผลการวิจัยเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

2.1 การใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จากการศึกษาข้อมูลและการสำรวจพบว่า

บริเวณควนซีเสียนและควนเค็งในพื้นที่เขตแรมซาร์ ควรจัดเป็น เขตหวงห้าม พื้นที่บริเวณที่อยู่ในอนุสัญญาแรมซาร์ เป็นอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ เนื่องจากเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของนกทั่วไปและนกอพยพชนิดต่างๆ จำนวนมาก รวมทั้งเป็นแหล่งอาหารของนก จากการศึกษาข้อมูลและการสำรวจ พบว่าเป็นเขตพื้นที่ที่มีสภาพธรรมชาติ

ชาติเปราะบาง มีความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมมาก เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญมากที่สุด เขตหวงห้ามมีพื้นที่ ประมาณ 69 ตารางกิโลเมตร

บริเวณป่าสงวนแห่งชาติคลองยวน , ป่าสงวนแห่งชาติป่าบ้านในลุ่ม-ป่าบ้านกุ่มแป , ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขี้ยว เป็นบริเวณที่ควรจัดเป็น **เขตสงวนสภาพธรรมชาติ** เนื่องจากป่าสงวนแห่งชาติเป็นพื้นที่ที่มีป่าเสม็ดหนาแน่นรวมทั้งเป็นแหล่งอาหารของนก มีธรรมชาติสวยงาม สภาพสังคมพืชและทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ ก่อให้เกิดจุดเด่นที่สำคัญของพื้นที่ ซึ่งต้องสงวนไว้ให้เป็นแหล่งต้นน้ำและมีให้เสื่อมโทรมลงกว่าเดิม เขตสงวนสภาพธรรมชาติ มีพื้นที่ประมาณ 153 ตารางกิโลเมตร

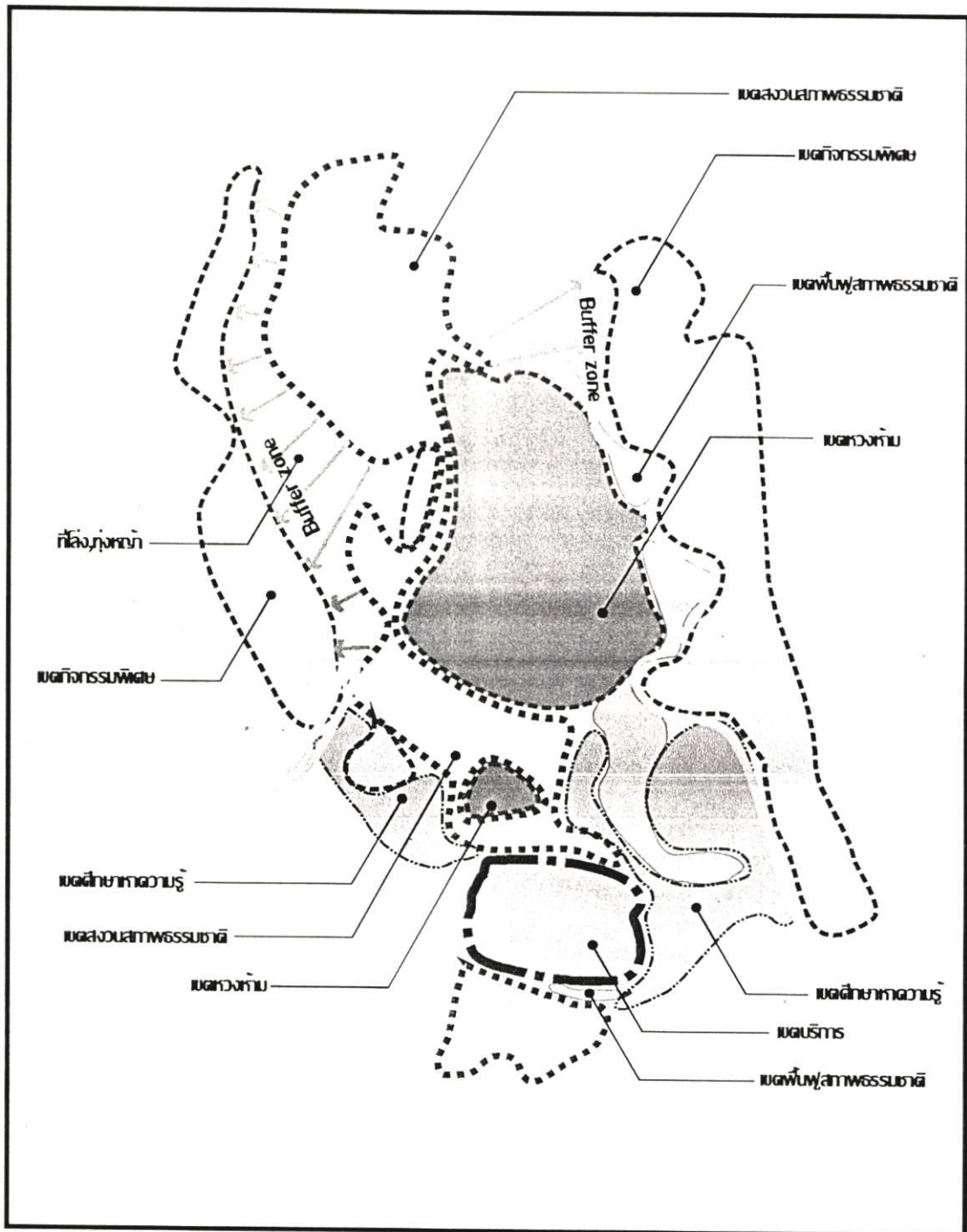
บริเวณที่สำรวจพบว่าเป็นพื้นที่ล่อแหลมเกิดไฟป่าบ่อยและพื้นที่ถูกราษฎรบุกรุกควรจัดเป็น **เขตฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ** กระจายอยู่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เนื่องจากพื้นที่บางส่วนเป็นบริเวณที่อยู่ใกล้กับบริเวณพื้นที่ทำกินของราษฎรและเนื่องจากพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบริเวณที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ที่ดินโดยกำหนดให้ใช้ประโยชน์ร่วมกันเมื่อราษฎรเข้าไปใช้ประโยชน์ เช่น การหาปลาในเวลากลางคืนจึงต้องมีการก่อไฟหรือการทิ้งก้นบุหรี่ จึงทำให้เป็นสาเหตุของการเกิดไฟไหม้ป่าขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่จะเกิดในฤดูแล้ง เขตฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ มีพื้นที่ประมาณ 33 ตารางกิโลเมตร

บริเวณที่มีสภาพป่า พืชและสัตว์ต่างๆ มีความสวยงามน่าสนใจ จำพวกพันธุ์พืช ได้แก่ บริเวณควนขี้เสี้ยน บริเวณควนเค็ง บริเวณริมฝั่งคลองนางเรียบ ริมฝั่งคลองตะเคิ่ง ริมฝั่งคลองยวน บริเวณทะเลน้อยและพื้นที่เพาะปลูกใช้เป็นอาหาร กลุ่มพืชสมุนไพร กลุ่มพืชจักสาน กลุ่มพืชใช้ทำสีย้อม , จำพวกพันธุ์สัตว์ เช่น นกชนิดต่างๆ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มของนกน้ำ บริเวณพื้นที่ที่มีความน่าสนใจ ได้แก่ บริเวณลำคลองที่ชาวบ้านในพื้นที่ใช้ในการสัญจร เช่น คลองตะเคิ่ง , บริเวณลำคลองที่ชาวบ้านใช้ประกอบอาชีพหาปลาน้ำจืด เช่น การวางอวน , บริเวณป่าพรุที่ชาวบ้านใช้เลี้ยงสัตว์ เช่น เลี้ยงควาย ควรจัดเป็น **เขตศึกษาหาความรู้** จึงกำหนดให้มีกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่ตามผลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบันด้านกายภาพ ได้แก่ กิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ กิจกรรมส่อง/ดูนก กิจกรรมถ่ายรูป บันทึกเทปวิดีโอ/เทปเสียงธรรมชาติ กิจกรรมชมทิวทัศน์ธรรมชาติในบรรยากาศที่สงบ กิจกรรมขี่จักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ กิจกรรมพักผ่อนด้วยเต็นท์ กิจกรรมพักผ่อนรับประทานอาหาร เขตศึกษาหาความรู้ มีพื้นที่ ประมาณ 52 ตารางกิโลเมตร

บริเวณที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยรวมทั้งหน่วยพิทักษ์ป่าต่างๆ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยสถานีควบคุมไฟป่าควนเค็งและศูนย์ศิลปาชีพห้วยป่าเขี้ยว ควรจัดเป็น **เขตบริการ** กำหนดให้บริเวณทะเลน้อยและโดยรอบเป็นบริเวณที่รองรับสิ่งอำนวยความสะดวก

ความสะดวกร่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ จากการสำรวจและศึกษาข้อมูล เขตบริการ มีพื้นที่ประมาณ 38 ตารางกิโลเมตร (รวมพื้นที่ทะเลน้อย 28 ตารางกิโลเมตร)

บริเวณพื้นที่ที่มีกรรมสิทธิ์ครอบครอง เป็นพื้นที่บ้านพักอาศัยและพื้นที่เกษตรกรรมของชาวบ้าน ควรจัดเป็น **เขตกิจกรรมพิเศษ** เช่น บางส่วนของรอบๆทะเลน้อย บริเวณบ้านหัวป่าเขียว บริเวณบ้านควนยาว รวมทั้งบริเวณพื้นที่ที่เป็นเขตทำกินของชาวบ้านทั้งหมด เขตกิจกรรมพิเศษ มีพื้นที่ประมาณ 112 ตารางกิโลเมตร

ภาพที่ 5.2 แสดงแนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในเขตน้ามล่าสัตว์ป่า ทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

ภาพที่ 5.3 แสดงการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

จากการศึกษาข้อมูลและการสำรวจ ทำให้ทราบรายละเอียดและตำแหน่งที่มีความสำคัญในพื้นที่ ซึ่งผู้วิจัยได้แสดงไว้ในภาพที่ 5.4 เพื่อประกอบการพิจารณาการกำหนดย่านท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไป

เมื่อกำหนดเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยรวมได้แล้ว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2541:15) สรุปว่า บริเวณที่จัดให้มีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือย่านท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สามารถแบ่งเขตการใช้ที่ดินออกเป็น 3 เขต ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดบริเวณที่จะจัดให้มีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามแนวคิดดังกล่าว คือ

1. **พื้นที่สำหรับผู้มาเยือน (Visitor Zone)** แยกเป็นพื้นที่สำหรับกิจกรรมช่วงกลางวันหรือพื้นที่สำหรับนักท่องเที่ยวที่ไม่พักค้างแรม ได้แก่ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ศูนย์สื่อความหมายธรรมชาติ ร้านขายของที่ระลึก ห้องน้ำสาธารณะ ท่าเทียบเรือท่องเที่ยว ศาลาพักผ่อน ลานจอดรถ ร้านอาหาร อาคารห้องประชุม และพื้นที่สำหรับการค้างแรม ได้แก่ ค่ายเยาวชน บ้านพักรับรองแขกพิเศษและพื้นที่กางเต็นท์

2. **พื้นที่สำหรับเจ้าหน้าที่ (Staff Zone)** แบ่งเป็น ส่วนสำนักงานและอาคารสนับสนุนการปฏิบัติงาน ได้แก่ ที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่า อาคารร้านค้าสวัสดิการ ป้อมยาม ระบบกำจัดขยะ ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบน้ำใช้และดึงเก็บน้ำ ระบบไฟส่องสว่างและแสงสว่าง โรงซ่อมบำรุงเรือและสวนพักอาศัยของเจ้าหน้าที่ ได้แก่ บ้านพักเจ้าหน้าที่

3. **พื้นที่ธรรมชาติ (Natural Zone)** แยกเป็น ส่วนสำหรับประกอบกิจกรรม ได้แก่ ป้ายสื่อความหมายธรรมชาติ หอดูนก ทางเดินเท้าและเส้นทางขี่จักรยานและสวนอนุรักษ์หรือบริเวณที่ไม่อนุญาตให้ประกอบกิจกรรมซึ่งมีความอ่อนไหวทางด้านนิเวศ

ผู้วิจัยกำหนด **ย่านท่องเที่ยวเชิงนิเวศ** โดยพิจารณาจากความเหมาะสมของพื้นที่และการใช้ประโยชน์พื้นที่โดยรวมซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2541 : 4-34) กล่าวว่า การแบ่งพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ต้องสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์พื้นที่โดยรวม ผู้วิจัยแสดงในภาพที่ 5.4 และ 5.5 โดยมีคำอธิบาย ดังนี้

หมายเลขที่ 1 เป็นเขตหวงห้าม

ข้อดี เป็นบริเวณที่มีความเป็นธรรมชาติและมีความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ

ข้อจำกัด มีความเปราะบางทางธรรมชาติสูงไม่เหมาะสมที่จะจัดให้มีการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ยกเว้นแต่เข้าไปเพื่อศึกษาวิจัยและได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ การเชื่อมโยงกับพื้นที่บริเวณอื่นทำได้ยากเนื่องจากการเข้าถึงพื้นที่ทำได้ยาก ไม่มีสาธารณูปโภค มีผลกระทบต่อระบบนิเวศสูง

หมายเลขที่ 2 เป็นเขตสงวนสภาพธรรมชาติ

ข้อดี มีความสวยงามและความหลากหลายทางธรรมชาติ

ข้อจำกัด พื้นที่บางส่วนมีความเปราะบางทางธรรมชาติ ไม่มีศักยภาพในการพัฒนาให้มีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เนื่องจากอยู่ไกลจากสาธารณูปโภคทำให้เชื่อมโยง

กับพื้นที่บริเวณอื่นทำได้ยาก หากจัดการท่องเที่ยวจำเป็นต้องใช้งบประมาณสูงและทำลายสภาพธรรมชาติ เจ้าหน้าที่อาจดูแลได้ไม่ทั่วถึง มีผลกระทบต่อระบบนิเวศสูง

หมายเลขที่ 3 เป็นเขตฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ

ข้อดี มีความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ในลักษณะพื้นที่ที่กำลังฟื้นฟูจากไฟไหม้ อาจจัดการท่องเที่ยวในลักษณะเป็นจุดหนึ่งใน trip เพื่อชี้ให้นักท่องเที่ยวเห็นถึงโทษจากเผาป่าหรือสภาพป่าที่กำลังฟื้นฟูจากการถูกไฟไหม้

ข้อจำกัด เป็นบริเวณที่มีความเปราะบางสูง ทัศนียภาพที่ไม่มีความหลากหลาย พื้นที่ไม่มีความพร้อมในการรองรับการท่องเที่ยวอย่างเต็มรูปแบบเนื่องจากการเชื่อมโยงกับทางเข้าหลักเพื่อเข้าสู่พื้นที่ทำได้ยาก มีผลกระทบต่อระบบนิเวศสูง

หมายเลขที่ 4 เป็นเขตกิจกรรมพิเศษ

ข้อดี การได้รับความร่วมมือจากท้องถิ่น

ข้อจำกัด เป็นบริเวณที่อยู่อาศัยและพื้นที่ทำกินของประชาชน ไม่สามารถจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างเต็มรูปแบบได้

หมายเลขที่ 5 เป็นเขตบริการ

ข้อดี มีความเป็นธรรมชาติ มีความหลากหลายของพืช สัตว์และสภาพพื้นที่ซึ่งเป็นทั้งพื้นน้ำและพื้นที่ชุ่มน้ำ มีความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ในลักษณะของทะเลบัว นกน้ำชนิดต่างๆ มีทัศนียภาพที่สวยงาม สามารถเชื่อมโยงกับบริเวณที่มีความโดดเด่นสวยงามทางธรรมชาติได้ เนื่องจากมีลำคลองที่ใช้สัญจรได้ตลอดปี การเข้าถึงพื้นที่ทำได้ง่าย เนื่องจากอยู่ใกล้ทางเข้าหลัก มีหน่วยงานราชการที่ดูแลพื้นที่ทำให้ได้รับการอำนวยความสะดวก การได้รับความร่วมมือจากท้องถิ่น

ข้อจำกัด มีผลกระทบต่อระบบนิเวศเนื่องจากสิ่งอำนวยความสะดวกจำเป็นต้องอยู่พื้นน้ำ จึงต้องมีมาตรการในการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

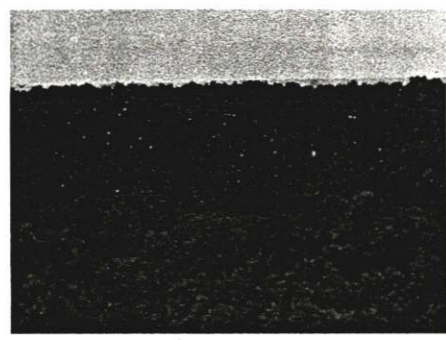
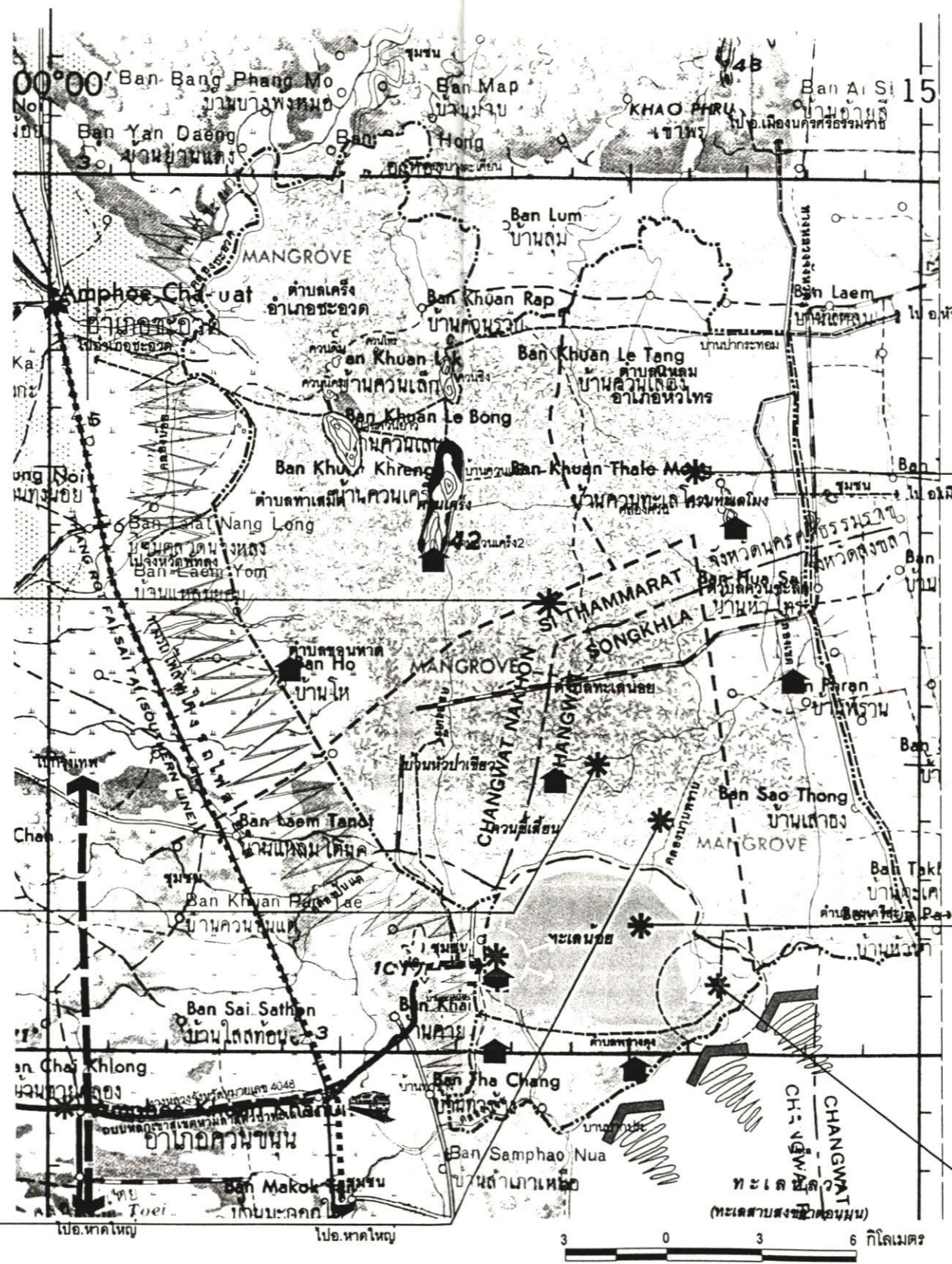
หมายเลขที่ 6 เขตศึกษาหาความรู้

ข้อดี เส้นทางลำคลองธรรมชาติที่มีอยู่เดิมมีน้ำและสามารถสัญจรได้ตลอดปี มีหมู่บ้านห้วยป่าเขียวเป็นหมู่บ้านริมน้ำที่มีความสวยงามเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน

ข้อจำกัด การพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวต้องมีเจ้าหน้าที่ดูแลในพื้นที่เพิ่มขึ้น ต้องมีการวางแผนเพื่อการพัฒนาเป็นพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อพื้นที่อย่างสูง

- สัญลักษณ์**
- เขตหวงห้าม
 - เขตสงวนสภาพธรรมชาติ
 - เขตฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ
 - เขตศึกษาหาความรู้
 - เขตบริการ (บริเวณทะเลน้อย) และบริเวณขอบเขตที่กำหนดให้มีสิ่งก่อสร้าง
 - ที่ทำการเขต, หน่วยพิทักษ์ป่า
 - เขตกิจกรรมพิเศษ
 - แนวถนน
 - ทางเข้าหลัก
 - จุดที่มีความโดดเด่นน่าสนใจทางธรรมชาติ Vista
 - ความชื้นจากทะเลหลวง
 - เสียขัง
 - ตมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้

- เครื่องหมาย**
- แนวเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
 - เขตจังหวัด
 - เขตอำเภอ
 - ทางหลวง, ถนน
 - ทางรถไฟ
 - แม่น้ำ, คลอง, ห้วย
 - ภูเขา, คอน, เนิน
 - หมู่บ้าน

หมายเลข 1 เขตหวงห้าม

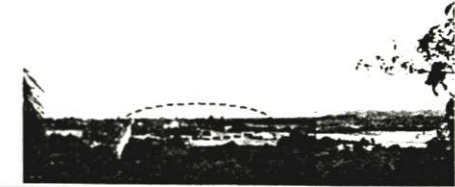
หมายเลข 2 เขตสงวนสภาพธรรมชาติ

หมายเลข 3 เขตฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ

หมายเลข 4 เขตกิจกรรมพิเศษ

หมายเลข 5 เขตบริการ

หมายเลข 5 เขตศึกษาหาความรู้

ภาพที่ 5.4 แสดงรายละเอียดบริเวณที่จะกำหนดให้เป็นย่านท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ที่มา : การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

2.2 ระดับการพัฒนาพื้นที่ที่เหมาะสม คือ

(1) รายละเอียดผู้ที่เข้ามาใช้ประโยชน์พื้นที่ มีทั้งหมด 3 ประเภท ได้แก่ กลุ่มผู้มาเยือน เจ้าหน้าที่และประชาชนในท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว

สรุป กลุ่มผู้มาเยือนที่เข้ามาใช้ประโยชน์พื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย โดยเฉลี่ย 137,300 คนต่อปี หรือเฉลี่ยที่ 11,400 คนต่อเดือน หรือ 370 คน ต่อวัน สถิติพบว่า มีผู้มาเยือนสูงสุดต่อเดือนที่ 53,350 คน (เมษายน 2541) หรือเฉลี่ย 1,778 คนต่อวัน

(2) ความสามารถในการรองรับของพื้นที่ (Carrying Capacity)

ย่านท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามที่อยู่อาศัยที่กำหนด มีพื้นที่ 53,750 ไร่ หรือ 21,500 เฮกเตอร์ (1 ตารางกิโลเมตรเท่ากับ 625 ไร่, 1 ไร่ เท่ากับ 0.4 เฮกเตอร์)

การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว ใช้สูตรการคำนวณ Formula – Base Approach to Capacity (FACC) เมื่อนำมาใช้คำนวณแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในประเทศไทย พบว่าได้ค่าขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ค่อนข้างต่ำ ซึ่งมีความเป็นไปได้สำหรับแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทย ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวออกันอยู่ในเขตบริการและปริมาณนักท่องเที่ยวหนาแน่นเฉพาะในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์และเทศกาล การประมาณขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ ใช้สูตรต่อไปนี้

จำนวนนักท่องเที่ยวต่อช่วงเวลา = ขนาดพื้นที่ (เฮกเตอร์) X ค่าสัมประสิทธิ์ขีดความสามารถในการรองรับของช่วงชั้น (Capacity Coefficient Range)

โดยค่าสัมประสิทธิ์ขีดความสามารถในการรองรับของช่วงชั้น กำหนดว่า แหล่งท่องเที่ยวประเภท Semi – Primitive Motorized แหล่งท่องเที่ยวกลุ่มนี้ โดยรวมคงความเป็นธรรมชาติ การเข้าถึงกระทำได้โดยสะดวก ส่งผลให้ปริมาณการใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น โอกาสที่ผู้มาเยือนพบกับกลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นๆสูงร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์ปรากฏให้เห็นค่อนข้างชัดเจน พื้นที่กลุ่มนี้มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่จำเป็นต่อการประกอบกิจกรรมให้ผู้มาเยือน เช่น ม้านั่ง ถังขยะ ห้องสุขา ลานจอดรถ ฯลฯ กิจกรรมนันทนาการ ได้แก่ การเดินป่า การศึกษาธรรมชาติ ดูนก ส่องสัตว์ การพักผ่อนแบบ Wildlife Camping การพายเรือ การพักผ่อนในบรรยากาศที่สงบ การเรียนรู้วัฒนธรรมดั้งเดิม การขี่จักรยาน การศึกษาธรรมชาติโดยอาศัยโปรแกรมสื่อความหมาย แหล่งท่องเที่ยวกลุ่มนี้โอกาสที่จะได้สัมผัสธรรมชาติในบรรยากาศที่สงบมีน้อยแต่เพิ่มโอกาสการเรียนรู้วัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนและปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มนักท่องเที่ยวอื่นๆ ซึ่งนิยมและเงื่อนไขดังกล่าวสอดคล้องกับพื้นที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย โดยค่าสัมประสิทธิ์ขีดความสามารถระดับสูง เท่ากับ 0.083 และค่าสัมประสิทธิ์ขีดความสามารถระดับต่ำ เท่ากับ 0.008

1. การคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ขีดความสามารถระดับสูง เท่ากับ 0.083
 ย่านท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีพื้นที่ 21,500 เอเคอร์ X ขีดความสามารถระดับสูงเป็น 0.083
 จำนวนนักท่องเที่ยวต่อช่วงเวลาเท่ากับ 21,500 X 0.083 = 1,785 คนต่อช่วงเวลา
 1 คน ใช้เวลาในโครงการประมาณ 2 ชั่วโมง ย่านท่องเที่ยวเชิงนิเวศรองรับผู้เยี่ยมชมได้ 4 ช่วงเวลาต่อ
 วัน (เช้า 6.00-10.00 น. เย็น 14.00-18.00 น. สำหรับล่องเรือและ 8.00-16.00น. สำหรับกิจกรรมอื่น)
ดังนั้น พื้นที่โครงการรองรับผู้เยี่ยมชมได้ 7,140 คน/วัน (1,785 คน x 4 ช่วงเวลา x 1วัน)

2. การคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ขีดความสามารถระดับต่ำ เท่ากับ 0.008
 ย่านท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีพื้นที่ 21,500 เอเคอร์ X ขีดความสามารถระดับสูงเป็น 0.008
 จำนวนนักท่องเที่ยวต่อช่วงเวลาเท่ากับ 21,500 X 0.008 = 172 คนต่อช่วงเวลา
ดังนั้น พื้นที่โครงการรองรับผู้เยี่ยมชมได้ 688 คน/วัน (172 คน X 4 ช่วงเวลา X 1 วัน)

ใน 2 มาตรฐานที่แตกต่างกันดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพิจารณาใช้ค่าเฉลี่ยจากสองตัวเลข (1,785 คนและ 172 คน) ดังนั้น ตัวเลขความสามารถในการรองรับสูงสุดที่ใช้ศึกษาอยู่ที่ 980 คนต่อ 1 ช่วงเวลา หรือ 3,900 คนต่อวัน (980 X 4 ช่วงเวลา X 1 วัน)

1 คนใช้เวลาในโครงการประมาณ 2 ชั่วโมง (2 ชั่วโมงเท่ากับ 1 ช่วงเวลา) เวลาทำการของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย คือ 8 ชั่วโมงและการล่องเรือศึกษาธรรมชาติใช้เวลา 2 ชั่วโมงต่อ 1 trip ใน 1 วัน จัดให้ล่องเรือได้ 4 trip จึงเท่ากับ 4 ช่วงเวลาเช่นกัน ซึ่ง 1 วัน มี 4 ช่วงเวลา ดังนั้น การคำนวณหาความสามารถที่จะรองรับทางกายภาพของโครงการมีวิธีดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ความสามารถรองรับสูงสุด ณ ช่วงเวลานั้น (MIC)} &= \text{จำนวนผู้ใช้สูงสุด ณ ช่วงเวลานั้นต่อ} \\
 &\quad \text{หนึ่งหน่วยพื้นที่} \\
 &= 980 \text{ คน} \\
 \text{จำนวนรอบของการใช้ (TR)} &= \text{ระยะเวลาในการใช้ต่อวัน} = 8 = 4 \text{ ห้วงเวลา} \\
 &\quad \text{ระยะเวลาในการใช้ต่อคน} \quad 2 \\
 \text{ความสามารถในการรองรับต่อวัน (MDC)} &= \text{ความสามารถรองรับสูงสุด (MIC) x} \\
 &\quad \text{จำนวนรอบของการใช้ (TR)} \\
 &= 980 \times 4 = 3,900 \text{ คนต่อวัน} \\
 &= 1,423,500 \text{ คนต่อปี}
 \end{aligned}$$

จากสถิติจำนวนผู้เข้าชมโครงการสูงสุดต่อวัน 1,778 คนต่อวัน เปรียบเทียบกับตัวเลขวิเคราะห์ความสามารถในการรองรับของพื้นที่ 3,900 คนต่อวัน ถือว่าพื้นที่โครงการสามารถรองรับได้เพียงพอทั้งในปัจจุบันและขยายตัวในอนาคต ทั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดความสามารถในการรองรับของพื้นที่โดยแยกตามกิจกรรมการท่องเที่ยว ผู้วิจัยแสดงไว้ในลำดับต่อไป

(3) ระดับขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวในแต่ละกิจกรรม

ตารางที่ 5.1 แสดงระดับความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวในแต่ละกิจกรรม

เวลาที่เหมาะสม	กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	นักท่องเที่ยว ใน 1 วัน (คน)	วิธีคำนวณ (รองรับได้ 3,900 คน/วัน)
06.00-10.00 น. และ 14.00-18.00 น.	ล่องเรือศึกษาธรรมชาติ ขี่จักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ	320 480	1 trip ล่องเรือได้ 10 คน ใน 1 ชั่วโมง รองรับคนได้ 4 trip 40 คน (1 trip เว้นช่วงห่างกัน 15 นาที) 1 วัน รองรับคน 8 ชั่วโมง 32 trip รองรับทั้งหมด 320 คน 1 trip ขี่จักรยานได้ 10 คน ในเวลา 1 ชั่วโมง รองรับคนได้ 6 trip เป็นจำนวน 60 คน (1 trip เว้นช่วงห่างกัน 10 นาที) 1 วัน รองรับคนได้ 8 ชั่วโมง เป็น 48 trips รองรับคนได้ 480 คน
18.00 - 06.00 น.	พักแรมด้วยเต็นท์ (1) กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (2) กลุ่มค่ายเยาวชน	100 100	นักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการบ้านพักของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทะเลน้อย ใน 1 วัน ประมาณ 25 คน (สถิติปี 2542) กำหนดให้รองรับเพิ่มขึ้นได้เป็น 50 คนโดยการพักแรมด้วยเต็นท์ กลุ่มค่ายเยาวชน รองรับได้ 30 คน ให้รองรับเพิ่มขึ้นได้เป็น 100 คน
06.00 - 18.00 น.	กิจกรรมถ่ายรูป, บันทึกเทปวิดีโอ, เทปเสียงธรรมชาติ, กิจกรรมชมทิวทัศน์ธรรมชาติในบรรยากาศที่สงบ, กิจกรรมพักผ่อนรับประทานอาหาร	2,900	เป็นจำนวนนักท่องเที่ยวที่เหลือจากกิจกรรมอื่นๆ

สรุประดับความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว ดังนี้

กิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ รองรับได้ 320 วันต่อคน

กิจกรรมขี่จักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ รองรับได้ 480 วันต่อคน

กิจกรรมพักแรมด้วยเต็นท์ กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รองรับได้ 100 วันต่อคน

กิจกรรมพักแรมด้วยเต็นท์ กลุ่มค่ายเยาวชน รองรับได้ 100 วันต่อคน

กิจกรรมถ่ายรูป , บันทึกเทปวิดีโอ , เทปเสียง , กิจกรรมชมทิวทัศน์ธรรมชาติในบรรยากาศสงบและกิจกรรมพักผ่อนรับประทานอาหาร รองรับได้ 2,900 วันต่อคน

2.3 แนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

(1) การจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จากการศึกษาสภาพปัจจุบันด้านกายภาพที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยว สามารถสรุปศักยภาพพื้นที่ถึงความสามารถในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยใช้ประโยชน์จากทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

ตารางที่ 5.2 แสดงการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

ลักษณะโปรแกรม	เวลาที่เหมาะสม	กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ไม่จำกัดระยะเวลา	06.00 –18.00 น.	กิจกรรมถ่ายรูป บันทึกวิดีโอ เทปเสียงธรรมชาติ กิจกรรมชมทิวทัศน์ธรรมชาติในบรรยากาศที่สงบ กิจกรรมพักผ่อนรับประทานอาหาร
2 ชั่วโมงต่อ 1 trip	06.00-10.00น. และ 14.00 -18.00 น.	ล่องเรือศึกษาธรรมชาติ ปั่นจักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ
ค้างคืน	18.00 - 06.00 น.	พักแรมด้วยเต็นท์

ตารางที่ 5.3 แสดงปฏิทินการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ในเวลา 1 ปี

กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ช่วงเวลา	ความเป็นธรรมชาติที่จะได้พบเห็น
กิจกรรมถ่ายรูป / บันทึกวิดีโอเทป / เสียงธรรมชาติ กิจกรรมชมทิวทัศน์ธรรมชาติในบรรยากาศที่สงบ กิจกรรมพักผ่อนรับประทานอาหาร	ตุลาคม – มีนาคม และ มิถุนายน - กันยายน	นกน้ำจะอพยพมา มีนกจำนวนมาก นกน้ำทำรังวางไข่
ล่องเรือศึกษาธรรมชาติ - ดูนก - ชมวิถีชีวิตชาวบ้าน	ตุลาคม – มีนาคม มิถุนายน – ธันวาคม มกราคม-พฤษภาคม	นกน้ำจะอพยพและมีตอกบัวมาก นกน้ำทำรังวางไข่ มีนกให้เห็นน้อย มีงานล่องเรือแล่นก ที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่า ทะเลน้อยร่วมกับ ททท.จัดขึ้น
ปั่นจักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ - ดูนก - ชมวิถีชีวิตชาวบ้าน	ตุลาคม – มีนาคม มิถุนายน – ธันวาคม มกราคม-พฤษภาคม ตุลาคม – มีนาคม	ดูนกเก็บเกี่ยวผลผลิต สวนกระจุต ดูอุทยานา สวนกระจุต กรังถียง ดูนกเก็บเกี่ยวผลผลิต สวนกระจุต ดูอุทยานา สวนกระจุต กรังถียง
พักแรมด้วยเต็นท์	มกราคม-พฤษภาคม มิถุนายน – ธันวาคม	นกน้ำจะอพยพและมีตอกบัวมาก เข้าดูฝูงนกไม่เหมาะแก่การพักแรม

(2) กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นักท่องเที่ยวสามารถประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ตามความต้องการ โดยคำนึงถึงระยะเวลาที่กำหนด โดยทางเจ้าหน้าที่ต้องจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวให้อยู่ภายใต้ขีดความสามารถที่รองรับได้ ตามที่กำหนดไว้ในตารางที่ 5.2 และในส่วนรายละเอียดของ กิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติและกิจกรรมปั่นจักรยานตามเส้นทางธรรมชาติรอบควนเคร็ง ผู้วิจัยได้นำเสนอในภาพที่ 5.6 และ ภาพที่ 5.7

(3) ตัวอย่างเส้นทางท่องเที่ยว

เส้นทางท่องเที่ยว แบบ 1 วัน 1 คืน สำหรับนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ต้องการเข้ามาเที่ยวในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย โดยนักท่องเที่ยวได้ทำกิจกรรมที่ได้จากการวิจัยทุกกิจกรรม ดังนี้

- 7.00 น. อยู่ที่ตัวเมืองพัทลุง เดินทางมายังเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย โดยทางหลวงหมายเลข 4048 ระยะทาง 32 กิโลเมตร ใช้เวลาประมาณ 30 นาที
- 7.30 น. ถึงเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย รับประทานอาหารเช้า-เครื่องดื่มที่บริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย
- 8.00 น. เตรียมตัวล่องเรือศึกษาธรรมชาติ (ชมบรรยากาศยามเช้า เลือกได้ว่าจะล่องเรือไปควนเคร็งหรือรอบทะเลน้อย ใช้เวลา 2 ชั่วโมงต่อ 1 trip เสียค่าใช้จ่าย ประมาณ 300 บาท ต่อเรือ 1 ลำหรือ 30 บาทต่อคน)
- 10.00 น. เสร็จจากการล่องเรือศึกษาธรรมชาติ นั่งพักผ่อนตามอัธยาศัย
- 10.30 น. ไปศูนย์ศึกษาธรรมชาติ มีเจ้าหน้าที่อธิบายให้ความรู้เกี่ยวกับพื้นที่ชุ่มน้ำหรือนิทรรศการที่จัดเตรียมไว้ ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง
- 11.30 น. รับประทานอาหารเที่ยง ที่บริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย
- 13.00 น. เดินเลือกซื้อสินค้าที่ระลึก หัตถกรรมกระจูด ผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน ชมวิถีชีวิตสภาพบ้านเรือนของชาวบ้านริมทะเลน้อย
- 14.00 น. ล่องเรือไปซีจรรย์ยานที่ควนเคร็ง ใช้เวลา 45 นาทีในการเดินทาง (เสียค่าใช้จ่ายในการล่องเรือ 300 บาทต่อเรือ 1 ลำหรือ 30 บาทต่อคน รวมไปถึงค่าเช่าจักรยานสำหรับผู้ใหญ่ 50 บาทต่อคนและเด็ก 20 บาทต่อคน รวมผู้ใหญ่เสียค่าใช้จ่าย 80 บาทต่อคนและเด็ก 50 บาทต่อคน)
- 14.45 น. เตรียมตัวขึ้นจักรยานศึกษาธรรมชาติ
- 16.45 น. เสร็จจากการขี่จักรยาน พักเหนื่อย-พักผ่อนตามอัธยาศัยที่หน่วยพิทักษ์ป่าควนเคร็ง
- 17.00 น. นั่งเรือกลับทะเลน้อย ใช้เวลา 45 นาที ชมบรรยากาศยามเย็น
- 17.45 น. ถึงทะเลน้อย
- 18.00 น. รับประทานอาหารเย็น ที่บริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย
- 19.00 น. พักแรมด้วยเต็นท์ที่บริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยหรือที่ในตัวเมืองพัทลุง (การพักแรมต้องขออนุญาตทางเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยล่วงหน้า) รวมค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สำหรับผู้ใหญ่ทั้งหมด 110 บาทและสำหรับเด็ก 80 บาท โดยไม่รวมค่าอาหาร ค่ารถและค่าที่พัก

เส้นทางท่องเที่ยวแบบครึ่งวัน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดให้การท่องเที่ยวบริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของ “เส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดพัทลุง แบบ 2 วัน 1 คืน” ตามที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้กำหนดไว้ใน “แผนปฏิบัติการท่องเที่ยวจังหวัดพัทลุง” ได้โดยนักท่องเที่ยวสามารถให้เส้นทางท่องเที่ยว ดังนี้

วันแรก

8.00 น. ล่องเรือดูนกน้ำและศึกษาพรรณไม้ในบริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย และวิถีชุมชนทะเลน้อย (ผู้วิจัยได้กำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สอดแทรกเข้าไป ดังนี้)

“8.00น. เตรียมตัวล่องเรือศึกษาธรรมชาติ (ชมบรรยากาศยามเช้า เลือกได้ว่าจะล่องเรือไปควนเค็งหรือรอบทะเลน้อย ใช้เวลา 2 ชั่วโมงต่อ 1 trip)

10.00 น. เสร็จจากการล่องเรือศึกษาธรรมชาติ นั่งพักผ่อนตามอัธยาศัย

10.30 น. ไปศูนย์ศึกษาธรรมชาติ มีเจ้าหน้าที่อธิบายให้ความรู้เกี่ยวกับพื้นที่ชุ่มน้ำ หรือนิทรรศการที่จัดเตรียมไว้ ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง” หรือ

“8.00 น. ล่องเรือจากทะเลน้อยไปซีจรรย์านที่ควนเค็ง ใช้เวลา 45 นาทีในการเดินทาง

8.45 น. เตรียมตัวซีจรรย์านศึกษาธรรมชาติ

10.45 น. เสร็จจากการซีจรรย์าน พักเหนื่อย-พักผ่อนตามอัธยาศัยที่หน่วยพิทักษ์ป่าควนเค็ง

11.00 น. นั่งเรือกลับทะเลน้อย ใช้เวลา 45 นาที

11.45 น. ถึงทะเลน้อย”

12.00 น. อาหารกลางวัน

13.00 น. เที่ยวศึกษาธรรมชาติอุทยานแห่งชาติเขาปู่เขายอด

18.00 น. อาหารเย็น

19.00 น. พักแรมในอุทยานแห่งชาติเขาปู่เขายอดหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

วันที่สอง

8.00 น. ไหว้พระสี่มุมเมือง แวะวังเจ้าเมืองพัทลุง

9.00 น. ล่องเรือชมทัศนียภาพทะเลสาบลำปำ ต่อไปยังเกาะรังนก ชมการเก็บรังนก

11.00 น. ขึ้นฝั่งที่วัดเขียนนางแก้ว เป็นวัดเก่าแก่สมัยอยุธยา

12.00 น. อาหารกลางวัน

13.00 น. ออกเดินทางไปยังบ่อน้ำร้อนเขาชัยสน ชมและอาบน้ำแร่เพื่อสุขภาพ

14.00 น. เดินทางไปชมทัศนียภาพและอาหารว่างบริเวณคลองหูแร่

15.00 น. เดินทางไปชมการแกะหนังตะลุงที่อำเภอบางแก้ว (ครูอิม จันทร์ชุ่ม)

16.00 น. เดินทางต่อไปยังถ้ำสุมนิ ชมทัศนียภาพอันรื่นรมย์บริเวณถ้ำและการปฏิบัติธรรม เดินทางต่อไปยังจังหวัดตรังหรือเส้นทางสายอื่นต่อไป.

3. ผลการวิจัยเกี่ยวกับการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

ผู้วิจัยกำหนดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในเขตพื้นที่ต่างๆ ตามกรอบแนวคิดและทฤษฎี ดังนี้

1. เขตหวงห้าม จัดทำเส้นทางศึกษาธรรมชาติ กำหนดให้เป็นเส้นทางง่ายๆ ที่ใช้ล้อเรือ โดยเป็นเส้นทางลำคลองที่มีอยู่เดิมและเส้นทางเดินที่ใช้ตรวจตราของเจ้าหน้าที่ มีความกว้างของเส้นทางไม่เกิน 1.80 เมตร

2. เขตสงวนสภาพธรรมชาติ จัดทำ เส้นทางง่ายๆ ในการศึกษาธรรมชาติ ซึ่งเป็นบริเวณที่อยู่ในพื้นที่ชุ่มน้ำจัดเป็นเส้นทางล้อเรือ ใช้เส้นทางลำคลองที่มีอยู่เดิม และบริเวณที่เป็นเส้นทางเดิน กำหนดให้กว้างไม่เกิน 1.80 เมตร

3. เขตฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ จัดทำ เส้นทางเดินอย่างง่ายๆ ในบริเวณที่อยู่ในพื้นที่ชุ่มน้ำจัดเป็นเส้นทางล้อเรือ บริเวณมีสภาพเป็นป่าเสม็ดจัดให้มีสะพานเดินเท้าที่มีรูปแบบเข้ากับสภาพแวดล้อม มีความกว้างของเส้นทางไม่เกิน 1.80 เมตร

4. เขตเพื่อการพักผ่อนและศึกษาหาความรู้ กำหนดให้มีกิจกรรมต่างๆ ดังนี้ กิจกรรมล้อเรือศึกษาธรรมชาติ กิจกรรมส่อง/ดูนก กิจกรรมถ่ายรูป บันทึกเทปวิดีโอ เทปเสียงธรรมชาติ กิจกรรมชมทิวทัศน์ธรรมชาติในบรรยากาศที่สงบ ซึ่งจักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ กิจกรรมพักผ่อนด้วยเต็นท์ กิจกรรมพักผ่อนรับประทานอาหาร จึงกำหนดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก ดังนี้

(1) เส้นทางศึกษาธรรมชาติทางเรือ ในบริเวณที่อยู่ในพื้นที่ชุ่มน้ำจัดเป็นเส้นทางล้อเรือเป็นเส้นทางลำคลองที่มีอยู่เดิม บริเวณที่เป็นพื้นที่ป่าเสม็ดจัดให้มีสะพานเดินเท้าที่มีรูปแบบเข้ากับสภาพแวดล้อม มีความกว้างของเส้นทางไม่เกิน 1.80 เมตร และมีป้ายสื่อความหมายเพื่อการศึกษาค้นคว้าเป็นระยะ

(2) เส้นทางศึกษาธรรมชาติโดยจักรยาน กำหนดให้ใช้เส้นทางของถนนที่มีอยู่ในพื้นที่ เนื่องจากเส้นทางนี้เป็นเส้นทางที่มีปริมาณรถน้อย สามารถรถกลับมายังจุดเดิมได้ มีวิถีชีวิตของชาวบ้าน สภาพธรรมชาติที่สวยงามและมีศักยภาพในการพัฒนาให้เป็นเส้นทางที่จักรยานได้ ได้แก่ ถนนบริเวณรอบควนเค็ง จัดให้บริเวณไหล่ทางทั้งสองด้านของถนนเป็นทางจักรยาน ไหล่ทางมีความกว้างไม่น้อยกว่า 0.70 เมตร มีร่มเงาไม่เป็นระยะๆ ไม่ต่ำกว่า 70 % มีจุดแวะพักเป็นช่วงๆ และมีป้ายบอกทิศทางและป้ายสื่อความหมายเพื่อการศึกษาค้นคว้าเป็นระยะ

(3) สถานที่พักผ่อนกางเต็นท์ กำหนดให้อยู่บริเวณทิศตะวันออกเฉียงเหนือของทะเลน้อย (ตำแหน่งแสดงในแผนที่) กำหนดให้นั่งเรือมาจากที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เข้าสู่พื้นที่พักผ่อน พื้นที่เป็นลานโล่งกว้างเข้าถึงด้วยทางเดินเท้า ใกล้แหล่งน้ำห่างจากที่อยู่อาศัยของพืช สัตว์ที่ง่ายต่อการถูกทำลาย มีพื้นราบ ใช้แผ่นป้ายบอกตำแหน่ง มีสิ่งอำนวยความสะดวก

สะดวกที่จำเป็น ได้แก่ ห้องน้ำ-ห้องสุขารวม ดังขยะ หน่วยบริการย่อย เส้นทางเดินเท้าขนาดเล็ก แค้มป์แต่ละหน่วยจุไม่เกิน 3 เต็นท์คู่ พื้นที่มีความเหมาะสม เนื่องจากอยู่ห่างไกลจากพื้นที่ใช้ประโยชน์ลักษณะไปเช้า-เย็นกลับ เข้า-ออกสะดวก พื้นที่ราบหรือเป็นลอนคลื่นเล็กน้อย ความลาดเทไม่เกิน 10% การระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินลึก พอดควร ไม่อับทึบ มีร่มเงาไม้อย่างน้อย 50% มีไม้ พุ่มกั้นกลางระหว่างกลุ่ม ภูมิทัศน์งดงาม กำหนดบริเวณห่างจากถนนไม่น้อยกว่า 15 เมตร เพื่อป้องกันเสียง รบกวนจากยวดยาน มีทางเข้า - ออกบริเวณเดียว เพื่ออำนวยความสะดวก

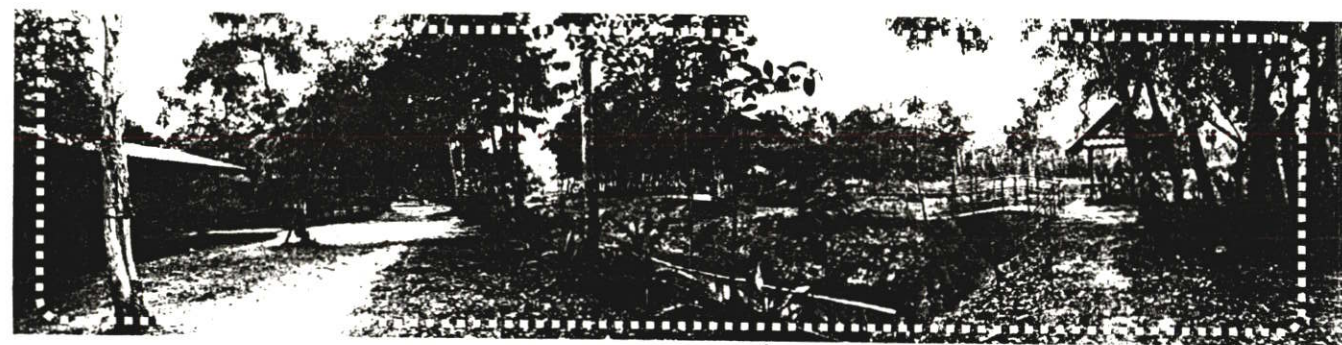
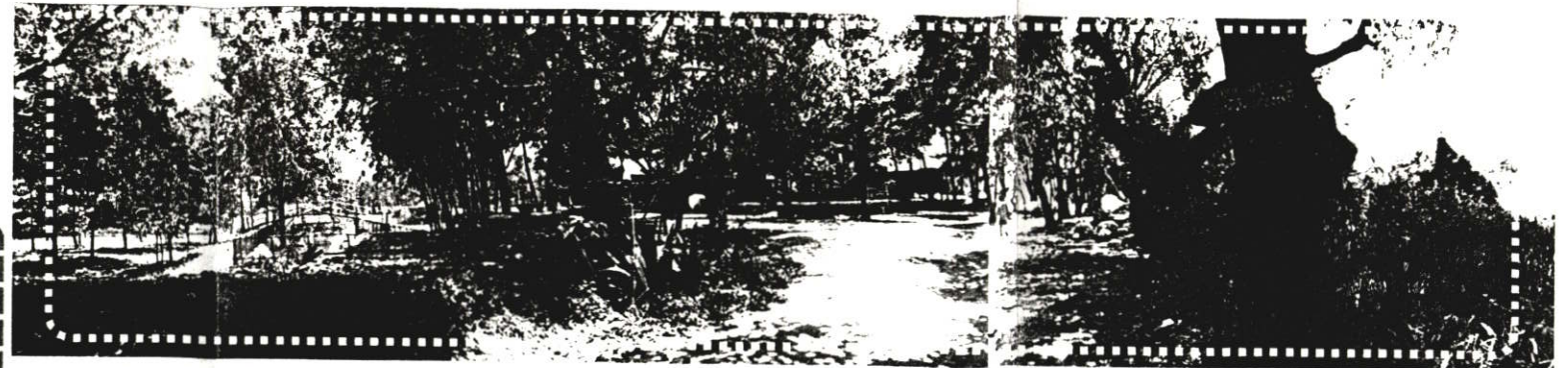
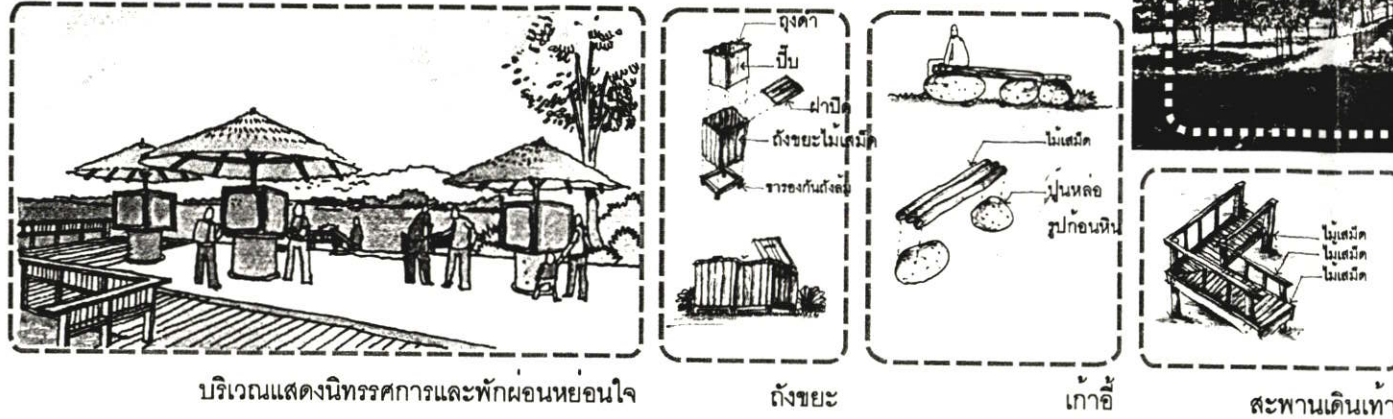
(4) บริเวณที่นั่งพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อการประกอบกิจกรรมชมทิวทัศน์ ธรรมชาติในบรรยากาศที่สงบและกิจกรรมพักผ่อนรับประทานอาหาร กำหนดเป็นศาลาหรือซุ้มริม น้ำ เป็นอาคารขนาดเล็กจุ 3 - 5 คน ขนาดใหญ่จุ 10 คนและม้านั่งเพื่อความผ่อนคลาย

5. เขตบริการ แบ่งออกตามประเภทการใช้และได้กำหนดให้มีเขตพระราชฐานที่ตั้งของพระตำหนักทะเลน้อยและมีบ้านพักรับรองสำหรับแขกพิเศษ แต่ไม่มีบ้านพักสำหรับนักท่องเที่ยวทั่วไป เนื่องจากหลักการจัดการเขตห้ามล่าสัตว์ป่าไม่อนุญาตให้มีการเข้าพักในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอให้มีบ้านพักสำหรับนักท่องเที่ยวแต่เป็นการจัดการโดยเอกชนที่อยู่นอกพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ซึ่งปัจจุบันมีบ้านพักสำหรับนักท่องเที่ยวที่เป็นของเอกชนในบริเวณใกล้เคียงและหากนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องการพักในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า สามารถทำได้โดยการพักแรมด้วยเต็นท์ โดยติดต่อทางเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ซึ่งผู้วิจัยจะกำหนดพื้นที่กางเต็นท์ไว้ในเขตพักผ่อนและศึกษาหาความรู้ ดังตารางที่ 5.4

6. เขตกิจกรรมพิเศษ ไม่มีการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกใดๆ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีกรรมสิทธิ์ที่ดินของราษฎร

ภาพที่ 5.9 แสดงผังบริเวณและทัศนียภาพของรับกิจกรรมศึกษารวมชาติทางเรือ และบันจี้รยานศึกษารวมชาติบริเวณหน่วยพิทักษ์ป่าควนเค็ง

1. สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อนักท่องเที่ยว

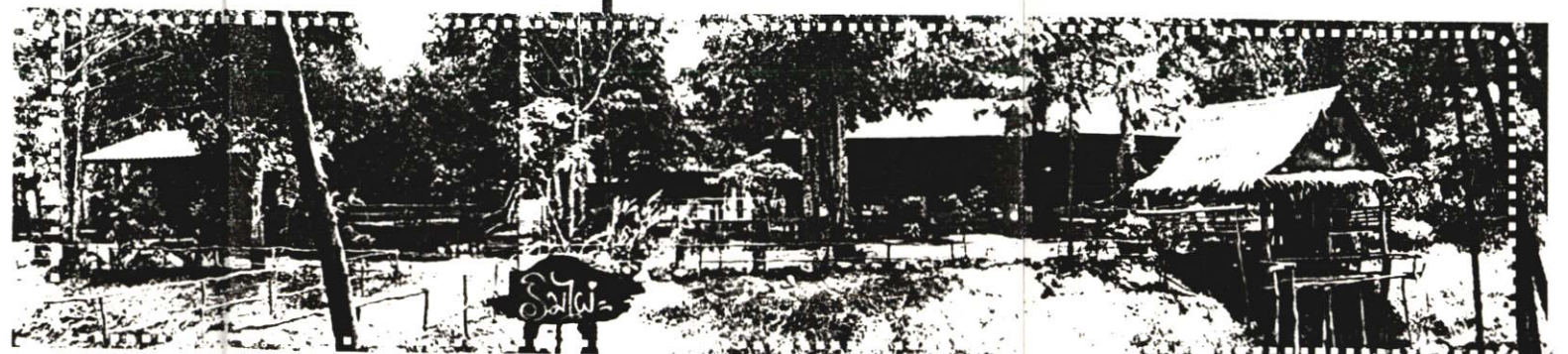
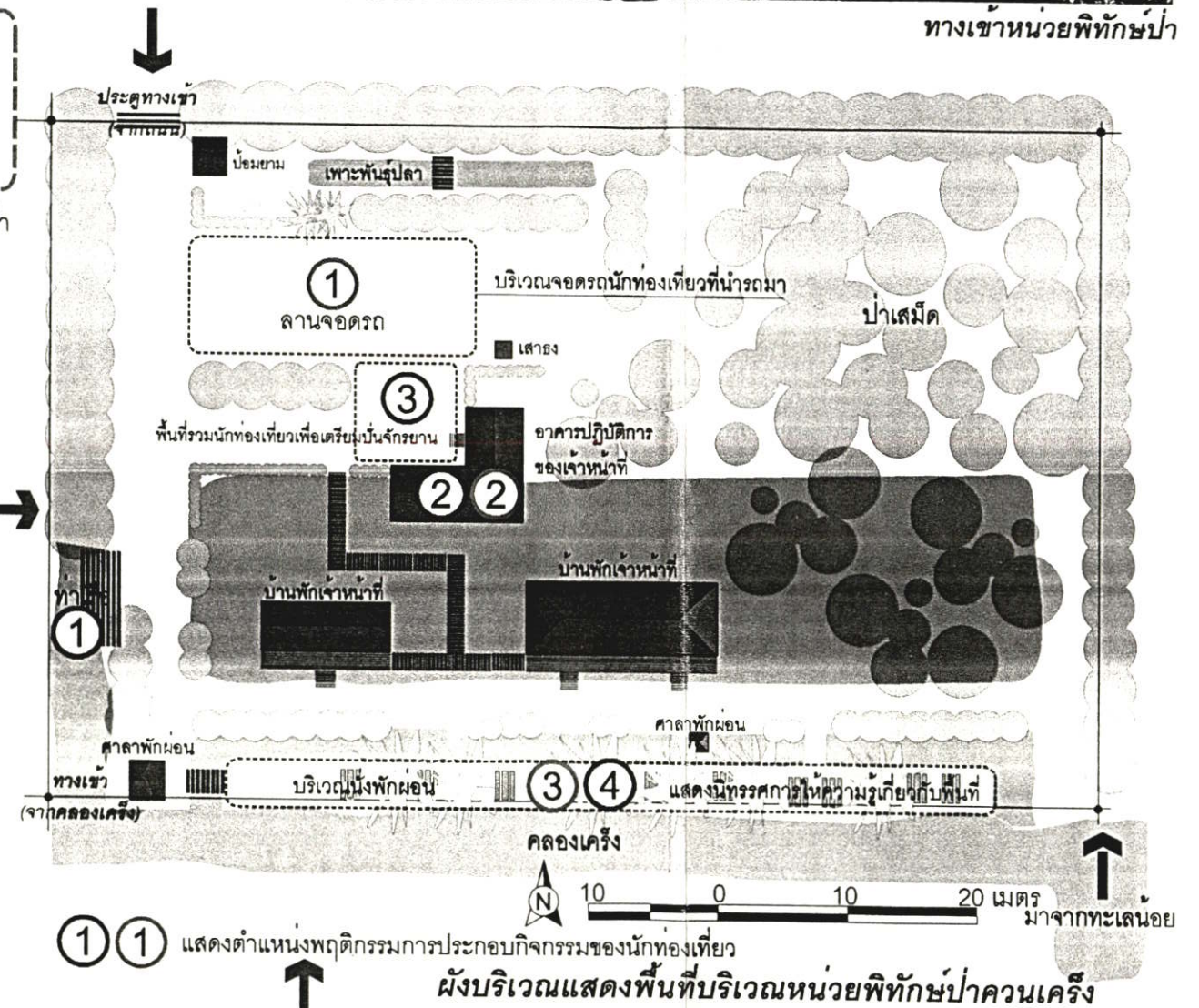
2. พฤติกรรมการประกอบกิจกรรมของนักท่องเที่ยว

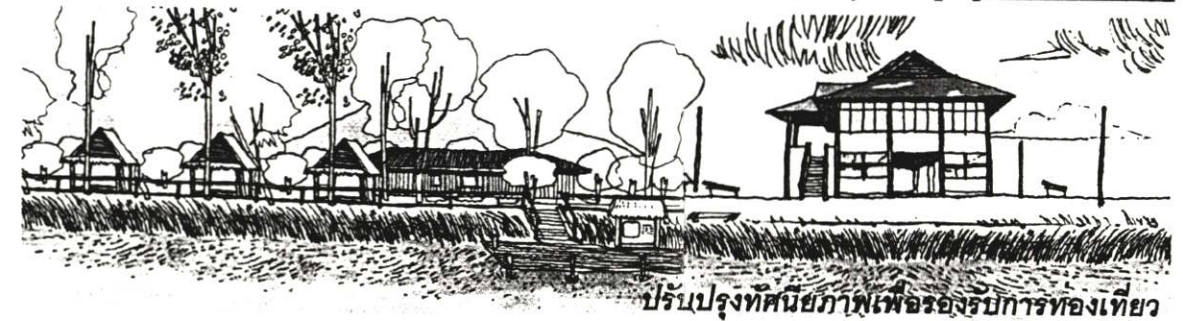
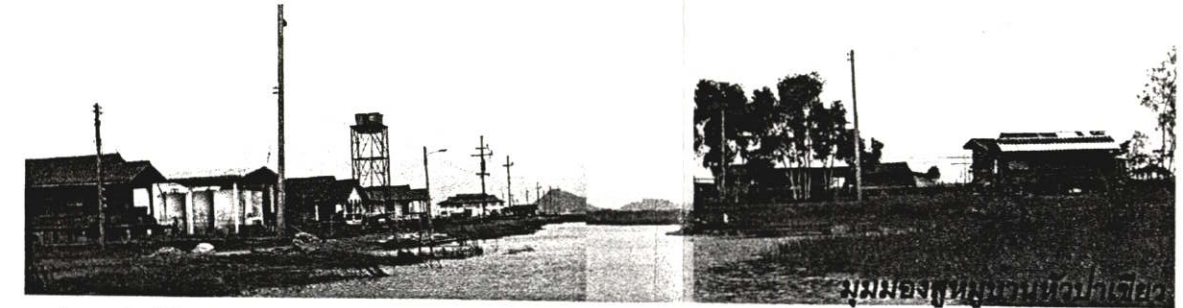
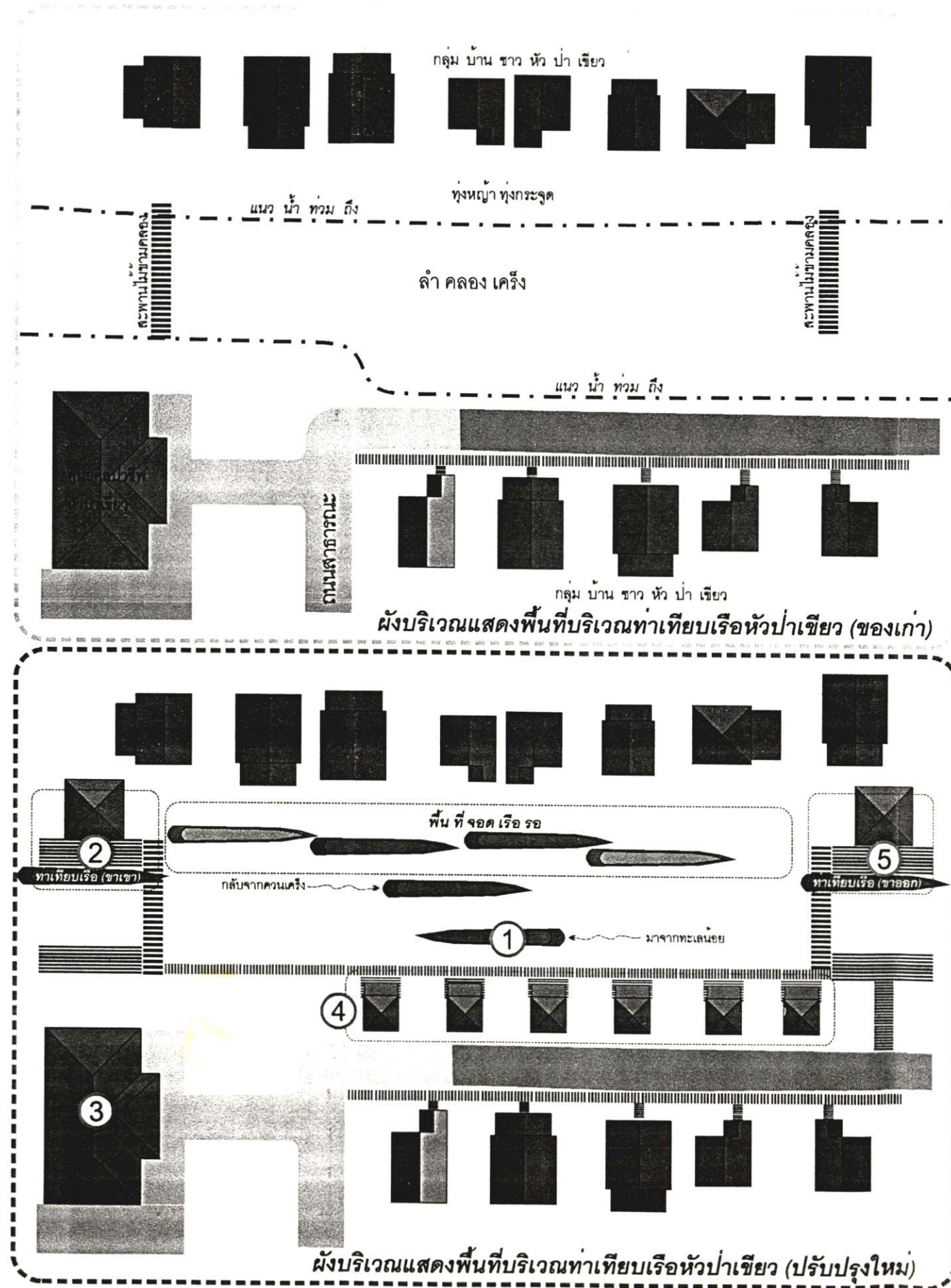
1. กิจกรรมศึกษารวมชาติทางเรือ

- ① นักท่องเที่ยวมาถึง (อยู่ที่ท่าเทียบเรือ)
- ② เข้ารับฟังการบรรยายจากเจ้าหน้าที่ที่อาคารปฏิบัติการเจ้าหน้าที่
- ③ นั่งพักผ่อนตามอัธยาศัย และเตรียมตัวลงเรือกลับสู่ทะเลน้อย

2. กิจกรรมบันจี้รยานศึกษารวมชาติ

- ① นักท่องเที่ยวมาถึง (อยู่ที่ท่าเทียบเรือหรือลานจอดรถ)
- ② เข้ารับฟังการบรรยายจากเจ้าหน้าที่ที่อาคารปฏิบัติการเจ้าหน้าที่
- ③ เตรียมตัวก่อนการบันจี้รยาน โดยมีเจ้าหน้าที่บอกกฎระเบียบก่อนลงพื้นที่
- ④ เสร็จจากการบันจี้รยาน พักผ่อนตามอัธยาศัยและเตรียมตัวลงเรือกลับสู่ทะเลน้อย

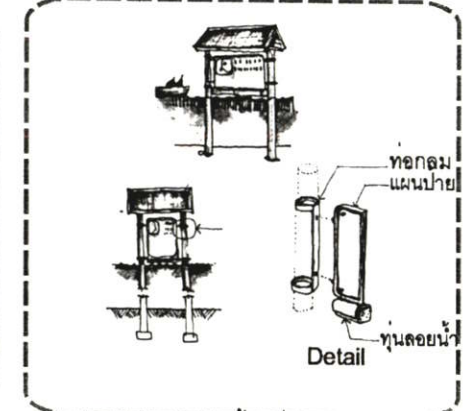

1. สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อนักท่องเที่ยว

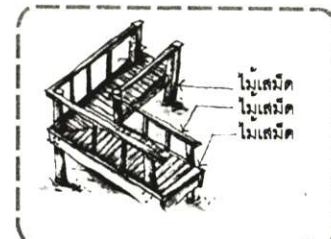
ศาลาทาเทียบเรือชั่วคราว

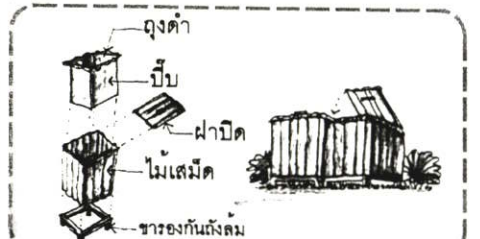
ป้ายสื่อความหมายในน้ำ

ศาลาขายของที่ระลึก

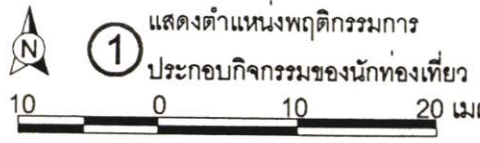
สะพานเดินเท้า

รั้วขยะ

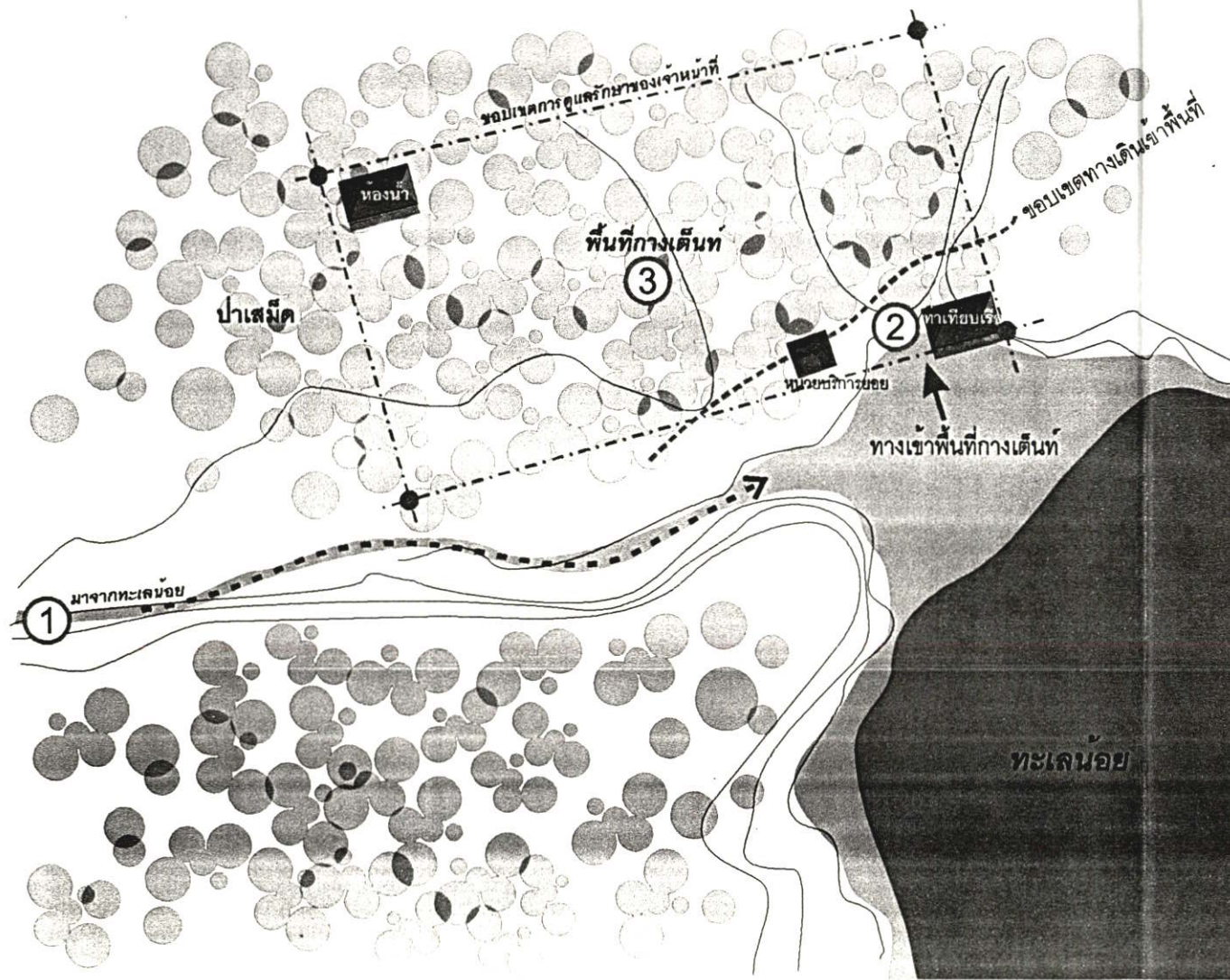
2. พฤติกรรมการประกอบกิจกรรมของนักท่องเที่ยว

- ① ล่องเรือไปควนเคิ่ง
- ② กลับมาจากควนเคิ่ง ลงที่ท่าเทียบเรือ (ขาเข้า)
- ③ ชมศิลปะหัตถกรรมที่ศูนย์ศิลปาชีพ
- ④ เดินชมและเลือกซื้อสินค้าที่ระลึก
- ⑤ เดินไปขึ้นเรือที่ท่าเทียบเรือ (ขาออก) เพื่อกลับทะเลน้อย

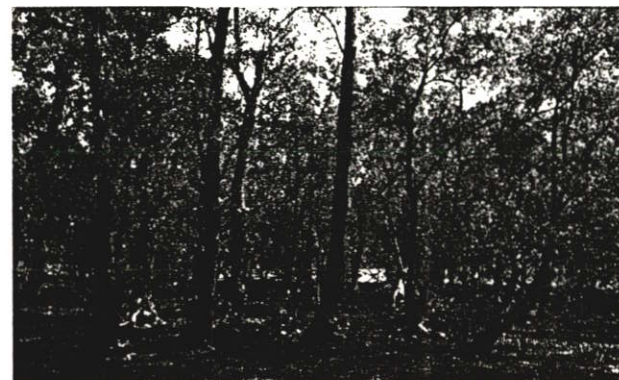
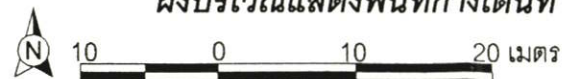
ภาพที่ 5.10 แสดงผังบริเวณและทัศนียภาพรองรับกิจกรรมศึกษารวมชาติทางเรือบริเวณหมู่บ้านหัวป่าเชียง

ภาพที่ 5.11 แสดงผังบริเวณและทัศนียภาพรองรับกิจกรรมพักผ่อนทางเดินที่

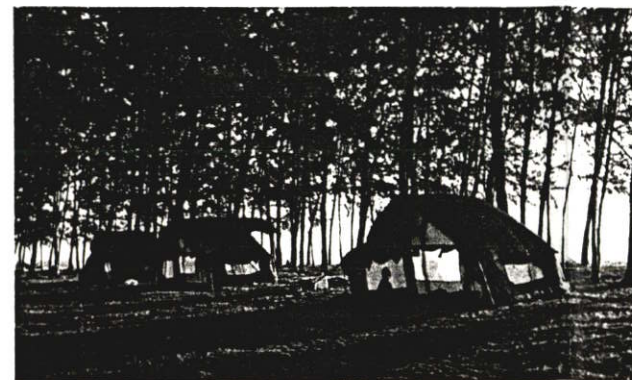

1 แสดงตำแหน่งพฤติกรรมประกอบกิจกรรมของนักท่องเที่ยว

ผังบริเวณแสดงพื้นที่ทางเดินที่

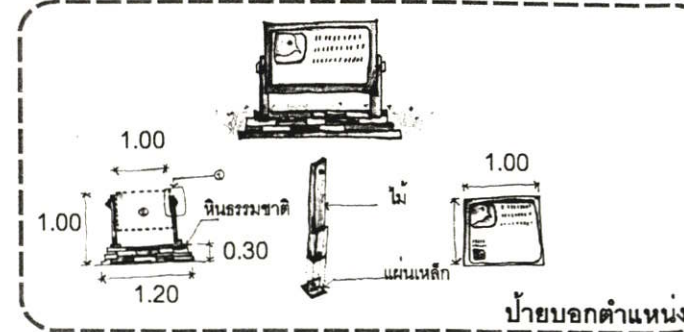

ลักษณะสภาพพื้นที่บริเวณทางเดินที่

การทางเดินที่กำหนดให้แคมป์แต่ละหน่วยขุไม่เกิน 3 ติงท์คู่

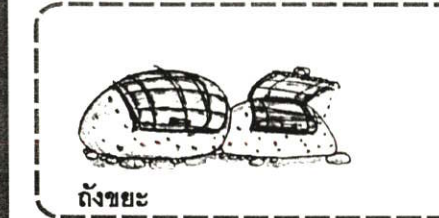
1. สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อนักท่องเที่ยว

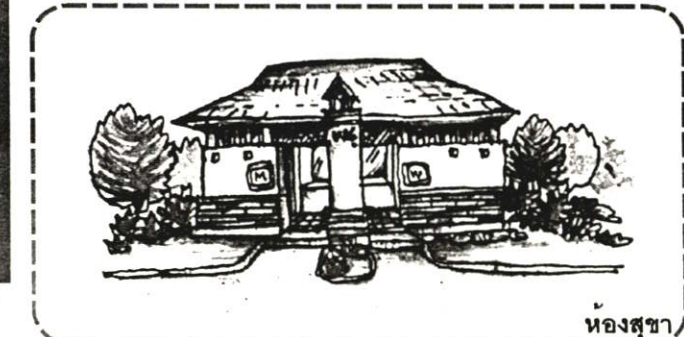
ป้ายบอกตำแหน่ง

ป้ายบอกตำแหน่ง

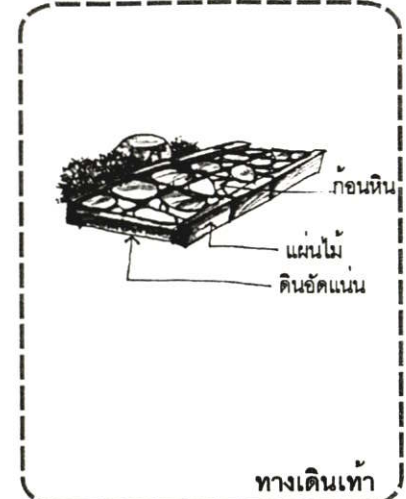
ถังขยะ

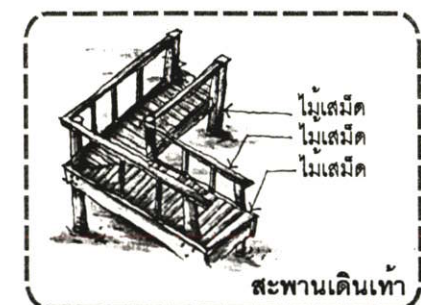
ห้องสุขา

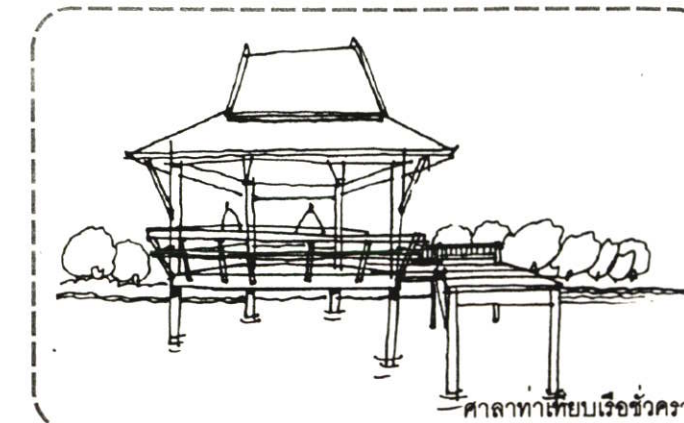
หน่วยบริการย่อย

ทางเดินเท้า

สะพานเดินเท้า

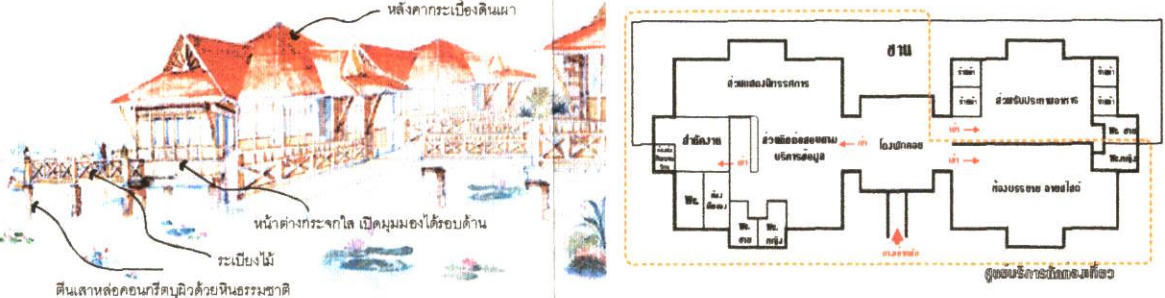

ศาลาทำเทียนเรือชั่วคราว

2. พฤติกรรมการประกอบของนักท่องเที่ยว

- 1 นักท่องเที่ยวล่องเรือมาจากทะเลน้อย
- 2 มาถึงทางเข้า เดินเท้าเข้าสู่พื้นที่
- 3 พักแรม

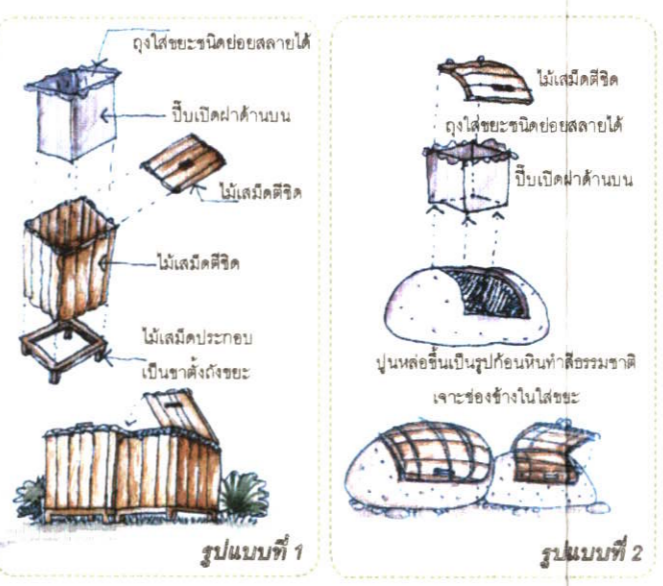

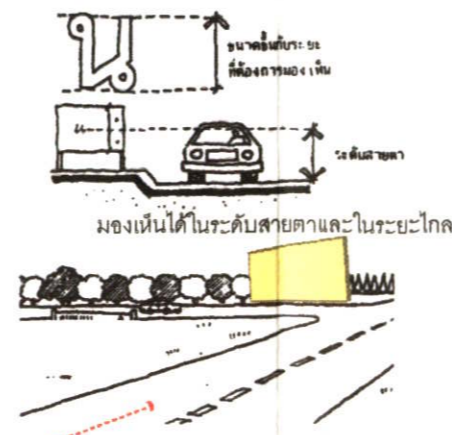
ตารางที่ 5.4 แสดงรายละเอียดสิ่งอำนวยความสะดวกในเขตบริการ

ประเภทสิ่งอำนวยความสะดวก	สภาพปัจจุบัน	แนวคิดในการออกแบบ	แนวทางปรับปรุง
1. สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้มาเยือน			
(1) ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	 <p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : เป็นอาคารไม้ชั้นเดียวมีขนาดเล็ก ไม่สามารถตอบสนองประโยชน์ใช้สอยได้ดีเท่าที่ควร ขาดความชัดเจนในการแบ่งพื้นที่เพื่อการใช้ประโยชน์</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : ไม่สามารถแสดงออกถึงความสำคัญและลักษณะเด่นของสถานที่</p> <p>ด้านการท่องเที่ยว : ขาดบรรยากาศที่ส่งเสริมและดึงดูดใจในการท่องเที่ยว</p>	<p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2541:68) กำหนดให้มีบริเวณติดต่อสอบถาม / บริการข้อมูล, โถงนิทรรศการ, สำนักงานเพื่อเป็นส่วนทำงาน ของ เจ้าหน้าที่, ห้องเก็บวัสดุ, ห้องสุขาชายและหญิง, ห้องบรรยาย - ฉายสไลด์ ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวก่อนเข้าสู่พื้นที่</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : นำรูปแบบที่ได้จากการวิเคราะห์มาพัฒนาให้สามารถตอบสนองประโยชน์ใช้สอยได้อย่างเหมาะสม</p> <p>ด้านการท่องเที่ยว : จัดบรรยากาศให้ส่งเสริมและดึงดูดใจในการท่องเที่ยว เปิดมุมมองให้นักท่องเที่ยวได้มองเห็นธรรมชาติได้อย่างเต็มที่มองเห็นกิจกรรมการท่องเที่ยวได้แก่การล่องเรือ</p>	 <p>หลังคากระเบื้องดินเผา</p> <p>หน้าต่างกระจกใส เปิดมุมมองได้รอบด้าน</p> <p>ระเบียงไม้</p> <p>ดินเล้าห่อคอนกรีตผิวด้วยหินธรรมชาติ</p> <p>หลังคากระเบื้องดินเผา</p> <p>โถงนิทรรศการ</p> <p>สำนักงาน</p> <p>ห้องเก็บวัสดุ</p> <p>ห้องน้ำ</p> <p>ห้องสุขาชาย</p> <p>ห้องสุขาหญิง</p> <p>ห้องบรรยาย ฉายสไลด์</p> <p>ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว</p> <p>ทัศนียภาพศูนย์บริการนักท่องเที่ยว</p>
(2) ศูนย์สื่อความหมายธรรมชาติ	 <p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : ปัจจุบันใช้พื้นที่ส่วนของคุณยบริการนักท่องเที่ยว โดยจัดวางบอร์ดให้ความรู้เกี่ยวกับพื้นที่และนิเวศวิทยา ซึ่งขาดความชัดเจนในการจัดพื้นที่ส่วนนี้</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : ไม่สามารถแสดงออกถึงความสำคัญและลักษณะเด่นของสถานที่</p> <p>ด้านการท่องเที่ยว : รูปแบบของป้ายและสื่อต่างๆไม่ส่งเสริมและดึงดูดใจให้เข้ามาเยี่ยมชม</p>	<p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2541:68) กำหนดให้มีป้ายสื่อความหมายธรรมชาติที่จัดอยู่ในพื้นที่ธรรมชาติ แต่สำหรับนักท่องเที่ยวที่ไม่ต้องการเข้าไปยังพื้นที่ธรรมชาติ สามารถศึกษาธรรมชาติที่คุณยศึกษาธรรมชาติ โดย นำเสนอในลักษณะนิทรรศการ การเล่าเรื่องราว จัดให้มีการ์ตูน ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่ พิษ สัตว์ชนิดต่างๆ, การฝึกอาชีพ, การทอผ้าไหม, การทอ กระจุต, หัตถกรรมพื้นบ้าน ฯลฯ</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : ใช้วัสดุธรรมชาติ ในท้องถิ่น</p> <p>ด้านการท่องเที่ยว : จัดบรรยากาศให้ส่งเสริมและดึงดูดใจในการท่องเที่ยว เปิดมุมมองให้นักท่องเที่ยวได้มองเห็นธรรมชาติมองเห็นกิจกรรมการท่องเที่ยวได้แก่การล่องเรือ เป็นต้น</p>	 <p>หลังคากระเบื้องดินเผาหรือแฝก</p> <p>ใช้เพดานภายในด้วยกระจุตสาน</p> <p>ระเบียงไม้</p> <p>บอร์ดนิทรรศการ</p> <p>สวนสื่อความหมาย</p> <p>พื้นที่สื่อความหมาย</p> <p>ศูนย์สื่อความหมายธรรมชาติ</p> <p>ทัศนียภาพศูนย์สื่อความหมายธรรมชาติ</p>
(3) ห้องน้ำสาธารณะ	 <p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : เป็นอาคารเก่า มีจำนวนห้องน้ำไม่เพียงพอต่อการให้บริการนักท่องเที่ยวในช่วงเทศกาล</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : เป็นการนำธรรมชาติคือก้อนหินเข้ามาช่วยในการบดบังสายตา ยังไม่มีความสวยงาม กลมกลืนกับผังบริเวณโดยรวม</p>	<p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : เสนออาคารใหม่ให้สอดคล้องกับผังบริเวณโดยรวม แยกทางเข้าออกชาย-หญิง มีจำนวนห้องน้ำเพียงพอต่อการให้บริการนักท่องเที่ยวในช่วงเทศกาล</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : เป็นการนำธรรมชาติคือก้อนหินเข้ามาช่วยในการบดบังสายตาหรือใช้ฝาไม้กระดานหรือฝาไม้ไผ่ขัดตะะ ใช้รูปแบบทางสถาปัตยกรรมที่พัฒนาจากวิเคราะห์</p>	 <p>หลังคากระเบื้องดินเผา</p> <p>ผนังปูนฉาบผิวธรรมชาติหรือฝาไม้ไผ่ขัดตะะหรือฝาไม้กระดาน</p> <p>ห้องน้ำสาธารณะ</p> <p>ห้องน้ำ</p> <p>ชาย</p> <p>หญิง</p> <p>น้อยกว่า 15 เมตร</p> <p>อ่างเก็บน้ำ</p> <p>ดินชั้นที่ 1</p> <p>ระบบถังแซทส์</p> <p>ดินชั้นที่ 2</p> <p>กำหนดให้อาคารอยู่บนพื้นดิน ใช้ระบบบำบัดแบบถังแซทส์หรือถังบำบัดสำเร็จรูป เนื่องจากถังบำบัดอยู่ห่างจากพื้นน้ำไม่เกิน 15 เมตร</p>

ตารางที่ 5.4 แสดงรายละเอียดสิ่งอำนวยความสะดวกในเขตกองเรือ

ประเภทสิ่งอำนวยความสะดวก	สภาพปัจจุบัน	แนวคิดในการออกแบบ	แนวทางการปรับปรุง
1. สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้มาเยือน(ต่อ)			
(4) ท่าเทียบเรือท่องเที่ยว	 <p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : เป็นอาคารไม้ พื้นที่สำหรับการเทียบเรือไม่สะดวกต่อการขึ้น-ลงเรือ ตัวอาคารอยู่ในสภาพดี</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : รูปแบบเดิมสามารถนำมาพัฒนาให้เป็นท่าเทียบเรือที่มีความสวยงามและเข้ากับสภาพพื้นที่ได้</p>	<p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : กำหนดให้มืองค์ประกอบ 3 ส่วนคือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ท่าเรือ เป็นจุดพักผู้โดยสารส่วนสุดท้ายก่อนจะลงเรือ จัดให้แยกเป็น 2 ส่วน คือ ผู้โดยสารขาเข้าและผู้โดยสารขาออก รับน้ำหนักได้ที 60 คนต่อ 1 ช่วงเวลา ได้อาคารใช้เก็บเรือ บันไดขึ้น-ลงเพื่อเชื่อมระหว่างท่าเรือกับสะพานปรับระดับ สะพานปรับระดับ เพื่อเป็นส่วนที่จะเดินขึ้นเรือขึ้น-ลง ตามระดับน้ำ <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : รูปแบบเดิมสามารถนำมาพัฒนาให้เป็นท่าเทียบเรือที่มีความสวยงามเข้ากับสภาพพื้นที่ได้</p> <p>ด้านการท่องเที่ยว : จัดบรรยากาศให้ส่งเสริมและดึงดูดใจในการท่องเที่ยว เปิดมุมมองให้นักท่องเที่ยวได้มองเห็นธรรมชาติ</p>	 <p>เรือโดยสารเป็นเรือหางยาว ตัวเรือมีความยาวโดยเฉลี่ยประมาณ 12 เมตร เครื่องเรือมีขนาด 16 แรงม้า</p> <p>หลังคากระเบื้องดินเผา</p> <p>เปิดมุมมองได้รอบด้าน</p> <p>ผู้โดยสารขาเข้า</p> <p>ผู้โดยสารขาออก</p> <p>ที่นั่งสำหรับพักผ่อนด้วยหินธรรมชาติ</p> <p>ทัศนียภาพท่าเทียบเรือท่องเที่ยว</p>
(5) ศาลาพักผ่อน	 <p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : เป็นอาคารโครงสร้าง คสล. ตัวอาคารอยู่ในสภาพดี</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : รูปแบบเดิมสามารถนำมาพัฒนาให้เป็นศาลาที่มีความสวยงามและเข้ากับสภาพพื้นที่ได้</p>	<p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : ปรับให้มีขนาดใหญ่เพียงพอกับการรองรับนักท่องเที่ยวในช่วงเทศกาล</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : รูปแบบเดิมสามารถนำมาพัฒนาให้เป็นท่าเทียบเรือที่มีความสวยงามเข้ากับสภาพพื้นที่ได้ โดยปรับให้วัสดุที่กลมกลืนกับอาคารอื่นๆโดยรวม</p> <p>ด้านการท่องเที่ยว : จัดบรรยากาศให้ส่งเสริมและดึงดูดใจในการท่องเที่ยว เปิดมุมมองให้นักท่องเที่ยวได้มองเห็นธรรมชาติได้อย่างเต็มที่ มองเห็นกิจกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ การล่องเรือและอาคารอื่นๆที่มีความสวยงามช่วยส่งเสริมความเพลิดเพลินของพื้นที่</p>	 <p>หลังคากระเบื้องดินเผา</p> <p>เปิดมุมมองได้รอบด้าน</p> <p>ที่นั่งสำหรับพักผ่อนด้วยหินธรรมชาติ</p> <p>ทัศนียภาพศาลาพักผ่อน</p>
(6) ม้านั่ง	 <p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : ปัจจุบันจัดวางในพื้นที่ส่วนของผู้ใช้บริการนักท่องเที่ยว</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : มีความสวยงามและเข้ากับธรรมชาติ สามารถใช้รูปแบบเดิมที่มีอยู่และนำไปพัฒนาเป็นรูปแบบอื่นที่มีความกลมกลืนกัน</p>	<p>ใช้ของเดิม รวมทั้งเสนอรูปแบบที่เข้ากับที่มีอยู่เพิ่มเติม เสนอให้เพิ่มจำนวนมากขึ้นโดยให้เพียงพอความต้องการช่วงเทศกาล</p> 	 <p>รูปแบบที่ 1</p> <p>ไม้เสียด</p> <p>ปูนหล่อทำสวดลายก่อนพิน</p> <p>รูปแบบที่ 2</p> <p>ปูนหล่อปูนด้วยหินธรรมชาติ</p> <p>ไม้เนื้อแข็ง</p> <p>ปูนหล่อปูนด้วยหินธรรมชาติหรือไม้จริงเพื่อเคลือบย้ายสะดวก 0.50 ม.</p> <p>1.80 ม.</p>

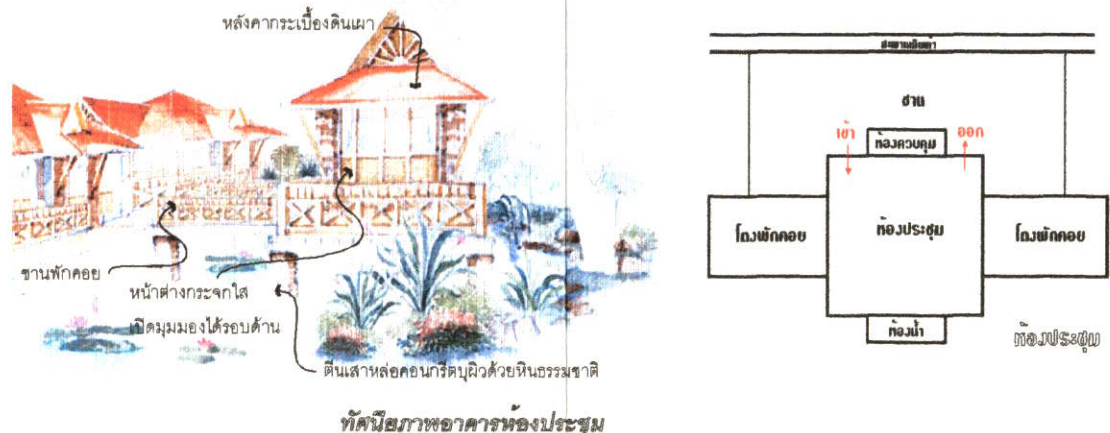

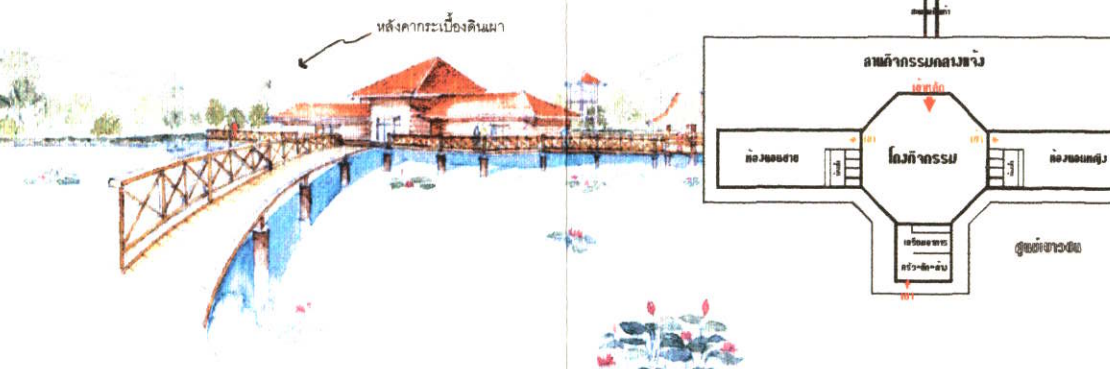

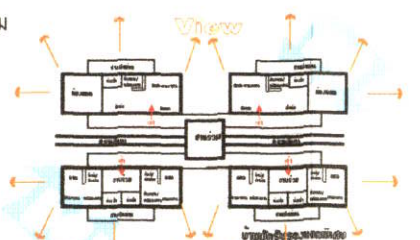
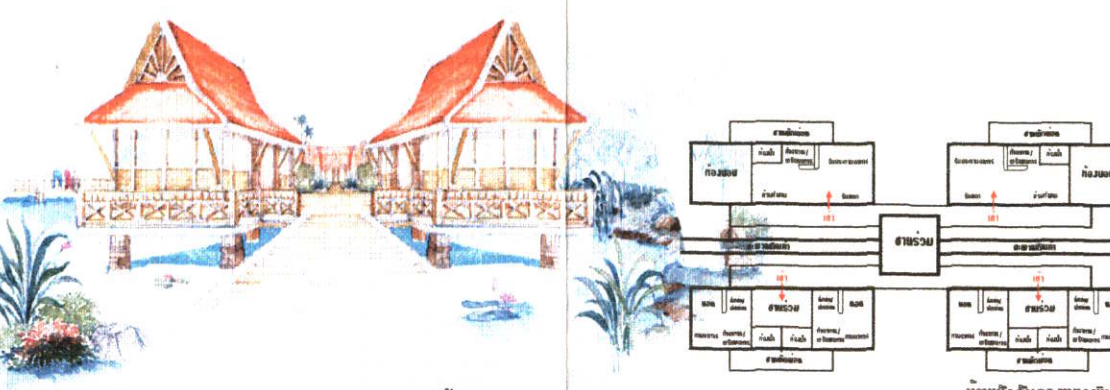
ตารางที่ 5.4 แสดงรายละเอียดสิ่งอำนวยความสะดวกในเขตบริการ

ประเภทสิ่งอำนวยความสะดวก	สภาพปัจจุบัน	แนวคิดในการออกแบบ	แนวทางการปรับปรุง
1. สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้มาเยือน(ต่อ)			
(7) ทางเดินเท้า	 <p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : อยู่ในสภาพดี ในบางพื้นที่เพิ่งได้รับการบูรณะแต่ การตกแต่งยังไม่เข้ากับสภาพแวดล้อม ส่วนที่ยังไม่ได้บูรณะมีสภาพเป็นไม้ชิงเกาและทรุดโทรม</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : ในส่วนที่เป็นพื้นผิวของสะพานยังไม่มีความกลมกลืนกับธรรมชาติ</p> <p>ด้านการท่องเที่ยว : รูปแบบสะพานเดินเท้าไม่ส่งเสริมและดึงดูดใจให้เข้ามาเที่ยวชมพื้นที่</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.(2541:68) เสนอว่า เส้นทางที่ตัดผ่านพื้นที่ที่อ่อนไหวต่อการถูกทำลาย เช่น พื้นที่ชุ่มน้ำควรจัดสร้างสะพานเดินเท้า (boardwalk) อาจมีรั้วราวจับในบางช่วง</p> <p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : เส้นทางเดินมีส่วนช่วยในการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว โดยจัดทำ แผ่นป้ายสื่อความหมายที่ราวจับรวมทั้งช่องไฟไว้ที่ขอบทางเดิน เพื่อให้ความสว่างที่ทางเดินเวลากลางคืน</p>	 <p>สะพานเดินเท้า เสนอรูปแบบ 2 แบบ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. พื้นคอนกรีตเปลือยเพื่อความคงทน เพื่อให้ไม่ต้องซ่อมบำรุงบ่อยครั้ง มีป้ายสื่อความหมายอยู่ที่ราวจับ 2. ใช้ไม้เสmidtทำสะพานเพื่อให้เกิดกลมกลืนกับธรรมชาติมากขึ้นและเป็นวัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่น <p>ทางเดินเท้า ใช้กรวดหรือหินปูทางเดิน ขอบกันด้วยไม้เนื้อแข็ง</p>
(8) ถังขยะ	 <p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : ใช้ถังพลาสติก มีความขัดแย้งกับสภาพแวดล้อม</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : ยังไม่มีรูปแบบที่เข้ากับสภาพพื้นที่</p> <p>ด้านการท่องเที่ยว : ไม่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวแบบธรรมชาติ</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทอ่างเก็บน้ำของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.(2533: 68) เสนอให้มีลักษณะที่แข็งแรง ทนทาน ทำความสะอาดง่าย ไม่เป็นสนิมหรือผุพังง่าย สามารถป้องกันแมลงวัน สัตว์คุ้ยเขี่ย ควรมีฝาปิดป้องกันลมพัดผ้าเป็นถังขยะโป่ง เช่น เป็นลวด ตาข่าย ควรใช้ถังหรือถุงซ้อนข้างในอีกหนึ่งชั้น ลวดควรมีความถี่พอที่จะเก็บขยะชิ้นเล็กๆ ไปได้และเพื่อสะดวกในการเก็บ รูปแบบไม่ทำให้เสื่อมเสียทัศนียภาพ</p>	 <p>เสนอรูปแบบถังขยะใหม่ 2 แบบ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ตัวถังและฝาปิดทำด้วยไม้เสmidtผ่าซีก ตีชิด ทาแล็กเกอร์ให้เงา มีขาตั้ง 2. ตัวถังทำด้วยปูนหล่อขึ้นเป็นรูปก้อนหิน ใช้กับพื้นที่ที่ไม่ต้องการเคลื่อนย้ายบ่อย ฝาปิดทำด้วยไม้เสmidtตีชิด <p>ใช้ระบบถังขยะสองใบ โดยแยกขยะเปียก-ขยะแห้งออกจากกัน</p>
(9) ป้ายเขตห้ามล่าสัตว์ป่า	 <p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : มีความโดดเด่น มองเห็นได้ชัดเจน</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : มีรูปแบบที่เข้ากับสภาพพื้นที่</p> <p>ด้านการท่องเที่ยว : แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวแบบธรรมชาติและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า</p>	 <p>มองเห็นได้ในระดับสายตาและในระยะไกล</p>	 <p>ใช้ของเดิมและเสนอรูปแบบใหม่ เพื่อเป็นทางเลือก</p>

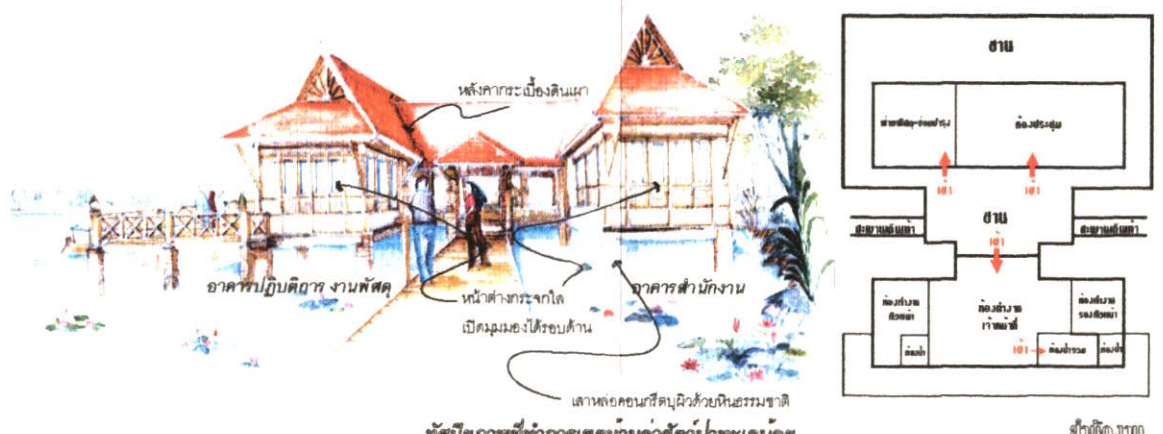

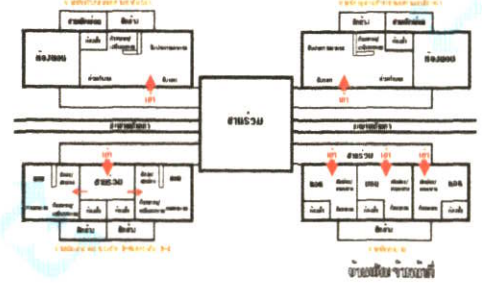
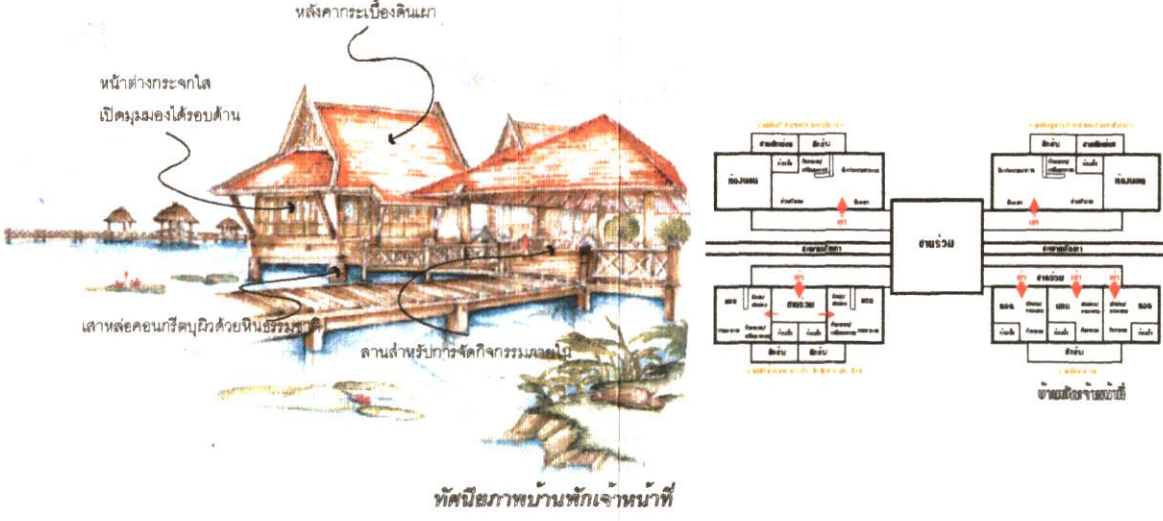

ตารางที่ 5.4 แสดงรายละเอียดสิ่งอำนวยความสะดวกในเขตบริการ

ประเภทสิ่งอำนวยความสะดวก	สภาพปัจจุบัน	แนวคิดในการออกแบบ	แนวทางการปรับปรุง
1. สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้มาเยือน(ต่อ)			
(10) ลานจอดรถ	<p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : ภายในเขตห้ามล่าสัตว์ป่ายังไม่เพียงพอต่อการใช้สอยแต่ที่จอดรถภายนอกเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ยังมีพื้นที่จอดรถซึ่งจอดได้ 50-60 คัน แต่เวลากลางคืนยังไม่ปลอดภัยเท่าที่ควร มีสภาพทรุดโทรม</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : ยังไม่ได้รับการพัฒนาให้สวยงามเข้ากับผังบริเวณโดยรวม</p> <p>ด้านการท่องเที่ยว : ไม่เชิญชวนให้เข้ามาท่องเที่ยว ป้ายบอกทางไม่ชัดเจน</p> <p>ลานจอดรถที่ ①</p> <p>ลานจอดรถที่ ②</p> <p>ลานจอดรถที่ ③</p>	<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2541:68) เสนอว่า ที่จอดรถบริเวณด้านตรวจ/ทางเข้าแหล่งท่องเที่ยว ใช้เนื้อที่ไม่มากนัก ครอบคลุมจุดจอดรถในระยะเวลาสั้นๆ จุดที่ตั้งควรมองเห็นได้ในระยะไกล ควรเป็นที่ราบหรือลาดไม่เกิน 5 % ที่จอดรถบริเวณที่ทำการและศูนย์บริการ นักท่องเที่ยว ควรเป็นที่ราบมีเนื้อที่กว้างอยู่ใกล้จุดประกอบกิจกรรมมากที่สุด ควรจัดที่จอดรถแยกประเภทรถ ออกแบบเผื่อเนื้อที่ให้สามารถขยายตัวในระหว่างเทศกาล ลานจอดรถบริเวณที่ต้องจอดแวนาน เช่น บริเวณเขตบริการควรมีร่มเงาไม้พุ่มสมควร</p>	 <p>จัดพื้นที่สำหรับการจอดรถให้เพียงพอกับความต้องการ การสัญจรสะดวกและปลูกไม้ที่ให้ร่มเงาที่มีกิ่งไม้เปราะหักง่าย ที่จอดรถนอกเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยจัดให้มีเวรยาม ดังในภาพ</p> <p>ที่จอดรถจุดที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยวและผู้มาติดต่อไป ที่จอดรถจุดที่ 2 สำหรับนักท่องเที่ยวและผู้มาติดต่อไป ที่จอดรถจุดที่ 3 สำหรับนักท่องเที่ยว(สำรอง) จอดรถบัสและจอดรถเจ้าหน้าที่</p> <p>★ ตำแหน่งป้อมยามดูแลความปลอดภัย</p> <p>ดั่งเก็บนี้ ป้อมยาม ปลูกต้นไม้ให้ร่มเงา เจ้าหน้าที่ นักท่องเที่ยว รถบัส ตำแหน่งห้องรวมขยะ</p> <p>Detail</p> <p>Detail</p>
(11) ร้านอาหาร,ร้านขายของที่ระลึก	 <p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : ปัจจุบันเป็นร้านค้าสวัสดิการของเจ้าหน้าที่ เป็นอาคารไม้ชั้นเดียวมีขนาดเล็ก ไม่สามารถตอบสนองประโยชน์ใช้สอยได้ดีเท่าที่ควร การรับประทานต้องใช้บริการร้านอาหารข้างนอก</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : ไม่แสดงออกถึงความสำคัญและลักษณะเด่นของสถานที่</p> <p>ด้านการท่องเที่ยว : ขาดบรรยากาศที่ส่งเสริมและดึงดูดใจในการท่องเที่ยว</p>	<p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : เสนอลักษณะอาคารที่ใช้เป็นได้ทั้งที่นั่งพักและขายอาหารจานด่วน-เครื่องดื่มและร้านค้าสวัสดิการของเจ้าหน้าที่ อยู่ในอาคารเดียวกัน</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : นำรูปแบบที่ได้จากการวิเคราะห์มาพัฒนาให้สามารถตอบสนองประโยชน์ใช้สอยได้อย่างเหมาะสม</p> <p>ด้านการท่องเที่ยว : จัดบรรยากาศให้ส่งเสริมและดึงดูดใจในการท่องเที่ยว เปิดมุมมองให้นักท่องเที่ยวได้มองเห็นธรรมชาติได้อย่างเต็มที่ มองเห็นบรรยากาศกิจกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ การล่องเรือ บรรยากาศที่ศูนย์ศึกษาธรรมชาติ</p>	 <p>หลังคากระเบื้องดินเผา หน้าต่างกระจกใส เปิดมุมมองได้รอบด้าน มีระเบียงกว้างส่วนนั่งพักและทานอาหาร</p> <p>เสาสถูคอนกรีตเสริมเหล็กด้วยหินธรรมชาติ</p> <p>ร้านขายของที่ระลึก ร้านกาแฟ/เครื่องดื่ม ร้านอาหาร</p> <p>ทิศนี้ภาพร้านอาหาร</p>

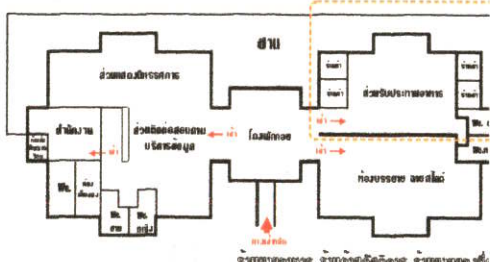
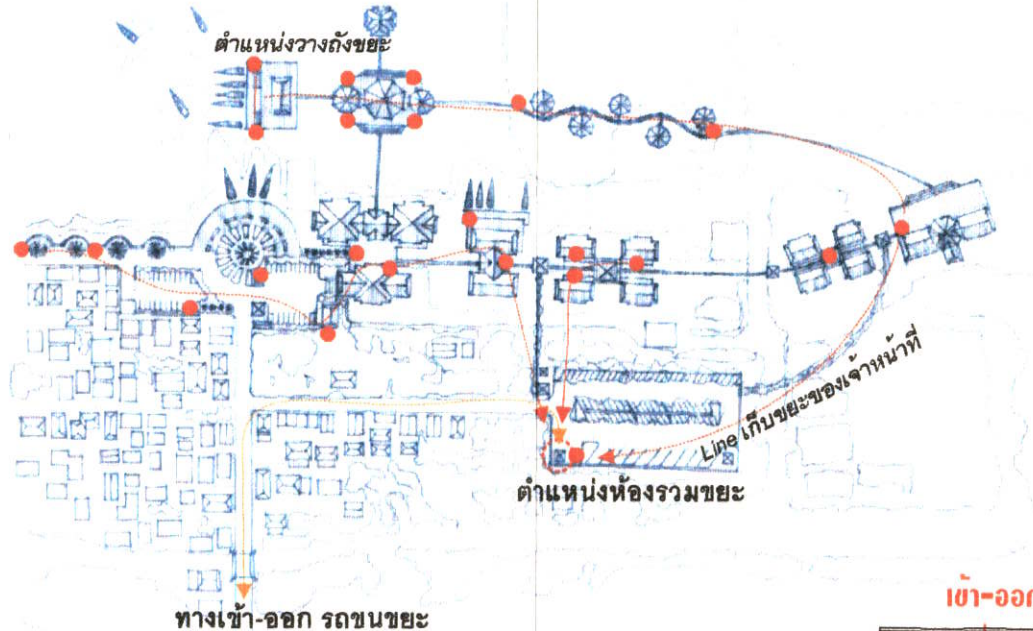
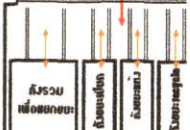
ตารางที่ 5.4 แสดงรายละเอียดสิ่งอำนวยความสะดวกในเขตบริการ

ประเภทสิ่งอำนวยความสะดวก	สภาพปัจจุบัน	แนวคิดในการออกแบบ	แนวทางการปรับปรุง
1. สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้มาเยือน(ต่อ)			
(12) อาคารห้องประชุม	 <p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : เป็นอาคารไม้ชั้นเดียวมีขนาดเล็กไม่สามารถตอบสนองประโยชน์ใช้สอยได้ดีเท่าที่ควร ขาดความชัดเจนในการแบ่งพื้นที่เพื่อการใช้ประโยชน์มีสภาพเก่า</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : ไม่สามารถแสดงออกถึงความสำคัญและลักษณะเด่นของสถานที่</p>	<p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : ศึกษาการวิเคราะห์ข้อมูลจาก ARCHITECT DATA กำหนดให้มี พื้นที่สำหรับการนั่งชมทางสัญจร โถงพักผ่อนและห้องควบคุม</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : นำรูปแบบที่ได้จากการวิเคราะห์มาพัฒนาให้สามารถตอบสนองประโยชน์ใช้สอยได้อย่างเหมาะสม</p>	 <p>ทัศนียภาพอาคารห้องประชุม</p>
(13) ศูนย์เยาวชน	 <p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : เป็นอาคารไม้ชั้นเดียว มีสภาพเก่าควรพัฒนาให้รองรับนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : มีความสวยงามโดดเด่น</p>	<p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : นำรูปแบบอาคารเดิมมาปรับให้มีขนาดใหญ่ขึ้นเพื่อรองรับคนได้มากขึ้น ประกอบด้วย โถงทำกิจกรรม ห้องนอนแยกชาย-หญิง ส่วนครัว ห้องน้ำ-ห้องส้วม ลานกิจกรรม</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : นำรูปแบบที่ได้จากการวิเคราะห์มาพัฒนาให้สามารถตอบสนองประโยชน์ใช้สอยได้อย่างเหมาะสม</p>	 <p>ทัศนียภาพศูนย์เยาวชน</p>
(14) บ้านพักรับรองแขกพิเศษ	 <p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : มีสภาพเก่าเนื่องจาก ใช้งานมานาน</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : รูปแบบของอาคารแต่ละหลังไม่มีความกลมกลืนกัน ไม่แสดงออกถึงความสำคัญและลักษณะเด่นของสถานที่</p> <p>ด้านการท่องเที่ยว : ขาดบรรยากาศที่ส่งเสริมและดึงดูดใจในการท่องเที่ยวพักผ่อน</p>	<p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : จัดให้อาคารแบ่งเป็น 2 ปีกเพื่อรองรับแขกที่มาได้อย่างน้อย 4 กลุ่มโดยมีชานร่วมและมีระเบียงแยกจากกัน ประกอบด้วยห้องนอน ห้องน้ำส่วนนั่งเล่น เตรียมอาหาร/ ทานอาหาร ชานพักผ่อน</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : นำรูปแบบที่ได้จากการวิเคราะห์มาพัฒนาให้สามารถตอบสนองประโยชน์ใช้สอยได้อย่างเหมาะสม</p> 	 <p>ทัศนียภาพบ้านพักรับรองแขกพิเศษ</p>

ตารางที่ 5.4 แสดงรายละเอียดสิ่งอำนวยความสะดวกในเขตบริการ

ประเภทสิ่งอำนวยความสะดวก	สภาพปัจจุบัน	แนวคิดในการออกแบบ	แนวทางการปรับปรุง
2. สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเจ้าหน้าที่			
<p>(1) ที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่า</p> <p>ที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย</p>	 <p>อาคารปฏิบัติการ งานพัสดุ</p> <p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : เป็นอาคารไม้ชั้นเดียวมีขนาดเล็ก ไม่สามารถตอบสนองประโยชน์ใช้สอยได้ดีเท่าที่ควร ขาดความชัดเจนในการแบ่งพื้นที่เพื่อการใช้ประโยชน์</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : ไม่สามารถแสดงออกถึงความสำคัญและลักษณะเด่นของสถานที่</p> <p>ด้านการท่องเที่ยว : ขาดบรรยากาศที่ส่งเสริมและดึงดูดใจในการท่องเที่ยว</p>	<p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : ประกอบด้วย อาคาร 2 หลัง</p> <p>อาคารที่ 1 ประกอบด้วย ส่วนสำนักงาน ประกอบด้วย ห้องทำงาน หัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่า, ห้องทำงานผู้ช่วยหัวหน้า, ส่วนงานธุรการ, ส่วนงานงานวิชาการ, ส่วนงานงานพัฒนาและส่งเสริม ส่วนงานเจ้าหน้าที่ป้องกันและปราบปราม, ส่วนงานเจ้าหน้าที่งานกิจกรรมพิเศษ,</p> <p>อาคารที่ 2 ประกอบด้วย ห้องประชุมและส่วนงานซ่อมบำรุงพัสดุ</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : นำรูปแบบที่ได้จากการวิเคราะห์มาพัฒนาให้สามารถตอบสนองประโยชน์ใช้สอยได้อย่างเหมาะสม</p>	 <p>หลังคากระเบื้องดินเผา</p> <p>หน้าต่างกระจกใส เปิดมุมมองได้รอบด้าน</p> <p>อาคารสำนักงาน</p> <p>เสาหล่อคอนกรีตบุผิวด้วยหินธรรมชาติ</p> <p>ทัศนียภาพที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย</p> <p>ส่วนประกอบ</p>
<p>(2) บ้านพักเจ้าหน้าที่</p> 	 <p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : มีสภาพเก่าเนื่องจากใช้งานมานาน</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : รูปแบบของอาคารแต่ละหลัง ไม่มีความกลมกลืนกัน ไม่แสดงออกถึงความสำคัญและลักษณะเด่น ของพื้นที่</p> <p>ด้านการท่องเที่ยว : ขาดบรรยากาศที่ส่งเสริมและดึงดูดใจในการท่องเที่ยวพักผ่อน</p>	<p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : ประกอบด้วย บ้านพักหัวหน้าเขต, บ้านพักรองหัวหน้าเขต, บ้านพักข้าราชการระดับ 3-4 และ 5-6 และบ้านพักคนงาน</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : นำรูปแบบที่ได้จากการวิเคราะห์มาพัฒนาให้สามารถตอบสนองประโยชน์ใช้สอยได้อย่างเหมาะสม</p> <p>ทัศนียภาพบ้านพักเจ้าหน้าที่</p>	 <p>หลังคากระเบื้องดินเผา</p> <p>หน้าต่างกระจกใส เปิดมุมมองได้รอบด้าน</p> <p>เสาหล่อคอนกรีตบุผิวด้วยหินธรรมชาติ</p> <p>ลานสำหรับบริการจัดกิจกรรมนอกพื้นที่</p> <p>ทัศนียภาพบ้านพักเจ้าหน้าที่</p>
<p>(3) ป้อมยาม/ด่านตรวจ</p> <p>ทางเข้าหลัก</p> <p>ตำแหน่งป้อมยาม</p>	<p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : มีสภาพดี แต่อยู่ในตำแหน่งที่ไม่สามารถควบคุมการเข้าออกของรถได้ ตำแหน่งที่ตั้งทำให้อาคารมีมุมมองที่ไม่เด่นชัด</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : รูปแบบของอาคารเข้ากับสภาพแวดล้อมภายในพื้นที่</p>	<p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : ใช้ของเดิมและเสนอรูปแบบใหม่เพื่อเป็นทางเลือกเปลี่ยนให้อยู่ในตำแหน่งด้านหน้าของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เพื่อความสะดวกในการควบคุมผู้เข้า-ออก</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : นำรูปแบบที่ได้จากการวิเคราะห์มาพัฒนาให้สามารถตอบสนองประโยชน์ใช้สอยได้อย่างเหมาะสม เน้นการใช้วัสดุธรรมชาติ มีความกลมกลืนกับอาคารอื่นๆในพื้นที่</p> <p>หลังคากระเบื้องดินเผา</p> <p>เสาหล่อคอนกรีตบุผิวด้วยหินธรรมชาติ</p> <p>ทัศนียภาพป้อมยาม</p>	 <p>ทางเข้าหลัก</p> <p>ตำแหน่งป้อมยาม</p> <p>ถนนสายหลัก</p> <p>ของเดิม</p> <p>ถนนสายหลัก</p> <p>ปรับปรุงใหม่</p>

ตารางที่ 5.4 แสดงรายละเอียดสิ่งอำนวยความสะดวกในเขตบริการ

ประเภทสิ่งอำนวยความสะดวก	สภาพปัจจุบัน	แนวคิดในการออกแบบ	แนวทางการปรับปรุง
2. สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเจ้าหน้าที่			
(4) อาคารร้านค้าสวัสดิการ	 <p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : เป็นอาคารไม้ชั้นเดียวมีขนาดเล็ก ไม่สามารถตอบสนองประโยชน์ใช้สอยได้ดีเท่าที่ควร ขาดความชัดเจนในการแบ่งพื้นที่เพื่อการใช้ประโยชน์</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : ไม่สามารถแสดงออกถึงความสำคัญและลักษณะเด่นของสถานที่</p> <p>ด้านการท่องเที่ยว : ขาดบรรยากาศที่ส่งเสริมและดึงดูดใจในการท่องเที่ยว</p>	<p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : เสนอลักษณะอาคารที่ใช้เป็นได้ทั้งที่นั่งพักและขายอาหารจานด่วน-เครื่องดื่มและร้านค้าสวัสดิการของเจ้าหน้าที่อยู่ในอาคารเดียวกัน</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : นำรูปแบบที่ได้จากการวิเคราะห์มาพัฒนาให้สามารถตอบสนองประโยชน์ใช้สอยได้อย่างเหมาะสม</p> <p>ด้านการท่องเที่ยว : จัดบรรยากาศให้ส่งเสริมและดึงดูดใจในการท่องเที่ยว เปิดมุมมองให้นักท่องเที่ยวได้มองเห็นธรรมชาติได้อย่างเต็มที่ มองเห็นบรรยากาศกิจกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ การล่องเรือ บรรยากาศที่ศูนย์ศึกษาธรรมชาติ</p>	
(5) ระบบกำจัดขยะ	<p>กำจัดขยะแห้งและขยะเปียก โดยภาชนะรองรับแล้วเผาทิ้ง</p>	<p>การกำจัดขยะ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมจากถังขยะภายในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย แล้วนำมารวบรวมไว้ที่ห้องรวมขยะ โดยแยกขยะเปียก ขยะแห้ง ขยะ recycle และขยะมีพิษ แล้วนำไปกำจัดโดยสุขาภิบาลทะเลน้อย</p>	 <p>ห้องรวมขยะ</p>

ตารางที่ 5.4 แสดงรายละเอียดสิ่งอำนวยความสะดวกในเขตบริการ

ประเภทสิ่งอำนวยความสะดวก	สภาพปัจจุบัน	แนวคิดในการออกแบบ	แนวทางการปรับปรุง
2. สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเจ้าหน้าที่			
(8) ระบบไฟส่องสว่าง	ภายนอกอาคารใช้ระบบส่องสว่างหลอดฟลูออเรสเซนต์ ทั้งภายในและภายนอกอาคาร	 <p>ไฟส่องสว่างบริเวณสะพานเดินเท้า</p> <p>การเดินสายไฟควรเดินร้อยท่อ โดยซ่อนใต้คานและใต้สะพานเดินเท้า เพื่อความสวยงามของภูมิทัศน์</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ระบบเมนไฟฟ้าเข้าโครงการจะต้องขอไฟฟ้าจาก กฟภ. โดยให้ กฟภ. มาติดตั้งให้ภายใน โครงการแล้วต่อไฟจากมิเตอร์เข้าสู่แผงเมนใหญ่ 2. ระบบแสงสว่างใช้หลอดฟลูออเรสเซนต์ ชนิดประหยัดพลังงาน 3. โคมไฟฟ้า ที่ติดตั้งภายนอกใช้หลอดฟลูออเรสเซนต์ชนิดคอมแพค มีระบบแสงสว่างฉุกเฉิน การเดินสายไฟควรเดินแบบร้อยท่อฝังในดินหากเป็นพื้นน้ำให้เดินร้อยท่อโดยซ่อนใต้คานและใต้สะพานเดินเท้า เพื่อความสวยงามของภูมิทัศน์ 4. ระบบสื่อสารใช้วิทยุสื่อสารและใช้โทรศัพท์โดยเช่าหมายเลขขององค์การโทรศัพท์
(9) อาคารซ่อมบำรุงเรือ	 <p>อาคารซ่อมบำรุงเรือ ด้านหน้า</p> <p>ปัจจุบันยังมีสภาพดี สามารถปรับปรุงให้ใช้งานได้</p> <p>ลักษณะเครื่องเรือหางยาว</p>	<p>ใช้อาคารเดิม โดยเว้นแนวร่องน้ำธรรมชาติเดิมไว้เพื่อนำเรือเข้าสู่อาคารซ่อมบำรุง</p> <p>เรือที่ใช้ในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเรือหางยาว ตัวเรือมีความยาวโดยเฉลี่ยประมาณ 12 เมตร เครื่องเรือมีขนาด 16 แรงม้า</p> <p>ลักษณะของเรือหางยาว</p>	 <p>แนวร่องน้ำธรรมชาติเพื่อนำเรือเข้าสู่อาคาร</p> <p>แนวร่องน้ำธรรมชาติเดิม</p> <p>แนวร่องน้ำธรรมชาติเดิมเพื่อนำเรือเข้าสู่อาคารซ่อมบำรุง</p> <p>ตำแหน่งอาคารซ่อมบำรุงเรือ</p>

ตารางที่ 5.4 แสดงรายละเอียดสิ่งอำนวยความสะดวกในเขตบริการ

ประเภทสิ่งอำนวยความสะดวก	สภาพปัจจุบัน	แนวคิดในการออกแบบ	แนวทางการปรับปรุง
3. สิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ธรรมชาติ			
(1) ป้ายสื่อความหมาย	 <p>มีอยู่ในบางส่วนแต่ยังไม่เพียงพอ</p>	<p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2541:68) กำหนดให้ตัวแผ่นป้าย ควรมีทั้งตัวหนังสือและภาพควบคู่กัน ไม่ควรมีตัวหนังสือมากเกินไป ควรมีพื้นที่ว่างบนแผ่นป้าย โดยเฉพาะบริเวณขอบ มีจุดดึงดูดความสนใจที่ชัดเจน โยงเนื้อหาและภาพใน แผ่นป้ายเข้ากับสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ในบริเวณที่ติดตั้งป้าย โครงสร้างประกอบแผ่นป้าย (sign support) ได้แก่ เสา/ฐานป้าย หลังคา อื่นๆ ควรเน้นความกลมกลืนกับธรรมชาติของพื้นที่และศิลปะท้องถิ่น จัดให้มีการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความหลากหลาย ทางชีวภาพของพื้นที่ พิษ สัตว์ชนิดต่างๆ, การมีอาชีพ, การทอผ้าไหม, การทอกระจูด, ทัศนกรรมพื้นบ้าน ฯลฯ</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม: ใช้วัสดุธรรมชาติ ในท้องถิ่น</p> <p>ด้านการท่องเที่ยว : จัดบรรยากาศให้ส่งเสริมและดึงดูดใจในการท่องเที่ยว</p>	<p>ออกแบบและนำเสนอเพิ่มจากเดิม โดยกำหนดให้มีป้ายต่างๆ ดังนี้</p> <div data-bbox="1631 510 2205 766"> <p>ป้ายเตือนภัย</p> </div> <div data-bbox="2219 510 2734 766"> <p>ป้ายบอกกฎระเบียบการใช้พื้นที่</p> </div> <div data-bbox="1631 829 2205 1361"> <p>ป้ายบอกทิศทาง</p> </div> <div data-bbox="2219 829 2734 1361"> <p>ป้ายสื่อความหมายบนเส้นทางศึกษาธรรมชาติในน้ำ</p> </div> <div data-bbox="1631 1425 2734 1702"> <p>ป้ายสื่อความหมายบนเส้นทางศึกษาธรรมชาติบนบก</p> </div>

ตารางที่ 5.4 แสดงรายละเอียดสิ่งอำนวยความสะดวกในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

ประเภทสิ่งอำนวยความสะดวก	สภาพปัจจุบัน	แนวคิดในการออกแบบ	แนวทางการปรับปรุง
3. สิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ธรรมชาติ			
2) หอดูนก	 <p>มีสภาพเก่าและไม่แข็งแรงเท่าที่ควร</p>	<p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : เสนอรูปแบบที่เข้ากับสภาพแวดล้อมและใช้งานได้นานทนต่อสภาวะแวดล้อม ประมาณ 3-5 ปี คำนึงถึงการรองรับจำนวนคน , ความร้อนจากแสงแดด การพรางตัวของนักท่องเที่ยว กำหนดให้มีความสูงประมาณ 12 เมตร</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : ใช้วัสดุธรรมชาติในท้องถิ่น</p> <p>ด้านการท่องเที่ยว : จัดบรรยากาศให้ส่งเสริมและดึงดูดใจในการท่องเที่ยว</p>	
(3) ทางเดินเท้าและสะพานเดินเท้า	มีสภาพเก่า เนื่องจากใช้งานมานาน	<p>จากการศึกษาแนวคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.(2541:68) เสนอว่า เส้นทางที่ตัดผ่านพื้นที่ที่อ่อนไหวต่อการถูกทำลาย เช่น พื้นที่ชุ่มน้ำควรจัดสร้างสะพานเดินเท้า (boardwalk) อาจมีรั้วราวจับในบางช่วง</p> 	 <p>สะพานเดินเท้า</p>
(4) เส้นทางจักรยาน	ไม่มีทางจักรยาน	 <p>ด้านประโยชน์ใช้สอย : จากการศึกษาค้นคว้าคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.(2541:68) เสนอว่าในพื้นที่ ธรรมชาติพัฒนาอาจจัดให้มีบริเวณไหล่ทางทั้งสองด้านเป็นทางจักรยานโดยไหล่ทางมีความกว้างไม่น้อยกว่า 0.70 ม. ทางจักรยานในพื้นที่ที่กึ่งสันโดยควรเป็นเส้นทางอิสระ ไม่ควรตัดกับถนนแต่อาจเชื่อมต่อกับเส้นทางเดินเท้า ควรมีรั้วมาไม้เป็นระยะๆ</p> <p>ด้านเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม : ใช้ป้ายสื่อความหมายธรรมชาติ</p> <p>ด้านการท่องเที่ยว : จัดบรรยากาศให้ส่งเสริมและดึงดูดใจในการท่องเที่ยวและตัดผ่านบริเวณที่มีทัศนียภาพงดงาม</p>	 <p>ทางเดินเท้า</p>

5.2 การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาและการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง โดยศึกษาสภาพปัจจุบันด้านกายภาพที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง เพื่อเสนอแนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและนำเสนอการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่ามีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

5.2.1 สภาพปัจจุบันด้านกายภาพที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

จากการศึกษาสภาพที่ตั้ง อาณาเขต เนื้อที่ ลักษณะภูมิประเทศ วิวัฒนาการของชายฝั่งทะเล ธรณีวิทยาและประวัตินิเวศ พบว่า พื้นที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย มีลักษณะเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ ประกอบด้วยส่วนที่เป็นพื้นดินและพื้นน้ำ ส่วนที่เป็นพื้นดินประกอบด้วยบริเวณที่เป็นป่าพรุ บริเวณน้ำท่วมน้ำลดและที่ราบ ส่วนที่เป็นพื้นน้ำ เรียกว่า ทะเลน้อย การท่องเที่ยวในปัจจุบันมีอยู่เฉพาะในบริเวณทะเลน้อย ทั้งนี้ก็เป็นเพราะบริเวณทะเลน้อยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยที่มีความสวยงามตามธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นบริเวณที่มีความหลากหลายของพืชพรรณโดยเฉพาะบัวต่างๆและพรรณสัตว์ที่เป็นนกน้ำนานาชนิด ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้กิจกรรมการท่องเที่ยวที่จัดอยู่ในปัจจุบันเป็นการล่องเรือชมธรรมชาติและการพักผ่อนหย่อนใจในบรรยากาศที่สงบและการดูนกที่หอดูนก บริเวณควนขี้เสียนที่ทางเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยอนุญาตให้เข้าไปได้ในบางฤดู อันได้แก่ฤดูร้อนโดยเริ่มตั้งแต่ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม ที่ชาวทะเลน้อยได้จัดให้เป็นเทศกาล Amazing Tha Le Noi ซึ่งมีจุดเริ่มต้นของการท่องเที่ยวที่บริเวณทะเลน้อยเช่นกัน ทำให้นักท่องเที่ยวที่เข้าไปเที่ยว กระจุยตัวอยู่เป็นจำนวนมากเฉพาะในบริเวณจุดท่องเที่ยว เนื่องจากได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ทำให้พื้นที่บริเวณนี้เสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับผลการวิจัยของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2538 : 3-15) สรุปว่า ปริมาณและคุณภาพของนักท่องเที่ยวที่เข้ามามากเกินไปเกินกว่าสิ่งบริการต่างๆที่มีอยู่จะรองรับได้ เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้สถานที่ท่องเที่ยวเสื่อมโทรมลง เนื่องจากเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย มีขนาดพื้นที่กว้าง มีความหลากหลายของลักษณะภูมิประเทศไม่ว่าจะเป็นพื้นดิน พื้นน้ำและพื้นที่ชุ่มน้ำ รวมทั้งครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของ 3 จังหวัด ทำให้การดูแลพื้นที่ของทางเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยไม่เพียงพอ ต้องกระจายออกเป็นหน่วยพิทักษ์ป่าตามจุดต่างๆในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เพื่อดูแลพื้นที่ได้ทั่วถึงยิ่งขึ้น เจ้าหน้าที่ที่หน่วยพิทักษ์ป่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้ ดังนั้นหากจัดให้มีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ขึ้น โดยมีหน่วยพิทักษ์ป่าต่างๆ เป็นจุดศูนย์กลางในการเริ่มต้นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการกระจายให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวได้มีทางเลือกในการเรื่องการเดินทาง เพื่อลดความหนาแน่นของจำนวนนักท่องเที่ยวบริเวณทะเลน้อยลง รวมทั้งยัง

ทำให้นักท่องเที่ยวได้มีทางเลือกในกิจกรรมการท่องเที่ยวมากขึ้นด้วย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับศักยภาพของพื้นที่บริเวณหน่วยพิทักษ์ป่าต่างๆ และก่อนที่นักท่องเที่ยวจะประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กำหนดให้นักท่องเที่ยวทุกคนที่จะเข้าไปในเขตอนุรักษ์เข้ารับฟังคำอธิบายเกี่ยวกับความสำคัญของการอนุรักษ์และการปฏิบัติตัวในการเข้าสถานที่ท่องเที่ยว (สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม. 2538 : 3-16) โดยให้เจ้าหน้าที่เป็นผู้ให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยว เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกให้นักท่องเที่ยวได้ตระหนักถึงคุณค่า ความสำคัญและความหวงแหนต่อทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งการกำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยวแต่ละกิจกรรมจะต้องกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้าสู่พื้นที่ โดยปัจจัยหลักต้องคำนึงถึงความสามารถในการรองรับของพื้นที่ที่ได้มาจากการคำนวณตามมาตรฐานของพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้าไปในพื้นที่มากเกินไปจนเกินกว่าพื้นที่ที่จะรองรับได้ อันนอกเหนือจากการดูแลปกป้องพื้นที่ของเจ้าหน้าที่แล้วและหากกำลังของเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอที่จะดูแลสถานที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงชักจูงให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียงเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแล ปกป้องพื้นที่ การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยให้ชุมชนท้องถิ่นมีบทบาท มีส่วนร่วมในการจัดการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.(2541 : 3-49) สรุปว่า การส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นให้บริการนำเที่ยวในพื้นที่ ประกอบการนำเสนอวิถีชีวิตชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่นจะเพิ่มความน่าสนใจและยังสร้างโอกาสการมีส่วนร่วมของชุมชนได้มากขึ้นและประชาชนควรได้รับผลประโยชน์ตอบแทนกลับไปตามสมควร (กรมป่าไม้. 2544 :1)

5.2.2 แนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันด้านกายภาพของพื้นที่บริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย พบว่า สามารถกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้เป็น 6 เขตพื้นที่ ดังนี้

1. เขตหวงห้าม (Strict Nature Reserve Zone) ได้แก่ บริเวณควนขี้เสียนและควนเค็งในพื้นที่เขตแรมซาร์ เนื่องจากพื้นที่บริเวณที่อยู่ในอนุสัญญาแรมซาร์ ซึ่งเป็นอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ เนื่องจากเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของนกทั่วไปและนกน้ำชนิดต่างๆ จำนวนมาก รวมทั้งเป็นแหล่งอาหารของนกน้ำทั้งนกอพยพและนกประจำถิ่น จากการศึกษาค้นคว้าและการสำรวจ พบว่าเป็นเขตพื้นที่ที่มีสภาพธรรมชาติเปราะบาง มีความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมมาก เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุทัย ทักษิณธรรม (2542 : 96 - 99) สรุปว่า เขตนี้เป็นบริเวณที่มีทรัพยากรธรรมชาติสมบูรณ์และมีคุณค่าความสำคัญง่ายต่อการถูกทำลายและยากต่อการฟื้นคืนสู่สภาพเดิม มีคุณค่าความสำคัญเป็นพิเศษ และผลการวิจัยของช่อแพรว ทินพรรณ (2544 : 22) สรุปว่า เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางสิ่งแวดล้อม หาก

ได้รับความกระทบกระเทือนจากกิจกรรมของมนุษย์ ระบบนิเวศจะสูญเสียความสมดุลไป และยากที่จะกลับคืนสู่สภาพปกติได้ และสมิทร ศิริโชติ (2541 : 87) สรุปว่า ต้องกำหนดมาตรการในการรักษาไว้อย่างเข้มงวด เพื่อให้ทรัพยากรเหล่านั้นคงอยู่ โดยไม่ให้กิจกรรมของมนุษย์เข้าไปเกี่ยวข้อง ยกเว้นแต่กิจกรรมเพื่อการป้องกันรักษาทรัพยากรของเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติเท่านั้น รวมทั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้ศึกษาและรายงานผลการวิจัย เสนอต่อสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (2538 : 3-2) ว่า อาจเป็นพื้นที่ที่ไม่ปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวมีโอกาสเกิดอุบัติเหตุบุคคลที่เข้าไปพื้นที่สงวนได้ คือ เจ้าหน้าที่ที่จะเข้าไปตรวจตราเป็นครั้งคราวและนักวิชาการที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำการศึกษา

2. เขตสงวนสภาพธรรมชาติ (Primitive Zone) บริเวณป่าสงวนแห่งชาติคลองยวน , ป่าสงวนแห่งชาติป่าบ้านในลุ่ม-ป่าบ้านกุ่มแป , ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขี้ยว เนื่องจากป่าสงวนแห่งชาติเป็นพื้นที่ที่มีป่าเสม็ดหนาแน่นรวมทั้งเป็นแหล่งอาหารของนก มีธรรมชาติสวยงาม สภาพสังคมพืชและทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ ก่อให้เกิดจุดเด่นที่สำคัญของพื้นที่ ซึ่งต้องสงวนไว้ให้เป็นแหล่งต้นน้ำและมิให้เสื่อมโทรมลงกว่าเดิม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ช่อแพร ทินพรรณ (2544 : 22) สรุปว่าเขตนี้ มีลักษณะเป็นธรรมชาติ ขาดการพัฒนาใดๆ เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญ ให้ความรู้สึกเป็นอิสระแก่ผู้มาเยือน มีความงามและมีคุณค่าทางการศึกษา และจากผลวิจัยของณรงค์ฤทธิ์ สุขปรากร (2540 : 67) สรุปว่า เป็นบริเวณรักษาสภาพธรรมชาติในพื้นที่ส่วนที่เป็นป่าดงดิบที่สมบูรณ์หรือสวนที่เหลือจากการใช้ประโยชน์อื่นๆ เป็นเขตที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่ยังไม่ได้รับการรบกวนและอุทัย ทักษิณธรรม (2542 : 96 - 99) ยังสรุปว่า การพัฒนาพื้นที่ที่กำหนดให้มีสิ่งก่อสร้างที่ไม่ถาวร ยอมให้ได้ตามความจำเป็นเพื่อความสะดวกในการสำรวจ การศึกษาวิจัย หรือการตรวจตราป้องกันของเจ้าหน้าที่

3. เขตฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ (Recovery Zone) เป็นบริเวณที่สำรวจพบว่าในพื้นที่ล่อแหลมเกิดไฟป่าบ่อยและพื้นที่ถูกราษฎรบุกรุกกระจายอยู่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เนื่องจากพื้นที่บางส่วนเป็นบริเวณที่อยู่ใกล้กับบริเวณพื้นที่ทำกินของราษฎรและเนื่องจากพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบริเวณที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ที่ดินโดยกำหนดให้ใช้ประโยชน์ร่วมกันเมื่อราษฎรเข้าไปใช้ประโยชน์ เช่น การหาปลาในเวลากลางคืนจึงต้องมีการก่อไฟหรือการตั้งกั้นนุหรี จึงทำให้เป็นสาเหตุของการเกิดไฟไหม้ป่าขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่จะเกิดในฤดูแล้ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของช่อแพร ทินพรรณ (2544 : 22) กล่าวว่า เขตนี้เป็นพื้นที่บริเวณที่ถูกราษฎรบุกรุกโค่นและทำลายป่าไม้และผลการวิจัยของอุทัย ทักษิณธรรม (2542 : 96 - 99) สรุปว่า เป็นบริเวณพื้นที่ที่ธรรมชาติเสื่อมโทรมจากสภาพธรรมชาติเดิม ด้วยสาเหตุต่างๆ โดยเฉพาะจากการบุกรุกทำลายของราษฎรที่อาศัยอยู่โดยรอบอุทยานแห่งชาติ ซึ่งจำเป็นต้องฟื้นฟูให้กลับคืนสู่สภาพธรรมชาติดั้งเดิม กร มนัสศรีสุขใส (2542 : 64) ได้สรุปว่า จำเป็นต้องมีการศึกษาวิจัยเพื่อหาวิธีการที่เหมาะสมที่จะฟื้นฟูแหล่งที่เสื่อม

โทรม ห้ามกระทำกิจกรรมใดๆ อันเป็นการรบกวนหรือกระทบกระเทือนต่อสภาพธรรมชาติในแหล่งดังกล่าวเพื่อรอการฟื้นฟู และอาคม เวทย์สุภาสุข (2541 : 16) สรุปว่า พื้นที่เหล่านี้หากสามารถควบคุมไว้มิให้มีการบุกรุกปลูกพืชเกษตรซ้ำหรือมิให้มีการลักลอบจุดไฟเผา ก็สามารถฟื้นคืนสู่สภาพเดิมได้ในระยะเวลาหนึ่ง

4. เขตศึกษาหาความรู้ (Outdoor Recreation Zone) ได้แก่ บริเวณที่มีสภาพป่าพืชและสัตว์ต่างๆ มีความสวยงามน่าสนใจ จำพวกพันธุ์พืช ได้แก่ บริเวณควนขี้เสี้ยน บริเวณควนเค็ง บริเวณริมฝั่งคลองนางเรียม ริมฝั่งคลองตะเคิ่ง ริมฝั่งคลองยวน บริเวณทะเลน้อยและพื้นที่เพาะปลูกใช้เป็นอาหาร กลุ่มพืชสมุนไพร กลุ่มพืชจักสาน กลุ่มพืชใช้ทำสีย้อม , จำพวกพันธุ์สัตว์ เช่น นกชนิดต่างๆ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มของนกน้ำ บริเวณพื้นที่ที่มีความน่าสนใจ ได้แก่ บริเวณลำคลองที่ชาวบ้านในพื้นที่ใช้ในการสัญจร เช่น คลองตะเคิ่ง , บริเวณลำคลองที่ชาวบ้านใช้ประกอบอาชีพหาปลาน้ำจืด เช่น การวางอวน , บริเวณป่าพรุที่ชาวบ้านใช้เลี้ยงสัตว์ เช่น เลี้ยงควาย จากผลการวิจัยของ ช่อแพรว ทินพรรณ (2544 : 22) กล่าวว่า เขตนี้มีจุดเด่นและสิ่งที่น่าสนใจตามธรรมชาติ ได้แก่ บริเวณน้ำตกและลำธารต่างๆ ตลอดจนบริเวณสถานที่กางเต็นท์ และอุทัย ทักษิณธรรม (2542 : 96-99) สรุปว่า เป็นบริเวณที่กำหนดไว้เพื่อที่จะให้ผู้มาเที่ยวชมอุทยานแห่งชาติได้สัมผัสกับความสวยงาม พักผ่อน ได้ศึกษาและเข้าใจซาบซึ้งถึงคุณค่าและความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติอย่างใกล้ชิด เป็นบริเวณที่มีจุดเด่นทางธรรมชาติ ณรงค์ฤทธิ์ สุขปรากฏ (2540 : 67) สรุปว่า เป็นเขตที่จัดไว้ให้นักท่องเที่ยวได้ประกอบกิจกรรมต่างๆ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจตลอดจนการศึกษาหาความรู้ทางด้านธรรมชาติวิทยา เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีสภาพป่าสมบูรณ์และธรรมชาติสวยงาม พื้นที่บางแห่งอาจมีความลาดชันอยู่บ้างแต่ก็จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากนัก โดยพยายามมิให้เกิดการชุมนุมของนักท่องเที่ยวจำนวนมากเพื่อรักษาความสงบและมีให้เสียหายต่อธรรมชาติ กิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่ตามผลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบันด้านกายภาพ ได้แก่ กิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ กิจกรรมส่อง/ดูนก กิจกรรมถ่ายรูป บันทึกเทปวิดีโอ เทปเสียงธรรมชาติ กิจกรรมชมทิวทัศน์ธรรมชาติในบรรยากาศที่สงบ ปั่นจักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ กิจกรรมพักผ่อนด้วยเต็นท์ กิจกรรมพักผ่อนรับประทานอาหาร สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ช่อแพรว ทินพรรณ (2544 : 22) สรุปว่า เป็นบริเวณที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้ประกอบกิจกรรมต่างๆ เพื่อพักผ่อนหย่อนใจและผลการวิจัยของกร มนัสศรีสุขใส (2542 : 64) กล่าวว่า เขตนี้เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาหาความรู้ทางธรรมชาติ โดยเน้นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Ecotourism)

5. เขตบริการ (Intensive Use Zone) ได้แก่ บริเวณที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยและบริเวณโดยรอบทะเลน้อย ให้เป็นบริเวณที่รองรับสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ เนื่องจากในปัจจุบันเป็นบริเวณที่ก่อสร้างอาคารเพื่ออำนวยความสะดวกต่างๆ ได้แก่ ที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่าศูนย์บริการนักท่องเที่ยว บ้านพัก

เจ้าหน้าที่ บ้านพักเจ้าหน้าที่ซึ่งปัจจุบันบ้านพักบางหลังได้จัดให้นักท่องเที่ยวเข้าพัก พื้นที่จอดรถ อาคารห้องประชุม ป้อมยาม ศาลาพักผ่อน ทำเรือน้ำเที่ยวและพระตำหนักทะเลน้อย สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของช่อแพรว ทินพรรณ (2544 : 22) สรุปว่า เป็นบริเวณที่มีการก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยวทั้งประเภทไปเช้าเย็นกลับและประเภทที่ค้างแรม ซึ่งในปัจจุบันเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยได้จัดพื้นที่สำหรับการค้างแรมสำหรับนักท่องเที่ยวไว้ในลักษณะบ้านพักและค่ายเยาวชน อาคารต่างๆในพื้นที่จะก่อสร้างอยู่บริเวณชุมชนทะเลน้อย โดยจะ เกาะกลุ่มเลียบไปตามริมฝั่งทะเลน้อย เนื่องจากความพร้อมด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ รวมทั้งมีการจัดทำเส้นทางมีการจัดทำเส้นทางเข้าถึงพื้นที่ที่มีความสะดวก ไม่ว่าจะโดยรถส่วนตัว โดยสารประจำทาง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งเสริมให้บริเวณทะเลน้อย มีความเหมาะสมที่จะกำหนดให้เป็นเขตบริการ ดังที่ ณรงค์ฤทธิ์ ศุขปรากการ (2540 : 67) สรุปว่า ศูนย์กลางของการบริการนักท่องเที่ยวและที่ตั้งของสิ่งก่อสร้างควรอยู่ในบริเวณที่สะดวกต่อการเข้าถึงพื้นที่ ทั้งนี้การกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ทั้งอาคารและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศควรมีรูปแบบ ลักษณะที่เหมาะสม ไม่ทำลายสภาพแวดล้อมโดยรวมของพื้นที่ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดให้เขตบริการในโครงการนี้ จัดอยู่ในบริเวณทะเลน้อย เนื่องจากมีศักยภาพเหมาะสมดังกล่าว รวมทั้งเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี แต่ต้องมีการกำหนดมาตรการที่จะรักษาสภาพแวดล้อมของพื้นที่มิให้เสื่อมโทรมลงมากกว่าเดิม รวมทั้งการก่อสร้างอาคารสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ จึงควรยึดถือเอา แนวเดิมเพื่อป้องกันมิให้การก่อสร้างไปทำลายสภาพลักษณะของภูมิทัศน์เดิมของพื้นที่และรบกวนพื้นที่น้อยที่สุดซึ่งแนวคิดดังกล่าว สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุทัย ทักษิณธรรม (2542 : 96-99) ว่า เขตนี้ครอบคลุมพื้นที่โดยถือตามแนวสิ่งก่อสร้างที่มีอยู่เดิมและบริเวณที่มีความเหมาะสม รวมทั้งหน่วยพิทักษ์ป่าต่างๆ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย สถานีควบคุมไฟป่าควนเคร็งและศูนย์ศิลปาชีพห้วยป่าเขียว หน่วยงานเหล่านี้สามารถจัดให้เป็นหน่วยบริการนักท่องเที่ยว โดยหน่วยบริการเหล่านี้จะอยู่ในลักษณะที่มีเจ้าหน้าที่บริการให้ความรู้ต่างๆเกี่ยวกับพื้นที่ต่อนักท่องเที่ยวที่เข้าไปยังพื้นที่

6. เขตกิจกรรมพิเศษ เป็นบริเวณพื้นที่ที่มีกรรมสิทธิ์ครอบครอง เป็นพื้นที่บ้านพักอาศัยและพื้นที่เกษตรกรรมของชาวบ้าน ในสภาพปัจจุบัน การใช้ประโยชน์พื้นที่ของชาวบ้าน ประกอบด้วย พื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่ปลูกข้าว สวนยางพารา พื้นที่ทำสวนผลไม้ ทำให้ไม่สามารถกำหนดให้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้นอกจากจะเป็นการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มีการชมสวนไร่นาของชาวบ้านหรือการท่องเที่ยวแบบ home stay ซึ่งกิจกรรมลักษณะนี้อยู่นอกเหนือจากวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดพื้นที่บริเวณนี้ให้อยู่ใน เขตกิจกรรมพิเศษ เพื่ออำนวยความสะดวกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการท่องเที่ยวโดยรวม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้ศึกษาและรายงานผลการวิจัยเสนอต่อสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (2538 : 3-2) ว่าพื้นที่นี้ถูกกำหนดเป็นพื้นที่พิเศษหรือพื้นที่สำหรับการใช้ที่ดินบางประเภทที่มี

อยู่ในพื้นที่ศึกษา เนื่องจากความจำเป็นบางอย่าง เช่น พื้นที่หมู่บ้านซึ่งราษฎรอาศัยอยู่รวมทั้งพื้นที่ การเกษตร เป็นต้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ฤทธิ์ สุขปรากการ (2540 : 67) สรุปว่า เขต นี้ครอบคลุมพื้นที่ซึ่งมีกิจกรรมของประชาชนหรือหน่วยบริการอื่นเกิดขึ้นซึ่งอาจขัดแย้งกับการจัด การอุทยานแห่งชาติแต่ไม่สามารถขัดขวางได้ กำหนดเขตนี้ขึ้นเพื่อทำให้กิจกรรมเหล่านั้นสอดคล้อง กับการค้าเนินงานของอุทยาน เช่น บางส่วนของรอบๆทะเลน้อย บริเวณบ้านหัวป่าเขียว บริเวณ บ้านควนยาว รวมทั้งบริเวณพื้นที่ที่เป็นเขตทำกินของชาวบ้านทั้งหมด

5.2.3 การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

จากการกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้เป็น 6 เขตพื้นที่แล้ว สามารถกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตาม ลักษณะการใช้ประโยชน์พื้นที่ในเขตนั้นๆ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในเขตพื้นที่ ต่างๆ ตามกรอบแนวคิดและทฤษฎี ดังนี้

1. เขตหวงห้าม ตามกรอบแนวคิดและหลักการของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2541 : 4-38) ได้กำหนดไว้ว่า ไม่ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกใดๆ เกิด ขึ้น แต่เนื่องจาก trip การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการศึกษาธรรมชาติจะต้องผ่านพื้นที่บริเวณนี้ โดย ผ่านทางลำคลองที่มีอยู่เดิม ผู้วิจัยกำหนดให้สิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่นี้เป็นเส้นทางลำคลอง ที่มีอยู่เดิมและเส้นทางเดินง่าย ๆ เพื่อเป็นการลดการทำลายและเหยียบย่ำพื้นที่ธรรมชาติ เพื่อใช้ เป็นเส้นทางตรวจตราของเจ้าหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุทัย ทักษิณธรรม (2542 : 96-99) สรุปว่า เป็นเขตที่ไม่ให้กิจกรรมของมนุษย์เข้าไปเกี่ยวข้อง ยกเว้นแต่กิจกรรมเพื่อการป้องกัน รักษาทรัพยากรของเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติเท่านั้น ทั้งนี้ เนื่องจากพื้นที่มีความเป็นธรรมชาติ สูง รวมทั้งเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ โดยมีลักษณะเป็นป่าเสม็ดหนาแน่น เส้นทางเดินบริเวณที่เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ ผู้วิจัยกำหนดให้เป็นสะพานเดินเท้าและบริเวณที่เป็นพื้นดิน กำหนดให้เป็นเส้นทางที่ใช้วัสดุ ธรรมชาติที่มีและหาได้ง่ายในพื้นที่ โดยมีความกว้างของเส้นทางไม่เกิน 0.60 เมตร ดังที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.(2541 : 71) กำหนดให้เส้นทางเดินในเขตพื้นที่สันโดษซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มพื้นที่ ประเภทเดียวกับเขตหวงห้าม ว่ามีความกว้างสูงสุดไม่ควรเกิน 2 ฟุตหรือ 60 ซม.

2. เขตสงวนสภาพธรรมชาติ จัดทำเส้นทางง่าย ๆ ในการศึกษาธรรมชาติ ซึ่งหาก เป็นบริเวณที่มีลำน้ำก็กำหนดให้ใช้แนวลำน้ำเดิมและหากเป็นบริเวณพื้นดิน กำหนดให้เป็นทางเดิน ที่ทำด้วยวัสดุธรรมชาติที่มีและหาได้ง่ายในพื้นที่ บริเวณที่เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ กำหนดให้เป็นสะพาน เดินเท้า ทั้งนี้เพื่อลดการทำลายและเหยียบย่ำพื้นที่ธรรมชาติ รวมทั้งเป็นการป้องกันมิให้นักท่องเที่ยว ออกนอกเส้นทางศึกษาธรรมชาติ หากเป็นบริเวณทางน้ำ การทำสะพานเดินเท้าจะช่วยให้เส้นทางไม่ไปขวางทางน้ำ เส้นทางเหล่านี้ใช้สำหรับการศึกษาธรรมชาติของนักท่องเที่ยวและการตรวจ

ตราของเจ้าหน้าที่ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุทัย ทักษิณธรรม (2542 : 96-99) สรุปว่าเขตนี้นิยมให้ได้ตามความจำเป็นเพื่อความสะดวกในการสำรวจ การศึกษาวิจัยหรือการตรวจตราป้องกันของเจ้าหน้าที่ เช่น ทางเดินลำลอง จากผลการวิจัย บริเวณที่อยู่ในพื้นที่ชุ่มน้ำจัดเป็นเส้นทางล่องเรือ ใช้เส้นทางลำคลองที่มีอยู่เดิม และบริเวณที่เป็นเส้นทางเดิน กำหนดให้กว้างไม่เกิน 1.80 เมตร เนื่องจากป้องกันไม่ให้เกิดการทำลายธรรมชาติมากเกินไป ดังที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.(2541 : 71) กำหนดให้เส้นทางเดินในเขตพื้นที่กึ่งสันโดษและพื้นที่ธรรมชาติพัฒนาซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มพื้นที่ประเภทเดียวกับเขตสงวนสภาพธรรมชาติว่ามีความกว้างสูงสุดไม่ควรเกิน 6 ฟุตหรือ 180 ซม.

3. เขตฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ จัดทำเส้นทางเดินอย่างง่าย ๆ เพื่อเป็นการลดการทำลายพื้นที่ธรรมชาติ ในบริเวณที่อยู่ในพื้นที่ชุ่มน้ำจัดเป็นเส้นทางล่องเรือ ทั้งนี้เนื่องจากพื้นที่มีการถูกทำลายจากไฟไหม้และบางส่วนกำลังได้รับการฟื้นฟูจากการถูกทำลาย ซึ่งพื้นที่โดยส่วนใหญ่เป็นบริเวณที่มีสภาพเป็นป่าเสม็ด การกำหนดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก จัดให้มีสะพานเดินเท้าที่มีรูปแบบเข้ากับสภาพแวดล้อม มีความกว้างของเส้นทางไม่เกิน 1.80 เมตร เพื่อให้เป็นเส้นทางตรวจตราของเจ้าหน้าที่หรือการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในรูปของการช่วยฟื้นฟูหรือเรียนรู้ผลจากการทำลายธรรมชาติ สอดคล้องกับที่สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2541 : 4-38) กำหนดเขตพื้นที่เฉพาะสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในรูปแบบของการช่วยฟื้นฟูหรือเรียนรู้ผลจากการทำลายธรรมชาติ รวมทั้งไม่ควรพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกมากเกินไปจนความจำเป็นเพียงเส้นทางเดินอย่างง่าย ๆ เพื่อการขนส่งวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เป็นต้น

4. เขตเพื่อการพักผ่อนและศึกษาหาความรู้ ซึ่งเดิมในพื้นที่มีกิจกรรมเพื่อการพักผ่อน ได้แก่ การล่องเรือ การดูนก การพักผ่อนในบรรยากาศที่สงบ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดกิจกรรมต่างๆเพิ่มขึ้นโดยมีความสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่บริเวณนั้นๆ โดยมีกิจกรรมต่างๆ ดังนี้ กิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ กิจกรรมส่อง/ดูนก กิจกรรมถ่ายรูป บันทึกเทปวิดีโอ เทปเสียงธรรมชาติ กิจกรรมชมทิวทัศน์ธรรมชาติในบรรยากาศที่สงบ ซึ่งจัดจรรยานตามเส้นทางธรรมชาติ กิจกรรมพักผ่อนด้วยเต็นท์ กิจกรรมพักผ่อนรับประทานอาหาร กิจกรรมเหล่านี้ล้วนมีความจำเป็นต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกมารองรับ โดยผู้วิจัยกำหนดไว้ดังนี้

(1) เส้นทางศึกษาธรรมชาติทางเรือ เป็นกิจกรรมที่ใช้เส้นทางลำน้ำที่มีอยู่เดิม เนื่องจากสภาพพื้นที่มีความเป็นธรรมชาติและสวยงาม สอดคล้องกับที่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2541 : 72) กล่าวว่า การตัดเส้นทางการท่องเที่ยวควรมีส่วนช่วยให้นักท่องเที่ยวเข้าไปสัมผัสธรรมชาติ โดยไม่สร้างผลกระทบต่อพื้นที่ ผู้วิจัยกำหนดให้ความกว้างของเส้นทางไม่เกิน 1.80 เมตร และมีป้ายสื่อความหมายเพื่อการศึกษาธรรมชาติเป็นระยะ โดยป้ายสื่อความหมายจะเป็นลักษณะของต้นไม้ที่สามารถเลื่อนขึ้น – ลงได้ตามระดับน้ำและทำจากวัสดุที่มีความทนทาน

(2) เส้นทางศึกษาธรรมชาติโดยจักรยาน กำหนดให้ใช้เส้นทางของถนนที่มีอยู่ในพื้นที่ เพื่อลดการทำลายพื้นที่และเป็นการเพิ่มกิจกรรมในพื้นที่ด้วย เนื่องจากเป็นตำแหน่งที่มีหน่วยพิทักษ์ป่าที่สามารถเป็นจุดศูนย์รวมของนักท่องเที่ยวในการเริ่มกิจกรรมได้ และเนื่องจากเส้นทางนี้เป็นเส้นทางที่มีปริมาณรถน้อย จุดเริ่มต้นสามารถวนกลับมายังจุดเดิมได้ มีวิถีชีวิตของชาวบ้านที่น่าสนใจไม่ว่าจะเป็นการประกอบอาชีพ สภาพบ้านเรือน วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ซึ่งล้วนคงความเป็นสภาพธรรมชาติที่สวยงามและมีศักยภาพในการพัฒนาให้เป็นเส้นทางจักรยานได้ ได้แก่ ถนนรอบควนเค็ง บริเวณหมู่บ้านควนเค็ง ซึ่งผู้วิจัยจัดให้บริเวณไหล่ทางทั้งสองด้านของถนนเป็นทางจักรยาน ไหล่ทางมีความกว้างไม่น้อยกว่า 0.70 เมตร มีร่มเงาไม่เป็นระยะๆ มีป้ายบอกทิศทาง และมีจุดแวะพักเป็นช่วงๆ และมีป้ายสื่อความหมายเพื่อการศึกษาธรรมชาติเป็นระยะ สอดคล้องกับที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2541 : 73) กล่าวว่า ทางจักรยานควรมีป้ายบอกทิศทางเป็นระยะ เส้นทางจักรยานไกลอาจมีจุดแวะพักเป็นช่วงๆ

(3) สถานที่พักผ่อนกางเต็นท์ กำหนดให้อยู่บริเวณทิศตะวันออกเฉียงเหนือของทะเลน้อย (ตำแหน่งแสดงในแผนที่) กำหนดให้นั่งเรือมาจากที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เข้าสู่พื้นที่พักผ่อนเพื่อให้พื้นที่กางเต็นท์มีความเป็นสัดส่วน ลดความวุ่นวาย โดยแยกมาจากส่วนบริการบริเวณทะเลน้อย ซึ่งสอดคล้องกับที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2541 : 91) กล่าวว่า พื้นที่กางเต็นท์ควรอยู่ในตำแหน่งที่ได้รับแสงแดดพอสมควร ไม่อับทึบหรือชื้นจนเกินไปแต่ไม่ใช่บริเวณที่โล่งที่ลมกรรโชกรุนแรง พื้นที่เป็นลานโล่งกว้าง กำหนดพื้นที่ชัดเจน เข้าถึงด้วยทางเดินทำขนาดเล็ก ใกล้แหล่งน้ำแต่ห่างจากที่อยู่อาศัยของพืช สัตว์ที่ง่ายต่อการถูกทำลาย มีพื้นราบ ใช้แผ่นป้ายบอกตำแหน่งเพื่อให้นักท่องเที่ยวทราบตำแหน่งและสิ่งที่น่าสนใจในพื้นที่ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น ได้แก่ ห้องน้ำ-ห้องสุขารวม ถังขยะ หน่วยบริการย่อย เส้นทางเดินเท้าขนาดเล็กแค้มป์แต่ละหน่วยไม่เกิน 3 เต็นท์คู่ เพื่อมิให้จำนวนเต็นท์หนาแน่นกระจุกตัวมากเกินไป และทำให้บรรยากาศความเป็นสัดส่วนของพื้นที่เปลี่ยนไปมากนัก พื้นที่บริเวณนี้มีความเหมาะสมทั้งในด้านบรรยากาศ ความสวยงามและอยู่ในความดูแลของเจ้าหน้าที่ที่สามารถดูแลบริเวณนี้ได้อย่างทั่วถึง กำหนดบริเวณกางเต็นท์ห่างจากทางเข้าไม่น้อยกว่า 15 เมตร เพื่อป้องกันเสียง รบกวนจากเรือหางยาว มีทางเข้า-ออกบริเวณเดียว เพื่อง่ายต่อการควบคุมของเจ้าหน้าที่

(4) บริเวณที่นั่งพักผ่อนหย่อนใจ กำหนดให้อยู่บริเวณทะเลน้อยเนื่องจากเป็นบริเวณพื้นที่ที่มีความเหมาะสมทั้งในด้านบรรยากาศ ความสวยงามและอยู่ในความดูแลของเจ้าหน้าที่ที่สามารถดูแลบริเวณนี้ได้อย่างทั่วถึง กำหนดให้ประกอบกิจกรรมชมทิวทัศน์ธรรมชาติในบรรยากาศที่สงบ, พักผ่อน, รับประทานอาหาร กำหนดเป็นศาลาหรือซุ้มริมน้ำ เป็นอาคารขนาดเล็กๆ 3 - 5 คน ขนาดใหญ่ๆ 10 คนและม้านั่งเพื่อความผ่อนคลาย โดยทำจากวัสดุธรรมชาติ ที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น มีความทนทาน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดให้ใช้ไม้ในบางส่วนเพื่อความสวยงามและใช้

คอนกรีตเพื่อความคงทนต่อสภาพพื้นที่และการใช้งาน ซึ่งแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2541 : 97) กำหนดให้มีการจัดสร้างเท่าที่จำเป็น เน้นประโยชน์ใช้สอย เน้นความกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติและวัสดุที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น เพื่อความสะดวกในการซ่อมแซม

5. เขตบริการ แบ่งออกตามประเภทการใช้ ซึ่งได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้มาเยือน ประกอบด้วย ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ศูนย์สื่อความหมายธรรมชาติ ร้านขายของที่ระลึก ห้องน้ำสาธารณะ ท่าเทียบเรือท่องเที่ยว ศาลาพักผ่อน ม้านั่ง ทางเดินเท้า ถึงชยะ ลานจอดรถ ป้ายเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ร้านอาหาร อาคารห้องประชุม บ้านพักรับรองแขกพิเศษและค่ายเยาวชน , สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้มาเยือนที่ ประกอบด้วย ที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่า บ้านพักเจ้าหน้าที่ ป้อมยาม/ด่านตรวจ อาคารร้านค้าสวัสดิการ ระบบกำจัดขยะ ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบน้ำใช้และถังเก็บน้ำและระบบไฟส่องสว่าง , สิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ธรรมชาติ ประกอบด้วย ป้ายสื่อความหมาย หอดูนก ทางเดินเท้าและสะพานเดินเท้า

6. เขตกิจกรรมพิเศษ ตามกรอบแนวคิดและทฤษฎีของ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2541 : 4-38) ได้สรุปว่า ไม่มีการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกใดๆ ในเขตนี้ เนื่องจากเป็นบริเวณพื้นที่ทำกินและอยู่อาศัยของประชาชนในบริเวณนี้ แต่หากประชาชนต้องการให้พื้นที่ของตนเองมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อาจเข้าร่วมในลักษณะการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในลักษณะ การศึกษาวิถีชีวิตของชาวบ้าน ซึ่ง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2545:84) ได้สรุปรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ดำเนินการโดยชุมชน ในลักษณะการศึกษาวิถีชีวิตของชาวบ้าน ได้แก่ การร่วมกิจกรรมทางการเกษตร เช่น ทำนา ทำไร่ เก็บผัก หาปลา เก็บผลไม้ , การเรียนรู้เรื่องงานหัตถกรรม จักสาน ทอผ้า , การเรียนรู้ภูมิปัญญา เช่น นวดแผนไทย การรักษาโรคแบบพื้นบ้าน , การเรียนรู้การทำอาหาร เล่นเครื่องดนตรี รำไทย การเล่นของไทยร่วมกิจกรรมทางศาสนาและประเพณีที่สำคัญของไทย หรือการให้บริการที่พักแบบ Home stay เป็นต้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและสรุปผลการวิจัย เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

1.1 เขตหวงห้าม เป็นเขตพื้นที่ที่มีสภาพธรรมชาติที่เปราะบาง เนื่องจากเป็นที่เนื่องจากเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของนกทั่วไปและนกน้ำชนิดต่างๆ จำนวนมาก รวมทั้งเป็นแหล่งอาหารของนกน้ำทั้งนกอพยพและนกประจำถิ่น จึงมีความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมมาก ไม่ควรมีการท่องเที่ยวใดๆเกิดขึ้น ยกเว้นการใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาวิจัยและเพื่อการป้องกันรักษาทรัพยากรของเจ้าหน้าที่ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ไม่ปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวมีโอกาสเกิดอุบัติเหตุได้ ควรกำหนดคนเข้าสู่พื้นที่ ทั้งจำนวนและคุณภาพหรือทำการเพิ่มคุณภาพโดยการจัดให้มีอบรม แนะนำ และให้การศึกษา ก่อนเข้าพื้นที่ในระยะเวลาอันสมควร มีความเข้มข้นของการให้การศึกษาธรรมชาติอย่างเพียงพอ กำหนดข้อปฏิบัติของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศและผู้สื่อความหมายธรรมชาติ

1.2 เขตสงวนสภาพธรรมชาติ เนื่องจากบริเวณป่าสงวนแห่งชาติและบริเวณใกล้เคียงที่กำหนดให้อยู่ในเขตนี้เป็นพื้นที่ที่มีป่าเสม็ดหนาแน่นรวมทั้งเป็นแหล่งอาหารของนก มีธรรมชาติสวยงาม สภาพสังคมพืชและทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ ก่อให้เกิดจุดเด่นที่สำคัญของพื้นที่ ซึ่งต้องสงวนไว้ให้เป็นแหล่งต้นน้ำและมีให้เสื่อมโทรมลงกว่าเดิม ควรกำหนดปริมาณนักท่องเที่ยว กิจกรรมและระยะเวลาเข้าพื้นที่ ในเส้นทางการดำเนินกิจกรรมให้เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมภายใต้ขีดความสามารถในการรองรับที่กำหนด

1.3 เขตฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ เป็นพื้นที่ล่อแหลมเกิดไฟป่าบ่อยและพื้นที่ถูกรายล้อมถูกกระจายอยู่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เนื่องจากพื้นที่บางส่วนเป็นบริเวณที่อยู่ใกล้กับบริเวณพื้นที่ทำกินของราษฎรและเนื่องจากพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบริเวณที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ที่ดินโดยกำหนดให้ใช้ประโยชน์ร่วมกันเมื่อราษฎรเข้าไปใช้ประโยชน์ การกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์ในพื้นที่จึงควรมีหน่วยพิทักษ์ป่าและเจ้าหน้าที่ดูแล ควรกำหนดกิจกรรม ปริมาณคนและระยะเวลาการเข้าพื้นที่และกำหนดรอบเวลาการใช้พื้นที่อย่างเป็นระบบภายใต้ขีดความสามารถในการรองรับได้ เช่น ปลูกป่าชายเลน การทดลองเพาะซาก้าไม้ การปล่อยพันธุ์ปลา เยี่ยมชมการเพาะเลี้ยงพันธุ์ปลา เป็นต้น

1.4 เขตเพื่อศึกษานหาความรู้ เป็นเขตที่กำหนดไว้เพื่อการพักผ่อนและศึกษานหาความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ รวมทั้งเป็นกันชนป้องกันการกระแทกกระทอนที่เกิดขึ้นในเขต

บริการที่จะมีมากขึ้น ซึ่งจะเป็นการระบายความแออัดของการใช้พื้นที่ในเขตบริการให้กระจายตัวออกไปในช่วงเวลาที่มีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการเป็นจำนวนมาก โดยจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกตามสมควร เขตนี้จะเป็นจุดร่วมของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวแบบทั่วไป กำหนดให้อยู่ในบริเวณที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว มีคุณค่าทางทัศนียภาพ เหมาะสมในการให้การเรียนรู้โดยสัมผัสจากภายใน กระตุ้นจิตใจ มีความละเอียดอ่อน ควรใช้เพื่อชื่นชมความงามตามธรรมชาติและจัดกิจกรรมที่สอดคล้องสมควรกับสภาพธรรมชาติและระบบนิเวศ คำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ การกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่

1.4.1 กิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ (Boat Sightseeing) จำเป็นต้องมีมาตรการในการให้ความรู้ สิ่งที่ต้องระมัดระวังจากการกระทำกิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ น้ำมีปนเปื้อนในแหล่งน้ำ ชยะ เสี่ยงรบกวนจากเครื่องยนต์ การรบกวนบริเวณวางไข่/ผสมพันธุ์ของสัตว์น้ำ เจ้าหน้าที่และนักท่องเที่ยวที่ต้องระมัดระวังและช่วยกันดูแลและรักษาแหล่งท่องเที่ยว ควรมีการควบคุมการท่องเที่ยวไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

1.4.2 กิจกรรมส่อง/ดูนก (Bird Watching) ควรต้องมีมาตรการนำทางที่มีความรู้เกี่ยวกับนกและธรรมชาติของนกที่มีในพื้นที่สำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไม่มีความชำนาญในกิจกรรมประเภทนี้มาก่อน อาจมีกล้องส่องนกและคู่มือดูนก เตรียมไว้ให้ยืมและเก็บเงินค่าธรรมเนียมในการยืมเพื่อใช้ในกิจกรรมด้านการอนุรักษ์นก ควรมีการควบคุมเข้มงวดไม่ให้มีการท่องเที่ยวในช่วงฤดูวางไข่ ผสมพันธุ์

1.4.3 ชีจักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ (Terrain/Mountain Biking) หน่วยงานเจ้าของพื้นที่มีหน้าที่ในการดูแลเส้นทางชีจักรยานให้อยู่ในสภาพใช้การได้และดูแลรักษาความสะอาด ตลอดจนกวาดซันให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามกฎระเบียบ เช่น ชีจักรยานในเส้นทางที่กำหนดให้ รักษาความสะอาดด้วยการไม่ทิ้งขยะตามเส้นทาง ไม่ส่งเสียงอึกทักในระหว่างชีจักรยาน เป็นต้น รวมทั้งให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยวตามความจำเป็น

1.4.4 กิจกรรมพักแรมด้วยเตนท์ (Tent Camping) หน่วยงานเจ้าของพื้นที่มีหน้าที่ในการดูแลให้บริการที่กางเตนท์สะอาดเรียบร้อย ตลอดจนกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้กับธรรมชาติหรือพฤติกรรมที่เหมาะสมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ควรเน้นให้นักท่องเที่ยวได้ใกล้ชิดกับธรรมชาติมากกว่าสนุกสนานด้วยการรวมกลุ่มกันร้องเพลงดื่มของจมนเมาจนทำลายความสงบของพื้นที่ นักท่องเที่ยวควรมีส่วนช่วยดูแลรักษาพื้นที่ให้สะอาดเรียบร้อย ไม่ควรใช้สิ่งที่ทำให้ขยะที่ย่อยสลายไม่ได้หรือย่อยสลายยาก หากจำเป็นต้องใช้ก็ควรนำออกไปจากพื้นที่ด้วย

1.4.5 กิจกรรมถ่ายรูปธรรมชาติ บันทึกเทปวิดีโอ เทปเสียงธรรมชาติ (Nature Photography , Video Taping and Sound of Nature Audio Taping) สิ่งที่ต้องจัดเตรียมสำหรับกิจกรรมประเภทนี้ คือ ควรมีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งหรือจุดที่บันทึกเสียงได้ดีและ/

หรือถ่ายรูปได้สวยงาม ช่วงระยะเวลาที่ควรถ่ายรูป ตลอดจนรายละเอียดหรือประวัติที่น่าสนใจของ
สิ่งที่คุณบันทึกภาพ/เสียงไว้

1.5 เขตบริการ เขตนี้ควรกำหนดขึ้นเพื่อรองรับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก
สะดวกแก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย สามารถรองรับการขยายตัวที่จะมี
ขึ้น อยู่ใกล้แหล่งที่จะพัฒนาจุดท่องเที่ยวหรือศึกษานาความรู้ธรรมชาติ มีการพัฒนาสิ่งก่อสร้าง
และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อบริการแก่ผู้เยี่ยมชม รวมถึงบริเวณที่จัดไว้เพื่อรองรับการ
พัฒนาสิ่งก่อสร้างต่างๆ ในอนาคตเป็นจุดร่วมของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวทั่วไป
การกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่

1.5.1 กิจกรรมพักผ่อนรับประทานอาหาร (Picnicking) ควรจัดให้มี
การนั่งพักผ่อนรับประทานอาหารในพื้นที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นบรรยากาศที่สงบ
และนักท่องเที่ยวได้ชื่นชมกับธรรมชาติ ไม่เป็นแหล่งที่เปราะบางทางนิเวศ มีเส้นทางเดินเท้าที่ไม่
ไกลจากที่จอดรถ

1.5.2 กิจกรรมชมทิวทัศน์ธรรมชาติในบรรยากาศที่สงบ (Relaxing)
นักท่องเที่ยวอาจมีการชมธรรมชาติในลักษณะของการนั่งรถยนต์ไปตามสถานที่ผ่านธรรมชาติที่
สวยงามและมีจุดชมทิวทัศน์เป็นระยะตามความเหมาะสมตามสภาพภูมิทัศน์ที่สวยงามแปลกตา มี
ความหลากหลาย ดังนั้น ควรเน้นคุณภาพของการท่องเที่ยว เช่น ไม่ก่อให้เกิดเสียงรบกวน การ
รักษาความสะอาด

1.6 เขตกิจกรรมพิเศษ การใช้ประโยชน์พื้นที่ในเขตนี้ควรเป็นบริเวณพื้นที่ที่มี
กรรมสิทธิ์ครอบครอง เป็นพื้นที่บ้านพักอาศัยและพื้นที่เกษตรกรรมของชาวบ้าน ในสภาพปัจจุบัน
การใช้ประโยชน์พื้นที่ของชาวบ้านประกอบด้วย พื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่ปลูกข้าว สวนยางพารา พื้นที่
ทำสวนผลไม้ ทำให้ไม่สามารถกำหนดให้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศได้นอกจากจะเป็นการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มีการชมสวนไร่นาของชาวบ้านหรือการ
ท่องเที่ยวแบบ home stay

2. ข้อเสนอแนะการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

ผู้วิจัยได้เสนอแนะการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศ โดยแบ่งประเภทตามการใช้ประโยชน์ในแต่ละเขตพื้นที่ ดังนี้

2.1 เขตหวงห้าม สิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่นี้เป็นเส้นทางล่าคลองที่มีอยู่เดิม
และเส้นทางเดินง่าย ๆ เพื่อเป็นการลดการทำลายและเหยียบย่ำพื้นที่ธรรมชาติและใช้เป็นเส้นทาง
ตรวจตราของเจ้าหน้าที่เพื่อการป้องกันรักษาทรัพยากรของเจ้าหน้าที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย
เท่านั้น เนื่องจากพื้นที่มีความเป็นธรรมชาติสูง รวมทั้งเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ โดยมีลักษณะเป็นป่าเสม็ด

หนาแน่น เส้นทางเดินบริเวณที่เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ กำหนดให้เป็นสะพานเดินเท้า บริเวณที่เป็นพื้นดิน กำหนดให้เป็นเส้นทางที่ใช้วัสดุธรรมชาติที่มีและหาได้ง่ายในพื้นที่ เส้นทางกว้างไม่เกิน 0.60 เมตร

2.2 เขตสงวนสภาพธรรมชาติ สิ่งอำนวยความสะดวกเป็นเส้นทางง่ายๆ ในการศึกษารวมชาติ เป็นบริเวณแนวลำน้ำเดิมและบริเวณพื้นดิน กำหนดเป็นทางเดินที่ทำด้วยวัสดุธรรมชาติที่มีและหาได้ง่ายในพื้นที่ บริเวณพื้นที่ชุ่มน้ำ กำหนดเป็นสะพานเดินเท้า ทั้งนี้เพื่อลดการทำลายและเหยียบย่ำพื้นที่ธรรมชาติ รวมทั้งป้องกันมิให้นักท่องเที่ยวออกนอกเส้นทางศึกษารวมชาติ หากเป็นบริเวณทางน้ำ การทำสะพานเดินเท้าจะช่วยให้เส้นทางไม่ไปขวางทางน้ำ เส้นทางเหล่านี้ใช้สำหรับการศึกษารวมชาติของนักท่องเที่ยวและการตรวจตราของเจ้าหน้าที่ บริเวณที่อยู่ในพื้นที่ชุ่มน้ำจัดเป็นเส้นทางล่องเรือ ใช้เส้นทางลำคลองที่มีอยู่เดิมและบริเวณทางเดินกว้างไม่เกิน 1.80 เมตร เพื่อป้องกันมิให้มีการทำลายธรรมชาติมากเกินไป

2.3 เขตฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ จัดทำเส้นทางเดินอย่างง่ายเพื่อใช้ขนส่งวัสดุอุปกรณ์ การกำหนดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก จัดให้มีสะพานเดินเท้าที่มีรูปแบบเข้ากับสภาพแวดล้อม มีความกว้างของเส้นทางไม่เกิน 1.80 เมตร

2.4 เขตศึกษาค้นคว้า จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังนี้ กิจกรรมล่องเรือศึกษารวมชาติ กำหนดให้ความกว้างของเส้นทางไม่เกิน 1.80 เมตร และมีป้ายสื่อความหมายเพื่อการศึกษาธรรมชาติเป็นระยะ โดยป้ายสื่อความหมายจะเป็นลักษณะของหุ่นที่สามารถเลื่อนขึ้น - ลงได้ตามระดับน้ำและทำจากวัสดุที่มีความทนทาน , กิจกรรมส่อง/ดูนก ควรจัดพื้นที่สำหรับการส่องนก เช่น หอดูนกหรือบริเวณพื้นที่ที่สามารถส่องนกได้อย่างใกล้ชิดที่สุด แต่ไม่เข้าไปทำลายระบบนิเวศบริเวณนั้น, กิจกรรมถ่ายรูป บันทึกเทปวิดีโอ เทปเสียงธรรมชาติ ควรมีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งหรือจุดที่บันทึกเสียงได้ดีและ/หรือถ่ายรูปได้สวยงาม ช่วงระยะเวลาที่ควรถ่ายรูป ตลอดจนรายละเอียดหรือประวัติที่น่าสนใจของสิ่งที่ควรบันทึกภาพ/เสียงไว้ , กิจกรรมชมทิวทัศน์ธรรมชาติในบรรยากาศที่สงบและกิจกรรมพักผ่อนรับประทานอาหาร ควรจัดเตรียมศาลาหรือซุ้มริมน้ำหรือม้านั่ง ไว้บริการนักท่องเที่ยว โดยมีรูปแบบที่เข้ากับสภาพแวดล้อมโดยรวมของพื้นที่, กิจกรรมขี่จักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ ควรจัดเตรียมเส้นทางที่มีความเหมาะสมในการปั่นจักรยาน ได้แก่ การกำหนดให้ไหล่ทางมีความกว้างไม่น้อยกว่า 0.70 เมตร มีร่มเงาไม้เป็นระยะๆ มีป้ายบอกทิศทางและมีจุดแวะพักเป็นช่วงๆและมีป้ายสื่อความหมายเพื่อการศึกษาธรรมชาติเป็นระยะ , กิจกรรมพักผ่อนด้วยเต็นท์ ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น ได้แก่ ห้องน้ำ-ห้องสุขารวม ถังขยะ หน่วยบริการย่อย เส้นทางเดินเท้าขนาดเล็ก แคมป์แต่ละหน่วยจุไม่เกิน 3 เต็นท์คู่

2.5 เขตบริการ (Intensive Use Zone) เป็นบริเวณที่มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ได้แก่ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ควรเป็นอาคารที่มีประโยชน์ใช้สอยตามวัตถุประสงค์

มีรูปแบบสถาปัตยกรรมเข้ากับสภาพพื้นที่และผังบริเวณ , ศูนย์สื่อความหมายธรรมชาติ นำเสนอในลักษณะนิทรรศการ การเล่าเรื่องราว มีรูปแบบสถาปัตยกรรมเข้ากับสภาพพื้นที่และผังบริเวณ , ร้านขายของที่ระลึก จัดพื้นที่ขายของที่ระลึกให้เป็นสัดส่วนตามความเหมาะสม ตอบสนองการใช้สอย โดยจัดให้อยู่ในส่วนของศูนย์บริการนักท่องเที่ยว, ห้องน้ำสาธารณะ รูปแบบสถาปัตยกรรมเข้ากับสภาพพื้นที่และผังบริเวณ มีจำนวนและขนาดสนองตอบการใช้สอยคิดจำนวนห้องน้ำตามจำนวนผู้ใช้ , ทำเทียบเรือท่องเที่ยว ใช้วัสดุที่มีความทนทาน จุดคนได้มากขึ้นและจัดให้มีความสวยงาม สดองการใช้สอย , ศาลาพักผ่อน เสนอรูปแบบให้เข้ากับอาคารอื่นๆและผังบริเวณ , ม้านั่ง เสนอรูปแบบที่เข้ากับที่มีอยู่เพิ่มเติม , ทางเดินเท้า ใช้วัสดุที่ทนทานและมีพื้นผิวที่เข้ากับธรรมชาติ เพื่อให้ไม่ต้องซ่อมบำรุงบ่อยครั้ง สดองการใช้สอยได้เต็มที่ , ถังขยะ ใช้ระบบถังขยะสองใบ โดยแยกขยะเปียก-ขยะแห้งออกจากกัน แบบมีฝาปิด , ลานจอดรถ จัดพื้นที่สำหรับการจอดรถให้เพียงพอ กับความต้องการ การสัญจรสะดวกและเสนอให้ปลูกไม้ที่ให้ร่มเงาที่มีกิ่งไม้เปราะหักง่าย , ป้ายเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ใช้ของเดิมและเสนอรูปแบบใหม่เพื่อเป็นทางเลือก , ร้านอาหาร เสนอลักษณะอาคารที่ใช้เป็นได้ทั้งที่นั่งพักและขายอาหารจานด่วนและเครื่องดื่ม , อาคารห้องประชุม เสนออาคารใหม่ที่มีประโยชน์ใช้สอยตามวัตถุประสงค์ มีรูปแบบสถาปัตยกรรมเข้ากับสภาพพื้นที่, ค่ายเยาวชน เสนออาคารที่มีประโยชน์ใช้สอยตามวัตถุประสงค์ ประกอบด้วยโรงทำกิจกรรม ห้องนอน แยกชาย-หญิง ส่วนครัว ห้องน้ำ-ห้องส้วม ลานกิจกรรม มีรูปแบบสถาปัตยกรรมเข้ากับสภาพพื้นที่ ที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่า, บ้านพักเจ้าหน้าที่ ป้อมยาม/ด่านตรวจ , อาคารร้านค้าสวัสดิการ เสนอรูปแบบอาคารที่สนองประโยชน์ใช้สอยและรูปแบบสถาปัตยกรรมเข้ากับกลุ่มอาคารประเภทเดียวกันและเข้ากับสภาพแวดล้อม , ระบบกำจัดขยะ การกำจัดใช้วิธีเดิม คือการเลือกใช้วิธีเผา ได้แก่ แยกประเภทขยะก่อนเผา การขุดหลุมเผา ควรเผาที่ละน้อยให้เสร็จในแต่ละวัน , ระบบบำบัดน้ำเสีย น้ำเสียของแต่ละอาคารจะไหลตามท่อโดยธรรมชาติและไหลรวมกันเข้าสู่ชุดบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปชนิดเกราะกรองไร้อากาศ ขนาดบำบัดขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำเสียในอาคารนั้นๆ , ระบบน้ำใช้และถังเก็บน้ำ ใช้ระบบเดิม เนื่องจากการศึกษาโครงการศึกษาการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง กล่าวว่า ทรัพยากรน้ำที่มีอยู่สามารถสนองความต้องการของชุมชนได้ในช่วง 10-20 ปี ข้างหน้า , ระบบไฟส่องสว่าง ระบบถนนไฟฟ้าเข้าโครงการจะต้องขอไฟฟ้าจาก กฟภ. โดยให้กฟภ. มาติดตั้งให้ภายในโครงการ แล้วต่อไฟจากมิเตอร์เข้าสู่แผนกใหญ่ ระบบแสงสว่างใช้หลอดฟลูออเรสเซนต์ชนิดประหยัดพลังงาน โคมไฟฟ้าที่ติดตั้งภายนอกใช้หลอดฟลูออเรสเซนต์ชนิดคอมแพค มีระบบแสงสว่างฉุกเฉิน , ป้ายสื่อความหมาย ออกแบบและนำเสนอเพิ่มจากเดิม โดยกำหนดให้มีป้ายต่างๆ ดังนี้ ป้ายบอกทิศทาง ป้ายบอกกฎระเบียบการใช้พื้นที่ ป้ายเตือนภัย ป้ายสื่อความหมายบนเส้นทางศึกษาธรรมชาติ , หอดูนก เสนอรูปแบบที่เข้ากับสภาพแวดล้อมและใช้งานได้นานทนต่อสภาวะแวดล้อม ประมาณ 3-5 ปี คำนึงถึงการรองรับ

จำนวนคน ความร้อนจากแสงแดด การพรางตัวของนักท่องเที่ยว กำหนดให้มีความสูงประมาณ 12 เมตร , ทางเดินเท้าและสะพานเดินเท้า เสนอรูปแบบที่เข้ากับสภาพแวดล้อมใช้งานได้นาน

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

จากการศึกษาพบว่า ยังมีประเด็นและตัวแปรอื่นๆ ที่น่าสนใจอีกหลายประการ ซึ่งไม่สามารถทำการศึกษาได้ทั้งหมด จึงขอเสนอแนะแนวทางสำหรับการศึกษาในโอกาสต่อไป เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาภูมิทัศน์ของชุมชนบริเวณหมู่บ้านทะเลน้อย หมู่บ้านหัวป่าเขียวและหมู่บ้านควนเค็ง จังหวัดพัทลุง เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
2. การศึกษารูปแบบเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมของบ้านและชุมชนพื้นถิ่น ในบริเวณพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุงในปัจจุบัน
3. การศึกษาบ้านและชุมชนพื้นถิ่น เพื่อจัดตั้งเป็นศูนย์ศึกษา โบราณสถานหรือพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น
4. การศึกษาศักยภาพพื้นที่ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในรูปแบบของการพักแบบ Home stay และ Temple stay เพื่อรองรับการเข้ามาของนักท่องเที่ยวในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง.

บรรณานุกรม

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. [Online]. Available :

<http://www.tat.or.th/thai/misc/environ/index.html>.

กระทรวงมหาดไทย. 2444. ความหลากหลายทางชีวภาพ. [Online]. Available :

<http://www.thailandnaturalresources.com/BQA.html>

กร มนัสศรีสุขไส. 2540. การจัดการป่าไม้ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ : อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ จังหวัดพังงา. ส่วนทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและกรมป่าไม้.

จีระยุทธ ภาโนชิต. 2541. การออกแบบภูมิทัศน์พื้นที่ทำการของอุทยานแห่งชาติภูผาม่าน จังหวัดขอนแก่น-เลย. ส่วนอุทยานแห่งชาติ สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและกรมป่าไม้.

ช่อแพรว ทินพรรณ. 2544. "สภาพเศรษฐกิจ-สังคมของนักท่องเที่ยวที่มีความสัมพันธ์กับการประกอบกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่" ปรินญาวิทยาสตวรรษมหาบัณฑิต (วนศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ณรงค์ฤทธิ์ สุขปรากฏ. 2542. การใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าอนุรักษ์ : กรณีอุทยานแห่งชาติน้ำตกพริ้ว จังหวัดจันทบุรี. ส่วนทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและกรมป่าไม้.

นันทนา อนันต์ไทย. 2537. "การศึกษาเพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว จ. อุบลราชธานี" -วิทยานิพนธ์การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต สาขาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

พงศ์ทิพย์ อินทร์แก้ว. 2544. "โครงการเสนอแนะเพื่อการออกแบบสถาปัตยกรรมภายใน ศูนย์ศึกษาบ้านไทยภาคใต้ รอบทะเลสาบสงขลา" วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

พรชัย เพชรพิมพ์พันธุ์. 2540. รายงานการศึกษา พฤติกรรมการท่องเที่ยวและนันทนาการของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ กรณีศึกษา : อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. ส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและกรมป่าไม้.

- มิตรา สามารถ.2543.รายงานผลการวิจัย การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการบริหารจัดการ
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. พิมพ์ครั้งที่ 1.กรุงเทพฯ : บริษัท แอล.ที.เพรส จำกัด.
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.2541.โครงการศึกษาวิจัยการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม โครงการ
ศึกษาเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์
(เชียงใหม่) : รายงานฉบับสมบูรณ์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2538. ร่างรายงานฉบับสุดท้าย การศึกษาเพื่อจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ บริเวณถ้ำน้ำลอด จังหวัดแม่ฮ่องสอน เสนอ สำนัก
นโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มูลนิธิสืบ นาคะเสถียร.สถานภาพพื้นที่ชุ่มน้ำในประเทศไทย. [Online]. Available :
<http://www.seub.or.th/datacenter/wetland/wetland-review.htm>
- วรรณพร วนิชชานุกร. 2540. นิเวศท่องเที่ยว : การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. สถาบันราชภัฏ-
สวนดุสิต กรุงเทพฯ : พิมพ์ที่ หจก.ทรปรณศิลป์.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2544. พื้นที่ชุ่มน้ำ (Wetlands). [Online].
Available :<http://www.ipst.ac.th/environment/wetland.htm>
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2541. รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนแม่
บทอุทยานแห่งชาติภูเวียง จังหวัดขอนแก่น เสนอต่อ กรมป่าไม้. กรุงเทพฯ :
กองบริการที่ปรึกษา ศูนย์บริการวิชาการ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่ง
ประเทศไทย
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.2541.รายงานฉบับสุดท้าย ส่วนที่ 1
การศึกษาเพื่อกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล(Marine
Ecotourism). กรุงเทพฯ : (ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์)
- สนิท อักษรแก้ว.2541.ป่าชายเลน...นิเวศวิทยาและการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 2.กรุงเทพฯ : สำนัก
พิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมิตร ศิริโชติ. 2541. แนวทางการจัดการอุทยานแห่งชาติได้ร่มเย็น จังหวัดสุราษฎร์ธานี.
ส่วนอุทยานแห่งชาติ สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กรมป่าไม้.
- สุรชัย พิทักษ์พงศภูธร. 2544. wetlands (พื้นที่ชุ่มน้ำ). [Online]. Available :
<http://www.pattalung.i2s.com/wetlands1.htm>

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม.2543. ความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ชุ่มน้ำ
ทะเลน้อย. กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : บริษัท อินทิ-
เกรตเต็ด โปรโมชัน เทคโนโลยี จำกัด.

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม.2542. โครงการศึกษาการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่
ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง เล่มที่2 รายงาน
หลัก (ฉบับปรับปรุงแก้ไขใหม่). กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม.

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม. พื้นที่ชุ่มน้ำ (Wetland). [Online]. Available :

http://www.bdmthai.com/wet_1.html.

อาคม เวทย์สุภาสุช. 2541. การศึกษาเบื้องต้นด้านนันทนาการ อุทยานแห่งชาติคลองลาน
จังหวัดกำแพงเพชร. ส่วนอุทยานแห่งชาติ สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กรมป่าไม้.

อุทัย ทักษิณธรรม.2542. "การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยประชาชนในท้องถิ่น กรณีศึกษา
: หมู่บ้านคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช" วิทยานิพนธ์
การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม
บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

Nation Multimedia Group public Company Limited.2544. พื้นที่ชุ่มน้ำ. [Online]. Available :
<http://www.nationgroup.com/nation/article/411004.html>

Noppawan Tanakajana. (no date). Manual for Ecotourism Facility Design and
Development. Bangkok : Faculty of Forestry Kasetsart University.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.
เอกสารทางราชการ

คำสั่งคณะกรรมการอุดมศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่ ๒๙๘ / ๒๕๔๔

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและ
เค้าโครงวิทยานิพนธ์ ของนางสาวรุปณี รัตนถาวร

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นางสาวรุปณี รัตนถาวร เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
และมีประสิทธิภาพจึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อควบคุมและพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์
ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

อาจารย์สมพล	ดำรงเสถียร	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
รศ.ดร.ปรีชาพร	วงศ์อนุตร โรจน์	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

อาจารย์สุรศักดิ์	กังขาว	ประธานกรรมการ
ศศ.ดร.เลิศลักษณ์	กลิ่นหอม	กรรมการ
อาจารย์สุทัศน์	จุฬามณี	กรรมการ
อาจารย์สมพล	ดำรงเสถียร	กรรมการ
รศ.ดร.ปรีชาพร	วงศ์อนุตร โรจน์	กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 3 กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๔

(รองศาสตราจารย์ รุ่งโรจน์ ชินะตระกูล)

กณบดี

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการดังนี้

นางสาวรูปณี รัตนถาวร รหัสประจำตัว 43064007 ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง (A DEVELOPMENT OF ECOTOURISM AREA IN THA I E NOI NON-HUNTING AREA, PATTALUNG PROVINCE)" โดยมี อ.สมพล ดำรงเสถียร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโจน์ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2544

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ.2544

(รศ.ดร.บุญวัฒน์ อัดชู)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย

เรื่อง

แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

โครงการวิทยานิพนธ์นี้ มีจุดประสงค์เพื่อกำหนดการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในพื้นที่บริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง เพื่อพัฒนาให้เป็นพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมทั้งการออกแบบปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ที่ทราบถึงสภาพปัจจุบันและปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ท่านจึงเป็นผู้ที่สามารถให้คำตอบเพื่อนำไปสู่แนวทางการแก้ปัญหาเหล่านั้น โดยหวังว่าในการทำวิจัยโครงการนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อพื้นที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง และพื้นที่อนุรักษ์อื่นๆ ต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวสุปณี รัตนถาวร

ผู้วิจัย

นักศึกษา คุรุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาสถาปัตยกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย
เรื่อง
แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

สำหรับประชาชนท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในพื้นที่บริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย
จังหวัดพัทลุง

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. 2545

กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง และเติมข้อความลงในช่องว่าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อ 1 เพศ

ชาย

หญิง

ข้อ 2 อายุ _____ ปี

ข้อ 3 ระดับการศึกษา

ประถมศึกษา

มัธยมศึกษา

อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า

ปริญญาตรี

ปริญญาตรีขึ้นไป

อื่นๆ _____

ข้อ 4 อาชีพ

รับราชการ

ขับเรือ

รับจ้าง

ทำสวน/ทำนา

ประมง

จักสานผลิตภัณฑ์กระจูด

ค้าขาย

อื่นๆ _____

ข้อ 5 รายได้ต่อเดือน

ต่ำกว่า 3,000 บาท

3,001 – 6,000 บาท

6,001 – 9,000 บาท

9,001 – 12,000 บาท

12,000 – 15,000 บาท

15,001 บาทขึ้นไป

ข้อ 6 ท่านอาศัยอยู่ในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย มาเป็นเวลานานเท่าไร

☐ ต่ำกว่า 1 ปี	☐ 1 - 5 ปี
☐ 6 - 10 ปี	☐ 11 - 15 ปี
☐ 16 - 20 ปี	☐ ตั้งแต่ 20 ปี ขึ้นไป

ข้อ 7 พื้นที่ที่ท่านอาศัยอยู่บริเวณ

☐ บริเวณทะเลน้อย	☐ บ้านควนทะเลโมง
☐ บ้านควนยาว	☐ ควนซีเสียน
☐ ควนเคร็ง	☐ ควนน้อย
☐ ปากลอยยวน	☐ บ้านท้องทุ่ง
☐ บ้านหัวป่าเขียว	
☐ อื่นๆ โปรดระบุ _____	

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ข้อ 1 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ในการจัดการท่องเที่ยวบริเวณทะเลน้อยในปัจจุบัน

- เห็นด้วย เพราะ _____
- ไม่เห็นด้วย เพราะ _____

และท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากมีการพัฒนาพื้นที่บริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยให้มีกิจกรรมในการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน

- เห็นด้วย เพราะ _____
- ไม่เห็นด้วย เพราะ _____

ข้อ 2 ข้อใดต่อไปนี่ ที่ท่าน **ไม่เห็นด้วย** ในการพัฒนาพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยให้เป็นพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว

- เพิ่มเส้นทางท่องเที่ยวทางเรือ (เพื่อให้ชาวบ้านได้ขับเรือนำนักท่องเที่ยวไปชมพื้นที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ได้มากขึ้น)

ไม่เห็นด้วยเพราะ _____

- เพิ่มกิจกรรมในการท่องเที่ยว (โดยเป็นกิจกรรมที่ไม่ทำลายสภาพแวดล้อม)

ไม่เห็นด้วยเพราะ _____

- ก่อสร้างอาคารเพื่อบริการนักท่องเที่ยว โดยให้มีลักษณะที่เข้ากับสภาพพื้นที่บริเวณทะเลน้อย ไม่เห็นด้วยเพราะ _____

เห็นด้วยทุกข้อ

ข้อ 3 ปัจจุบันท่านมีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยหรือไม่

ไม่มีส่วนร่วม

มีส่วนร่วม ในลักษณะ บริการนำเที่ยว

บริการที่พัก

บริการเกี่ยวกับยานพาหนะ

ผลิตและจำหน่ายสินค้าที่ระลึก/ผลิตภัณฑ์กระจูด

จำหน่ายสินค้าประมง

จำหน่าย/ให้เช่าอุปกรณ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

อื่นๆ โปรดระบุ _____

ข้อ 4 การท่องเที่ยวที่ท่านดำเนินการอยู่ในปัจจุบันส่งผลต่อการประกอบอาชีพและรายได้ของท่านหรือไม่

ไม่ส่งผลกระทบ

ส่งผลกระทบ โดย _____

ข้อ 5 ท่านคิดว่า สิ่งที่เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย คือ

ทะเลบัว เพราะ _____

นกน้ำ เพราะ _____

พันธุ์ไม้ต่างๆ เพราะ _____

ผลิตภัณฑ์กระจูด เพราะ _____

บริเวณควนขี้เสียน เพราะ _____

บริเวณควนเค็ง เพราะ _____

คลองนางเรียม-ทะเลหลวง เพราะ _____

บริเวณอื่นๆ _____

เพราะ _____

ข้อ 6 หากให้ท่านเป็นผู้นำนักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวชมพื้นที่ต่างๆ ในบริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ทะเลน้อยท่านจะทำได้หรือไม่

ไม่ได้

ได้

ถ้าได้ ท่านจะนำนักท่องเที่ยวไปเที่ยวชมในบริเวณใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

บริเวณโดยรอบทะเลน้อย

ศูนย์หัตถกรรมผลิตภัณฑ์กระจูด

คลองนางเรียม-ทะเลหลวง

บ้านควนยาว

ควนซีเสียน

ควนเค็ง

ควนนุ้ย

ป่าคลองยวน

บ้านท้องทุ่ง

บ้านหัวป่าเขียว

ควนทะเลโมง

อื่นๆ (ระบุ) _____

ข้อ 7 ท่านคิดว่า จากการนำเที่ยวในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยบริเวณใดบ้างที่*ไม่ควร*นำนักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวอีก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

บริเวณโดยรอบทะเลน้อย เพราะ _____

ควนทะเลโมง เพราะ _____

คลองนางเรียม-ทะเลหลวง เพราะ _____

บ้านควนยาว เพราะ _____

ควนซีเสียน เพราะ _____

ควนเค็ง เพราะ _____

ควนนุ้ย เพราะ _____

ป่าคลองยวน เพราะ _____

บ้านท้องทุ่ง เพราะ _____

บ้านหัวป่าเขียว เพราะ _____

อื่นๆ (ระบุ) _____

เพราะ _____

ข้อ 8 หากมีการจัดการท่องเที่ยวโดยให้ท่านเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยท่านจะให้ความร่วมมือหรือไม่

- ไม่ให้ความร่วมมือ เนื่องจาก ไม่มีเวลา
 ไม่มีความรู้
 อื่นๆ _____
- ให้ความร่วมมือ ในลักษณะ บริการนำเที่ยว
 บริการที่พัก
 บริการเกี่ยวกับยานพาหนะ
 ผลิตภัณฑ์และจำหน่ายสินค้าที่ระลึก/ผลิตภัณฑ์กระจุด
 จำหน่ายสินค้าประมง
 จำหน่าย/ให้เช่าอุปกรณ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยว
 อื่นๆ (ระบุ) _____

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่

ข้อ 1 ท่านคิดว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในเขตน่านล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยเกิดจากสาเหตุใด

- ไฟป่า การบุกรุกแผ้วถางป่า
 ชยะ เรือหางยาวมีเสียงดัง
 การเก็บรัง/ไข่ของนกและสัตว์ป่า ที่พักไม่เพียงพอต่อนักท่องเที่ยว
 สภาพถนนที่เข้าสู่พื้นที่ โทรศัพท์/ไฟฟ้า/ประปาไม่เพียงพอในการ
 บริการนักท่องเที่ยว
 อื่นๆ (ระบุ) _____

ข้อ 2 ท่านคิดว่าการดูแลรักษาป่าในพื้นที่เขตน่านล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย มีความเหมาะสมหรือไม่

- ไม่เหมาะสม
 เหมาะสม

มีพื้นที่ใดที่ควรมีการสงวนรักษาและป้องกันเป็นพิเศษ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- บริเวณโดยรอบทะเลน้อย เพราะ _____
 บ้านควนทะเลโมง เพราะ _____
 คลองนางเรียม-ทะเลหลวง เพราะ _____

- บ้านคนยาว เพราะ _____
 - คนขี่เสียน เพราะ _____
 - คนครึ่ง เพราะ _____
 - คนนุ้ย เพราะ _____
 - ปากลอยวน เพราะ _____
 - บ้านห้องทุ่ง เพราะ _____
 - บ้านหัวป่าเขียว เพราะ _____
 - อื่นๆ (ระบุ) _____
- เพราะ _____
- _____
- _____
- _____

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก

ข้อ 1 ท่านคิดว่าควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว
- บ้านพัก
- แหล่งให้เช่าอุปกรณ์ดูนก
- ป้ายให้ความรู้เกี่ยวกับพืชและสัตว์
- ศูนย์สื่อความหมายธรรมชาติ
- เส้นทางศึกษาธรรมชาติ
- ที่พักแรม แคมป์ไฟ
- อื่นๆ (ระบุ) _____

ข้อ 2 ท่านคิดว่า ถนนทางเข้ามาในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย มีความสะดวกสบายหรือไม่

- สะดวก
- ไม่สะดวก เพราะ _____

ข้อ 3 ท่านคิดว่า อาคารที่ก่อสร้างอยู่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จาการใดที่มีรูปแบบเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของพื้นที่ สมควรยึดเป็นต้นแบบในการก่อสร้างอาคารอื่นๆ ในอนาคต

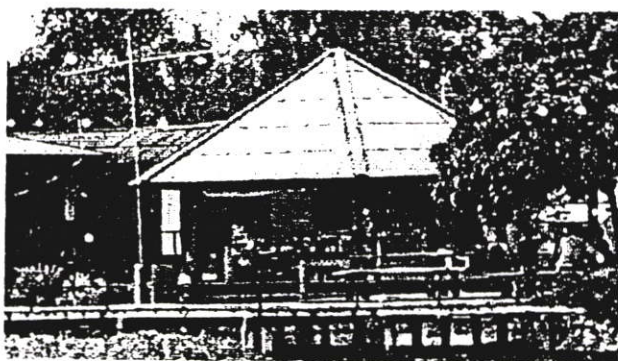
- พระตำหนักทะเลน้อย

- อาคารที่ทำการเขต

- ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

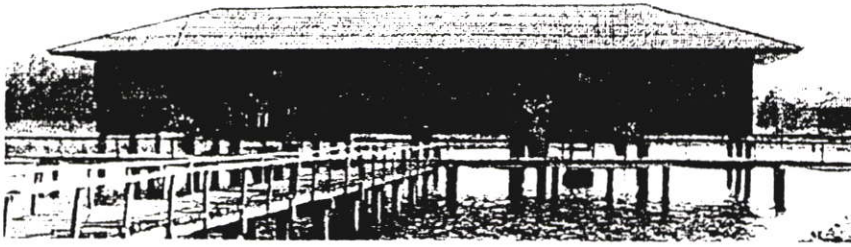
- บ้านพักเบ็ดแดง

- บ้านพักนางนวล

บ้านพักคืบแค

บ้านพักกาบบัว

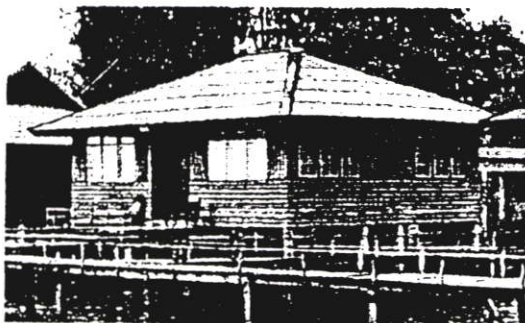
บ้านพักอีล้ำ

บ้านพักเหยี่ยวแดง

บ้านพักกุลชาว

ศาลนางเจียม

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย
เรื่อง
แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

สำหรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. 2545

กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง และเติมข้อความลงในช่องว่าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อ 1 เพศ

ชาย

หญิง

ข้อ 2 อายุ _____ ปี

ข้อ 3 ระดับการศึกษา

ประถมศึกษา

มัธยมศึกษา

อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า

ปริญญาตรี

ปริญญาตรีขึ้นไป

อื่นๆ _____

ข้อ 4 อาชีพ

รับราชการ

รัฐวิสาหกิจ

รับจ้าง

ทำสวน/ทำนา

ประมง

ค้าขาย

อื่นๆ _____

ข้อ 5 รายได้ต่อเดือน

ต่ำกว่า 3,000 บาท

3,001 – 6,000 บาท

6,001 – 9,000 บาท

9,001 – 12,000 บาท

12,000 – 15,000 บาท

15,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ข้อ 1 ท่านรู้จักเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย(วนอุทยานนกน้ำทะเลน้อย)ได้อย่างไร

เพื่อน/ญาติแนะนำ

วารสาร/เอกสารเผยแพร่/คู่มือท่องเที่ยว

รายการสารคดีท่องเที่ยว

อื่นๆ _____

- ข้อ 2 ท่านเคยมาในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยจำนวน _____ ครั้ง โดยมีจุดประสงค์เพื่อ
- ท่องเที่ยว ติดต่อธุรกิจ
- ธุรกิจ/ประชุม/สัมมนา เยี่ยมญาติ/เพื่อน
- อื่นๆ (ระบุ) _____
- ข้อ 3 สิ่งที่ท่านประทับใจในการเดินทางมาครั้งนี้ คือ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ความหลากหลายของสรรพสัตว์ ได้แก่สัตว์จำพวก _____
- ความหลากหลายของพืชพันธุ์ ได้แก่พันธุ์ไม้จำพวก _____
- ความสวยงามของพื้นที่ ช�้อสินค้า/ของที่ระลึก
- ช�้ออาหารสด อื่นๆ (ระบุ) _____
- ข้อ 4 ท่านประกอบกิจกรรมใดบ้าง ขณะมาเที่ยวครั้งนี้
- ส่องกล้องดูนก ชมทะเลบัว
- นั่งเรือเล่น ช�้อของที่ระลึก
- ถ่ายภาพ อื่นๆ (ระบุ) _____
- เพราะเหตุใด _____
- ข้อ 5 ท่านมาเที่ยวในครั้งนี้กับใคร
- คนเดียว ครอบครัว จำนวน _____ คน
- ที่ทำงาน จำนวน _____ คน กลุ่มเพื่อน จำนวน _____ คน
- บริษัทนำเที่ยว อื่นๆ (ระบุ) _____
- ข้อ 6 ท่านใช้พาหนะใดในการมาเที่ยวครั้งนี้
- รถโดยสารประจำทางและรถโดยสารเข้าทะเลน้อย
- รถไฟและรถโดยสารเข้าทะเลน้อย รถส่วนตัว
- รถเช่า/รถเหมา อื่นๆ (ระบุ) _____
- ข้อ 7 ท่านคิดว่าเส้นทางที่เข้ามายังเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย มีความสะดวกหรือไม่
- สะดวก ไม่สะดวก
- เพราะ _____
- ข้อ 8 ท่านมาเที่ยวกี่วันในแต่ละครั้ง
- ไปเช้าเย็นกลับ ค้างคืน 1-2 คืน
- ค้างคืน 3-5 คืน ค้างคืนประมาณ 1 สัปดาห์
- อื่นๆ (ระบุ) _____

หากท่านค้างคืนที่ท่านใช้สถานที่ใดในการพักค้างคืน

- ที่พักในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย บ้านญาติ/เพื่อน
 โรงเรียน/วัด อื่นๆ (ระบุ) _____

เพราะเหตุใด _____

ข้อ 9 ท่านเคยค้างคืนที่บ้านพักในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยหรือไม่

- ไม่เคย เคย ชื่อบ้านพัก _____

ท่านมีความพึงพอใจหรือไม่

- พอใจ ไม่พอใจ

เพราะเหตุใด _____

ข้อ 10 ในการมาท่องเที่ยวครั้งนี้ ท่านเสียค่าใช้จ่ายจำนวนเท่าไร

- ค่าที่พัก _____ บาท
 ค่าอาหารและเครื่องดื่ม _____ บาท
 ค่าของที่ระลึก _____ บาท
 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ _____ (ระบุ) _____ บาท

ท่านคิดว่าจะมีความเหมาะสมกับการมาท่องเที่ยวครั้งนี้หรือไม่

- เหมาะสม ไม่เหมาะสม

ข้อ 11 สถานที่ท่านมาเที่ยวชม คือ

- บริเวณโดยรอบทะเลน้อย ศูนย์หัตถกรรมผลิตภัณฑ์กระจูด
 ความชื้นเสียน คลองนางเรียน-ทะเลหลวง
 อื่นๆ (ระบุ) _____

ข้อ 12 ท่านได้รับความรู้จากการท่องเที่ยวในครั้งนี้หรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้มีความรู้
 ได้รับความรู้ ในเรื่อง ลักษณะสภาพภูมิประเทศของพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย
 พันธุ์สัตว์ต่างๆ ได้แก่ สัตว์จำพวก _____
 พันธุ์พืชต่างๆ ได้แก่ พืช จำพวก _____
 ผลิตภัณฑ์/หัตถกรรมกระจูด
 อื่นๆ (ระบุ) _____

ข้อ 13 ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือไม่

- ไม่มีความรู้
- มีความรู้
- จากสื่อ โทรทัศน์
- วิทยุ
- วารสาร / แผ่นพับ
- อื่นๆ โปรดระบุ _____

ข้อ 14 ท่านเคยไปเที่ยวในพื้นที่อื่นๆ ที่มีการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือไม่

- ไม่เคยไป
- เคยไปที่ _____

โดยมีกิจกรรมใดบ้าง

- เดินป่า
- ศึกษาธรรมชาติ
- ส่องนก/ดูนก
- กิจกรรมศึกษา/เที่ยวถ้ำ
- กิจกรรมศึกษาท้องฟ้าและดาราศาสตร์
- กิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ
- กิจกรรมพายเรือแคนู/คายัก/เรือใบ/เรือใบ
- กิจกรรมดำน้ำ/ชมปะการังน้ำตื้น
- กิจกรรมดำน้ำลึก
- ซั้งกรยานชมเส้นทางธรรมชาติ
- กิจกรรมปีนเขา ไต่เขา
- พักแรมด้วยเต็นท์
- กิจกรรมเครื่องร่อนขนาดเล็ก
- กิจกรรมล่องแพยาง/แพไม้ไผ่
- อื่นๆ โปรดระบุ _____

ข้อ 15 ท่านต้องการให้มีกิจกรรมใดบ้างในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

- เดินป่า
- ศึกษาธรรมชาติ
- ส่องนก/ดูนก
- กิจกรรมศึกษาท้องฟ้าและดาราศาสตร์

- กิจกรรมล่องเรือศึกษารวมชาติ
- พักแรมด้วยเต็นท์
- กิจกรรมล่องแพยาง/แพไม้ไผ่
- อื่นๆ (ระบุ) _____

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่

ข้อ 1 ท่านคิดว่า สภาพแวดล้อมของบริเวณเขื่อนห้วยลำสัตว์ป่าทะเลน้อยเป็นอย่างไรบ้าง

- เป็นธรรมชาติมากที่สุด เป็นธรรมชาติมาก
- เป็นธรรมชาติปานกลาง ค่อนข้างเสื่อมโทรม
- เสื่อมโทรม

ข้อ 2 ท่านรู้จักพื้นที่ใดที่ตั้งอยู่ในเขื่อนห้วยลำสัตว์ป่าทะเลน้อยบ้าง

- บริเวณโดยรอบทะเลน้อย ศูนย์หัตถกรรมผลิตภัณฑ์กระจูด
- คลองนางเรียม-ทะเลหลวง บ้านควนยาว
- ควนขี้เสียน ควนเคร็ง
- ควนนุ้ย ป่าคลองยวน
- บ้านท้องทุ่ง บ้านหัวป่าเขียว
- ควนทะเลโมง อื่นๆ (ระบุ) _____

ข้อ 3 ท่านเคยไปในพื้นที่ใดที่ตั้งอยู่ในเขื่อนห้วยลำสัตว์ป่าทะเลน้อยบ้าง

- บริเวณโดยรอบทะเลน้อย ศูนย์หัตถกรรมผลิตภัณฑ์กระจูด
- คลองนางเรียม-ทะเลหลวง บ้านควนยาว
- ควนขี้เสียน ควนเคร็ง
- ควนนุ้ย ป่าคลองยวน
- บ้านท้องทุ่ง บ้านหัวป่าเขียว
- ควนทะเลโมง อื่นๆ โปรดระบุ _____

ข้อ 4 บริเวณพื้นที่และเส้นทางใดบ้างที่ท่านได้เข้าไปเที่ยวแล้วรู้สึกประทับใจ

- บริเวณโดยรอบทะเลน้อย เพราะ _____
- ศูนย์หัตถกรรมผลิตภัณฑ์กระจูด เพราะ _____
- คลองนางเรียม-ทะเลหลวง เพราะ _____
- บ้านควนยาว เพราะ _____
- ควนขี้เสียน เพราะ _____

- ความเครียด เพราะ _____
- ความนุ้ย เพราะ _____
- ป่าคลองยวน เพราะ _____
- บ้านห้องท่ง เพราะ _____
- บ้านหัวป่าเขียว เพราะ _____
- ความทะเลโมง เพราะ _____
- อื่นๆ (ระบุ) _____ เพราะ _____

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก

ข้อ 1 ท่านคิดว่า พื้นที่ในการจอดรถมีเพียงพอต่อความต้องการหรือไม่

เพียงพอ

ไม่เพียงพอ

พัฒนาโดย

เพิ่มขนาดพื้นที่

ควรมีหลังคากันแดด/ฝน

อื่นๆ โปรดระบุ _____

ข้อ 2 ท่านคิดว่า ร้านอาหารที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวมีความเพียงพอหรือไม่

เพียงพอ

ไม่เพียงพอ

ข้อ 3 ท่านคิดว่าควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

บ้านพัก

แหล่งให้เช่าอุปกรณ์ดูนก

ป้ายให้ความรู้เกี่ยวกับพืชและสัตว์

ศูนย์สื่อความหมายธรรมชาติ

เส้นทางศึกษาธรรมชาติ

ที่พักแรม แคมป์ไฟ

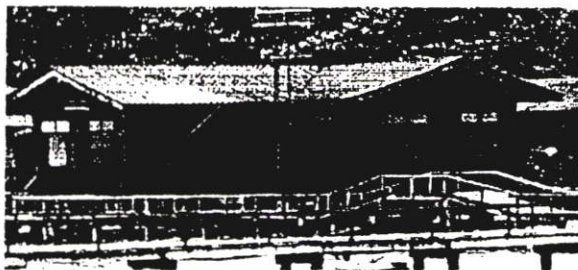
อื่นๆ (ระบุ) _____

ข้อ 4 ท่านคิดว่า อาคารที่ก่อสร้างอยู่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย อาคารใดที่มีรูปแบบเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของพื้นที่ สมควรยึดเป็นต้นแบบในการก่อสร้างอาคารอื่นๆในอนาคต

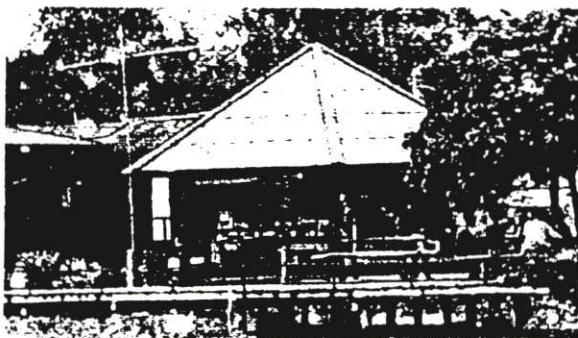
พระตำหนักทะเลน้อย

- อาคารที่ทำการเขต

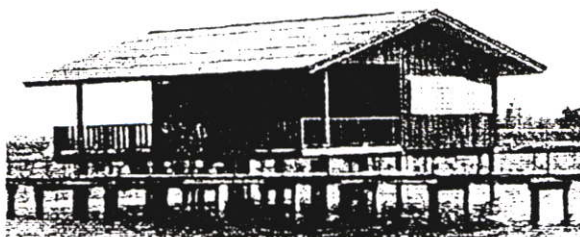
- ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

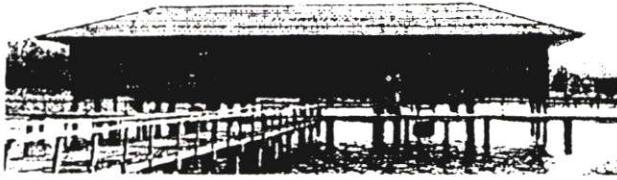
- บ้านพักเปิดแดง

- บ้านพักนางนวล

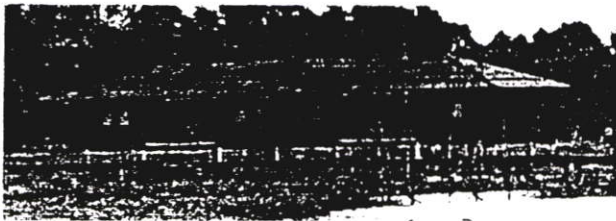
บ้านพักคัมแค

บ้านพักกามบัว

บ้านพักอีล้ำ

บ้านพักเหี้ยวแดง

บ้านพักกุลาขาว

ศาลนางเรือม

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม _____

แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย
เรื่อง
แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

สำหรับเจ้าหน้าที่ในที่ทำกรเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. 2545

กรุณาใส่เครื่องหมาย ลงในช่อง และเติมข้อความลงในช่องว่าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อ 1 ชื่อ _____ นามสกุล _____

ข้อ 2 เพศ

ชาย

หญิง

ข้อ 3 อายุ _____ ปี

ข้อ 4 ระดับการศึกษา

อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า

อุดมศึกษา

ปริญญาตรี

ปริญญาตรีขึ้นไป

ข้อ 5 ตำแหน่ง _____ ทำงานที่ ที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

หน่วยพิทักษ์ป่า ชื่อ _____

ข้อ 6 รายได้ต่อเดือน

ต่ำกว่า 5,000 บาท

5,001 – 9,000 บาท

9,001 – 12,000 บาท

12,001 – 15,000 บาท

15,001 – 19,000 บาท

19,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ข้อ 1 ท่านคิดว่า สิ่งที่เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยคือ

ทะเลบัว เพราะ _____

นกน้ำ เพราะ _____

พันธุ์ไม้ต่างๆ เพราะ _____

ผลิตภัณ์ที่กระจัด เพราะ _____

- บริเวณควนซีเสียน เพราะ _____
- บริเวณควนเค็ง เพราะ _____
- คลองนางเรียม-ทะเลหลวง เพราะ _____
- อื่นๆ (ระบุ) _____ เพราะ _____

ข้อ 2 ท่านคิดว่า การจัดการท่องเที่ยวที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติหรือไม่ เพราะเหตุใด

- ไม่ส่งผลกระทบ
- ส่งผลกระทบ ด้าน
 - การบุกรุกป่า
 - ขยะ
 - เรือหางยาวมีเสียงดัง
 - การบุกรุกรัง/ไข่ของนกและสัตว์ป่า
 - อื่นๆ (ระบุ) _____

ข้อ 3 ท่านคิดว่า จากการนำเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน่าน้ำทะเลน้อย มีพื้นที่ใดบ้างที่ไม่ควรนำนักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวอีก

- บริเวณโดยรอบทะเลน้อย เพราะ _____
- บริเวณพื้นที่ปลูกกระจุต เพราะ _____
- คลองนางเรียม-ทะเลหลวง เพราะ _____
- บ้านควนยาว เพราะ _____
- ควนซีเสียน เพราะ _____
- ควนเค็ง เพราะ _____
- ควนน้อย เพราะ _____
- ป่าคลองยวน เพราะ _____
- บ้านท้องทุ่ง เพราะ _____
- ควนทะเลโมง เพราะ _____
- บ้านหัวป่าเขียว เพราะ _____
- อื่นๆ (ระบุ) _____ เพราะ _____

ข้อ 4 ท่านต้องการให้มีการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศรูปแบบใดเพิ่มขึ้นจากที่มีอยู่ในปัจจุบัน

- เดินป่า
- ศึกษาธรรมชาติ
- ส่องนก/ดูนก
- กิจกรรมศึกษาท้องฟ้าและดาราศาสตร์
- กิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ
- พักแรมด้วยเต็นท์
- กิจกรรมล่องแพยาง/แพไม้ไผ่
- อื่นๆ(ระบุ) _____

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่

ข้อ 1 ท่านคิดว่า พื้นที่บริเวณใดในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย สมควรจัดให้เป็นพื้นที่ในเขตหวงห้าม

☐ บริเวณทะเลน้อย	☐ บริเวณควนขี้เสียน
☐ บริเวณควนเคร็ง	☐ บริเวณบ้านควนยาว
☐ บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าบ้านในกลุ่ม ป่าบ้านกุ่มแป	☐ บริเวณควนน้อย
☐ คลองนางเรียม-ทะเลหลวง	☐ บริเวณป่าสงวนแห่งชาติคลองยวน
☐ บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าเขี้ยว	☐ บ้านหัวป่าเขี้ยว
☐ ควนทะเลโมง	☐ บริเวณอื่นๆ โปรดระบุ _____
- เพราะเหตุใด _____

ข้อ 2 ท่านคิดว่า พื้นที่บริเวณใดในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย สมควรจัดให้เป็นพื้นที่ในเขตสงวนสภาพธรรมชาติ

☐ บริเวณทะเลน้อย	☐ บริเวณควนขี้เสียน
☐ บริเวณควนเคร็ง	☐ บริเวณบ้านควนยาว
☐ บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าบ้านในกลุ่ม ป่าบ้านกุ่มแป	☐ บริเวณควนน้อย
☐ คลองนางเรียม-ทะเลหลวง	☐ บริเวณป่าสงวนแห่งชาติคลองยวน
☐ บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าเขี้ยว	☐ บ้านหัวป่าเขี้ยว
☐ ควนทะเลโมง	☐ บริเวณอื่นๆ โปรดระบุ _____

ข้อ 3 ท่านคิดว่า พื้นที่บริเวณใดในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย สมควรจัดให้เป็นพื้นที่ในเขตพื้นที่
พืสภาพธรรมชาติ

☐ บริเวณทะเลน้อย	☐ บริเวณควนซีเสียน
☐ บริเวณควนเค็ง	☐ บริเวณบ้านควนยาว
☐ บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าบ้านในลุ่ม ป่าบ้านกุ่มแป	☐ บริเวณควนน้อย
☐ คลองนางเรียม-ทะเลหลวง	☐ บริเวณป่าสงวนแห่งชาติคลองยวน
☐ บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าเขียว	☐ บ้านหัวป่าเขียว
☐ ควนทะเลโมง	☐ บริเวณอื่นๆ โปรดระบุ _____

เพราะเหตุใด _____

ข้อ 4 ท่านคิดว่า พื้นที่บริเวณใดในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย สมควรจัดให้เป็นพื้นที่ในเขตเพื่อ
การพักผ่อนและการศึกษาหาความรู้

☐ บริเวณทะเลน้อย	☐ บริเวณควนซีเสียน
☐ บริเวณควนเค็ง	☐ บริเวณบ้านควนยาว
☐ บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าบ้านในลุ่ม ป่าบ้านกุ่มแป	☐ บริเวณควนน้อย
☐ คลองนางเรียม-ทะเลหลวง	☐ บริเวณป่าสงวนแห่งชาติคลองยวน
☐ บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าเขียว	☐ บ้านหัวป่าเขียว
☐ ควนทะเลโมง	☐ บริเวณอื่นๆ โปรดระบุ _____

เพราะเหตุใด _____

ข้อ 5 ท่านคิดว่า พื้นที่บริเวณใดในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย สมควรจัดให้เป็นพื้นที่ในเขต
บริการ

☐ บริเวณทะเลน้อย	☐ บริเวณควนซีเสียน
☐ บริเวณควนเค็ง	☐ บริเวณบ้านควนยาว
☐ บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าบ้านในลุ่ม ป่าบ้านกุ่มแป	☐ บริเวณควนน้อย
☐ คลองนางเรียม-ทะเลหลวง	☐ บริเวณป่าสงวนแห่งชาติคลองยวน
☐ บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าเขียว	☐ บ้านหัวป่าเขียว
☐ ควนทะเลโมง	☐ บริเวณอื่นๆ โปรดระบุ _____

เพราะเหตุใด _____

ข้อ 6 ท่านคิดว่า พื้นที่บริเวณใดในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย สมควรจัดให้เป็นพื้นที่ในเขตกิจกรรมพิเศษ กิจกรรมของชาวบ้าน

☐ บริเวณทะเลน้อย	☐ บริเวณควนขี้เสียน
☐ บริเวณควนเค็ง	☐ บริเวณบ้านควนยาว
☐ บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าบ้านในลุ่ม ป่าบ้านกุ่มแป	☐ บริเวณควนนุ้ย
☐ คลองนางเรียน-ทะเลหลวง	☐ บริเวณป่าสงวนแห่งชาติคลองยวน
☐ บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าเขียว	☐ บ้านหัวป่าเขียว
☐ ควนทะเลโมง	☐ บริเวณอื่นๆ โปรดระบุ _____
- เพราะเหตุใด _____

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก

ข้อ 1 ท่านคิดว่า ถนนทางเข้ามาในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย มีความสะดวกสบายหรือไม่

- สะดวก
- ไม่สะดวก เพราะ _____

ข้อ 2 ท่านคิดว่า พื้นที่ในการจอดรถมีเพียงพอต่อความต้องการหรือไม่

- เพียงพอ
- ไม่เพียงพอ
- ควรพัฒนาโดย _____
- เพิ่มขนาดพื้นที่
- ควรมีหลังคาบังแดด/ฝน
- อื่นๆ โปรดระบุ _____

ข้อ 3 ท่านคิดว่า ร้านอาหารที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวมีความเพียงพอหรือไม่

- เพียงพอ
- ไม่เพียงพอ

ข้อ 4 ท่านคิดว่าควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	☐ บ้านพัก
☐ แหล่งให้เช่าอุปกรณ์ดูนก	☐ ป้ายให้ความรู้เกี่ยวกับพืชและสัตว์
☐ ศูนย์สื่อความหมายธรรมชาติ	☐ เส้นทางศึกษาธรรมชาติ
☐ ที่พักแรม แคมป์ไฟ	☐ อื่นๆ (ระบุ) _____

ข้อ 6 เส้นทางท่องเที่ยวใดต่อไปนี่ที่ท่านคิดว่ามีความเหมาะสมที่จะพัฒนาเพื่อเป็นเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชมนอกเหนือจากบริเวณทะเลน้อย

- เส้นทางจากทะเลน้อยโดยผ่านทางลำคลองสู่ควนเค็ง
- เส้นทางจากทะเลน้อยโดยผ่านทางลำคลองสู่บ้านหัวป่า
- เส้นทางจากทะเลน้อยโดยผ่านทางลำคลองสู่บ้านพราน
- อื่นๆ โปรดระบุ (กรุณาเสนอแนะเส้นทางเดินเรือเพื่อให้ชาวบ้านที่ขับเรื่อนำนักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวได้)
-
-

ข้อ 7 ท่านคิดว่า อาคารที่ก่อสร้างอยู่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย อาคารใดที่มีรูปแบบเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของพื้นที่ สมควรยึดเป็นต้นแบบในการก่อสร้างอาคารอื่นๆในอนาคต

- พระตำหนักทะเลน้อย

- อาคารที่ทำการเขต

- ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

บ้านพักเปิดแดง

บ้านพักนางนวล

บ้านพักคืบแค

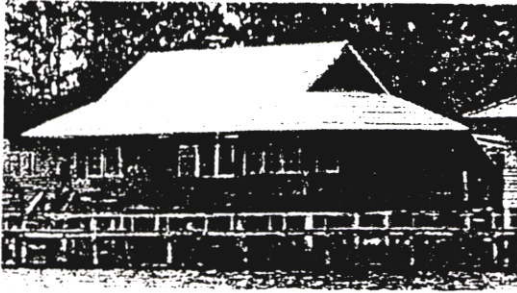
บ้านพักกาบบัว

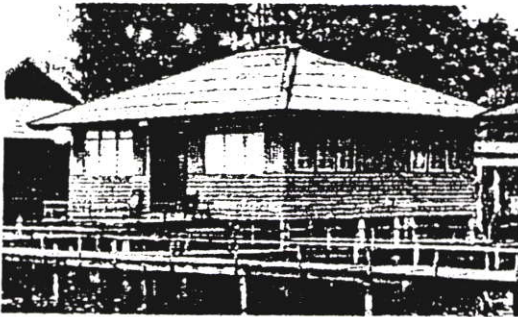
บ้านพักจิล้า

□ บ้านพักเหยี่ยวแดง

□ บ้านพักกุลชาว

□ ศาลนางเรือ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม _____

ภาคผนวก ค
เอกสารรับรองการทำวิจัย

ที่ กษ 0712.901/501

เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย
อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง 93150

หนังสือรับรองฉบับนี้ทำขึ้นเพื่อรับรองว่า การจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง" ของนางสาวรุปลณี รัตนถาวร นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีประโยชน์ และจะเป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่บริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นอย่างมาก

ให้ไว้ ณ วันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2545

(นายสุรชัย วงศ์ศิริ)

เจ้าหน้าที่บริหารงานป่าไม้ 7 ทำหน้าที่
หัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย
จังหวัดพัทลุง

Southern Tourism Extension Project

สำนักวิชาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

222 Thaiburi Thasala Nakhon sri thammaraaj 80160 Tel. 0 7567 2227 Fax 0 7567 2202

Email:dnaruech@wu.ac.th,mwitchut@wu.ac.th Website: http://webhost.wu.ac.th/tourism

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ 222 ต.ไทยบุรี

อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช 80160

หนังสือฉบับนี้ให้ไว้เพื่อรับรองว่างานวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง ของนางสาวรุประณี รัตนถาวร เป็นงานวิจัยที่สามารถนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติเป็นแบบแผนและแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เชิงนิเวศในพื้นที่ภาคใต้ได้เป็นอย่างดี เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวของภาคใต้โดยส่วนมากเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ แต่ยังคงขาดการพัฒนาและจัดการไปในทิศทางที่ถูกต้อง ข้าพเจ้าได้นำงานวิจัยนี้ไปประกอบการแนะนำ ซึ่งแนะและเป็นตัวอย่างในการวางแผนพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวอันควรอนุรักษ์ในหลายพื้นที่โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทางด้านการออกแบบ และพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้เกิดการสอดคล้องและกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อมให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนจัดการแหล่งท่องเที่ยว

อนึ่งงานวิจัยนี้ยังเป็นแนวทางในการจัดทำแผนแม่บทในการวางแผนจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ชุ่มน้ำ โดยชุมชนที่อยู่โดยรอบพรุควนเคร็ง เพื่อลดปัญหาการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่าพรุอีกด้วย งานวิจัยนี้จึงถือเป็นงานที่มีคุณภาพและสามารถก่อประโยชน์ต่อการพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งในการดูแลของกรมป่าไม้และที่อยู่ในการดูแลของชุมชนต่างๆเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในที่สุด

ให้ไว้ ณ วันที่ 22 กันยายน 2545

(นาย จิตศักดิ์ พุฒจรรย์)

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ที่ปรึกษาทางด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นางสาวฐปณี รัตนถาวร
วัน เดือน ปีเกิด	28 กรกฎาคม 2520
สถานที่เกิด	อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	2/3 หมู่ที่ 4 ตำบลนาหม่อม อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2543 สำเร็จการศึกษา วิทยาศาสตร์บัณฑิต วิชาเอก/โปรแกรมวิชา เทคโนโลยีสถาปัตยกรรม จากสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ปีการศึกษา 2545 สำเร็จการศึกษา ครุศาสตรบัณฑิต สาขาสถาปัตยกรรม จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง